

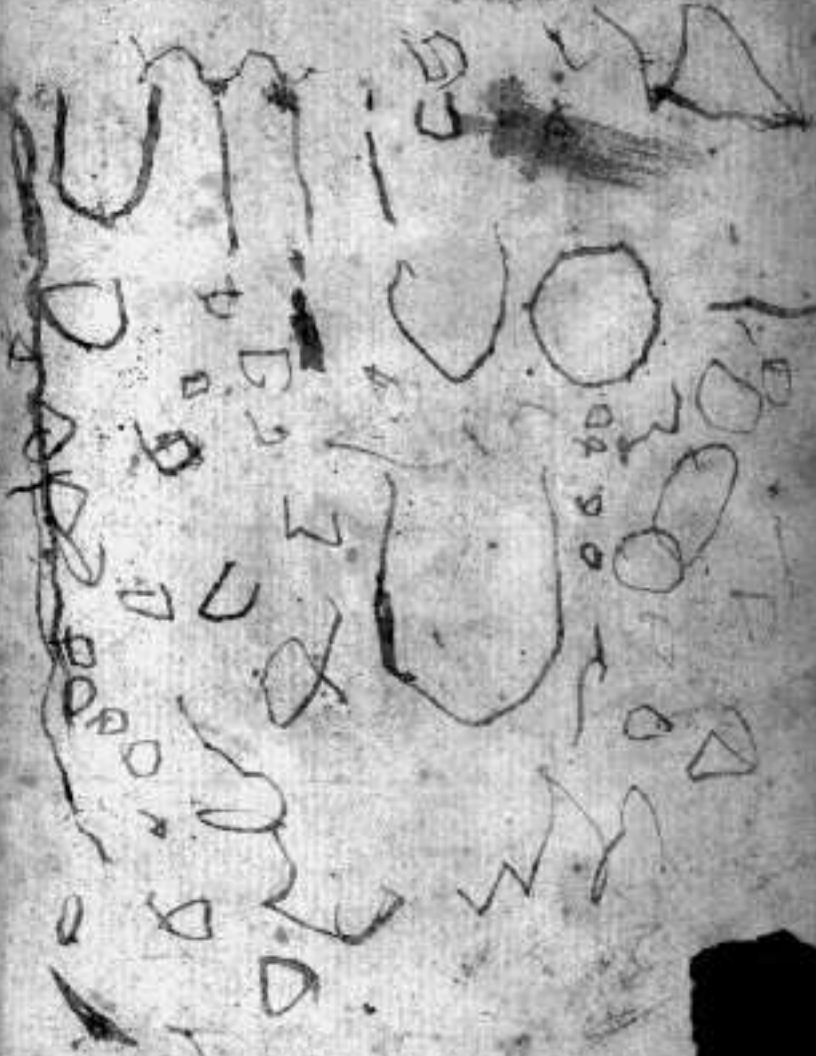

17

ENTY

Λοο, ουο

Handwritten text, possibly a signature or name, written in a cursive style.

Handwritten text, possibly a list or a set of instructions, written in a cursive style. The text is partially obscured by a dark, irregular shape on the right side of the page.

Madame
Catherine

Fabrigoyen
Pamphile Joyangray

Mondouzeau

Michel
1804 annueta

de
Joyangray 1804

Mi

11-54053
54792

JESUS - CHRISTOREN

ATV
25014

IMITACIONEA

M. CHOURIO *Donibaneco Erretorac*
escararat itçulia.

B O R D E L E N ,

GHILLANE BOUDE'BOE' Imptimarçaille , eta Liburia
Mercataria baitan , Jondoni Jacobaco carrican ,
Mercatu handiaren aldean.

M. D C C. X X.
P. E R M I S S I O N E A R E Q U I N .

DE JESU CHRISTO

IMITATIONES

M. GREGORII DE BRUNO

OPUS

IN

AMSTELÆDAMI

APPROBACIONE A.

IRacuti dut atrencione handi batequin liburu bat:
ceñac baitu titulutçat. **JESUS CHRISTOREN Imitacionea**, *Faun - Michel Chourio Donibaneco Erretor*
ceñac eguina; ceñetan eshaitut deuz causitu fedea-
ren contra, baiñan bai arima debot guciac berthu-
teaten bidean aiteñatceco, eta nor nahiden debo-
cionera erakhartceco doctrina saindua; hartaracotz
approbatione huni Donibanen Apitillaren 25. an
1720, eguñari fede emateagatic eçatti dut hemen
ene icena. **HARISTEGUY DONIBANECO** Erretora, eta
Theologian Dotor.

APPROBACIONE A.

GUre Jaun Apezpicuaren manus itacuti dut,
JESUS CHRISTOREN Imitacionea *M. Chourlo*
Donibaneco Faun Erretorac eçararat emana, eta
haren handitasuna seguratu dut, eçara haguiz
gaurian eta guci originalaren gantçadura berecian
dela. Horla baicen etcen iguriqui behar Authora-
ren jaquite, eta pietate berecitic: aspaldi çuen li-
buru saindu hau bere bihotceçat, eta accionetarat
ekhatti çuela, hemengo eguia, eta berthute gue-
hienac beretnac beçala cituen, eta hura beçatn bai-
necoa, eta sainduen escolan jaquina behar da
hemengo maxima gora, eta perfetei bere edotasu-
na, eguia handiei bere arguia, eta berthutecic
gaitcenei bere maitagarritasuna erdara atce batean
conferbatceco. Eçagun da bihotcei mintçatceco, eta
hei adiarasteco çuen donua ceñarequin uste baitut
obra hau hobequenie aguer eta balia deirequela.
Ciburun apitillaren hogoi, eta seican milla eta

gazpi ehun eta hogoiean. J. DARRECHE, Ciburuco
Erretora.

APPROBACIONEA.

D Enborac guitu arima leialec egartsu handibar
çutela JESUS-CHRISTOREN Imitacionea efea-
raz ikhusteco ; handic plazer eguiazcobat içandur
gure Jaun Aphezpicuac egorri darotanean *Michel
de Chourio Donibaneco Jaun Erretor* cenac liburu
saindu hortaz eguiñ çuen traduccionea. Haren or-
denaz Irracuri, eta examinatu dut artha bereci
batequiñ, baita erremarcatu-ere obra labur, eta
eder hau, choillqui autorac eguiñ tuen meditacio-
ne luce barçuen effetu bat dela. Hargatic da, haiñ
iustua non ezbainaiz beldur, nic beçala iracurtcen
duten guciec ezdeçaten aproba, eta nic eguiñ ahal
deçaquedan baiño hobequiago lauda. Azcaïnen
maiatçaren 4. Eguina 1720. DOLHABIDE, Azcaïngo
Erretora.

A Ndré par la grace de Dieu, Evêque de Bayon-
ne, Conseiller du Roy en ses Conseils : Ven
le témoignage des Personnes par Nous commises
pour l'examen de la traduction Basque de l'*Imita-
tion de JESUS-CHRIST*, faite par le feu Sieur Curé
de Saint Jean de Luz : Témoignage par lequel il
Nous est assuré qu'elle est entierement conforme
à son Original, Nous en permettons l'impression,
autant qu'il est en Nous. Donné à Bayonne dans
notre Palais Episcopal le cinquième jour du mois
de Decembre mil sept cens dix-neuf.

A. E. de Bayonne ; Par Monseigneur, DUBALDE.

JESU-CHRISTOREN
IMITACIONEA.

LEHENBICICO LIBURUA.

Bicitee spiritualecotz on diren
abisuac.

I. CAPITULUA.

*Imita JESU-CHRISTO, mezpreça
munduco vanitate Guciac.*

IRI darraitana ez dabilla Ioan.
illhunbean, dio JESU-
CHRISTOC. Hitz horiez
gure salbarçailleac irak-
hatten darocu nola behar ditugun imi-
tatu haren accioneac eta berthureac,
eta bici hura bici içatu den beçala,

A

2 JESU-CHRISTOREN
eguiazco arguiaz nahi badugu argui-
tu eta bihotceco itsutasunetic osoqui
libratu.

Beraz gure artharic handiena ičan-
beharda JESU-CHRISTOREN bicitcea
gogoan erabilitea, eta hura behti
meditate a.

2. Saieduec irakhasten darozquigu-
ten gauçac ez dire deuz, JESUS be-
rac ikhasten darozquigunen aldean,
eta Jaincoaren spiritua luquenac caufi
leçaque eta guzta haren doctrina
sainduan gordea den manna cerucoa.

Ordean hañitcec ençuten dute maiz
Evangelioa progotchu gabe, eta ha-
ren obratceco guticiarie sentitu gabe.
Cergatic? Ceren ezbaite JESU-
CHRISTOREN spiritua.

Haren hitçac ungui aditu eta guz-
tatu nahi dituenac hasi behardu haren
berthuteen imittatcetic, eta bici be-
har du ahalaz hura bici içatu den
beçala.

3. Cer probetchu cindunque Trini-
tateco misterioaz gauça barrenac eta
gordeac iaquitea, eta betaz çuhurqui
eta goraqui miñçarcea, humill içan
faltaz, gaitzetzia baçare Trinitateco
presunez?

Eguias gauça gorez miñçatceac ,
eta hitz ederren errateac ezgaitu sain-
duteen ; berthutte choillac eguiten gai-
tu Jaincoaren gogaraco.

Nahiago dut miñqui sentitu bihot-
cean ene bekhatuezco dolorea , ecen
ez iaquiñ nolaprefuna estudiatuec do-
lore hura esplicatcen duten.

Escritura gucia eta filosofo gucien
erranac gogoz baciñaquizqui ere , cer
probetchu cinduque , ezbaduçu Jain-
coaren amudioa eta gracia ?

*Vanitateco vanitates , eta gauça Eccl.
gucia dire vanitate ; Deus ere 1. 2.*
munduan ezda funsezcoric , baicen
Jaincoaren maitatcea eta hura choil-
qui cerbitçatcea.

Cuburciaric handiena da mundua
mezpreçaturic , cerurat gure guticia
gucien itçultcea eta harat lehiatcea.

4. Vanitate da beraz eta errhoque-
ria aberastafun galkhorren ondoan
ibiltcea , eta hetan norc bere esparan-
çaren eta fidanciaren ematea.

Vanitate da eta enganio munduco
ohoreen billhatcea , eta bertceac
baiño gorago igan nahi itçate.

Gauça vanoa eta funsgabecoa da
oraiño haraguiaren guticien seguit-

4 JESU-CHRISTOREN
cea, eta haiñ garrazqui punituco di-
ren atseguiñen maitatcea.

Vanitate eta çoratuqueria da bicit-
ce lucea desiratcea, eta ungui bicit-
ceaz contu guti eguitea.

Vanitate dohacabebat da halaber
norc bere artha guciac bicitce huntan
ematea, eta ethorquiçuneco bicitceas
hurren ez orrhoitcea.

Fiñean vanitate handibar da haiñ
laster iragaten diren gaucei amudios
lotcea, eta bethi iraun behar duen
çorionarentçat ez kharric ez lehiaric
içateá.

Eccles.
1. 8.

5. Orrhoit çaita maiz errancomun
huntaz; *beguia ez da asetcen ikhuf-*
tez, ez beharria aditceá.

Hari çaita ahal guciáz çure bihor-
ça gauça ikhusten direnen amudiotic
apartatcen, eta ikhusten ez diren
ontafunei iratchequitcen. Ecen bere
fensuen nahicarac complitu nahi di-
tuztenec lohiten dute bere concien-
cia eta çaltcen Jaincoaren gracia.

II. CAPITULUA.

*Guti idue guere buruac, humill behar
dugu içan gure iaquin guciequin ere.*

GUiçonac bere eguitez eta natura-
leçaz du iaquiteco guticia. Bai-
ñan certaco da iaquitea, Jaincoaren
beldurtasuna gabe?

Eguiaz laborari humill eta Jainco-
tiarrac guehiago du balio filosofo su-
pherbioac baiño, ceñnac bere arima-
ren artha largaturic, ceruari eta
içarrei beha baitarama dembora.

Bere burua ungui eçagutcen due-
nac, arbuiatcen du bere burua, eta
halacoac ezdu atseguñic hartcen gui-
çonec ematen dioçaten laudoriotan.

Munduco gauça guciez iaquin sun-
baninz, eta ez banu caritatea, cer
probetchu nuque Jaincoaren aitci-
ñean, ceñnac ene obren arabera iuia-
tuc baina?

2. Utçaçu sobera iaquiteco guticia;
ecen hirritz hanc hañitz spirituc bar-
raiadura dakharque, eta maiz enga-
nioa.

Jaquin sunec aguertu nahi dute eta

8 JESU-CHRISTOREN
çuhur fama ardietsi munduan.

Bizquitartean badire milla gauça,
ceiñen iaquiteaz arimac ez baitu pro-
betchu garabic, edo guti haguitz.

Eta errhoqueria handia da, salba-
menducorç ondiren gaucez bertcetari
gogoaren ematea.

Hitz hañitcec ez dute contentatcen
arima, baiñan bicitce onac consolat-
cen du, eta conciencia chahuac ema-
ren dio Jaincoa baitan fidancia handi
bat.

3. Cembatenaz baitçare arguitua-
go, hambatenaz punituco çare gar-
razquiago, ez baçare iaquiñaren ere-
dura sailduqui bicitcen.

Duçun beraz burupe baiño beldur
guehiago eman çaitzquitçun arguien
eta talenduen gatic.

Uste duçu benturaz hañitz gauça
ikhafi diturçula eta ungui daquiz-
quitçula; segura, çaitte haguitcec gue-
hiago direla çuc ezdaquizquitçunac.

Ez duçun ceure buruaz urguilluzco
gogoetarie; aiticitic aithorçaçu garbi-
qui çure iaquingabetafuna.

Cergatic ceure burua iduc bertcece
baiño guehiago; hañitz direnaz gue-
roz çu baino iaquinsunagoac eta

Jaincoaren leguean arguituagoac?

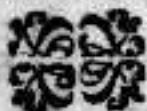
Nahi duçu çure studioac eta ia-
quiñaz ungui probetchatu ! onhetça-
çu arbuiatua icatea , eta nihortiaz
eçagutua içan gabe bicitcea.

4. Ikhascaritic gorena eta probet-
chosena da guere buruen eçagutcea
eta meçpreçatcea.

Ala çuburcia eta perfeçione handi
baten seiñalea baita norc bere burua
guti , eta bertce guciac hañitz , idu-
quitcea !

Ikhuften bacindu norbait huts
agveritan erortcen , edo bekhatu han-
dien eguiten , etcinducque hargatic
ceure burua hura baiño hobeagotçat
estimatu behar : ecen ezdaquiçu noiz
arteraiño iraunen duçun estatu onean
eta graciazcoan.

Guciac flacoac gare : baiñin çue
uzte behar duçu ezdela nihor çu
baiño flacoagoric.

III. CAPITULUA.

Jaincoaren erçutea, norc bere burua-
ren eçagutcea eta garaitcea dela
eguiazco doctrina, eta ikhast behar-
den çuburcia.

DOhatu eguia, den becala, bere
baitan eçagutcen duena, eta ez
figura edo hitez clartasunic utci gabe
iragaten direnez !

Gure usteac edo opinionac enga-
natcen gaitu maiz, eta gure spiritu-
co bichta choill da laburra eta flacoa.

Cer probetchu da haiñ çorrozqui
arraçoiñatcea gauça illhunez eta esta-
liez, ceñen ez iaquitea ez baitçaitçu
bekhatutçat condatuco Jaincoaren
iuiamenduan ?

Errhoqueria handia da gauça ba-
liosac eta iaquin beharac utciric,
probetchu gabecoen eta caltiarren
ondoan ibiltcea, horida beguiac iça-
tea, eta hetaz ez baliatcea.

2. Certaco ditugu filosofoen ihar-
duquitce vanoac, eta hequien que-
stione deusetaco on ez direnac ?

Verbo eternala iraxhatsaille due-

nac ez du horlaco gauça alfer eta funs gabecoez spiritua trabatcen.

Gauça guciac verboac eguin ditu : hartaz mintço çairzquigu gauça guciac. Hura da gure lehenbicio principioa , eta hura bera mintço çaicu.

Harc ez bagaitu arguitcen ecin deuz ikhas deçaquegu , ecin deusez ungui iuia deçaquegu.

Jaincoa choilla gauça guciac orde duenac , gauça guciac Jainco choillaganat dakharquenac , guciac haren baitan ikhusten dituenac , causitcendu bere bihotceco descansua eta bere baquea Jaincoa baitan.

O ene Jaincoa , eguia eternala eta soberanoa , çurequin bat eguiñ naçaçu bethi iraunen duen amudioaz.

Hañitcetan unhatcen naiz hambat aditceaz eta iracurtceaz : çure baitan da ene guticia guciac compligaria.

Ichill beitez dotor guciac , ichill beitez creatura guciac çure aitciñean : çu choilqui mintça çiquizquit.

3. Cenbatenaz baita nihor gauça guciac apartatuago , bere baitarat bilduago , bere barrenan sarthuago , hambatenaz errechquiago

10 JESU-CHRISTOREN
eçagutcen ditu misterioric gorenac :
ceren eguiazco arguiac heldu bait-
çaico cerutic.

Arima garbia, simplea, chuchena,
eta bere deliberacione onei fermuqui
datchacoena, beguiratcenda bere bai-
taric sobera ilkhitcetic eta hañitz
eguitecotan bere burua barraiatce-
tic : ceren ez baitu gogoan Jaincoa-
ren loria baicen, bere burua deusetan
ere bilhatu gabe.

Deusec are ez darotçu hambat pe-
na ematen eta hambat traba, nola
çure bihotceco guticia desordenatuec,
hequien hezteco eta mortificatceco
artharic ez duçunean.

Presuna prestu eta Jaincoriarrac
bere barrenean lehenic moldatcen eta
arrimatcen ditu, camporat eguin
gogo dituen obrac.

Handic heldu da bethi arraçoïñaz
governatcen baita, eta naturaleça
biciofaren nabioarac ez baititu egui-
ten.

Norc du gudu borticagoric bere
burua garaitu nahiz hari denac baiño?
hortaz gure lan baxharra beharleit-
que gure pendura gaichtoei guerla
eguitea guere buruen hezteca, eta

egun oroz berthutean aiteña goatea.

4. Gure perfeccionea cerbait esca-
sequin juntatua da bethi ere mundu
huntan, eta gure arguiac ez dire
cerbait illhuntasun gabe.

Ceure buruaren eçagutça humilla
bide seguragoa duçu Jaincoa ganat
goateco, iaquintasunic handiena bai-
no.

Ezda hargatic arbuatu behar edo
gaichtotçat iduqui behar iaquintasu-
na eta extudioaren bidez ardieffen
diren eçagutçac : Onac dire berenez
eta Jaincoaren ordenuaren arabera :
bainan hobeagoa eta preçatcecoagoa
bethi ere conciencia garbia eta bicitce
saindua.

Bainan nola guehieneç guticia han-
diagoa baitute hañitz iaquiteco, ecen
ez ungui bicitceco, erortcen dire
enganiorat eta eguiten dute probet-
chu guti edo batere ez.

5. Oi haiñ arthosqui hari balire
bicioen erroetaric atheratcen eta bert-
huteen landatcen, nola gauça vanoçz
arraçoiñantcen eta iharduquitcen, ez
leiteque hambat gaichtaqueria eta
scandala ikhuz munduaren artean, ez
hambat defordenu comenruetan.

Eguiaz azquen iudicioan etçaicu galdeguinē cer iracurri dugun, baiñan cereguin dugun : ez eta ea ederqui minçatu garen, baiñan ea fainduqui bici içatu garen.

Erradaçu, non dire orai dotor eta nauñi çuhur hec noizbait bici ciren demboran eçagutu ditutçunac ? Hequin cadirac eta beneficioac berteeç daduzcate, benturaz hetaz orthoitcen ez direla : bici cireiño preçatuae ciren eta laudatuac, eta orai hetaz nihor ezda mintço.

6. Oi cein lafter doan mundueo loria ! Ochala iaquinsun beçain faindu içatu balire ! Manera hortan eçcuten eguiñen estudio eta iracurtee probetchofic baicen.

Cembar dire munduan bere iaquintafun vanoaz galtcen direnac, contuguti eguiñic Jaincoaren cerbitçaceaz.

Nola nahiago baitute munduaren beguietan handi içan, ecenez humill, errebelatcen dire eta galtcen bere araçoiñamenduetan.

Caritate handiac eguiten du eguiazco handitafuna eguiazco handia da bere burua chume daducana, eta ohoreric handiena ere arbuatcen duena.

Eguiazco çuhuttra da lurreco gança *Phil.*
guciac basaren pare daduzcana, JESU-8.3.
 CHRISTO irabaztea gatic.

Eguiasco iaquinsuna da, bere na-
 hiari ukho eguinic, Jaincoaren bo-
 ronda tea complitcen daquiena.

IV. CAPITULUA.

*Ez errechqui siñbets bertcees erraten
 den gaizquia. Ez gaizqui iuia edo
 mintça bercees. Balia prudentiaz.*

EZ diresinbetsi behar erraten çai-
 quigun, edo gagorat heldu çai-
 quigun guciac ; baiñan gançac pisatu
 behar dire Jaincoaren arabera astiro-
 qui eta goardia handirequiñ.

Helas ! gure flacotasuna haiñ han-
 dia da , non gogoticago berceez siñ-
 hesten eta erraten baitugu gaizquia ,
 ecen ez unguia.

Baiñan perfetec ezdute arinqui edo-
 ceim presuna siñhesten : eçagutcen du-
 te cein herbäl , cein erorcor den gui-
 çona , eta cein errechqui mintcatcen
 den gaizqui bere lagun proximoaz.

2. Prudencia bandia da eguitecotan
 ez lasterregui goatea , eta gure ustean

14 JESU-CHRISTOREN
edo sinhestean ez hisituqui gogortcea,
Prudentiari dagoco halaber erran
gucien ez sinhestea, eta aditu eta sin-
hetfi gucien ez erratea.

Harçaçu bethi ere conseillu gui-
çon çuhur eta prestu baten ganic, eta
ceure arguiac baiño harenac guehiago
preça çatçu.

Bicitce onac eguiten du nihor Jain-
coaren arabera çuhur, eta hañitz
gaucen eçagurça ematen dio becan
frogaraciric.

Cembatenaz baita nihor humilla-
go, cembatenaz haren baitan Jain-
coac causitcen baitu contresta gutiago
hambatenaz du hañnac çuhurtcia eta
sofegu guehiago.

V. CAPITULUA.

*Nola behar diren iracurri Escritura
Saindua, eta debocionezco liburnac
Conseillu galdetu behar çaiela pre-
funa çuhur eta prestueti.*

E Guia beharda Escritura Saindua
billhatu, ez eloquencia eta be-
cen distiadura.

Escritura gucia iracurri hebar

eguiñ den spiritua eta chede berare-
quiñ.

Han ezda billhatu behar hitcen
edertasuna eta arrimua, baiñan ari-
maren probetchua.

Iracurancigun hain gagotic liburu
spiritualac eta debocionezcoac, la-
noac iñan arren eta edergaillu gabeac,
nola curiosac eta gauça gorez mintço
direnac.

Etçaçula beguira ea liburuaren
eguillea iaquinsuna den, ala ez. Bai-
ñan eguiaren amudio choillez iracu-
raçu.

Pifaçaçu cer erraten çaitçun, contu
eguiñ gabe norden erraillea.

2. *Guiçonac badoaz, ordean Jain- 5. Jul.*
coaren eguia bethi dago. 38. 7.

Jaincoa mintço çaitçu hañitz ma-
nera suertez, eta plazer duen presu-
na guciez.

Cure curiositasuna dela causa galt-
cen dugu maiz liburu sainduen ira-
curtceetic guinduen probetchua;
çundatu nahi dugunean, lanoqui ira-
gan behar laitequena, eta arraçoi-
namenduric gabe siñhetfi behar laite-
quena.

Nahi baduçu cure iracurtceez pro-

16 JESU-CHRISTOREN
berchatu, iracuraçu humilqui, sim-
plequi eta federequin, iaquin sun a-
guertceco guiciarie gabe.

Cuhurrei gogo onez galdeguiocute
conseillu, eta respeturequin entçam
çatçu sainduen hitçac; etçatçula ar-
buia çaharren errancomunac, ece-
ezdire arraçoïn gabe erraten, eta
maiz çarratcen dute cembait egui
handi.

V. I. CAPITULUA.

*Affecçione eta guiciaria de fordenatuen.
Ecin duquegula baqueric hec mor-
tificaturic eta heciric baicen.*

GUICONAC ezdu haiñ laster guiciaria
defordenatu bat bere baitan ga-
raitcerat uzten, non khechatcen eta
altaratcen baita berehala.

Supherbioec eta avariciosec ezdute
behin ere pausuric: pobreac eta spiri-
tù humillac baque handi batean datur-
matc bicia.

Bere baitan osoqui mortificaturic
ezdena eta bere pasionesac hillac ezdi-
tuena, maiz da tentaturic, eta laster
garaitua tentacioneric chumeenez.

Presun

Presuna flacoa, berthutean guti
borthistua eta sensuen atseguiñen guti-
ciac dituena, neshez alde batera librat-
cenda munduco gaucen amudiotic.

Hargatic maiz tristatcenda eta erort-
cen çaio bihotça hetarie apartatu be-
hiar duenean, eta galtcendu errechqui
paciencia nihorc contra eguiten dio-
nean.

2. Bere guticia contentatcen badu,
berehala concienciaco harrac altarat-
cendu; ceren ez baitu atseguin falso
hartan causitcen billhatcen çuen ba-
quea eta sofegua.

Beraz bihotceco baquea ezda edi-
reten gure nahi desordena tuac com-
plituric, baiñan bai bei contra egui-
ñic.

Hala eguiazco sofegu hura ezdai-
teque causi guiçon haraguizcotan,
munduco spirituae darabilçanetan,
eta campoco gaucetarat barraiatuae
direnetan: baiñan causitcenda debo-
cione kharsua dutenetan, presuna
barrencoi eta Jaincoaren spirituaeren
ařabera bici direnetan.

VII. CAPITULUA.

Gure esparança eman behar dugula ;
 ez gure baitan , edo bertce guiconen
 baitan , baiñan Jaincoa baitan ,
 ceñña ganic heldu baitire on guciac .
 Humiliatu behardugula eta gueue
 buruae iduqui behar ditugula bert-
 ce guciac baiño gutiago .

V Anoa da eta çoratus bere espa-
 rança guiconetan edo ceññ nahi-
 den creaturetan ematen duena .

Etçaten ahalque JESU-CHRISTO
 gatic bertceen cerbitçatcera , eta mun-
 du huntan pobre aguertcera .

Etçaitecela fida çure baitan : bai-
 ñan çure fidancia gucia emaçu Jain-
 coa baitan .

Eguçu çure aldetic çure eguiñ a-
 hala , eta Jaincoa lagunduco çaiçu
 çure nahi eta chede onetan .

Etçaitecela segura çure jaquiñean ,
 ez eta ceññ nahi den guiconen pruden-
 cian , antcean , edo fechotasunean :
 baiñan çure esparança emaçu Jain-
 coaren gracion , ceññac lagunteen bai-
 titu humillac , eta humiliatcen fido-
 sac eta seguratuac .

2. Baldin baditutçu aberastafunac
 etçaçulã hetan eman çure loria eta
 burupea, ez eta çure adisquidetan,
 poderosoac badire ere: baiñan çure
 consolationea eta boscarioa emagü
 Jaincoa baitan, ceñnac ganic baitugu
 guciac eta ceñnac bertee gucien gaine-
 rat eman nahi baitarocu bere burua
 ere.

Contu guti eguiçu çure ungui eguiñ-
 tafunaz, edertafunaz, eta gorphue-
 ceco bertee abantaillez, ceinac eritafun
 chume batec defeguiten baititu.

Etçaquizcola boz çure fechorafu-
 nari edo spirituari; beldurrez gaitci-
 daquion Jaincoari ceñna ganic bai-
 titutçu ditutçun dohaiñ eta talendu
 natural guciac.

3. Etçaçula iduc ceure bura bert-
 teac baiño hobegorçat, beldurrez
 gucietaco gaichtoena aguer caitecen
 Jaincoaren beguetan, ceñnac eça-
 gutcen baitu guiçonaren barrena.

Ez duçun buruperic çure obra onen
 gatic; Jaincoaren iuiamenduac gure-
 etaric choill dire differentac, eta hanc
 haitzesten du maiz guiçonei eder-
 çaiena.

Deus onic balinbada çure baitan

20 JESU-CHRISTORĒN
siñhetfaçu guehiago dela bertceren
baitan, eta horla egonen çate humil-
tasunean.

Ez duçu deuz hirtiscaten ceure
burua bertce gucien ezpian emateaz;
baiñan hañits gaitcenduçu ceure bu-
rua batez gorago iduquitceaz.

Bethiereco baquea du humillac:
baiñan supherbioaren bihotcean maiz
causi daiteque ieloscortasuna, eta as-
farretasuna.

VIII. CAPITULUA.

*Hautatu behar dela adisquide çuhur
eta prestubat; ez dela behar famil-
leren edo irebatu, mundanoequiñ,
guciz gazteequiñ, aberat sequiñ,
emaztequiequiñ, baiñan gure fa-
miliertasuna içan behar dela presu-
na bertxutezcoequiñ Jaincoarequiñ
eta aingueru equiñ.*

Ecc. 8. 22. **E**Z dioçequla edoceiñi aguer çure
bitorça, baiñan mintça çaitte çure
egitecoez guiçon çuhur eta Jainco
beldurtibatequiñ.

Gende gazteequiñ, campocoequiñ
mundanoequiñ, gutitan causi çaitte.

Ez aberatsei laulenga eta ez çure
oldez aguer handieu aicciñean.

Adizquide eguiñ çaitte humillequiñ
chimple eta chuchenequiñ, prestu eta
Jaincoiarrequiñ, eta minça çaitte
bethi ere arimacoz ondiren gauzez.

Ez duçun adisquidetasun bereciric
edo trebetasunic emaztequi barequiñ
ere baiñan Jaincoari gomenda dioc-
çotçu generalqui emazte berthutezo
guciac.

Jainco choillarequiñ eta aingue-
ruequiñ defira çaçu maicenic içatea,
egotea, minçatcea; eta ihez eguiço
guiconen eçagurcari.

2. Mundu gucia maitatu beharda;
baiñan hirriscu da mundu guciarequiñ
trebe içatea.

Maiz preçatcenda presuna eça gutur
ezdena bere fama ona gatic, eta bera
aguertcee denean gaitcen baitu bere
estimua.

Uste dugu batçuetan bertceec ar-
seguiñ durela gure maiz ikusteaz,
eta hec gaitzesten baicaituzte hamba-
tenaz guehiago, cembatenaz gure
escasac hurbillagotic ikhusten baitu
tuzte.

IX. CAPITULUA.

*Maita obeditcea eta bertceren gu-
daren azpian igatea ; nor bere
uztean ez sobra finca, eror bert-
ceren nahirat etan eta abisurat.*

GAuça handibat da obedienciaren
azpian bethi bicitcea, eta nor
bere libertateari aldeberat ukho
eguitea.

Segurago bide da, manatcea baiño,
obeditcea. Hanitcec obeditcen dute,
ez amorez, bainan borchaz ; eta hec
pena hanitz dute, eta deuz guti
mormoratcen dire.

Ez dute halacoec-seculan ardietsico
spirituco libertatea, non ez diren obe-
dicienciam azpian ematen bere bihou-
guciaz, Jaincoaren amorez gatic.

Ibill çaitc lekhutz leku nahi duçun
beçambat, ez duçu causituco eguiaco-
baqueric, aicindari baten guidaroc
azpian humillqui ematen ez baçare.

Lekhu aldatceco guticiac, eta bere-
cetan hobequi igateco usteac hanitc
enganatu diru.

2. Eguia da ; batbederari on çaitc

bere buruz gobernatzea, eta guico-
nec maitatzen dituzte hequien sensu-
rat eta abisurat erortzen diren presu-
nac.

Baiñan Jaincoa gurequin bada
behar diogute batzuetan ukho eguin
gure argui propioei baquearen onta-
luna gatic.

Ceinda guicon hain çuhurra, gauça
guciac perferqui daquizquiena?

Etçaitecela beraz sobera gogor çu-
re abisuan eta sinhestean, baiñan go-
gotic entçun çaçu eta segui bertce-
rena.

Çures ona delaric uzten baduçu
Jaincoa gatic eta hartzen bertcerena,
mercedimendu handi içanen duçu.

3. Hañitçetan aditu dut bobeago
dela, eta segurago, mintçatcea bai-
ño, entçutea, eta conseillu ematea
baino, hartcea.

Guertha ere daiteque batçuen eta
bertceen abisua ona den: ordean bert-
cerenerat ez iuste, arraçoïnac edo
occasioneac hala galdetzen duenean.
orguilletçaren eta hisçaren seiñalea da.

X. CAPITULUA.

*Viz mundanoen compañaic eta solas
sobraniazcoac : beguira ichilltasu-
na ; probetchos direla solas spiri-
tualac.*

I Hez egioçu ahalguciaz munduco ha-
barrotari eta nahasmenduari, ece-
chede gaichtoric ez ičan arren, mun-
duco gauen erabilceac trabatcen du
haguitz spiritua.

Vanitatezco aitea sartcen da solas
hetan, ceñac liçuntcen bairu laster
gure arima eta debecatcen Jaincoa ga-
na libroqui altchatceic.

Ala nahi bainuque hañitz orduz
egotu baninz ichillic, eta gende ar-
tean ez baninz causitu ?

Baiñan nondic dugu hambat guti-
cia elkharrequin mintçatceco, solas
hetaric hurren behinere conciencia
çaurthu gabe ilkhitcen ezgarelaric ?

Hori heldu da, ceren solas hequien
bidez nahi baitugu cerbait consola-
mendu elkharganic hartu eta gure
bihorça gogoeta diferentez cargetu
eta nekhatua arindu.

Hargatic

Hargatic atseguin dugu minçatceaz
 haguitz maitateen eta desiratcen di-
 tugun gauzez , bai eta beldur gare-
 nez eta gure nahien contra direnez
 ere.

2. Baiñan helaz ! maiz alferrie.
 Ecen campoco consolamendu hura
 ezda traba chumea Jaincoaren barne-
 co consolamenduentçat.

Beraz atçarriac eta othoitcean egon
 behar dugu , dembora alferrie ezdoa
 cuntçat.

Minçatu behar bada mintça çaitc
 arimacotz on daitezquen gauzez.

Gure usança gaichtoa , eta bert-
 hutean aitciña goateco dugun artha
 gutia da causa haiñ gaizqui mihia
 beguiratcen baitugu.

Guciarequiñ ere solaz spiritualac
 ezdire guti baliatcen perfeccioneco
 bidean aitciña goateco , gucz presu-
 na Jaincoaren baitan juntatuac , eta
 spirituz eta bihotzez bat eguiñac
 elkhargana bilcen direnean.

XI. CAPITULUA.

Nola beharden ardietsi bihotceco baquea, eta aitciña goanberthutearen bidean. Heci behar direla bicioac, eta guticia desordenatuac.

BAque handi bat quinduce, nahi ezbaguindu sarthu bertcec erraten, edo eguiten dutenetan, eta guc contu eman behar ezdugun gaucetan.

Nola dagoque lucero baquean, bertceren eguitecoez behar gabeco arthac hartcen dituen, camporat spiritua barraiatcen duena, eta bere baitan guti sartcen denan?

Dohatsu simplerasun saildu batean bici direnac, ecen hec goçatuco dire baque handi batez.

2. Cergatic saildu batçue hambat berthute ardietsi dute, eta haiñ gora contemplacionean altchatu dire?

Ceren bere bihotcetic khendu baitute aldebererat lurreco gaucen amudioa, eta bide hortaz ardietsi baitute bere spirituco libertate osoa, eta lot-hu baitçaizco Jaincoari bere bihotceco indar guciez.

Baiñan guri sobra lan ematen darocu gure guticia desordenatuen contentatceac, eta artha sobra hartcen dugu gauça iragancorrez.

Gutitan garaitcen ere dugu bicio- bat osoqui, ezdugu kharric berthutean aiteña goateco; hala bethi ephel eta bethi lacho guelditcen gare.

3. Gu baguine gure alderacotz osoqui hillac, eta munduco amarraduretaric libratuac, Jaincozco gauceigoztu harguñoçoquete, eta contemplacionearen goçotic cerbait frogaguñeçaque.

Guehienic gu trabatcen gaituena da, gure bicioac, eta guticia gaichtoac oraino biciac baitire, eta hastantcen baicare sailduac bere exempluez eracutchi darocuren bidetic.

Cerbait atsecabe chume guerthatcen çaicunean ere, gogoa hiltcen çaicu berehala, eta abiatcengare munduco consolomenduen billha.

4. Gue baguindu bihotcic asco gudian fermu egoteco, içan guñeçaque saltagabe laguntça handibat cerutic.

Ecen Jaincoa berbi dago gogotie laguntcerat haren alde gudian hari direnac, eta haren gracion bere

28 JESU-CHRISTOREN
esperantça dutenac ; eta hare berac
foraratzten ere darozquigu paradac
guri khoroen mereciarazteco.

Religioneco perfeceionea , eta ber-
thuteco aitciñomendua choillqui ema-
ten badugu campoco gauça batçuen
chirrituqui complitcean , gure debo-
cioneac ezdu hañitz iraunen.

Baiñan goacen gaitçaren erroraiño ;
hezatcigun gure bihotceco mobimen-
du desordenatuac , eta goçatuco gare
arimaco baqueaz.

5. Urthe guciez bicio bat atheratcen
baguindu , eta khentcen bihotcetic ,
laster ardietz guñeçaque berthutea-
ren perfeceionea.

Baiñan urrun gare handic : Aitci-
tic frogatcen dugu maiz conbertitu
berrian berthute guehiago guinduela ,
handic hañits urtheren buruan baiño.

Egun oroz saindutasunean beharguin-
duque berretu , eta orai hañitz daritçagu
lehenbicio kharraren ez osoqui galcea.

Hastean geure buruei bortcha pi-
chabat eguiten baguiñote , handic
haratco guciac errechqui eta bozca-
riorequiñ eguiñ guñetçaque.

6. Gaitz da usança gaichtoen uztea ;
baiñan gaitçago da oraiño porc bere

nahiari ukho eguitea.

Ordean gauçaric chumeenetan ez baduçu ceure burua garaitcen , nola bada garaitucoduçu handienetan ?

Haitecic contresta eguiocu çure bihotceco iaidurari , eta pendura gaitchoari , etçaçula entçun çure hazdurac erraten darotçuna : beldutrez egunetic egunera gaitzafunac handi daitecen , eta eguiñ daquiçun eciñ garaituzco traba.

Cuc baciñaqui cer baque cinducen cerorrec , eta cer boscario bertceec , çure eguiñbideen arabera bici baciñe , artha guehiago cinducue bertuteas aitciña goateco.

XII. CAPITULUA.

Ceiñ progotchos den sofriteca

ON da batçuetan guretçat panac eta trebelliac icatea , ceren hec gure baitan sararasten baicaituste , eta othoitarasten desterrubatean bici garelac , eta ezdugula eman behar gure esparança munduco gaucetan.

On da noicic behiñ causi deitecen gure contrestarçailleac , eta gutaz opi-

30 JESU-CHRISTOREN
nione gaichtoa dutenac, gure accio-
neac, eta chedeac onac içan arren.
Gauça hori maiz baliatcen da vana-
loriatie gure beiratceco eta humiltaf-
sunean fincatceco.

Nihoitz ere ezdugu hobequi bilhat-
cen gure barrenan Jaincoaren lekhu-
cotafuna, eta aprobacionea nola cam-
potie guifonec arbuiatcen eta gaiz-
qui iuiatcean gaituztenean.

2. Hargatic beharluque guifonac
Jaincoa baitan hartaraino bortistu,
non ezbailuque munduco consolatio-
neen billhatceco beharrie.

Cembatenaz presuna prestu bat
baita aflagituagoa edo tentatuagoa,
edo gogoeta gaichtoez penatuagoa,
hambatenaz frogatcen du bere baitan
hobequi Jaincoaren beharra, cein ga-
be ezbaitaguiquegu deuz onic.

Orduan tristatcenda, dago plainuz,
eta othoitzez sofritcentuen gaitzetarie
libratua icateco. Unhatcenda haiñ lu-
ce bicitceaz, eta hiltcea desiratcen du
bere gathetarie libro, eta JESU-CHRIS-
TOREQUIN bat icateco.

Orduan eçagutcen du ezdela mun-
du huntan segurantzça oforic, ez baque
perfetic.

XIII. CAPITULUA.

*Tentacioneen progotchuaz, eta nola
behar çaio ten contra eguiñ.*

MUndu huntan bici gareño eciñ
gaitezque affliccione, eta tenta-
cione gabe.

Hargatic errandu Jopec guizonaren *Iob. 7.*
bicia ez dela bethiereco tentacioneric^{1.}
baicen lurraren gainean.

Hargatic batbederac guardian egon
behar luque tentacioneen contra, eta
othoitcean erne beldurrez engana de-
çan debruac ceña ez baita behin-ere
loharcateen, eta *bethi gure ingurutan* ^{1. P. 5.}
baitabilla nor irets ahal deçaquen. ^{8.}

Ezda guiconic haiñ sainduric ez haiñ
perfetic, noicic behiñ tentacioneac
ez dituenic, eciñ gaitezque ere oso-
qui halacoric gabe.

2. Halere tentacioneac maiz ari-
macotz progotchos dire nekhagarriac,
eta fastigagarriac diren arren, ceren
guizonaren humiliatceco, chahutceco,
eta arguitceco baliatcen baitire.

Saindu guciac hañitz affliccione eta
tentacionetaric iragan dire, eta pro-

gotchatu dire hei contra eguiñic, eta tentacioneac eceiñ iassan ditustenac reprobatu dire, eta galdu.

Ezda ordena haiñ sainduric, ez lekhu haiñ gorderic non ez baitire penac eta tentacioneac aurkhitten.

3. Guizon a bici deiño eciñ daiteque seguratu ez dela behin ere tentatuko, ceren nola baicare concupiscencian forthuac, gurequiñ baitarquegu tentacione gucien itburburua.

Tentacioneac eta tribulacioneac bata bertceari darraizco, eta gure lehenbicio dohatfutafuna galduz gueroztic iñanen dugu bethi cebait sofritceco.

Haiñtz presuna tentacionei ihesi dabilteçala dohacabequiago heratate erortcendire.

Ihez eguite choillac ezdarocu garraia emanen, baiñan pacienciac, eta eguiazco humiltasunac eguiñen gaitu gure etsai guciac baiño sendoago.

4. Campotic baicen gaitçari ihez eguiten ez dioenac, eta hura erroctaric atheratcen ez duenac, guti abantçatuko du, aiticitic lausterrago bihurtuko çaio tentacionea, eta lehen baiño borthisquiago.

Errechquiago Jaincoaren lagunt-

çarequiñ batean garaitucotutçu baratche baratche tentacioneac paciencia humill eta luce batez, ecen ez çure buruaren contraco gogortasun, eta amore gaitcez.

Hat çaqu maiz conseiilu tentacioneco demboran, eta ezçaçula gogorqui trata tentacioneez doloratua den presuna: aiticie consola çaqu ceronec casu berean nahi cinduquen beçala.

5. Tentacione gucien hastapena gure arimaren inconstancia da, eta Jaincoa baitan fidancia escafa.

Ecen nola untei lema gabebat ubiñec norat nahi haitarabillate, hala presuna lachoa eta bere deliberacioneran inconstanta darabillate tentacioneac.

Suac frogatendu burdinña eta tentacioneac guiçon iustua. Ecd. 3. 31.

Ezdaquigu maiz certaraiño doan gure ahala, baiñan tentacioneac eracusten darocu nor garen.

Bizquitartean bethi erne egon behar da, eta beregaiñqui tentacionearen haztean, ecen errechquiago garaitcen dugu etsaia aitciña goasconeac, eta hurbill senti dugun beçaiñ sarrarimaco athea çarratcen diogunean.

Ovid. Hargatic erraten çuen çuhur batec
hastetic emoçu gaitzçari erre medio ,
berticela alferrio emanen dioçu sobe-
ra luçaturic gaitça nauçiru denean.

Tentacioneac baitu bere graduac ;
 hastean ezda spirituco gogoeta bat
 baicen , guero imaginacione borthitz
 bat , guero atleguina , guero mo-
 bimendu desordenatua , eta alque-
 nean consentimendua : baratche ba-
 ratche etsaia sartcenda osoqui ariman
 barrena , ceren etçaion berehala con-
 tra eguini.

Ecen cembatenaz berantcenago
 baitugu hari contra eguiterat , ham-
 batenaz flacantcen gare guehiago ,
 eta hura guehiago borthistenda.

6. Batçuec bere conbertcionearen
 hastean pairatcen ruste tentacione-
 ric dorpheenac ; bertce batçuec fi-
 ñean , badire bere bici guciañ tenta-
 cionez penatuac direnac.

Batçuec tentacione ariñagoac quitu-
 te , eta horiec guciac guertatcen dire
 Jaincoaren çuhurtciaren eta iusticiaren
 ordeñuen arabera , ceiñac pisatcen bai-
 titu batbederaren disposicioneac , eta
 merecimenduac , eta guciac arrimat-
 cen bere hauterfien salbamenducotz.

7. Ezdugu beraz etsicu behar tenta-
tuac garenean , aiticic hambatenaz
khar guehiagorequiñ othoitz eguiñ be-
har diogu Jaincoari arren lagun gait-
çan gure pena gucietan , eta hanc ion-
doni Pauloc dioen becala *progotchure-1. Cerin.*
quiñ atberaco gaitu tentacionetic , ha-^{10. 13.}
ren garaitceco indarra emanico.

Humilia gaitecen beraz Jaincoa-^{1. Petr.}
ren escu poderofaren azpian tenta-^{5. 6.}
tuac , eta affligituac garen gucian ,
ceren *humillac salbatuco* eta bere^{Pfal. 38}
loriarat altchatucobaititu. ^{19.}

8. Guçona tentationetan , eta
trebesietan frogatcen da , hetan ikhuf-
tendu cembat berthutean aiticinatu
den , hetan merecimendua handiago
da , eta berthutea eçagunago.

Ezda gauça handibat debocionean
bero içatea deusic sofriceco ezde-
nean , bainan trebesietan pairacor
denaz esparantça içateco da berthu-
tean abantçatuco duela.

Halere badire batçuec ceinac ten-
tacioneric dorpheenac garaitu on-
doan etortcen baitire chumeeneran ,
eta ardurazcotan , Jaincoac hori per-
metitcen du hañac humilia daite-
centçat , eta bere indarretan fida ezdi-

36 JESU-CHRISTORĒN
tecentçat ocaſione handietan , haiñ
flaco guerthatu diren ondoan occaſio-
neric chumeenetan.

XIV. CAPITULUA.

*Ez iuia bertceez temerarioqui : ſinea
çatçu beguiac çure gaiñean eta ei çai-
tecela iar bertceen accioneen iuie.*

BErtçeren iuiatcen hari dena , al-
ferric travaillatcen da , maiz en-
ganatcenda , eta errechqui hutſetan
erotcen , baiñan bere buruaren iui-
iatcen eta examinatcen hari dena ,
bethi pragotchoſqui hari da.

Gure bihotceco penduren arabera
dire comunſqui gure iuiamenduac ,
eta gure amudio propioac gaichtat-
centu guehienean.

2. Jaincoa balitz gure chere bak-
harra , eta gure guticia gucien objec-
ta ez guinteſque haiñ errechqui alta-
ra gure ſentimenduei contra eguiten
çaienean.

Baiñan maiz edo cembait amarra-
dura gordec , edo cembait campoco
obietec garamatça.

Batçuec gordequi eta nola ezda-

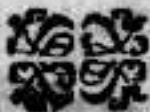
quitela bere buruac billhatcen tuste
bere accione gucietan.

Baquean daudez eta sofeguan he-
quiñ gogara gauçac doaceino, bai-
nan hequien desgogara deuz guertat-
cenbada, altaratcen dire eta tristatcen
herehala.

Sentimendu eta umore contrarioec
escatimac sorarasten tuste adisqui
deen, herritarren, ordena saindutaco
presunen, eta prestuen, eta Jainco-
tiarren artean.

3. Ulança çaharrac nekhez usten
dire, eta ezdugu utci nahi gure argui
propriauez urrunago guidatcerat.

Cure spirituan eta çure antcean
guehiago fidatcen baçare ecenez JESU-
CHRISTOREN indarrean, ceinac ira-
basten eta garaitcen baititu bihorçac,
gucitan eta berant içanen dituçü haren
arguiac, ecen Jaincoac nahidu haren
azpian perfetqui humilia gaitecen, eta
amudio kharfu batec sacrificia diotçan
gure arraçojiñ eta argui guciac.

XV. CAPITULUA.

*Accione gueiac amudiorequiñ eguiñ
behar direla.*

EZda eguiñ benar gaizquiric deusen ere gatic, edo nihoren amorea gatic, baiñan obra on bat hasia utz deçaquegu, edo gambia hobeago batetara, gure lagun proximoaren beharrac hala galdetcen duenean.

Manera hortan gure obra ona ezda galtcen, baiñan bai hobeago batetarat gambiatcen.

Jaincoaren amudioa gabe eguiten diren obrac ez dire deuzetaco baliatcen; baiñan Jaincoaren amudioa eguiten diren gauçac merecimenducoac dire, chumeac eta mespreçagarriac iduri arren.

Jaincoac ezdu hambat consideratcen cer obra eguiten dugun nola cer chedez hari garen.

2. Hañitz maite duenac hañitz eguitendu.

Ungui eguiten duenac hañitz eguitendu, eta ungui eguitendu bere pro-

gotchua baiño bertcerena hobequi
billatcen duenac.

Maiz chede humanoec garabilçate,
eta uste baitugu caritateac gara-
bilitçala ; ecen gure pendura natura-
la, borondate propioa, cembait aban-
tailen esparantça, eta gure aisien gu-
ticia hurren sentitu gabe sartcen da
gure chedeetan.

3. Jaincoaren amudio eguiatzcoa ;
eta perfeta duenac ezdu deuzetan ere
bere burua billatcen, baiñan gauça gu-
cietan billatcen du Jaincoaren loria.

Etçaiõ nihori betkhaisten, ecen
ezdu bere baitan ematen bere conten-
tamendua.

Ezda bere baitan alegueratcen
baiñan bai Jaincoa baitan, ceñña-
baita harc desiratcen duen ontasun
baxharra, eta hura dohatzu errenda
deçaquena.

Ez diote ematen creaturei ontasun
baten ere buruperic, baiñan on gu-
cien loria ematen dio creatçailleari
ceñña ganic heldu baitire gauça on
guciac bere ithurburutic beçala, eta
ceñña baitan causitcen baitute sain-
duec bere errepausu eta dohatzutasun
soberanoa.

Oi eguiazco caritatetic den gutiens
 baguindu, ikhus guineçaque munduco
 gauça gauciac ezdirela banitateric bai-
 cen!

XVI. CAPITULUA.

*Nola behar tugun iasan bertceren
 escasac.*

GUre edo bertceren baitan eciñ
 corregi detçaquegun escasac, be-
 hattugu pacienqui iasan, Jaincoac
 bercela ordena deçaqueen arteraiño.

Siñhetfaçu benturaz hori hobe dela
 gure frogatceco, eta gu borthis teco pa-
 ciencian, ceña gabe deuz guti condatu
 behar baitire gure merecimenduac.

Halere behar diogu Jaincoari miñ-
 qui othoitz eguiñ: defeguiñ detçan
 gure baitan traba hec, edo eman dio-
 çagun indarra hequiñ ungui iasateco.

2. Prefuna bat behiñ edo bietan
 abisatu duçun ondoan ez bada errot-
 cen çure sentimendurat, etçaçula gue-
 hiago harequiñ iharduc; baiñan ut-
 çaçu gucia Jaincoa ganat, haren
 borondatea compli dadintçat, eta
 haren loña aguer dadintçat haren
 cerbitçarietan,

cerbitçarietan , ecen badaqui harc
ungui gaitça onera gambiatcen.

Ula çaitte bertceren escasen eta fla-
quecien pacienciarequiñ iasaten , ecen
baitutçu çuc ere hañitz bertceec pai-
ratu behar ditustenac.

Hortaz eciñ çure burua erakhar
badeçaçunque nahi cinduquen cozcara ;
nola bertceac moldatuco tutçu çure
nahien eredura ?

Atseguin dugu bertceac içan dite-
cen escasic gabe , baiñan guerorrec
ezditugu gureac usten.

3. Nahidugu hec garraçqui me-
hatcha ditecen , eta ezdugu guero-
nec nahi mehatchatuac içan.

Errateco dugu bertcei bere gal-
deac errechquiegu complitecen çai-
cotela , eta ezdugu nahi guri deuz
errefusa daquigun.

Galdeguiten tugu bertceentçat er-
reguelamendu hertsiac , baiñan guret-
çat ezdugu nahi hertsitasun garabic.

Agneri da beraz eciñ guti bertceac
gure buruaz neurtcen tugun.

Mundu gucia escas gabe balitz cer-
guindunque guiçonen ganic pairatceco
Jaincoaren amorea gatic ?

4. Baiñan Jaincoac bertcele or-
D

42 JESU-CHRISTOREN
denatu du, ikhas deçaguntçat elkhar-
ren carguen iafaten.

Nola ezbaita nihor escas gabe,
hala ezda nihor carga gabe.

Nihor ezda beretçat asco, nihor
ezda azqui çuhur bere buruaren gui-
darceco, eta bebardugu guciec elkhar
iasan, elkhar consolatu, elkhar la-
gundu, eta abisu onez arguitu.

Ezda berthutearen froga segura-
goric sofricariac baiño.

Ecen occasionec ez gaituste flacat-
cen, baiñan cein flaco garen eracuf-
ten.

XVII. CAPITULUA.

Religioneo bicitceaz.

IKhafi beharduçu hañitz gancetan
çure buruari bortcha eguiten, eta
çure nahia garaitcen, bertceequin
batafunean bici nahi baduçu.

Ezda gauça gutia comentu edo
congregacione batean errencuratceco
fuietic eman, edo hartu gabe bicit-
cea, eta heriotceraiño bicitce erre-
guelatu batean irautea.

Dohatsua da han eramán duen biç

citce saindua heriotce on batez khorroatcen duena.

Nahi baduçu berthutean fermu egon, eta goan aitciña çure burua iducaçu desterratubat, edo bideantebat beçala lurraren gainean.

Religioneco bicitcea eramannahi duenac, eta JESU-CHRISTOREN gogaraco içan nahi duenac, iguriqui behardu erroçtat itchiquico dela munduaren attean.

2. Ordenaco atropa, eta illearen mochtea deuz guti baliatcen dire; bicitcearen gambiantçac, eta passioneen mortificacioneac eguitendu eguiatz-qui Religioneco presuna.

Jaincoaz eta salbamenduaz bertceric billatcenduenac, ezdu causituco doloretic eta ondicoric baicen.

Gucien azquen, eta gucien azpico içan nahi ez duenac eciñ duque baque luceric.

3. Orhoit çaitte obeditcera ethori çarela, eta ez manatcerat, Religionerat deithua içatu çarela sofritecco, eta trabailatcecco, eta ez solaz alferretan dembora galtcecco.

Comentutan baraz frogatcen dire guiçonac urrea labean beçala.

Han nihorc eciñ itaun deçaque ez

44 JESU-CHRISTOREN
bada Jaincoa gatic humiliatcen bere
bihotz guciaz.

XVIII. CAPITULUA.

*Sainduen exempluar progotchatu
bihar dugula.*

Considera çatçu sainduen exem-
pluar, ceñac içatu baitire Religio-
nearen eta perfeccionearen miraill biciaç
eta causitico duçu deuz guti edo ez
deuz dela guc eguiten duguna. Helaz !
cer da gure bicia hequienaren aldean ?

Sainduec, eta JESU-CHRISTOREN
adisquideec cerbitçatu dute Jaincoa
soffritcen dutela gosea, eta egarría,
hotça eta billhuitafuna, nekheac eta
trabailuac, beillac eta baturac ;
eguiñ dituste othoitçac eta medita-
cione sainduac, eta pairatu haiñitz
persecucione eta laido suerte.

2. Oi cembat pena dorphe eta af-
fliccione gogor ezdute pairatu Apосто-
lueç, eta Martyrec, Confesoec, eta Vir-
ginec, eta JESU-CHRISTOREN urratsei
iarraiqui nahi içatu çaisten berce guciec

*Gal. Higuindu içandute mundu bere huntan
6. 22. bere biçia, bariaz gogotceco eternina-
tem,*

Oi ! ala defertuco aitez eraman du-
ren bicitcea içatu baita probrea eta
mortificatua. Ala hequien tentationeac
lucac içatu baitite eta dorpheac , cein
maiz ez dite hec içatu etsaiz persecuta-
toac. Oi ! nolacoa içatu den orhoitce-
tan hequien berotasuna eta iarraiquita-
suna, cein garratçac içatu diren hequien
abstinenciae , cein zelo kharfua içatu
duten debocionean aitein goateco.

Cer animorequin ez diote guerla
eguin bicioei ? cer chede chuchen eta
chahurequin bilhatu ezdute Jaincoa.
Egunaz lanean hari ciren , eta gaba-
ren guchien partea orhoitcean çara-
maten , eta lanean hari cirenean ere
hequien Spiritua etcen orhoitz eguite-
tic guldircen.

3. Bere dembora gucia progot-
chosqui emplegatcen çuten ; orenac
laburregui citçaitçoten Jaincoa bai-
tan aplicatuac egoteco ; eta contem-
placionean sentitcen citusten atsegi-
nec ahantzarasten ciotçoten gorputce-
co beharrie handienac.

Uxho eguiten cioten aberastafunei ,
carguei , ohoreci , adisquideei , eta
ahaideei ; eta etçuten defiratcen
munduco gauçatic batere doidoa

46 JESU-CHRISTOREN
hartcen çuten biciarençat beharcena
ere, eta etçuten bere gorputceç ecin
berceçco arthatic baicen.

Probe ciren munduco ontasunez,
baiñan aberatz graciaz eta berthutez.
Campotic gauça guciac escaz citusten,
baiñan barrenean ceruco dohaiñez eta
consolacionez bertheacciten.

4. Munduarequiñ atce beçala bici
ciren, baiñan Jaincoaran adisquideric
maiteenac hec ciren.

Munduac mezpreçatcen cituen, eta
bere beguietan ere etciren deuz, bai-
ñan Jaincoarenetan maite eta pre-
ciatu ciren humiltasun eguiatzcoan bi-
ci ciren, obediencia simple batean,
caritate, eta paciencia perfet betean,
eta hala egun guciez bicitce Spiritua-
lean aicinatcen ciren, eta berretcen
ciren graciaz eta berthutez.

Saindu hec eman içandiorçate mi-
rallçat Jaincoac Religioneco presuna
guciei, eta hequien exempluac hobe-
quiago behar gaitu obra onetarat ani-
matu ecen ez haiñitz ephelen ikhusteaç
lachat.

5. Oi! nolacoa içatu den fraide eta
ferora gucien deboçioneco kharra be-
re ordenen hastapenean; cein han-

dia hequien othoitcetaco berotasuna,
hequien lehia elkarren berthutean
imitatceco, bere erreguela ponturen
pontu beiratceco: nolaco errespetua
eta obediencia bere aitcindariençat.

Hec utcidarozquiguten berthutean
urratsec eracusten darocute eguiazqui
perfetac citela, eta içatu dutela ani-
mo munduari guerla eguiteco, haren
garaitceco, eta bere handitasun gu-
ciequiñ osticatceco.

Orai gauça handiçat daucate bo-
tuac ezhauszea, eta hartu duten uztar-
tia pacienqui iafatea.

6. Oi gure demboraco lachotasuna,
eta epheltasuna, lehenbico khar hura
laufter iraungituda, eta haiñ gare fla-
coac, eta hagaranduac non bicia ere
nekhagarric baitçaicu. Ochala hambat
sainduren exempluec bith baleçate gu-
re bairhan ere saindutceco guticia.

XIX. CAPITULUA.

Deotioneco pratiquez.

R Eligioneco presuno prestu baten
bicitceac behardu içan berthute gu-
ciez berreguindua, campotic agueriden
beçalacoa barranean içan dadiñçat.

43 JESU-CHRISTOREN

Artha guchiago behardu ere ican barrenaz ecenez campoaz, ceren Jaincoa baita gure bihotceco mobimenduen lekhucoa eta joia, eta hala haren aitciñean aguertu behar baitugu Aingueruen errespetuarequiñ, eta garbitasunarequiñ.

Hortatocoz egun oroz erreberritu beharditugu gure deliberacione onac, eta bichtu behardugu gure kharra, gure converbionea egun hafi balitz beçala. Erran behardiogu Jaincoari: Jauna, Lagun naçacu çure ungui cerbitçatceco eman darotaçun desiraonean, eta indaçu grãcia egundic ungui hasnadiñ, ecen orai arteraino eguinditudan guciac ezdire deuz.

2. Berthutean gure aitciñatcea maiz gure deliberacionen berotasunac eguitendu, eta bide haiñitz eguin nahi duenac animo handia behardu.

Baldiñ deliberacioneric hoberenac hatcen dituena ere erortcen bada maiz, cer icanen da bada gutitan eta flacoqui deliberatcen dutenez?

Haiñitz manera suertez guertharcon da gure lçhatcea deliberacione onetan; eta Jaincozco eguinbidetan eguiten dugun hutsic çhumeena ere hur-

ren bethi gure caltetan, eta gutimedu-
tan eguiten da.

Bizquitartean justuen deliberatione
onac hobequi dire fundatuac Jaincoa-
ren gracion, ecenez hequien çuhurri-
cian, eta cerbait eguitecori lotcen
çaiztenean, Jaincoa baithan emana
dute bere esparança gucia. Ecen gui-
çonac *deliberatcen du*, eta *Jaincoac* *Prob. 16*
disposatcen du; eta guçonac bere^{9.}
corthea ez du bere escuco. *Ier. 10.*

3. Gure arduraco debocioneac usten
baditugu noicic behiñ. Jaincozco che-
dez, edo gure anaïen progotchua ga-
tic, huts hura errechqui erremedia-
tucodugu, baiñan desgustuz edo la-
chotasunez usten baditugu, hutz han-
dia içanen da, eta sentitucoditugu
haren ondoreac.

Jarrai qui gaguizcoten beraz ahal
guciaz gure eguinbideei, guciarequiñ
sobra baicen ez dugu hutz eguiñen
haiñitz gaueran.

Halere on da bethiere cerbaiti lot
gaquizon particularrean, eta guciz
har detçagun gure deliberationeac
perfeccioneco bidean causticen ditu-
gun traben contra. Orobat behar du-
gu içan artha gure barrenaz, nola gu-

50 JESU-CHRISTOREN
re campoaz, ecen biec eguiten dute
gure airciñamendua.

4. Instant guciez çure barrenean
eciñ sar baçaitzque, sar çaitte bede-
ren demboratic demborara, eta gu-
tienean egunean behiñ, goicean edo
arratsean.

Goicean arrimaçateu çure spirituan
egunean eguiñ behar ditutçun gauça
guciac, eta examina çaçü arratsean
cer eguin duçun, nolacoac içatu di-
ren çure gogoetac, hitçac eta obrac,
eta causitaco duçu menturaz hutz
haiñitçz eguiñ duçula Jaincoaren, eta
legun proximoaren contra.

Harçaitçü armac soldadu balent
batec beçala deabruaren maleciaren
contra: ebac atçü jan edaneco sobra-
nia guciac, eta errechquiago garaituco
ditutçü haraguiaren berce guticiac.

Ez çaudecela behiñ ere alferric, ait-
etic aurki çaitte bethi orhoitcean edo
meditacionean, iracurtcen edo iscri-
batcen, edo balsacotz cerbait lanen
eguiten.

Halere bada campoco praticac eta
gorpurteco obra debocionezcoac pru-
denciarequiñ hautatu behardire, ecen
ez dire gubiac on guciencat.

5. Guretar particularqui hartu ditugunac, ez ditugu bertcen aitciñean eguiñ behar, ecen segurago da hec gordequi eguitea.

Beguiratuçu halere ičan etçaitecen lacho comuneco debocionetarat, eta sobra kharfu çure pratica hautetfietarat baiñan çure eguinbideac arthosqui eta osoqui complitu ondoan, bilin baduçu guehiagoco demboraric, emplegaçaçu çure debocione particularrac inspiratcen darozquitçun gauçen eguiten.

Guciec ecin duquete emplegu bera; bata gauça batecotz da gai, eta bertcea betcecotz. Eta on da-ere demboran arabera debocione differentac hartcea, ecenbatçuec hobequi dagoz-cote beitei, berceac aitelegunci.

Batçuen beharra dugu tentacioneco demboran; eta berceena baquean eta soleguan.

Batçuec on ditugu triste garen demboran, eta bertce batçuec Jaincoad baithan boztuac garenean.

6. Besta handitan erreberitu behar dugu gure debocionea, eta galdetu berotasun handirequiñ sainduen arar-tecotasuna: on da besta bateric ber-

cera presta gaitecen orduan mundu-
tic ilkhi behar baguindu beçala, eta
goan eternitaterat, ceñetan eguiñen
baitugu dohatfuen besta handia.

Hala dembora sailduetan gure ar-
tha gucia behar da içan gure bicia gue-
hiago saildutcea, eta gure eguin bide
- guciac leyalqui complicea, gure
nekheen saria, içateco menea baguiñe
beçala.

7. Eta baldiñ Jaincoac luçatecen
badu oraiño gure golardo, sinhetz
agun ez garela oraiño asqui prest, eta
ez garela digne haren gloriaren ixhuf-
teco ceña eracutsico baitarocu berac
ordenatu duen demboran; eguitcigun
beraz gure eguiñ ahal guciac ungui
prestaturic ilkhiteco mundu huntaric.

INC. 12. *Dobatsu cerbitçaria* (dio San Luc
37. *Euangelistac*) *jauna beldu denean*
atçarría edirenen duena, erraten da-
rotçuet eguia bere ontasun gucién gai-
ñean eçarrico duela.

XX. CAPITULUA.

*Maitatu behar dela erretiramendua,
eta ichilltasuna.*

HArçaçu dembora cure baitan sartceco, eta maiz gagoan erabilçatçu Jaincoa ganic errecibitu ditutçun ontasunac.

Uez acitçu cutiostasun guciac, eta hauta çatçu liburuac spirituaren bethetceco baiño bihotçaren uquitçeco gaiago direnac.

Cure eguitecoen contutic khentcen baditutçu solas vanoac, visita alferrac, eta munduco berriac, caufituco duçu demboratic asco orhoitcean, eta meditacioneanegoteco.

Sainduric handienac urrundu dire ahal guçiaz guiçonen baltzatic, eta bantatu içan dute bakhartasunean Jaincoaren cerbitçatcea.

2. Arroçoiñequiñ erran çuen lehenago çuhur batec: *Ex. naiz egundai- Senec.
ño guiçonen artean içatu non ez nai- Ep. 3.
cen gutiago, eta flacatuago bihurtu;*
eta gauça hori frogatcen dugu guçe solasac lucechco diren gucian.

Errechago da garabic ez minçatcea, ecen ez hasiguerostic ez sobera minçatcea.

Errechago da etchean bakharric egotea, ecen ez camporat gueroztic berre buruaren ungui beguiratcea.

Beraz bicitce spiritualean aiteciñatu nahi duenac behar du Jesusequiñ munduaren artitic, eta habarroztetarric erretiratu.

Erretiramendua onhetsi beharda segurantçarequiñ campoan aguertceco. Ichilic egoten ezdaquienac beldurrequiñ behar du minçatu. Cerbitçatcen ez daquienarençat hirriscu da buruçagui içatea; obeditecn daquienac ungui manatcen du.

3. Ez da bozcario eguiafcoric conciencia onaren foseguan baicen.

Halere sainduen segurantça bethiere iuntatua içatu da Jaincoaren beldurtafunarequiñ, eta cembat baitciren-ere gracion, eta berthutean altchatuac, bethi humill içatu dire, eta ikharan egotu dire. Contrarat gaichtaguiñen seguratafuna heldu da hequien orguilleriatic eta burupetic, eta azquenean baliatcenda hequien enganatceco eta galtceco.

Ezçaçula çure burua segurean con-
da mundu huntan çareño, comen-
tuan edo desertuan sainduqui bici ba-
ciñe-ere.

4. Maiz confidencia sobrac etchatu
ditu hirriscuric handienetarat mun-
duac guehienic estimatçen cituenac.
Hargatic da on haiñitcençat tentacio-
netaric osoqui libro ez içatea, aicitic
hetaz hufu penatuac içatea; beldur-
rez segurantça sobrac eroraraz det-
çan orguilleriarat, eta libertate so-
brarequiñ ibill daitecen consolatione
bumanoen ondoan.

Oi ala gure conciençie garbia bai-
liteque bozcario iragancorren billha
ibilcen ez baguiñe, eta munduare-
quiñ eguitecoric ez baguindu.

Oi nolacoa litequen gure bihot-
ceco baquea eta sosegua, beharga-
beco arthac utciric, gure salbamen-
duan baicic pensatcen ez baguindu,
Jaincoa baithan gure esparança guriac
ematen ditugula!

5. Nihor ezda gai ceruco consola-
cioneen errecibitceco, ez badu maiz
sentitu bere baithan bihoz doloratu,
eta humiliatu baten urriquia.

Nahi baduçu urriqui miñ hanc uki

deçan cure bihotça, sarçaite çure bar-
 renean, urrun çaito munduco habar-
 rotsetaric, eta Psalmoetan escribatua
*Psal. 4. den beçala : çure ohean emançai-
 te urriquimenduzco sentimendu egui-
 azcoetan.* Causituco duçu çure erre-
 tiramenduan maiz mundupean gal ci-
 neçaquena.

Erretiramendua ederresten da un-
 gui beguiratua denean ; baiñan ga-
 izqui beguiratcen bada, unhagarri da
 eta desgustagarri.

Çure conberfionearen hastetic er-
 retiramenduan lakhet baduçu, guero-
 rat maitatuco duçu, eta çure arimac
 han gustatuco ditu consolacioneric
 estienac.

6. Arima debotac eta Jaincotiar-
 rac ichiltasunean eta soseguan eguiten
 du bide berthutean, eta han ikhal-
 ten ditu scripturaco secretuac.

Han causitcen ditu nigarrezco chir-
 ripac ceñez garbitcenbaitu gau gu-
 ciez bere arima ; eta hambatenaz
 hurblitçen da bere Jaincoa ganac,
 cembatenaz urruntcen baita munduco
 eguiteco etaric eta habarrotsetaric.

Bere adisquidetaric eta eçaguneta-
 ric urruntcen dena hurbiltcenda Jainc

coaganat, eta aingueruen ganat.

Hobesgo da gorderic egotea, eta salbamenduaz artha içateá, ecenez artha hura utciric miraculluen eguitea.

Religioneço presuna batentçat laudagarri da guti ikhitcea, ez ikhufi, ez ikhufia nabi içateá.

7. Cergatic nahi duçu ikhufi çuretçat içateá cilhegui etçaitçuna? mundua iragaten da, eta iraganen dire halaber munduco guticiac ere.

Atsegeiñaren hirritçac bagara biltça maiz pasaieta alferreran, baiñan dembora hura goan denean, cer bandic ekharrico dugu lekhat concienciaren pisutasuna, eta bihotceco barraiadura.

Maiz Nihor aleguera ikhitcenda; eta triste bihurtcen, eta arrarç bozcariozcoac goiz tristea dakharque.

Hala ohi dire manduco bozcario guciac, atsegeiñequiñ sartcen dire, baiñan azquenean, caurtcen dute eta hiltcen arima.

Cer ikhufico duçu bercetan, ikhusten ez duçunic çaren lekhuán? beguien aitçinean dirutçu cerua, lurra eta elementac, bada hetaz egui-

58 JESU-CHRISTOREN
ñac dire munduan ikhus daitezquen
gauça guciac.

8. Cer ikhus deçaqueçu iguzquia-
ren azpian bethi iraun deçaquenic
usteduçu menturaz contentamendu
osobaz caufituco duçula, ezequi ez
duçu caufituco secular.

Munduco gauça guciac betan çure
aitcinean ikhusten bacintu ere, cer
liteque ikhuste vano batbaicen?

Alcha çatçu beguiac goraz çure
Jaincoa ganat, eta othoizçaçu bar-
kha dietçaquitçun çure bekhatuac
eta lachotasunac.

Utz diotçatçute gauça vanoac pre-
funa vanoçi, çu lotçaquizeco Jaincoac
manatcen darotçun lanari.

Hertiaçu barnetic çure guelaco
athea eta deithçaçu harat çure Jesus
maitea. Egon çaitte harequiñ, nihon
ez duçu caufituco hambat sosegu.

Handic ilkhi ez baciñe, eta hambat
berri ez bacindu aditu, hobequi go-
çatuco cinen bihotceco baquez.
Gauça berrien aditcen atseguin har-
cen dugun pontutic, bihotça altarat-
cen da, eta Spiritua barraiatcen.

XXI. CAPITULUA.

Bihotceco arriquirimendua.

NAhi baduçu aiteñatu debocionean iduc açu çure bihotça Jaincoaren beldurtasunean, eta ez dioçaçula eman çure buruari sobera libertate, baiñan ithec açu çure sensuac goardia hertsiaren azpian, bozcario vanoçi ihes eguiten dioçutela. Eman çaquizco osoqui çure bekhatuen doloreari, eta ardiçtico duçu debocione eguiazcoa.

Dolore harc haiñitz ontasun emac en darocu; baiñan Spirituco barraiadurac ontasun hec guciac galarasten darozquigu.

Espantagarri da, nola ahal duqueen guiçonac mundu huntan instant batez ere eguiazco bozcarioic; consideratcen duenean bere desterrua, eta cembat hirriscu harrigarriz den inguratua.

2. Gurebihotceco arintasunac, eta bicioen usteco dugun ansicabetsunac debeatcen gaitu gure arimaco çaurien sentitçetic, eta hala hirri eguiten dugu maiz nigar eguiñ be-

70 JESU-CHRISTOREN
harginduquen demboran.

Ez da eguiazco libertateric eta ez bozcario perfetic, Jaincoaren beldurrafunean eta concienciaren garbitafunean baicen.

Dohatsu, traba eta barraiadura gucietaric Spiritua libra ahal deçaqueena, eta bere bekhatuen urriquiatic bere baichan farratasten duena: Dohatsu conciencia lohi edo carga deçaqueten gauça guciac bere ganic hastanteen dituens.

Ducun animo eta ezçaitecela guduan unha, usantça onac gaichroa garaitcen du. Jkhasten baduçu behin guizonen aldehatarat usten; hec ere utcico çaituste lauster nabi duçunare eguitera.

3. Ez çaitecela carga bertceren arthez eta lanez, guciz ezçaitecela sar handien eguitecoetan. Cure beguiac finca çatçu lehenic çure buruaren gainean, eta çure abisu onac lehenago emotçu çure buruari, çure adisquideric maiteenci baino.

Guizonen gracion edo adisquidetasunean ez baçare, ez duçula gauça hortaz bihotz miñic, bainan çure damu gucia beharda içan ceren etçaren bici jaincoaren cerbitçari edo reli-

gioneco presuna batec behar luqueen
herfitasun eta goardia guciarequin.

Maiz segurago da eta progotchosago
mundu huntan consolatione haizitz ez
izatea, gucz sensuen araberacoric.

Jaincozco consolationeez denzz
beçambatean maiz gure salta da ez
balinbaditugu, ceren ez baicare af-
qui ensaizen gure bekhatuen urri-
quia bihotcean formatcerat, eta ez
baidiogute uko eguiten aldebaterat
consolatione humanoëi.

4. Eçagut çazu beraz ez çarela
digne ceruco consolationeen erreci-
bitceco, aiticic ez duçula mereci da-
muric eta desgusturic baicen.

Eguiazco urriquiaz bihotça hautsia
denean munduac ez du harentçat ki-
ratsic eta behacunic baiçen. Guiristi-
ño on batec bechi causitcen du arro-
çoinic asco nigarretan eta doloretan
egoteco.

Ecen considera deçan bere burua
edo bere lagun proximoa, ez du
ikhusten aldegucietan laceriaric eta
ondicoric baicen, eta cembatenaz
guehiago bere burua examinatcen
baitu, hambatenaz guehiago dolo-
ratcen da.

Hortaz gure urriquiē eta nigarren arroçoin iustuac dire gure bekhatuac eta bicioac, ceñec halaco maneraz baicadufcate herstuac eta çapatuac, non hurren eciñ ceruco gaucetan pensa baiteçaquegu.

5. Bicitce lucean baiño heriotce hurbillean maizago bacindu gogoa, kharguechiago cindque çure biciaren chuchenceco.

Fede bici bateqniñ consideratcen bacintu ifernuco eta purgatoriuco tormentac, uftedut ezleitequela penaric edo nekheric gogorregui liçaiqueçunic, eta gogo onez paira etciñeçaquenic.

Baiñan nola eguia important horie ez baitire sartcen gure bihotce-raiño, eta oraiño sensuen atseguinē ondoan baigabiltça, bethi epheltanean eta naguitafuncan guelditcen gare.

6. Mais gure Spirituaren flacota-funetic heldu da gure gorputz doha-cabea haiñ senticor eta errencuranti baita. Eguioçu beraz othoitz Jaincoari humilqui, eta galde dioçoçu bihotz urriquimenduz doloratubat, erratendioçula profetatequiñ ; *Janna*

janaraz dieçadaçu nigarrezee ognia, *Psal. 79*
 eta edanaraz dieçadaçu abundanqui,^{6.}
 ene nigaren ura.

 XXII. CAPITULUA.

*Consideratu behar ditugula mundu
 huntaco miseriac.*

NON nahi den ičan çaitecen, eta
 norat nahi den itçul çaitecen,
 bethi dohocabe ičanen çare, Jaincoari
 lotcen ez baçaizco.

Cergatic altaratcen çare çure che-
 detan helcen ez çatenean? Nor da
 gauça guciac bere gogara dituena? Ez
 çu, ez ni, ez munduan nihor. Ez da
 mundu huntan nihor penatic, eta on-
 dicoric gabe, licela ere Erregue edo
 Aita Saindua.

Gucietaco dohatuena da Jaincoari
 ren amorea gatic cerbait pairatcen
 duena.

2. Flacoec erraten dute maiz ala
 hunelaco dohatu baita, ala aberats],
 ala podoroz baita.

Baiñan beha dioçoçute ceruco on-
 tafunei, eta ixhufico duçu mundu
 huntaco gauça guciac ez direla deuz,

54 JESU-CHRISTOREN
guti segurac bere itaupenean, dascan-
fu baiño carga hobequiago direla,
eta hequien goçamena milla beldurrez
eta grinez bethea dela.

Ez dago guizonaren dohatfutafuna
haiñitz ontalunen icatean, haiñ guti
asco duenaz gueroftic bicitceco.

Eguiazqui beraz miseria handia da
lurrean bicitcea ; eta cembatenaz ni-
hor aiteñatcen baita guehiago bicitce
spiritallean , hambatenaz çaio bicit-
ce hau khiratsez betheago , ceren hanc
miñquiago sentitcen baititu , eta ague-
riquiago ikhusten corrupcionezco esta-
tu hunen escasac.

Eccen iatea , edatea , atçarria ego-
tea , lo eguita , lanean haritcea , pen-
satcea , eta naturaleçaren bertce be-
har gucien azpico icatea ezda bada
bethiereco miseria , eta ondico gogor-
ra guizon prestu , eta Jaincotiarrençat,
ceñac nahi bailuqua libro ican gor-
putçaren amarretaric , eta bekhatua-
ren gatibotasunetic ?

3. Segur da Jaincoaren spirituz
bici den arima batentçat gorputçaten
beharrac carga pisubat direla : hargat-
tic profetac haiñ beroqui erraten dio

Pfal. 24 Jaincoati : Fanna oiboi libra naçaçun
17. enc

ane behar gucietaric.

Baiñan çorigaitz bicitce huntaco laceria eçagutcen ez dutenençat, eta çorigaitz guehiago bicitce hau miseriaz, eta laceriaz inguratua delaric halere maite dutenençat.

Ecen badire presunac bicitce hunequin hartaraiño lothuac, bethiereco lanez, eta esquez baicen garraiatcen ez dutelaric, non hortaz bethi goça ahal balitez, ez baileçaquete eguin conturic ceruco ertefumaz.

4. O arima fede eta adimendu gabec, bihotz gogorrac, ceñnac hartaraiño baitire lurrarequin, iosiac non ez baitute sentimenduric munduco gaucentçat baicen.

Baiñan helas doñacabe hec azqueñean frogatuco dute cein ezdeusac, eta mezpreçagarriac ciren hec hambat maitatu ditusten gauçac.

Bertcela comportatu dire sainduac, eta JESU-CHRISTOREN adisquideec ez dute conturic eguin sensuen atseguitzez, edo mundu huntaco pompeç; baiñan bere esparantça gucia eman içan dute ceruco ontasuntan, ceinentçat baitire hequien amudio, eta guticia guciac.

Bethi bere bihotçac alchatuac çazozcaten ontasun ikhusten, eta fiñac-en ez direnetarat beldurrez ikhusten diren gaucen amudioac beheza cetçan lurreco alderat.

Ez deçaçula bada gal, ere anaia, bicitce spiritualean progotchatceco fi-dancia, eta animos, Jaincoac hortacotz ematen darotçunaz gueroftic oraiño dembora.

5. Cergatic nahi duçu luçatu egu-netic egunerat çure conberfionea? Alcha çaitte, khecha çaitte, haz çaitte orai beretic, eta erroçu çure buruari: orai da dembora cerbait haritcecoa, orai da dembora gудucatececoa, orai da dembora ciñciñez conbertitececoa.

Noiz - ere guerthatçen baitçaitçu cerbait ondico edo altaramendu, or-duanche da dembora merecimendu eguiteco. Iragan behar duçu ecen,
Psal. 6. 2. suretic eta jutic frescaduran saritbu baiño l-benago.

Çure buruari ukho eguiten ez hadioçu ecin garaituco ditutçu çure bicioac.

Gorputz herbal hau dakarqugui-ño, ecin gaitezque bekhatu gabe, ez eta bici doloraric edo unhaduraric gabe.

Nahi guinduque eguiazqui fosegu oso batez goçatu munduan, baiñan bekhatuaz gaitcearequiñ batean innocencia, galdu dugu halaber dohatfutafuna.

Hartu behar dugu beraz paciencia, eta egon Jaincoaren misericordiaren beira: *Iniquitate a iragan daitegreen Psal 66 arteraño, eta gurebaithan hilcor². den gucia ethorquiçuneco bicitceac^{2. Cor. 5} iretseçaqueen arteraño.* 4.

6. Oi!, nolacoa den gure flaquecia ceñnac haiñ abiadura handian baigaramatça biciora.

Egun confesatzen ditutçu eguiñ ditutçun bekhatuac, eta bihar eguiten ditutçun berriz confesatu ditutçun hec berac. Orai deliberatzen duçu beiratuco çarela butz batetic, eta orenbaten buruco erortcen çare hartan, deliberacioneric hartu ez bacindu beçala.

Arroçoiñ handiac ditugu beraz gure buruen humiliatceco, eta gure indarrac deuz gutitçat iduquitceco, haiñ flaco eta mudacor garenaz gureostic.

Naguitafunac eta ansicabetafunac galaraz ere dieçaquegu instant batez

68 JESU-CHRISTOREN
nekhe gogorrequin gracia ardietz
araci darocun berthutea.

7. Cer ičanenda beraz gutaz,
egunaren akhabantčan, goicetic haiñ
ephel garenaz gueroftic?

Corigaitz guretçat pausatceco gu-
ricia badugu, iadanic baquea, eta
salbamenduaren segurantça ardietsi
baguindu beçala. Gure bicitcean sain-
durasunaren seiñaleric batere agueti
cz den arren.

Beharra baguindue berriz has li-
tecen gure nauftac gauçaric cheheenac
guri iracasten, eta gure guidatcen ber-
thutean aprendiçac beçala: ixhusteco
ea baden esparantçaric corregituco
garela edo aitiñatuco bicitce spiri-
tualean.

XXIII. CAPITULUA.

*Fleriotcean behar dugula pensatu, eta
hartarat preparatu.*

MUndu huntan çureac eguindu-
que lauster, ikusaçu certan
çaren. Egun baçare, bihar etçare.
Eta presunabat bichtatic galduz guez

roz, gaitcen da halaber laustert or-
hoitçapenetic.

O guizonen bihotz gogor, eta senti-
mendu gabeac ceñec ez baitute pensar-
cen oraingo gaureratan baicen gueroceoz
conturic eguin gabe ! Egunoroz çure
accione, eta gagoeta guciac erregue-
latu behar cintusque egun berean hill
behar bacindu beçala.

Cociencia ona bacindu, ezcintef-
que heriotcearen beldur. Hala hobea-
go liteque bekhatuari ihes eguita
heriotceari baiño.

Egun hilceco prest ez baçare, nola
bihat içanen çare ? Biharco egun hura
ez da segura, ecen cer daquiçu, Jain-
coac emanen daroçun ?

2. Cer progotchu dugu haiñitz bi-
citcea, haiñ guti gure escatac usten
ditugunaz gueroftic ?

Helas ! bicitce luceac ez ditu maiz
gutitcen gure faltac, akcitic guehie-
neanberretcen ditu.

Ochala dure bici gucian eguin bat
bederen ungui iragan baguindu.

Hainitcec condatcen dituste con-
bertitu direla ditusten urtheac, baiñan
eciñ eracutch deçaquete cer fruitu gue-
roftic ekharri duten.

Heriotcea beldurtceco bada , maiz beldurtcecoago da luce bicitcea.

Dohatsua da heriotceco orena bethi beguien aiticñean darabllana , eta egun guciez hilcera prestatcen dena.

Ikhusi baduçu nihor hiltcen , orhoit çaitte gauça bera çuri ere guerthatuco çaitçula.

3. Goicean , duçun uste arratsa ardietsico ez duçula , eta arratsa et-horri denean , ez çaitecela atrebi çure buruari biharamuna aguintcera.

Çaren beraz bethi prest , eta bici çaitte halaco maneraz non herioac ez baitçaitu secular ustegaberac atcemanen.

Haiñitz presuna hiltcen dire uste ez dutela , eta heriotce supitus : *Ecen*

LUC. 12. guiconayen semea nihoro uste ez duen orduan ethortcen da.

Azqueneco oren hura ethortcen denean , bertce guisaz behatuco bide dioçu çure bicitce iraganari , eta ungui utriquituco çaitçu ceren haiñ anficabe eta lacho çaru çaren.

4. Ala dohatsu baita eta çuhur haiña ceñac bere ahal guciac eguiten baititu bicitcean halacoa igateco , no-

lacos nahi bailuque heriotcean caufitu!

Heriotce on eta dohatfu baten eparança har ahal deçaquegu, baldiñ balin badugu munduarentçat mez precio ofobat, berthurean aitciña goateco defira bero bat, bicitce erre-guelatuaren amudio handi bat; baldiñ penitencia garratz bat eguiten badugu, obediteca prest bagaudez; gure huruari ukho eguiten badiogu, eta soffricari guciac JESU-CHRISTOREN amoreca gatic pairatcen badiugu.

Haiñitz ungui daguiqueçu ofassuna duçuiño baiñan entuz gueroz ez daquit certacotz gai içanen çaren. Eritafunec ecen, eta erromeriec nihor guti hobetcen ohi dute.

5. Ezçaçula utrun egor çure salbamenduaren lana, eta ezçaçula utz eguiteco handi hura çure hurcoen edo adisquideen gainean, uste duçun baiño lehenago guiçonei ahantcico caizcore.

Segurago da haiñiteez eta hobeago oraidanic çure salbamenduaren eguiten ceroni haritcea, eta çure obra onac çure aitciñean egortcea, ecen ez condatcea çu hill ondoan bertceec

72 JESU-CHRISTOREN
eguiñen darozquirçuten laguntcen gair
ñean.

Biciçarella ceronec artharic ez ba-
duçu çure animaz , norc nahi duçu
hartaz duen achola çu hill ondoan.

Orai da dembora baliatcecoa , orai
2. Cor. dire salabmenduco egunac , orai dem-
46. 2. bora sagorezcoac , momentu guciac dire
orai preciatu.

Baiñan helaz ! ala çuc gairçqui em-
plegatcen baitituçu oren eta momen-
tu hec ceñnac eman baitçairçquitçu
bicitce eternalaren merecitceco.

Ethorrico da dembora ceñnetan
galdetuco baituçu egun bat edo oren
bat penitenciaten eguiteco , eta ez
daquit ardietsico duçun.

6. Oi ene anaia maitea ikhus açu
cembat hirriscutaric eta beldurretaric
athera deçaqueçun çure burua , bethi
herioaren ustean eta beldurrean bici
baçare.

Ensaiaçaitte orai halaco maneraz
bicitcera , non çure heriotceco ore-
nac beldus baiño bozcario guehiago
eman baitieçaqueçu.

Ikhaz açu orai danic munduari
hilecen , JESU-CHRISTOREQUIN ordian
bicitcen hasteco,

Ikhaz

Ikhasaçu orai danic gauça gucién
arbuatcen libro ičan çaitecençat or-
duan çure salbatçaillea ganat goa-
teco.

Gastigaçaçu orai çure gorputça pe-
nitenziaz, orduan Jaincoa baithan es-
parantça fermu bat içateco.

7. Helazerhoa; cergatic darabilla-
çu gogoan lucero bicitcea, egun batez
ięgur ez çarenaz gueroftic ?

Cembat ez ditu enganatu haiñitz bi-
citreco esparançac, ceiñac hill baitire
gucien ufte çutenean ?

Cembatetan ez duçu aditu huñcla-
co hill da ezpata colpe batez, halaco
itho da, bertce batec goratic erori-
ric hautsi du burua ? bata hiltcen da
iatean, bertcea iocoan; bata consu-
mitcen du subac, bertcea akhabatcen
du burdiñac : bata hiltcen da içurriz ;
bertcea manduleren escuz, eta hala
herioac badaramatça guciac, eta gui-
çonon *bicia sunsticen da itçala be- Job 14.*
çala. 10.

8. Çu hill ondoan norc eguiñen
du çutaz orroitçapen, edo othoitz
Jaincoari ?

Eguitçu beraz orai danic, ene a-
naia maitea, eguiñ ahal ungui guciac,

74 JESU-CHRISTOREN
ecen ez daquiçu noiz hillen çaren ;
eta hill ondoan cer guerthatuco cait-
çun : dembora duçuino bilçatçu abe-
rastafunac eternitatecotz : ez duçun
gogoetarie salbamenduaz baicen , ez
acholarie Jaincoaz baicen.

Luc. 16. *Eguiteitçu orai adisquideac cernan ,*
9. *sainduac ohoraturic eta imitaturic ,*
hill ondoan errecibi caitçaten taber-
nacle eternaletan.

9. Bici çaitte lurraren gainean ar-
rotz eta bideante bat beçala ceña ez
baitute munduco eguitecoec deusetan
ere ukhitcen.

Itchec açu çure bihorça mundutic
apartatua , eta Jaincoa ganat altcha-
tua , eçen ez da hemen çuretçat egoit-
ça iraupenecoric.

Offenda diorçotçu bethiere Jain-
coari çure othoitçac , nigarrac eta
plaiñuac , bicitce hunen ondoan çure
arimac mereci deçantçat haren ganat
dohatsuqui goatea. HALABIZ.

XXIV. CAPITULUA.

*Jaincoaren iuiamendu ikharagarriaz;
eta Bekhatoreen suplicioaz.*

GAUCA gucietan orhoit çaitte çure
azquen fiñaz, eta ez deçaçula
ahantz egun batez aguertuco çarela
iue garratz haren aitciñean ceñac
rençat ez baita deuz gorderic ceñan
ez baititu errecibitcen ez gure pre-
sentac, ez eta gure aitcequiac, bai-
ñan iuiatcen baitu bethiere iustutañsu-
naren arabera.

O bekhatore erho eta dohacabea;
çeiña iharatcen baitu maiz guiçon
baten colerac; cer ihardetfico dioc
bada Jaincoari, ceñac ikhusten bait-
itu hire crima guciac.

Cergatic ezhaiz prestatcen iui-
menduco egun ikhagarri hartacotz,
ceñetan nihorc ez baitu çianen begui-
ratçailleric, sustenguric eta deffen-
datçailleric; eta ceñetan batbederac
azqui çianen baitu bere carga.

Orai lituzquec hire obrac progote-
chosac, hire nigarrac entçunac, hire
urriquiac mereciemenduzcoac, eta

76 JESU-CHRISTOREN
hire doloreac baliozac eta salbamen-
ducotz onac.

2. Oiala bicitce hau purgatorio ona
baita guiçon pairacor batençat, ceñnac
affrontuac errecibitcean damuago bai-
tu offensatçaillearen bekhatuaz, ecen-
ez berari eguiten çaioen gaizquiaz;
ceinac bihotz onez othoitz eguiten
baitio Jaincoari bere persecutatçailleen-
çat, ceñnac barkhatcen baitiote gogõ-
tic bere etsaici, eta ceñna prest baita-
go bethi bere hutsic chumeenen gai-
nean bertceei barkhamendu escatcera;
ceñnaren bihotcean errechquiago sart-
cen baita urricalmendua, ecen-ez asar-
radura, ceñnac maiz bere buruari bort-
cha eguiten baitio; ceñna ensaiatcen
baita bethiere bere buruaren garaitce-
rat, eta spiritua haraguiaren nausi er-
rendatcerat.

Hobeago da balinba orai gure con-
cienciaren chautcea, eta handi bicioac
atheratcea, ecen - ez hec ustea berce
munduco suas purgatceco: baiñan gu-
re haraguiarentçat dugun amudio de-
sordenatuac enganatcen eta itsutcen
gaitu.

3. Helas! ez dugu pensatcen su ici-
gatri hare ez duela bertce bazcaric iça-
nen gure bekhatuac baicen.

Cembatenaz hemen çure burua guphideften baituçu guegiago, hambatenaz guehiago han soffrituco duçu; çuc hemen çure haraguis mainozquiago laufenga, hura guehiago han puni eta tormenta; cembatenaz Jaincoa ofensatcen baituçu guehiago, hambatenaz biltcen duçu ifernucotz fucari guehiago.

Certaz-ere guiçonac eguiñ baitu bekhatu, harraric beretic içanen du pena, eta gastigu guehienic.

Han naguiac eta antficabeac içanen dire fuzco punta corrotceç punchicatuac, han gormantac eta hordiac gofeaz eta egarriaz cruelqui tormentaturac.

Han lohiac, eta defonestac pulumpatuco dire bikhezco, eta suffrezco tulumbio iraquituetan, eta bekhaiztiac bere doloresren violentcian ego nen dire marrubiaz potço errabiaturac beçala.

4. Han bicio bakhoitchac içanen du bere suplicio particularra. Han içanen dire supherbioac seculaco laidoaz eta ahalqueriaz estaliac, eta abariciosac azqueneco laceriaz, eta erromesiaz herstuac.

Han oren baten pena gaitçago iça-
nen da pairatcen , hemen chun urthe-
ren penitencia den garratcena baiño.

Hemen nekheac badu bere sosegua ,
doloreac bere descansua , baiñan han
damnatuentçat ezda pausuric batere ,
ez consolacioneric , ez descansuric.

Du un bada orai çure bekhatuez-
co dolore bici bat , eta hari çaite çure
faltan penitenciaz urratcen , iuiamen-
duco egunean sar çaitentçat dohat-
suen baquean eta soseguan.

Sap. 5. Ecen orduan iustuae *alchatuco di-*
re segurantça handirequiñ mundu
hontan desohoratu , eta persecutatu di-
tustenen contra.

Orai hemen guiçonen iuiamendu
iniustuae humilqui pairatcen dituena
ethorrico da orduan loriaz betheric
hequien iuie içatera.

Orduan humilla eta pobrea içanen
dire segurantça oso batean , eta su-
pherbioca ikharan eta etsimenduan.

5. Orduan ikhufico da eguiazco
çuhurrac cirela haiñac ceñec nahi
içan baitute mundu huntan içan mez
preçatuac edo erhotçat iduquiaç JESU-
CHRISTOREN amoregatic.

Orduan pacienciarequiñ pairaturi-

caso atsecabeac içanen dire persecuta-
tuen loria, eta persecutarçailleen iniustu-
tasunac eguiñen du hequien atsecabea
eta bihorz mina.

Orduan presuna prestua eta debota
bozcarioan içanen da, eta gaichta-
guiña nigarretan eta plaiñutan.

Orduan gorputz mortificatua egui-
ñen da distiantago eta ederrago, be-
thi atseguinpean, eta maiñapean ha-
cia içatu baliz baiño.

Orduan distiatuco dute pobtearen
tresna tcharrec, eta illhunduco da
aberatsaren berreguintça.

Orduan guehiago preçatua içanen
da etchola tcharra, ecen-ez iauregui
urrestatua.

Orduan hobeago causituco da pa-
ciencia humilla, ecen-ez munduco
bothere gucia, eta obediencia simple
batec guehiago balioco du munduco
prudencia eta errefiñamendu guciac
baino.

6. Orduan bozcario guehiago ema-
nen du conciencia onac, eta garbiac,
ecez-ez filosofoen iaquintasun guciac.

Orduan guehiago laudatuco da abera-
stasunen mezprecioa, ecen-ez munduco
tresor guciac iabetasuna eta posesioea

Ikhufico dugu orduan othoitcean empletatu dugun dembora hobequi emana içatu dela, ecen ez atseguñezco othuruncetan iragan çaicuna.

Orduan bozcario guehiago içanen dugu ichillie egonaz, ecen ez solazluceac eguiñaz.

Progorchosago içanen ditugu hitz ederrac baiño, obra sainduac. Eta descañsu guehiago emanen darocu bicitce berri eta penitentiac, munduan hartu ditugun atseguin guciec baiño.

Ikhasaçu beraz bicitce huntaco gaitz chume, eta iragancorren pairatcen, berteco tormenta dorphe, eta eterna letarat eror ez çitecen.

Froga çicu hemen, cer han paira deçaqueçun; hemengo gaitz chumeen iafateco indarric ez baduçu, ikhus açu nola han pairatuco ditutçun bethi irauen duten suplicioac.

Haiñ paciencia guti baduçu orai gaitciec chumeenetan, nola irauen duçu ifernuco su eta lametan?

Orhoit çaitte ez dela posible bozcarioctic boscariorat itagatea, mundu huntan lehenic dohatçu içatea, eta guero ceruan JESU-CHRISTOREQUIN erre-guiñatcea.

7. C. ure bicj gucia ohorez eta atle-
guñez orai arteraino bethea ičan ba-
litz-ere, cer progotchu cindaque orai
bercan hill behar bacindu?

Gauça guciac dire beraz vano eta
ezdeuz lekat Jaincoa maitatcea, eta
haren choillqui cerbitçatcea.

Bere bihotz guciac Jaincoa maite
duenac ez du beldurric heriotcearençat
ez suplicioarençat, iuiamenduarençat,
ez ifernuarençat, ceren Jaincoaren amu-
dio perfetac haren ganat segurantçate-
quiñ hurbill arasten baicaitu.

Baiñan ez da miresteco bekhatuan
oraino lakhet duena heriotcearen, eta
iuiamenduaren beldur içatea.

On da bada halere amudioac orai-
ño guibelatcen ez baçaitu bekhatucic,
guibela çaitçan bederen ifernuaren bel-
durrac.

Guciarequiñ ere Jaincoaren baiño
bertce cerbaiten beldurrago denac,
eciñ onean lucero irauen du, eta
laufter erorico da deabruaren arteta-
rat.

XXV. CAPITULUA.

*Guerotic guerorat berihutean aittciñat-
cera bebar dugula lebiatu.*

IÇan çaiterne eta arthos Jaincoaren cerbitçuau, eta manera bereci batean Jaincoari consecratua baçare, erroçu maiz çure buruari: cer chedez ethorri haiz hunat? Certaco utci duc mundua, Jaincoaren cerbitçateco, eta bicitce spiritual bat eramateco baicen?

Çoz beraz khar handirequiñ aittciña, sinhetsiric nexheen saria lauster içanen duçula, eta orduan içanen çarela çure gaitz, eta beldur gucietaric campoan.

Nexhe hec chumeac direlaric ere içanaracico darotçute solegu eternal bat, eta dohatfutafun infinitu bat.

Çaren leiäl eta kharfu Jaincoaren cerbitçuan, eta Jaincoa leiäl içanen da eta liberal çure golardoan.

Behar duçu içan esperantça handi bat ardiectico duçula golardo hura, ordean halere ez dioçoçula çure butuari aguiñ segurantça oforic beldur-

rez eror epheltasunerat edo orguille-
riarat.

2. Behiñ Jaincoaren cerbitçari bat
khechatua haguitz, eta penatua bel-
durraren, eta esparantçaren artean,
goancen, tristeciaz betheric Elica ba-
tetara, eta han aldare baten aitciñean
ahuspez emanic, gogoeta hau çara-
billan bere baitan : oi banaqui be-
deren iraunen dudala Jaincoaren cer-
bitçuan ! eta berehala aditu çuen
boz bat ceñnac bere barrenetic ertan
baitcioen : eta bada gauça hori baci-
ñaqui cer eguiñnahi cinduque ? Egui-
çu orai orduan eguiñ ciñeçaquena,
eta içanen duçu desiratcen duçun se-
gurontça ! Errepusta hortaz conso-
latua gucia, eta borthistua abando-
natu cen osqui Jaincoaren borondatera,
eta facegatu ciren haren khechagune
guciac.

Handic harat etcen curioz içatu
iaquitecotz cer guerthatu behar ci-
çaioen ethorquiçunean, baiñan haren
artha guciac içatnciren iaquiteco cer-
cen Jaincoaren nahia, cercen haren
beguistan hoberenic, eta perfetenic
bere obra on guciac sainduqui hasteco
eta akhabatceco.

Pfalmo 36. 3. Duğun esparança faincoa bait-
han, dio profetaç, eta eguiçu unguiar
egon çaitte lurrean, eta hacico çare ha-
ren ontasunez.

Gauça batec guibelatcen gaitu edo
gueldiarasten salbamenduco bidean ;
eta hura da han causitcen diren gaitz-
tasunen, eta han iasan behar diren gu-
duen beldurra.

Bertcenaz haiñac guehienean berthu-
tean airciñatcen dire, ceiñac animo
guehiagorequiñ ensaiatcen baitire tra-
baric handienen, eta gure desira sain-
duac guehienic contrestatcen ditustenen
garaitcerat.

Ecen cembatenaz guiçonac bere bu-
rua garaitcen, eta mortificatcen baitu
guehiago, hambatenaz ardieftendu gra-
cia, merecimendu, eta perfeccione
guehiago.

4. Baiñan guciec ez dute hamhat passio-
ne mortificatceco, ez haiñ gudu handia
eguiñ behar bere buruen garaitçeco.

Halere khar eta zelo guehiago due-
nac bide guehiago eguiñen du berthu-
tean passione borthitçagosc içan arren
ecen-ez pendura onac dituelaric khar
gutiago duenac.

Bi moian dire guciz handiac, gure

escafetarie libratceco , lehenbicicoa da
gueure buruei bortcha eguitea , gure
bicio naturalei contra eguiteco , eta
bertcea cinciñez premiaacea huehienic
behar ditugun bertbuteen ardiesteco.

Ensaia çaite beraz arthosqui çure
baithan garaitcerat bertceen baithan
guehien gaitcesten dituçun escasac.

5. Progotcha çaite gauça guciez çu-
re aitcinamenducorç , eta lehia çaite
imitatcerat ikhusten edo aditçen dituç-
çun exemplu on guciac.

Nihore huts bat eguitenbadu çure
aitciñean, goardia guehiagorequiñ beñ-
ra çaite hutz hartarie , edo çu ere har-
tara erori baçare alcha çaite lehen bai
lehen.

Orhoit çaite çuc bertceen gaiñean
beçala , bertceec ere çure gaiñean be-
guia idequia daocatela.

Oi ala on baita eta estí bicitcea pre-
suna debot , eta khartsuequiñ , bere
eguiñ bideei iarraiquequiñ , eta bere
bicitcean erreguelatuequiñ.

Contrarat ala triste eta dolora garri
baita ikhustea iende desordenatuac , eta
bere eguiñ bidetarie batere complitcen
ez dutenac.

Ala perilloz baita norc bere estatu-

86 JESU CHRISTOREN
co obligacioneac ustea, eta obligatu
ez den eguitecoei lotcea.

6. Oihoit çaitte bethiere certarat dei-
thua içatu çaren, eta maiz beha dioçõ-
çu JESU-CHRISTO gurutceficatuaren
imaginari.

Çuretçat ahalqueria handibaten
suieta behar da içan ixhustea cein guti
çure bicia harenaren iducico errendatu
duçun, hambat dembora duelaric eman
çarela Jaincoaren cerbitçuan.

Arima Jaincotiar batec amudiora-
quin meditatcen duenean JESU-CHRIS-
TOREN bicitte saindua, eta haren pa-
sionea, causitcen ditu han bere sal-
bamenduaren eguiteco progochos di-
tuen gauça guciac. Alferric bilha le-
çaque bertcetari JESUSEN baithan cau-
siccen duen baiño cerbait hobeagoric.

Oi baldin sartcen baliz JESUS gu-
rutceficatua gure bihotcean, ala laus-
ter baiquiniquique iaquin behar den
gucia.

7. Religioneco presuna batec zeloz
eta kharrez bihotça bethea duenean,
hartcen ditu gogo onez, eta bercha-
la complitcen eguiten caizcon manu
guciac, baiñan ephelac, eta antfica-
buac bere buruari crakhartcen dia

atsecabea atsecabearen gainean, eta ez du halacoac alde gucietaric penaric, eta doloreric baicen, ceren gabetua baita barneco consolationeez, eta debe- catcen baitguzco campocoac.

Bere erreguelatic urruntcen dena osoqui galtceco menea da.

Aisian eta largotasunean bici nahi duena onhico gogoretan cafituco da; ceren eta gauça batean lachatcen dena ez baitu aurkitcen bertce gucietan desgusturic, eta unhaduratic baicen.

8. Nola eguiten dute hambat Reli- gioneco presunec ceñec bere erreguela haiñ herriqui beiratcen dutela bici bai- tire comentutan?

Bakhan ilkhiteen dire, bakharrta- funean daudez, pobrequi iaten dute, harroqui bestitcen dire, haiñitz ne- katcen, guti mintzatcen, lucero beillac- cen dute, goiz iaiquitcen dire, berant etciten, orhoitz luceac eguiten, haiñitz iracurtcen, eta bere buruac bere eguin- bide gucietan arthosqui itchequitcen.

Ixhus açu chartrusen ordena, ci- toscos, eta hambat bertce fraide eta serora, ceñac gau guciez iaiquitcen baitire Jaincoaren laudorioen cantat- cera.

Laido handibat liteque çuretçat la-
cho eta nagui içatea haiñ eguinbide
sainduan, hamhat arima on khar eta
debocionerequiñ orhoitcean daudecen
demboran.

9. Oi posible balitz bertce artharic
ez içatea munduan lekat gure bihotz
guciaz Jaincoaren laudatcea. Ez ba-
litz behar behiñ-ere ez ian ez edan,
ez lo eguiñ : ahal baguintez bertce
artharic gabe Jaincoaren eta gure
arimaren alderacoez lekhora, orduan
haguitcez dohatçuago bide guintez-
que orai garen baiño, gorputçeco
bchar gucien gatibu garen huntan
baiño.

Ochala bada gatibutasun huntaric
aldebatara libratuac baguiñe, eta
lan baxhartçat baguindu gure arimari
bere bazca spirituala ematea, ceña
helas ! Gutitan dastatcen baitugu.

10. Guiçonac ardietsi duenean esta-
tu hura ceñetan ez baitu bilhatcen
creaturen consolacioneric, orduan
hastenda Jaincoaren ungui gustatcen,
eta cer nahi den guertha daquioen
baque handibatean dago haren arima:

Orduan ez gauça handiec ez chu-
mesc ez diote causatcen bozcarioric
edo

edo tristeciaric, nola osoqui ematen-
 baitçaió Jaincoari, gauça guciac
 caulitcen ditu Jaincoa baithan, ceñña-
 rençat ez baita deuz ez galtcen, ez
 hiltcen, eta ceñña gauça guciac obe-
 ditcen baitute guibelamenduric batere
 gabe.

11. Bethi orhoit çaitc çure fiña
 hurbiltcen dela egunetic egunerat,
 dembora galduac ez direla guehiago
 bihurtcen, eta artha eta grifia handi-
 requin baiten berrhuteac ez direla
 ardiesten.

Epheltcen hasten çaren pontutic,
 hasten çare gaizquitçen, baiñan çure
 berotasunean irauten baduçu, baque
 handi batez goçatuco çare, eta Jain-
 coaren graciaç eta berthutearen amu-
 dioac estituco darozquitçute nekhe
 guciac.

Arima khartsua eta arthosa prest
 dago gauça guciataco.

Arimac pena guehiago hartcen du
 bicioci eta passionei contra eguiten,
 ecen - ez gorputçac nekheric handiener
 jafaren.

Falta chumeci ez badioçute ibes ^{Eccl. 19.}
eguiten, erorico çare baratche barat ^{1.}
che handienstarat.

Nahi baduçu ičan aleguera arrat-
sean, emplegaçuçu progotchosqui
eguna.

Egon çaitē erne çure buruaren
gaiñean, atcaraçu çure burua; ani-
maçaçu, mehatchaçaçu, eta bertceez
cer ičanen bada-ere, ez deçaçula utz
çure buruaren artha.

Cembatenaz çure buruari bortcha
eguiñen baitioçu, hambatenaz goanen-
çare aitciña berthutean.

H A L A B I Z,

JESU-CHRISTOREN
 IMITACIONEA.
 BIGARREN LIBURUA.

Bicitce Spiritualean arimaren abantçuaç.

I. CAPITULUA.

Saribu behardugula gure barrenean, eta
 conversatu JESU-CHRISTOREQUIN. Inc.

17. 21.

1. **J**aincoaren erresuma çuen
 baitban da, dio salbat- Icol.
 çailleac, conberti çuite 2. 12.
 çaincoaganat çure bibotz
 guciatz, eta utzaçu mundu dohacabe
 hau, eta çure arimac caustucodu
 eguiazco sosegua.

Ula çaitte campoco gauça guciën
 arbuiaçen, eta maiz çure barrenean

H ij

92 JESU-CHRISTOREN
sartcen, eta sentituco duçu Jaincoaren
erresuma çure ganat ethortcen.
Eçen Jaincoaren erresuma ezta bert-
Rom. çeric lekat spiritu seinduae bihotçera
14. 17. dakharquen baquea eta boscatioa,
ceinaz gaichtoac ezpaitire goçarçen.

JESU-CHRISTO ethorricoda çure
ganat, eta dastaracico darozquitçu
bere consolacionea, hari dagocan
egoitça bat preparatçen badioçu.

Harc maite duen loria eta ederra-
sun gucia ariman dago, han egotea
du lakhet.

Guçon barrencoïc icatentu haren-
ganic bisita huluac, instruccione samur-
rac, consolacione estiac, baque handi-
bat, eta comunicacione batçue guciz
miragarriac.

2. Ea beraz arima leiala, aphaïn-
dioçoçu çure bihotça espos dinino ha-
ri; han bere egoitça eguñ deçançat.
Eçen berac erranda: *ni maite nauca*
Rom. *nac ene hitças beiratueo ditu, ethor-*
14. 23. *rico gare haren ganat, eta eguñer-*
duçu haren baitian çure ego eça.
Idec dioçoçu beraz çure bihotça JESU-
CHRISTORI, eta herts berce guciei.

Hura baduçu aberatz çare, eta
hura baharriac asco duçu, harc berac

complituco ditu çure behar guciac ;
 hura içanenda çure habea eta adif-
 quidea , eta etçare içanen guiçonon
 lagunçaren galdeguitico beharrean.
 Ecen guiçonac laster gambiatcendire ,
 eta escalten berehala ; baiñan JESU-
 CHRISTO *bethicoriz dago* , eta haren *Ioan.*
12. 14.
 adifquidetasunac irautendu mende
 gucietan.

3. Guti beharduçu pausatü guiçon
 flaco eta hilcor baten gaiñan , nahi
 beçaiñ progotchosa edo maitea çuret-
 çat içan arren : eta etçaitçu halabet
 sobera gaitcitu behar , haren inconf-
 tancia , edo herra çure aldera iirat-
 çendire haicea beçala , egun çure al-
 de direnac , bihar çure contra içanen
 dire , eta berriz egun etsai dituçonac
 bihar çure fagore alcharuco dire.

Ez betaz eman çure esparança bert-
 cetan , baiçen Juncoa baiñan ; den-
 hure bakharric çure beldurtasun , eta
 amudio guçien chedea. Hareihardet-
 ficodu çuretçat , eta gauçi gucieta-
 ric probetchu atheratacico darotçu.

Esta hemen çuretçat iraupantzico Hebr.
egoiçario , non it nahi çoacen arrotz. *13. 14.*
 eta bideante içanen çare , eta estuçü
 eguiaczco soleguric causituco non et-

94 JESU-CHRISTOREN
çaren JESU-CHRITORENQUIN osoqui
iunatcen.

4. Cer ikhusten duçu mundu hun-
tan tricaraz çaitçaquenic , estenaz
gueroftic hemen çuc paufatu behar
duçun lekhuaz ? Ceruan beharduçu
eguiñ çure egoitça , hala lureco
gauça guciei eztiçute beiratu behar
iragaitçaz baicen.

Gauça hec iragatendire eta çu ere
bai hequiequiñ , beguirautçu hei lot
etçaquizcoten beldurrez har çaitçaten
eta gal bethicorç.

Ithec açu çure spiritus Jaincoa ga-
nat alchatua , eta offrenda diotçocor-
çu bethiere çure othoitçac JESU-
CHRISTORI. Contemplacione gora ba-
tera eciñ hel baçaitetzque , pausa çai-
te JESU-CHRISTOREN passionean , eta
duçun lakhet haren çauri sacratuetan
egotea. Ecen ihes leku sacratu hartara
debocione handirequiñ goaten baçare,
cafituco duçu descansu handibat çure
atsecabe gucietan , contu guti egui-
ñen duçu guiçonen arbuioez eta calom-
niez.

5. JESU-CHRISTO bera guiçonetaric
mezpreçatua içatuda , behar suerte
guciez inguratua , bere ahajda eta

adisquideez abandonatua, laidoen eta doloreen erdian. JESUSEC nahi icatu du ican penatua eta arbuiatua, guero atrebituco çare nihortas erren-curatcera? JESUSEC icatuiditu etsaiac era gaizqui errailleac, eta çuc estuçua nahi causitu adisquideric eta ungui errailleric baicen? Nola Jaicoac khorroatucodu çure paciencia ezipaduçu nahi guertha daquiçun atsecaberie? Eta ezipaduçu deuz soffritu nahi, nola icanençare JESU-CHRISTOREN adisquide? Soffriçaçu JESUSEQUIN eta JESUS gatic nahi baduçu JESUSEQUIN erreguinatu.

6. Oï behin lar ahal bacintez JESUSEN galtearren, eta aphurbar senti bacineça haren amudioaren kharra eta goçotafuna; etcintezque casu hari çure amudio propioaren gogara edo desgogara litesquen gauzez, boscariorequin har cinetçaque eguiten çaiquitçun affrontuac, ecen JESUSEN amudioac ekhartcen gaitu çure buruarren mezipreçatcerat.

JESUS eta haren eguia cinciniez maite duena, eta affeccione desordenatuetic libratuetic barreneco bicinçaz bici dena ematen çaiç oloqui

Jaincoari, eta alcharçen da spirituz bere buruz gorago, lusegu esti batez goçatceco bere maitearen posefionean.

7. Norc ere gaucez iuiatçen baitu ez iendcen ustearen, edo erranaren arabera, baiñan gauçac berenez direnaren arabera, haiña da çuhurra, ez guiçonon ganic helduden çuhurciaz baiñan Jaincoa ganic heldu denaz. Barrenco bicitceaz bicitcen daquienac eta campoco gauçetan guel ditçent estenac estu muga edo lexhu fuerte baten barrçeco beharric bere debocionearen bizteco.

Guiçon barrencoia laster bere ganat biltcenda, ceren ezpaita behiñere osoqui camporat airatcen: campoco lanec, eta ardurazco eguitecoec estute trabatcen, ez barraiatcen: baiñan alogatcen da eguitecoequiñ, guertharçen direnaren arabera. Bere baithan ungui disposatua denac contuguri eguitendu munduan condemnatcen edo laudatcen diren gaucez. Cem batenaz guiçonac hartcen baitu campotic eguiteco guehiago, hambatenaz guehiago barraiatcen da bere barrenean.

8. Bihoteça chuchena bacindu , eta garbia gauça guciez eguiñ ciñeçaque probetchu , eta berthutean aicciñamendu. Milla gaucec khechatcen çaituzte , eta altaratcen ceren ezpaitçate oraiño çure baithan osoqui hilla , eta munduco gauçetarie apartatua. Deuzec estu hala nothatcen eta trabatcen guiçona-renbihotça , nola creaturen amudio lohiac : munduco consolacioneac hastantcen bacintu çure ganic , ceruco gauçac contempla ciñerçaque , eta senti ciñerçaque hango boscarioac.

II. CAPITULUA.

Guiçnec eciñ deuz daguiquetela bere esparançia çaincoa baithan emana duenaren contra.

I. **E**Tçaitecela penetran eman nor den çure alde edo çure contra ; baiñan duçun artha solamente Jaincoa den çurequiñ eguiten diturçun gauça gucietan. Duçun bethiere conciencia garbi , eta Jaincoac deffendatuco çaitu gucien contra. Ecen guiçonon maleçiac eciñ eguiñ dioçoque bidegabe-

98 JESU-CHRISTOREN
tic Jaincoac lagundu nahi duenari.

Baldiñ badaquiçu ichillic sofricen frogatuco duçu falta gabe Jaincoaren laguntca. Hare daqui ungui cein diren çure laguntceco mugatic, eta maneratic hoberenac; hala emaçü cure burua haren escuetarat. Hare daqui çure laguntcen, eta cure atheratcen cure nahaldura gucietatic. Onda maiz gure humiltasuna beiratceco, eta handitceco, bertec iaquin detçaten gure escasac, eta hequien gatic mehatça gaitçaten.

2. Nihore bere hutsa aithortcen duenean, eta hartaz humiliatcen denean, errechqui facegatcen ditu, eta contentatcen bere mehatçatçailleac. Jaincoac humilla beguiratcen du eta deffendatcen, maitatcen du, consolatcen du, haren ganat ethortcen da, bethercendu bere graciez, eta beheramendu handi baten ondoan alchatcen du azquenean loriatric gorenera.

Jaincoac humillari aguertcen diotça bere secretuac, deithcen du eta etaxhartcen emequi bere ganat. Cer nahi ahalquetia içan deçan humillac, baquean da hargatic, ceren bere sosegua ematen baitu Jaincoa baithan.

IMITACIONEA. II. LIB. 99
eta ez guizonen baithan. Eztucu uste
behar perfeccionean aitcifiatu çarela,
ezbadaucaçu sinhetfia gucietaco chu-
meena çu çarela.

III. CAPITULUA,

Barreneco baqueaz.

I. **H** Azçaitte behindic behiñ çure
bihotcean baquearen eçartcen,
eta guero bertceen artean emanen du-
queçu. Guizon baquezcoa progotcho-
sago da bertceençat guizon sabanta
baino. Bere passioneen gathibu den
guizonac ona ere gaitcera itçulcen du,
eta erechqui siñhesten du bertceez erra-
ten den gaizquia, baiñan guizon ba-
quetiarrac guciac onerat aldatcen ditu.
Bere baithan baquean den guizo-
nac estu nihortaz suspitcharie, baiñan
guizon khechosa, eta pausu gabea
hañitz suspitcha suertez berheada, eta
ez bere buruari, ez bertçe nihori ul-
tendio halacoac baqueric. Mintço da
maiz erran behar ezlituzquen gaucez,
eta ustenditu eguiñ gabe guehienic
eguiñ behar lituzquen gauçac. Atha

handi du iaquiteco certara diren bertceac obligatuac, eta berac usten ditu eguiñ gabe obligacionez eguiñ behar lituzquen gauçac. Duçun beraz zelo lehenic çure buruarentçat, eta guero bertcetara ere hedatuco duqueçu.

2. Badaquiçu choill ungui çure hutsen eta salten gueriçatçen eta bernuçatcen; eta ezdituçu errecibitcen bertceec bere hutsen estaltceco edo gutitceco exhartcen ditusten arroçoiñac ezliteque bada iustuago çure burua faltiar aithortcea, eta bertceac faltatic descargatcea?

Nahi baduçu bertceec iasan çaitçaten, iasan çatçu çuc ere bertceac. Ixhus açu hortic cein urrun çaren oraiño eguiazco caritatetic, eta eguiazco humiltasunetic, ceinac ez paitu aferraduratic bere buruaren contra baicen.

Ezda gaitz baquezco içatez onequiñ eta mansoequiñ, natural da eeen baquea maitatcea, eta gure setimenduco diren presunen oneztez. Baiñan gracia handibat, eta berthute sendo bat behar da; buru gaitz eta errebe-sequiñ, desordenatuequiñ, makhurre-quiñ, eta contrestatçaillecequiñ baquean bicitceco.

Badire presunac bere buruequin, eta bertceequin baquea dutenac : badire bertce batçuc ez berequin ez bertceequin baquerie ez dutenac, bertceençat nekhagarri, eta nekhagarriago beretçat.

Bertce batçuc ez dire contentatcen bere buruequin baquean içateaz, enseiatcen dire bertceei ere haren ematerat. Guciarequin-ere gure baquea bicitce dohacabe huntan gareiño, hobequi datça trebesien humilqui pairatcean, ecen ez atsecaberie gabe içatean. Cembatenaz baitaqui guiçonac hobequi pairatcen, hambatenaz du baque guehiago. Paciencia duena da bere buruaren garaitçaille, munduaren nauñi, JESU-CHRISTOREN adisquide, eta parabifuco primu.

IV. CAPITULUA.

*Bihotçeco garbitasunaz eta chedearen
simpletasunaz.*

I. **G** Arbitasuna eta simpletasuna bi hegal dire ceñec lurtaz gorago alchatcen baicaituzte. Simpletasunac behardu içan gure chedeetan, garbitasunac gure affeccionetan.

Simpletasunac eramaten gaitu Jaincoaren ganat, garbitasunac erakhartzen du Jaincoa gure ganat.

Cer nahiden accione onetaco prumtiganen çare, baldiñ libro baçare barrenean affeccione desordenatuetic. Ezbaduçu bertce chederic Jaincoaren gogaraco, eta lagun proximoaren probetchuco icatea baicen, goçatuco çare barreneco libertateaz.

Cure bihotça chuçhena balitz, creatura guciac çuretçat creatçaillearen contemplatceco mirailletçat litezque, eta liburubat ceinetan ikus baitcinetçaque bicitce seindu baten eramateco erreguelac. Ecen esta creaturac haiñ chumeric, eta reharric non ez baitarocu eracuchten Jaincoaren ontasuna.

2. Arima ona eta chahua baciñdu, gauça guciac ikhus cinetçaque goibelic gabe, eta errechqui adi cinetçaque: ecen bihotz chahuarençat esta deuz estaliric, idequiac dire ceruac eta ifernuac.

Nolacoa baita guiçona bere barrenan, halacoac dire haren iuiamenduac campoco gaucen gaiñean.

Eguiazco bozcarioric baldiñ bada

IMITACIONEA. II. LIB. 103
munduan, hura du bihotz oneraco gui-
çonac. Eta balin bada atsecaberie edo
ondicoric, conciencia gaiztoent çat
dire guciz halacoac.

Nola burdiña herdoilldura guciac
utciric goritcen baita suban, hala Jain-
coari osoqui ematen çaion guiçona
eguiten da guiçon berri bat uzcurdura
guciac utciric.

Arima bat ephelcen hasten den pon-
tutic icitcen da nekheric chumeenaz, eta
campoco consolacioneen ondoan abiat-
cen da.

Baiñan noiz-eta ere bere burua oso-
qui garaitcen hszten baita, eta Jain-
coaren bideetan gogo onez ibiltcen,
otduan errech caustificendu lehen gaitz
eta dorphe citcaiona.

V. CAPITULUA.

*Gogo gucia eman behardugula guri bu-
ruen estenstafunean eta Jaincoaren
handitafunean pensatcen.*

I. Estugu behar gure baithan sobra
fidatu, ceren eta maiz escaz
baitugu gracia, eta izpiritueo arguia.
Estugu gure baithan arraio chumebat

baicen, ceina laster galtcen baitugu-
gure anficabez, eta guehienean hain
itsu gare non ezpaitugu eçagutcen gure
itsutasuna ere.

Maiz gaizqui eguiten dugu, eta gaiz-
qui eguina gure aitcequiez gaizquiago
gueritacen.

Batçuetan uste dugu zeloz garabilt-
gala, eta pasionez baicarabiltça.

Mehatchatcen ditugu bertceac falta
chumeen gatic, eta gure buruei hutsic
handienac ere barkhatcen diotçogute.

Biciqui sentitcen ditugu eta gure hit-
cez berretcen bertceen ganic pairatcen
ditugunac, eta ez gare acordatcen-ere
cer bertceei pairarasten dioguten.

Gure obrac çorrozqui eta çucenqui
pisatcen baguintu, ezguindue lek-
huric bertceen herfici iuiatceco eta
condemnatceco.

2. Barreneco bicitceaz bici den gui-
çonac artha gucien aitciñean darabilla
bere arimaren artha, eta bere buruaren
gainean atçarrria dagoena guti mintço
da bertceez.

Etçare secular icanen debot eta bar-
rencoi, ezbaduçu ikhasten çure burua-
ren gainean atçarriric egoten eta bert-
ceen eguitecoac aldebaterra usten.

Çure gogoan ez bada Jaincoa eta çure burua baicen campoan ikhusten ditutçun gaucet gutimobituco çaituste

Non çare çure buruaren bistan etçarenen, eta çure baithan gogoa estuçunean? Eta cer probetchu guelditcen çaitçu çure buruaren artha largaturic, campoan gogoa ibilliz haiçatu çaitçunean?

Nahi baduçu barreneco baqueaz gocatatu, eta Jaincoaren adizquide eguiazco içan, emoçu çure buruari contu, eta ahanzatçu bertce guciac.

3. Haguitz aicifñatuco çare berthutean gauça iragancorren artha usten babuçu, baiñan hei lotcen baçaizcote haguitz guibella egonen çare.

Esteç çula estima badela deuz handiric, goraric, agradagarriric, edo baliostic Jaincoa baicen, eta Jaincoa ganic heldu demic baicen.

Vanotçat eta ez deutzçat iduc atçu creaturen ganic heldu diren consolamendu guciac.

Jaincoa maite duen arima haren azpian ematen da, eta alchatcen da dembora berean bertce gauça guciez gorago.

Jainco choillac bere içate neurri

106 JESU-CHRISTOREN
gabecoaz, eta siñ gabecoaz eguiten
du arimaren consolacionea, eta bihot-
ceco bozcario eguiazcoa.

VI. CAPITULUA.

Conciencia onaren Baqueaz.

1. Cor. I.
1. 12. **P** Resuna prestuaren *loria eguiten-
du haren concienciaren lekhuco-
tasunac.* Duçun bihotça garbi, eta be-
thi içanen çare bozcarioan.

Conciencia onac pairatcen du hai-
ñitz, eta bethi boz dago soffricarien
erdian ere.

Conciencia gaichtoa bethi da icial-
duran eta alearamenduan.

Sosiegu estu batez goçatuko çare,
çure bihotçac deusez acusatcen ezba-
çaitu.

Ezçaitecela deusez ere boz ungui
eguiñaz baicen.

Bekhatoreac estu eguiazco bozcario-
ric, ez barreneco soseguric, ceren Jain-
Isai. coaren beraten errana baita: *Gaithta-*
27. 12. *guinentçat ezcela baqueric.*

Erranen dute *menturaz: descansuan
gare, ezta gure gainera gaitcic ero-
vico, eta nor atrebi-ere lesteque guri*

gaizqui eguitera? Baiñan ez detçat-
çula sinhets, ecen Jaincoaren colera
bethan altchatuco da hequien contra:
ezeztatuco ditu hequien obrac, eta
hequiequiñ batean çuncituco dite he-
quien gogoeta guciac.

2. Esta gaiz Jaincoa maite duen ari-
ma batençat atsecabetan loria tcea, ecen Rom. 9.
hori da nihorc bere loria Jესusen gurut-
cean ematea. Gal. 6.

Guizonen elkharri ematen eta hart-
cen dioten loria berehala iragaten da,
eta loria hari bethi darraio tristecia.

Prestuen loria hequien bihoitz barre-
netan dago, eta ez guizonen ahoetan.

Nola iustuen bozcarioa Jaincoa ga-
nic heldu baira, Jaincoa baithan da gu-
cia, eta da eguien fundatua.

Loria eguiazcoa eta eternala bill-
hatcen duena esta casu hari mundu
huntscoaz, eta munduco loria arbuia-
tu behar-bidean, billhatcen duenac era-
cuchten du cetuco loria eternalaz eztue-
la acholaric.

Bihorteco baquea handia du baiñac,
ceñac ez baitu anfiaric ez munduco lau-
dorioez ez affrontuez.

3. Conciencia garbia errechqui da
content eta soseguan.

Hortaz guiçonen laudorioec etçaituzte sainduago eguiten, eta halaber etçaituzte gaitoagorcen iendeec çutaz erraten ditusten gaizquiec.

Hec gucien gatic çarena çare; eta guiçonen erranec ezçaituste eguiten Jaincoaren eçagutçan çarenaz bertcebat.

Ikhus açu beraz cer çaren çure barrenan, eta contu guri eguiñen duçu cer iendeec dioten çutaz.

1. Reg. 16. 7. *Guiçonec campoa daçnfate, eta Jaincoac bibotça.* Guiçonac ikhusten ditua accioneac, eta Jaincoac pisatcen cheçdeac eta intencioneac.

Bethi ungui haritcea, eta bere burua guti preçatcea, da arima humillaren seiñalea.

Creaturen ganicaco consolamendu gucien usteac marcatcen du arimabat haguitz garbia, eta bere esparantçagucia Jaincoa baithan duena.

4. Guiçonen estimuaren den gutiena-ere billha estabillanac eracuchten du Jaincoari osoqui eman çaiçelo.

Ecen Jondoni Pauloc dioen beçaz-

2. Cor. 12. *Laudagarri eta estimagarri da*
12. 12. *ex bere burua laudatcen duena, bai-*

San Jaincoac laudateen duena.

Guiçon barrencoïaren estatu perfeta da, bere barrenean Jaincoari iarraiquitea, eta campoco guticietaric, eta affeccioneetaric libro icatea.

VII. CAPITULUA.

Maitatu behar dela JESUS gauça gucien gainetic.

I. **D**ohatsua da ungui daquiena cerden JESUSEN maitatcea, eta JESUSEN gatic bere buruaren arbuiatcea.

Uteci behar ditutçu maite ditutçun guciac guciz maite haren gatic, ceren bakharric; eta gauça gucien gainetic nahi baitu içan maitatua.

Creaturen amudioa enganiosa da; eta gambiacorra, baiñan JESUSEN amudioa leiala eta iraupenezcoa.

Creaturari lotcen çaiõena erorico da harequiñ, baiñan JESUSI iuntatcen çaiõena hura beçala egonenda fermu eternitatean.

Maitaçaçü eta ithec açü çure adizquidetçat mundu guciac usten çaituenean utcico etçaituena, eta galcetic debecatuco çaituena.

Berdiñ nahi baduçu eta ez, noiz-
pait utci beharco ditutçu creatura gu-
ciac.

2. Lot çaquizco beraz JESUSI, eta
çaude harequien bician eta heriot-
cean; eman çaute adizquide leial ha-
ren escuetan ceñnac baitu podore çure
laguntceco bertce guciac escasten çaiç-
quitçunean ere.

Ordean gucizco maite hanc bakhar-
ric nahi du içan maitatua, estu nahi bert-
cerequiñ partitu çure bihotça, berac
nahi du gucia, eta nahi du han larri er-
regue bere tronuan beçala.

Nahi baciñdu hustu çure bihotça
creaturen affeccione gucieraric, ethor
liteque JESUS gogotic çure baithan bere
egoitçaren eguitera.

Berdiñ guiçonengatic eguiten ditut-
çun obrac, eta JESUSI khentcen diotço-
çunac galduac dire guciac.

Etçaçula har çure haberçat sesca
bat haiceac darabillana, ecen *haragui*
Isai. *gucia belharraren pare da, eta haren*
40.6. *loria gucia ibarteen da belharraren*
loria beçala.

3. Guiçonen campoari baçauzco
beira laster enganatuco çare, eta he-
tan billhatcen baduçu çure consolaç

IMITACIONEA. II. LIB. III
mendua, eta probetchua, maizago
causituco duçu çure arimaco caltea, eta
çorigaitça.

Gauça gucietan Jesus billhatcen ba-
duçu falta gabe edirenen duçu; eta çure
burua billhatcen baduçu halaber causi-
tuco duçu, baiñan çure bidegaberan.

Ecen guizonac Jesus billhatcen es-
tuenean bere buruari calte guehiago
eguiten dio, mundu guciac eta bere et-
saiac handienac eguiñ dioçocoten
baiño.

VIII. CAPITULUA.

JESUSEN *amudicoa dela on gucien
etborquia.*

I. **J**ESUS bihotz batean denean,
han dire on guciac, errech çai-
co gauça guciac; baiñan handie urrun
denean, gauça guciac çaiçco gogor
eta gaiz.

JESUS arima bati mintço etçaiçoe
nean deuzec estu consolatcen; bai-
ñan JESUS mintço denean hitz bad
baicen ez erranic-ere consolacionez
bethetcen da.

Maria Madalena lauster altchatu-
 cen nigarrez çagoen lekhatic ; Mart-
 Math. hac erran cioenean : *Hemenda ianna ,*
 31. çure galdez dago.

Dohatsu orena ceñetan JESUSEC
 deitzen baicaitu nigarretaric bozcario-
 rat.

Ala çure bihotça agor baita , eta
 gogor Jesus gabe. Oi ceñ erhoa , eta
 vanoa çaren JESUSEZ campoan deuz
 billhatcen baduçü. Munduco tresor
 gucien galtcea esta deuz orduan eguiñ
 ciñeçaquencaltearen aldean.

2. Hortaz cer probetchu ekhar die-
 çaçunque mundu guciac-ete Jesus
 gabe ?

Jesus gabe bicitcea ifernua da , ha-
 requiñ bicitcea parabisua.

Jesus çurequiñ bada , eciñ nihore
 calteric eguiñ dieçaçunque.

Jesus causitcen duenac causitcen du
 trelor bat , edo hobequi , ontasun gu-
 cien gaineco ontasun bat.

Hura galtcen duenac galtcen du gue-
 hiago aberaztasun guciac baiño , eta
 mundu gucia baiño-ere.

Jesus gabe bicitcea azqueneco lace-
 ria , JESUSEQUIN bicitcea aberastafunic
 handiena.

3. Secreturic

3. Secreturic handiena da beraz JESU-
SEQUIN bicitcen iaquirea , eta prudencia
soberanoa norc bere bihotcean hura
iduquitcea.

Çaren humill eta baquetiar , eta JESU-
SUS çurequiñ içanenda.

Çaren debot eta manso , eta JESUS
çure baithan iduquico duçu.

Ordean ihesi egorrico duçu , eta
segurqui galduco duçu , munduco gau-
cetara beheratcen baçare. Eta ihesi ba-
doatçu , noren ganat goanen çare? Gait-
cen baduçu , non caufituco duçu adif-
quide leialbat ?

Ez bada posible adisquide gabe
bicitcea , JESUS eztenean çure adisqui-
de içanen , ala çu triste eta larri egonen
baitçare.

Erhoqui beraz çure esparantça , eta
bozcarioa ematen duçu hartaz bert-
cetan.

Hobeago ciñduque mundu guciatz
higuindua içan ecen ez gaitcez egon
JESUSEQUIN.

Den beraz JESUS çure adisquideen ar-
tean guciz hautetsia eta onetsia.

4. Maita çatçu bertce guciac JESU-
SEN gatic , eta JESUS bere gatic.

Harc bakharric behar du içan bere.

114 JESU-CHRISTOREN
ciqui maitatua, hura bakharric ho-
beago, maitagarriago, eta leialago
baita bertze adiguide guciac elkhar-
requin baino.

Maita çatçu haren baithan çure adif-
quideac, eta haren gatic çure etsaiac,
eta eguioçu othoitz batçuentçar eta
bertceentçar, demoten gracia haren
eçagutceco eta maitatceco.

Estuçü nahi behar bakharric mai-
tatua edo laudatua içan: hori etçai-
çor Jaincoari baicen ceinac ez baitu ni-
hor bere pareric edo iduricoric.

Ezduçu nihoren bihotcean eta anu-
dioan buruperic, eta ez dioçoçula
eman halaber çurean nihori; JESUS
choillaren amudioac behar ditu bethe
bihotz guciac.

5. Beguira çaçü çure arima garbi
eta libro creaturen traba guciataric.

Billhuci behar duçu guciataric,
eta bihotça garbi eman behar dioçu
Jaincoari, nahi baduçu harequin iun-
tatu, eta Jauna cein goçoa den gus-
tatu.

Eguia da billhustafuneco estatu
hortara ezçate belduco, gracia ez
badu çure bihotça behindic behin at-
çartcen, eta guero thiratcen eta altchat-

IMITACIONEA. II. LIB. ITY
cen; munduco lothura gucietaric libra-
turic Jainco choillarequin Junta çaiten-
centçat.

Ecen graciae borthisten gaituenean,
gauça gucietaço gai eguiten gare;
baiñan usten gaituenean, erortcen ga-
re gabetafunerat eta flaquenciarat, eta
gaudez paratuac pena eta gastiçu fuerte
gucietarat.

Hargatic ezçaicu bihotça erori be-
har edo esparantçaz gabetu; baiñan
baquezqui Jaincoaren borondateari
behar gaizco sumetitu, eta guerthat-
cen çaiçquigun gaitz guciac JESU-
CHRISTOREN loria gatic pairatu, ecen
uda heldu da neguaren ondoan, eguna
badarraio gabari, edo dembora ederra
tempestari.

IX. CAPITULUA.

*Barreneco agortasunez eta
desgustuez.*

I. **E** Sta gaitz guçonon consolacio-
neen arbuiatcea Jaincoaren
consolacioneac gustatcen ditugunean.
Baiñan berthute hagiçtz handi baz

behar da consolamendu batquez ; eta bertceez gabetua bicitceco , eta Jaincoaren loria gatic gabetafun hura gogonez pairatceco , norc bere burua deuz eran ere ez billhatceco , eta bere merecimenduari ez batere behatceco.

Esta miresteco bozcario sentitcen barduçu gracia çure ganat iausten denean. Norc estaduca bere burua dohatçu momentu çorionezco hartan ?

Bere gogara dabilla graciaç dara billana : eta ezda miracullu ez baçaicu deuz pisu iduritcen , Jainco guciz poderofac sustengatcen eta guidatcen gaituenean.

2. Atseguin dugu bethiere caufitceaz cerbait consolagarri ; eta nekhez gure buruei ukho eguiten diogute.

Jondoni Lauzendi Martyr handi hanc garaitu çuen mundua bere Ipizpicu sainduac beçala , hemengo atseguinac , eta charmac osticaturic , bai eta oraino pacienqui pairaturic apartatua içatea Sixto aita saindua haguitz samurqui maite çuena ganic.

Manera hartan Jaincoaren çuen amudioaz garaitu çuen guiçonatentçac çuen amudioa , eta consolacione

humanoa utciric seguitu çuen Jaincoaren nahia.

Hortie ikhazaçu behar duçula utci Jaincoa gatic çure adisquideric maiteena eta beharrena.

Ez bequiçu damu adisquide batec usten çaituenean, orhoitçaitte moiz bait berdiñ behar dagula elkhar ganic separatu.

3. Gudu luce eta dorphe bat eguiñ behardio bere buruari guiçonac, bere burua osoqui garaituco badu, eta bere affeccione guciac Jaincoa ganat itçulico baditu.

Bere baithan sustengatcen dena, errechqui iauften da munduco consolacionetarat.

Baiñan JESU - CHRISTO cin-ciñez maite duena, eta berthuteari arthozqui darraioena ezda behekitcen guiçonen consolamenductarat, eta ez abiatcen sensuen araberaco solaiimenduen ondoan, aircitic lotcençaiio debocionezco praticaric gaitcenei, eta nekheric gogorrenac iasaten ditu JESU-CHRISTOREN amorea gatic.

4. Hala Jaincoac egortcen darotçunean barreneco consolacioneric hartçaçu esquerrequiñ, eta pensa çacu

harc eguiten darotçun dohaiñ bat de-
la hura ; eta ez çuc irabaciricaco sari
bat.

Ez duçun orduan buruperic , ez
bozcario sobratic , aitcitic içan çaitc
humillago , çure gaiñean atçarriago ,
çure accione gucietan beldurriago ;
ecen oren dohatçu hura iraganenda ,
eta tentacioneco dembora ethorrico
da.

Barreneco estitasun hartaz gabet-
cen çarenean , ez bequiçu eror bi-
hotça , baiñan humiltasun , eta pacien-
cisrequiñ iduricaçu bihur daquiçun ;
ecen asqui bocheretsu da Jaincoa çuri
emateco sagore beta , eta oraiño abun-
danquiago.

Comportamendu hori ezda berria
ez mirestecoa Jaincoaren bideac eça-
gutçen ditustenetçat , Profera çahar-
rec , eta Sainduric handienec frogatu
dituzte ecen bere baithan gambiantça
horlacoac.

5. Hargatic Erregue Profetac gra-
ciaco abundancian erraren ohi çuen :
Nic erran dut neure abundancian ,
ez naix secular mobitaco edo alda-
ratuco. Ordean gracia hura haren
ganic hastandu denean , berenez ceixi

ñacoa cen frogaturic, dio: *Itçuli duçu Ibid. 8.*
ene ganie çure bequitarteç, eta erori
naiz altaramenduan.

Halere bada ezdu galcen bere es-
 parança, aiticitic khar guchiagore-
 quiñ othoitsten du Jaincoa, eta diot-
 so: *Jauna ene oibua altchatuco dut Ibid. 9.*
çure ganat, eta eguiñen darotçut ene
othoitça. Eta fiñean marcatcen du ar-
dietfi duela galdetu duena, dionean:
Jaunac entçun nan, eta urricaldunat- Ibid. 11
çαιο, ene Jaincoa eguiñ da ene lagunt-
çaille.

Baiñan adi çagun cer laguntça eguiñ
 dioen, dio: *Jauna, ene plainuac gam- Ibid. 12*
biatu ditutçu bozcariorat, eta inguratu
nauçu alegranciaz.

Sainduric handienei horla guerthatu
 baçaie, guc gacho, eta herbalec ez du-
 gu esparantça galdu behar, barçutan
 kharttu, eta bertcetari hotz edireten
 bagare, ceren Jaincoaren spiritua hur-
 biltcen, eta urruntcen baita berac pla-
 cer duen beçala.

Hargatic diotso Jopec Jaincoari,
 Goicetit guisona bisitatcen duçu, eta *Iob. 7.*
berchala ondoan frogatcen diçça haren 18.
ganic apartaturic.

6. Ceren gainean beraz, fida ahal

naiteque eta certan eman ahal deçaque neure esparança, baiçen Jaincoaren gracion, eta haren misericordian?

Ecen nahiz aurkhi nadiñ presuna prestuequiñ eta arima sainduequiñ, edo adisquide leialequiñ; nahiz iracur detçadan liburu sainduac eta Jaincozo gauzez mintço direnac, nahiz canta detçadan edo entçun detçadan cantatcen Hymnoac, eta Eliçaco bertce cantac; horietan gucietan laguntça eta descansu guti causitcen dut graciáz billhucia, eta neure miseriarac largatua balin banariz.

Orduan erremedio hoberena da paciencia, eta gure buruen abandonamendua Jaincoaren nahirat.

7. Ezdut egundaiño causitu guiçonie haiñ debotic eta xharfuric ceñee ez baitu frogatu bere burua graciáz gaberua, eta lehen çuen berotasunetic epheldua.

Ezda egundaiño içatu saindurie hartaraiño arguituric, edo haiñ gora alchaturic, ceña ez baita lehenche edo gueroche içatu tentacioneez humiliatua.

Jaincoaren amoreagatic gudu handiric

diric iasan ezduenac ezdu mereci con-
templacione gora batetara althatua
icatea.

Ecen presenteco tentacionea da mar-
ca consolacioneac lauzter ethorri behar
duelacoa : hortaz consolacioneac et-
çaiſte ere bertceei aguintcen, lekat atſe-
cabeez frogatuac içan direnei baiçen ;
dio ecen *ſaincoac victoriox içanen de-*
nari emanendiot iatera bicitcearen ar-
b. laco fruētutic.

Apoç.
2. 7.

8. Ecen gracia ſuerte horiec ematen-
çaizco guiconari ſendoago içan dadint-
çat ſoffricarien pairatceco , eta berriz
nahi gabeac egortcen çaiçco bere bai-
than altcha ez dadintçat gracia hequien
gatic.

Hala çauðe bethi preſt gudu eguiterac
ecen deabrua ez datça lo, haraguia ez da
hilla , eſcuiñ , eta ezquet baitutcu etſa-
iac hehiñ-ere pauſatcen ez direnac.

X. CAPITULUA.

ſaincoaren graciencat beharden eſquer
eta eçaguiçaz.

1. **C** Ertaco çabilçça pauſu billha
nekhecotz ſorthua çarenaz

L

gueroftic; preparaçaite guehiago pacienciarat ecenez consolacionerat, at-seca berat hobequi ecenez bozcariorat.

Nor da munduan prefuna bozcario eta consolacione spiritualac gogotic gusta ez derçaquena, bethi hetaz goça ahal baledi? Ecen goçoago dire consolacione hec haraguiaren placer, eta munduco atseguin guciac baiño.

Ecen haraguiaren atseguinac edo dire vandac edo laidotsuac; baiñan spirituaren placerac ederrac dire eta garbiac, ceren berthutetarie sortcen baitire, eta Jaincoac ifurcen baititu arima garbietarat. Baiñan eciñ nihor goça daiteque nahi beçambat Jaincoz-co consolacione hetaz, ceren tentacionearequiñ ditugun tregoac haguitz baitire laburrac.

2. Consolacione spiritual hequiñçat traba handiac dire gure burua baithan dugun fidancia sobraniozcoa eta gure arimaren libertate falsoa.

Jaincoac ungui eguiten darocu bere graciaz consolacien gaituencan, baiñan gure ungui hura gambiatcen dugu gaizquira, gure esquerren bidez gucia hari berari bihurcen ezdiogunean, eta horren gatic ezdire heldu gure

gañat graciaren dohaiñ hec , ceren es-
 quer gabeac baicare hequien emaillea-
 ren alderat , eta ezbaiditugu iganara-
 citcen bere ithurbururat aithor humill
 baten medioz.

Ecen gracia errecibituen eçagurçac
 erakhartcen ditu gure ganat gracia
 berriac ; eta Jaincoac superbioari
 khentcen dioena , ematen dio humil-
 lari.

3. Ezdieçadaçula eman , o ene Jain-
 coa , consolacioneric ene beihatuen
 urriquiaz gabe naçaquenic , ez eta
 contemplacioneric orguelleriara altcha
 naçaquenic.

Ecen gora guciac ezdire saildu , esti
 diren guciac ezdire on , desiratcen den
 gucia ezda garbi , eta guiçonaren goga-
 ra den gucia ezda çure gogara.

Baiñan indaçu , Jauna , graciabat
 humillago eta atçarriago eguiñen
 nauena , eta neure buruari ukho egui-
 tera ekharrico nauena.

Jaincoac bere gracia batean emanetz
 bertcean khenduz presunabat arguitu
 duenean , eciñ atrebituco da sinheftera
 deuz onic bere ganic baduela ; baiñan
 aithortucodu haiñac gauça guciez dela
 pobrea eta billhucia.

Matth. 22. 21. *Emoçu Jaincoari Jaincoarena dena,*
 eta çuretçat, ezçaçula har çureric
 baicen; Erran nahida, emotçu es-
 querrac Jaincoari haren ganic ditutçun
 graziez, eta aithoraçu ezduçula çure
 ganic bekhatua baicen, eta hala ez-
 duçula mereci hari çorçaioen pena
 baicen.

Luc. 14. 10. *4. Eman çaitte bethi lekburic behere-*
nean, eta altchatuco çaituste gorene-
 rat; Lehenbico herrunca azquenecoa
 hautatcen duenarena da.

Saindu Jaincoaren beguetan han-
 dienac dire bere beguetan chumeenac;
 cembatenaz distiantago hambatenaz
 humillago.

Ecen nola baitire ceruco eguiatz eta
 loriaz bethea, ez dire casu hari mun-
 duco ohore vanoetz: Jaincoa baithan
 fincatuac eta borthistuac ez ditu hi-
 guitcen orguelleriac; eta nola Jain-
 coari egortcen baitiotçate harenganic
 içatu ditusten on guciac, ezdute nahi-
 barçuec bertceen ganic loriaric, eta ez
 dute desiratcen Jaincoa ganic heldu de-
 na baicen.

Hec gauca guciën gainetic desirat-
 cen dutena da Jaincoa den laudatua
 bere baithan, eta bere sainduetan,

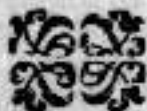
IMITACIONEA. II. LIB. 125
eta hori da hequien accione gucien
chedea.

5. Duçun beraz eçagutça handibat
graciaric chumeenez, eta merecituco
dituçu handienac. Jaincoa ganic heldu
çaitçun dohaiñic chumeena estimaçaçu
haiñitz, eta guiçonei tchar iduritcen
caiena denpreciatu çure beguietan.

Emaillaren handitafunac errendat-
cen badu balioz dohaiña, Jaincoaren
dohaiñic eciñ daiteque tcharric edo
chumeric; ecen guciz handi denac eciñ
deuz chumeric emandegaque.

Haren ganic heldu çaitzquigun gas-
tiguac; eta cigorradac-ere on behar-
çaitzquigu, ecen deuz ezçaicu guer-
thatcen non ez duen hanc gure salba-
mendua gatic permetitcen.

Beraz Jaincoaren gracia conserbatu
nahi duenac esquer, eta eçagutça be-
hardu hura ematen çaionean, eta pa-
ciencia khentcen çaionean, behardu
eguiñ othoitz haren ardiesteco, eta be-
hardu içan humill, eta goardiacor ha-
ren conserbatceco.

XI. CAPITULUA.

*Gutic dutela maite JESU-CHRISTOREN
gurutcea.*

I. **J**ESUSEC baditu haiñitz haren
erresuma maitedutenac, baiñan
guti haren gurutcea iafaten dutenac.

Haiñitcec billhatcen dituste haren con-
solacioneac, gutic haren soffricariac.

Lagun Haiñitz du mahaiñean, bai-
ñan bakharric da barurean.

Guciec nahi dute içan haren bozca-
rioetan partale, baiñan nihorgutic nahi
du haren gatic pairatu.

Haiñitz darraizco **J**ESUSI oguia
partitcen diotenean, baiñan guti passio-
neco khalitça edan behardenean.

Haiñitcec ohoratcen dituste haren bi-
citceco miraculluac, baiñan gutic ha-
ren heriotceco laidoac.

Haiñitcec maite dute **J**esus nahi ga-
beric guerthatcen ez deiño, laudatcen
dute, eta benedicatcen, consolatcen
ditueiño, baiñan gordetcen baçaiote,
eta usten baditu dembora batëco, erort-
cen dite berehala murmuracionerat, eta
ephelcasunerat.

2. JESUS maite dutenec ez bere contentamendu propiala gatic, baiñan JESUS bera gatic, benedicatcen dute soffricarietan haiñ ungui nola bozcarioctan.

Eta behiñ-ere consolacioneric eman ez balioçate ere, ezlitezque gueldi hartagatic bere laudorioac, eta esquerrac hari bihurtetic.

3. Oï ala indarsua baita JESUS EN amudioa garbia denean, eta amudio propioaz nahastatua ezdenean! Cer dire beraz Jaincoaren cerbitçuan estitasunen billha bechi dabilçanac, baicen cerbitçari intrefatuac, eta soldateco sehiac?

Haiñec bere buruac JESUS baiño guehiago dituste maite ceñnac bechi bere abantailen, eta aisien ondoan baitabilçça.

Bizquitartean nor causitcen da orai Jaincoa dohaiñic cerbitçatu nahi duenic?

4. Presuna spiritualen artean-ere nekhez causituco da bat gauça guciez billhucia denic.

Non causi daiteque presuna Spirituz eguiazqui pobrea, eta creatura gucien amudiotic osoqui libroa?

Prob. Munduaren basterreraino goanic behar-
 31. 10. *da aurkhitu halaco bat.*

cent. Guizonac bere ontasun guciac emia-
 8. 17. *ten balitu ere ezda hori deuz. Peni-*
 tencia garratz bat eguiñ baleça-ere
 deuz guti da hori. Munduco iaquinta-
 sun guciac balitu-ere urrun da oraino.
 Balu-ere berthute handibat, eta debo-
 cione khartfu bat, escas du gauça bat
 haguitz beharra.

Ceiñ da hura ? gauça guciac utci
 ondoan, utz deçan bere burua ; bere
 baitharic athera dadiñ osoqui, eta ez
 deçan deuz ithec bere amudio pro-
 ptioc ; eta oraino gauça horiec
 eguiñ ondoan, eta eguitecotz dauñ-
 can guciac, sinhets deçan ez duela
 deuz eguiñ.

5. Guti preçadeçan bertceei ha-
 ren baithan handi iduriccen çaiena,
 eta cin-ciñez aithor deçan cerbitçari
 alferbar dela ; JESU - CHRISTO berac

Luc. eracuchten darocun beçala : Manatu
 17. 10. *çaiçquitçuen guciac eguiñ ondoan,*
erraçue beñi, cerbitçari inuillac
gare.

Orduan daiteque eguiañ Spirituzco
 pobrea, eta gauça guciez billhucia ;
 orduan erran deçaque profetarequiñ ;

Pobre a naiz eta abandonatua.

Psal.

Halere ez da ni hor iñanen aberatsago-^{24. 16.}
ric, puchantagoric, ez libroagoric
halaco guizona baiño, ceñnac baitaqui
gauça gucietaric apartatcen, eta azque-
neco herruncan bere buruaren ematen.

XII. CAPITULUA.

Gurutcea dela ceruco bidea.

1. **J**ESU-CHRISTOREN hitz hauc dor-
phe çaircote haiñitoei : *Ukho Luc.*
eguiocn gure buruari, alt. baçaçu gu- 9. 23.
rutcea, eta iarraiqui çaquizquit.
Baiñan dorphe iñanen da aho beretic
aditcea azqueneco hitz hauc : *Aparta Matb.*
çaitzte ene ganic madaricatuae, eta 25. 41.
çoazte seculaco surat.

Orai gurutcezeo hitz hec gogotic
aditcen ditustenac ez dire beldur iñan-
en adi deçaten Jaincoaren iuiamen-
duan condemnationezco arasta ixhara-
gari hura.

Gurutcea aguerituco da ceruan, JESU- Matb.
CHRISTO ehorticen denean gure iuiat- 24. 30.
cera. Orduan gurutcearen cerbitçari
guciac, bere bician **J E S U S** gurutcefi-

130 JESU-CHRISTOREN
catuaren idurico eguiñ direnac segura-
tuqui hurbillduco dire bere iuiearen
ganat.

2. Cergatic çare bada beldur gurut-
cearen hartcerat , haren bidez goan be-
har denaz gueroftic cerurat? Gurutcean
causituco duçu çure salbamendua , çure
bicitcea , eta çure etsaien garaitceco be-
harden gucia.

Gurutcea da graciencanala , arima-
ren indarra , Spirituaren bozcarioa ;
gurutceanda berthuteen khoroa , eta
sainduta funaren perfeccionea.

Ez dugu causituco arimaren salbat-
ceric , ez bicitce eternalaren esparant-
çatic gurutcean baicen.

Harçaçü beraz çure gurutcea , eta
çarraizco JESUST , eta goanen çare bi-
citse eternalerat.

Berac iasandu lehendic bere gurut-
cea , eta hill da hartan çure gatic ; çuc
ere iasan deçaçuntçat çurea ; eta hartan
hillcera desira deçaçuntçat.

Rom.
67. *Ecen harequin hillcen baçare , ha-
requiñ bicico çare , eta haren peneran
partalo baçare , içanen duçu halaber
haren lorian parte.*

3. Gauça dago beraz gurutcearen
maitatcean , eta hartan hillcean ;

ezda bertce bideric bicitce eternalerat, eta eguiazco baquerat, lekat gurutcearen, eta mortificacionearen bidea.

Coas norat nahi, billha çaçu placer duçun beçambat; behatcen baduçu gorat, ez duçu caufituco bide altchatuagoric, behatcen baduçu beherat, ez duçu caufituco seguragoric gurutce sainduaren bidea baiño.

Disperfa çatçu eta arrima gauça guciac çure nahien, eta chedeen arabera; nahi baduçu eta ez, aurkhituco duçu bethi cerbait pairatceco; hala caufituco duçu bethiere gurutcea. Ecen edo içanen duçu gorputcean oiñ hace, edo Spirituan atsec be.

4. Batean Jaincoac utcico çaitu; bertcean guiçonec persecutatuco çaituste; eta guehiago dena, maiz ceure buruarentçat ceroni nekhagarri içanen çare. Eta eciñ caufituco duçu çure penen erremedioric, edo arintasunic; hala beharco ditutçu guciac pairatu Jaincoac placer duen arteraiño. Ecen Jaincoac nahi du ikhas deçaçun pairatcen consolamendu gabe; osoqui haren azpian eman çaitcentçat, eta pairatuz humillago eguiñ çaitcentçat.

JESU-CHRISTOREN Pasioneac ezdu nihor hala uquitcen nola haren idurico soffricariac pairatu dituena. Alde guciataric beraz bathuco çaitçu gurutcea, lekhu gucietan çure beira dago.

Norat nahiden ihes eguiñ deçaçun, eciñ itçurico çaiçco ; ceren norat nahiden çoacen, ceurequiñ eramaten baituçu ceure burua, eta hala causituco baituçu ceure burua lekhu gucietan.

Çoacen goiti, çoacen beheiti, coacen camporat, edo çaudecen barrenean; alde gucietan aurxhituco duçu gurutcea, lekhu gucietan beharco duçu pacienciaz borthistu, nahi baduçu ardietsi bihotceco baquea, eta merecitu secularo khoroa.

5. Gogotic exharteen baduçu çure gurutcea, harc ere ekharrico çaitu, eta guidatuco çaitu chede dohatçu hartara ceina bajta nekhe gucien akhabantça, eta ceina ezbaita edireten bicitce hunetan.

Baiñan gogoaren bortcha iafaten baduçu, carga pisuago eguiten duçu, eta pena guehiago çure buruari ematen dioçu, berdiñ bai eta ez bada pairatu behar duçunaz gueroftic,

Gurutcebat usten baduçu, causitu-

co duçu bertcebat menturaz piñuagoa.

6. Egundaiño nihor eciñ itçuri çaiogurutceari, eta duçu uste çu itçurico çaiçcola ? Sainduetatic ceñ itçatu da egundaiño gurutce, eta ondico gabe bicia iragan duenic ?

JESUS gure nauñiac ezdu berac itçatu munduan bici itçandeiño orenbat cerbait pairatu gabe. Ecen dio berac : *Pairatu beharçuen christoc, billetaric bichtu beharçuen, eta soffricarien* Luc. 24. 46.
bidez beharçuen sarthu bere lorian.
Nola bada billhatcen duçu ceruco bertce bideric, gurutcearen bide erregezcoa baicen.

7. JESUSEN bicitee gucia bethiereco gurutcea, eta Martyrioa itçatu da, eta çu çabiltça pausuaren, eta bozcarioaren billha ?

Enganatcen çare, berriz-ere diot, enganatcen çare, mundu huntan billhatcen baduçu penaric, eta pairatceric baicen, ceren bicitee mortal hau laceriaz berhea baitha, eta alde gucietaric atsecabez, eta gurutceaz inguratu.

Eta cembatenaz arimabat aicciñatcen baita guehiago bicitee spiritualean, hambatenaz communqui gurutce handiagoc ditu ; ceren cerua-

134 JESU-CHRISTOREN
rentçat duen amudioac miñquiago
sentiaraften baitiotça bere desterruco
penac.

8. Halere haiñ miñqui affligitua den
arima ez da consolacione gabe, ezen
frogatcendu cembatenaz baita haren gu-
rutcea gogorrigo, eta pisuago, ham-
batenaz dela haren abantçua, eta pro-
berchu spirituala handiago.

Ezen nihorc amudioarequiñ atseca-
beac hartcen dituenan, hequien dor-
phetasuna gambiatcen da Jaincoaren
esparantça handi batetara, eta cempa-
tenaz soffricari hec guehiago flacatcen
baitute haragui, hambatenaz gracia
borthisten du Spiritua.

Eta batçuetan JESUS gurutceficatua-
ren idurico içan nahiac inspiratcen dio
arimabati hambat amudio atsecabent-
çat, non ez bailuque nahi içan hetaz
gabetua; ceren uste baitu, hambatenaz
içanen dela Jaincoaz maitatuago, cem-
batenaz pairatuco baitu haren amore-
gatic guehiago.

Eta ezdu hori eguiten guiçonaren
berthuteac, baiñan bai Jaincoaren
gracia, ceñnac haragui flacoan bici
bagare-ere ematen baitarocu hambat
indar non maitaraften baitarocu, eta

xhar handirequiñ billharasten natura-
leçac guehienic biguiñarasten darozqui-
gun gauçac.

9. Ezda guiçonaren pendura gorut-
cearen iafatea, eta maitarcea, gorput-
çaren gastiçatcea, eta gathibu erren-
datcea, ohoreei ihes eguitea, affron-
tuac bozcarioequiñ hartcea, bere
buruaren arbuiatcea, eta bertcez ar-
buiatua içan nahi içatea, calteac eta
nahigabeac gogo onez pairatcea, eta
mundu huntaco onen eta abantailen
guticiariç ez içatea.

Çure burua ungui consideratcen ba-
duçu, causituco duçu horietarican deuz
eciñ daguiqueçula, baiñan Jaincoa
baithan ematen baduçu çure esparantça
harc ematen darotçu ceruco laguntça,
eta hala mundua, hala haragui çure
azpian içanen dire.

Fedeaz armatua eta gurutceaz seiña-
latua baçare, deabruaren-ere etsai cruel
haren beldur etçare içanen.

10. Caude beraz prest JESUSEN
cerbitçari on eta leial bat beçala, bi-
hotz handirequiñ iafatera gurutcea,
ceiñetan çure nausi adoragatriac nahi
içatu baitu hill çure amoreç gatic.

Deliberatu behar duçu bicitce do-

136 JESU-CHRISTOREN
hacabe huntan çarcino haiñitz gaitz
eta atsecabe fuerteren pairatcerat ;
ecen norat nahi çoacen, eta non nahi
gorde çaitecen, ez duçu caufituco ha-
lacoric baicen.

Horiche da çure çorthea ; eta gaitz
horien gucien contraco erremedioric
ez duqueça, guciac pacienqui iaatea
baicen.

Edan çaçü beraz gogo onez JESU-
SEN khalitça, nahi baduçü içan haren
adisquide, eta haren errefuman par-
tale.

Consolacioneez denaz beçamba-
rean utçatçu hec Jaincoaren boron-
datera, eguiñdeçan hetaz placer due-
na.

Baiñan çuc delibera çaçü atsecabeen
hartcerat consolacioneac balire beçaiñ
Rom. 8. 18. bozcario handirequiñ. *Ecen mundu hun-
taco soffricariac (guciac pairateen ba-
cintu-ere) ez dire comparatseco aguñt-
een çaicun loriarequiñ.*

II. Ardietfi duqueçunean estaru
hura, ceñetan penac esti idurituco
baiçaitçquitçu, eta atsecabeac goço
JESU-CHRISTOREN amoreagatic ; or-
duanche iduçaçü çure burua dohatfu,
aurkhituduçü munduan parabisua.

Baiñan

Baiñan soffricarien ihesi çabiltçai-
ño, edo hec fasticurequiñ pairatcen
diturçuiño; dohacabe içanen çare, eta
ihesi eguiñ nahi dioçun gaitça bethi iar-
raiquico çaitçu.

12. Ematen baçare behar çaren
beçala pairatceco, eta hilltceco esta-
tuan, caufituco çare berehala hobe-
qui, eta ardietsico duçu bihotceco ba-
quea.

Jondoni Paulo beçala baciñe-ere
altcharua hirugarren ceruraiño, et-
cindueque segurantçatic ez duçula deuz
pairatuco. Ecen JESU-CHRISTO berac
hambat fagoreen ondoan errandu
apostolu hartaz: *Nic eracutifico diot Act. 9.*
cembat beharco duen pairatu ene icena- 16.
ren ohoretan.

Çure eguiteco baxharra da beraz
pairatcea, nahi baduçu Jesus maitatu,
eta çure bici gucian cerbitçatu.

13. Ochala gai baciñe JESUSEN ice-
nean cerbaiten pairatceco. Oi nolaco
ohorea litequen çuretçat, nolaco boz-
carioa sailduençat, eta exemplu ona
çure laguentçat! Ecen guciac laudat-
cen dute paciencia, nihorc gutic hartu
nahi badu ere.

Ezliteque bada iustu cembait pena

chume har ciñeçan JESU-CHRISTO gatic, hambat iendec mundua gatic harguitceç dorpheagoac hartcen ditustenaz gueroſtic?

14. Sinhetſaçũ çure biciaç beharduela içan heriotce continualbat, eta cembatenaz çure buruari hiltcen baiçaiçco guehiago, hambatenaz guehiago hasten çarela Jaincoarentçat bicitcen.

Nihor ezda gai ceruco gaucen eçagutceco, ez bada iartcen atsecabeen ſoffritcerat JESU-CHRISTOREN amoreagatic.

Deuz-ere ez da Jaincoaren gogaraçgo denic, eta gure ſalbamenducotz hoberic, nola JESU-CHRISTO gatic gogonez pairatcea.

Eta hautua ematen balitçaitcu, hobequi behar guintuzque hartu atsecabeac ecenez bozcarioac; ceren horla iduri guehiago baiquinduce JESU-CHRISTOREQUIN, eta haren ſainduequin.

Ecen gure merecimendua, eta aicciñamendua ez dago haiñitz conſolacioneen, eta eſtitafunen içatean, baiñan haiñitz alcaramenduen eta penen iaſatean.

15. Içan balitz soffricariac baino
deuz hoberic, eta progotchosagoric
guiçonentçat, JASU-CHRISTOC eracur-
chico çarocun bere hitcez, eta exem-
pluz.

Bizquitartean bere dicipuluac eta be-
re iarraicun guciac ez ditu exhortatu
pairatcerat baicen, eta ezdiote erran
bertceric, lekat: *Nihorc ethorri nabi Math.*
badu ene ondoric, ukho eguiñ biçça bere 16. 14.
bururari, ekhar beçça bere gurutça, eta
iarraiqui bequit.

Hala gauça guciac ungui considera-
tu, eta examinatu ondonan, huntan-
che çarratcen dire: *Haiñitiz atsecabe- All.*
taric, eta haiñitiz soffricaritaric iragan 14. 22.
behar dela ceruco erresusuman sartceco.

HALABIZ.

JESU-CHRISTOREN
IMITACIONEA.

HIRURGAREN LIBURUA.

Barneco consolacioneaz.

I. CAPITULUA.

*Nola beharden preparatu Jaincoaren
aditcerat.*

ARIMAC.

*Psal. 1.
84. 9.*

DITUCO dut Jainco
iaunac ene bihotçaren bar-
yenean erranen darotana.

Dohatsu arima, Jaincoa
minço çaionean aditcen duena, eca
haren ganic consolacionezco hitçac
hartcen ditjena!

Dohatsu beharriac, Jaincozco hitcen soñua ençuten dutenac, eta munduco habarrotsentçat çarratuac direnac.¹

Berriz ere diot dohatu beharriac; campotie heldu çaioten boça aditunahi estutenac; baiñan bihotçari minço caion eguia entçuten dutenac.

Dohatsu beguiac campoco gauça gucientçat bethi çarratuac daudecenac, eta barrenecoci baiçen idequitcen etçaitenac.

Dohatsu, bere barrenaren berri daquitencac, eta egun oroz devocionezco pratica sailduz guerotie guerora guehiago ceruco secretuen eçagutcerat preparamen direnac.

Dohatsu guionac, munduco traba gucietatie libratuac Jainco choilla baiñan gogoa duena.

Gaudecen erne o ene arima, eta hertsatcigun gure sensuen arheac aditececo cer erranen darocun gure Jainco iaunac, huna cer dioen çure guciz maiteac.

JESUS-CHRISTOC.

2. **N**I naiz çure salbamendua; *psal.*
çure baquea, eta çure bicia; 34. 31.

142 JESU-CHRISTOREN
çaude enequiñ, eta causituco duçá
eguiazco sosegua.

Utz atçu gauça iragancorrac, eta
iarraic çaquizcote bethi iraun behardu-
tenci.

Cer dire demborac daramatçan
gauçac, doidoia lilluramendu va-
noac.

Eta certaco tutçu creaturac, creat-
çailkeac usten baçaitu.

Beraz gauça guçiei ukho eguiocute
iaunaren gogaraco, eta haren cerbitçari
leial içan çaitencentçat, eta eguiazco do-
hatfutafuna ardiets deçaçunçat.

II. CAPITULUA.

*Arimas çaincoari galde eguitendio ar-
ren minça daquion bibotcerat.*

ARIMAS.

1. Reg. I. **M**Inça çaitte iauna ecen çure
3. 9. cerbitçariao adituco çaitu,
ni narz çure cerbitçaria indeçu ar-
guia eçagut deçadan cer manacçen
dorotaçun.

Psal. *Sustá çuçun ene bibotça eta çai*
118. 36.

eguiçū çure ahocho hitçen entçuteco, eta
 isur beitez hitz sâindu hec ihintça beçala
 ene bibotçera.

Lehenago israeldarrec erraten cio-
 ton Moiseri : minça çaquizquigu çu *Extid.*
 cerorri, eta adiunco çaitugu ; baiñan *29. 15.*
 ezbequigu sâinco aminça, bill ezgait-
 centçit.

Estarotçut nie hori galdeguiten, o
 ene Jaincoa ; aitçitic atrebicen naiz hu-
 miltasunequiñ, eta debocionerequiñ
 çuri erraterat Samuel profetac beçala :
 minça çaitc iauna ecen çure cerbitça- *1. R. 3.*
 riac entçuten çaitu. *9.*

Ezbequit mintça Moise, ez bertce
 profetarie, baiñan çu minça çaquiz-
 quit, ô ene iauna eta ene Jaincoa ; çu
 ceñac inspiratcen, eta arguitcen baiti-
 turçu profetac ; ecen çuc bakharric hec
 gabe perfequi argui naçaçunque, eta hec
 çu gabe eciñ daguiquete deuz.

2. Egua da, hitçac adiaras detça-
 quete ; baiñan eciñ eman deçaquete,
 spiritua eta gracia.

Ungui minço dire : ordean çu gabe
 bihotça eciñ uqui deçaquete.

Hec ematen dute letraren achala ;
 baiñan çuc aguertcen duçu eta adiaras-
 ten sensua.

Hec predicatcen tuste misterioac ;
 baiñan hequiñ eçagutça çuc ematen
 duçu.

Hec adiarasten darosquigute çure
 manuac ; baiñan eciñ compli detçaque-
 gu çure lugunça gabe.

Hec iracasten darocute bidea : Or-
 dean çuc ematen han ibiltceco indar-
 ra.

Hec ematen tuste campoco arguiac ;
 baiñan çuc arguitcen tutçu barnetic gu-
 re spirituac , eta bihotçac.

Hec campotic ihinstatcen dute arbo-
 la ; ordean çuc erakhartcen diotçotça
 fruituac.

Fiñean bere boçaren oñhua adiarasten
 dute, baiñan çuc idequitcen bihotceco
 beharriac.

3. Ez bequit beraz niri Moïse mintça ;
 baiñan çu minça çaquizquit , ene Jain-
 coa , ceñña baitçare eguia eternala.

Hill eznadintçat , eta agor , eta fruitu
 gabe egon eznadintçat ; ecen hori guer-
 thatucoçait campotic choñqui banaiz
 abifatua ; eta ez barnetic uquitua eta
 sustatua.

Beldurrez çure iuiamenduan con-
 demna nadiñ ceren ençun dudan çure
 hitça , eta ez beguiratu ; eçagutu ,

eta

eta ez maítatu; sinhetñ, eta ez com-
plitu. *Mintça çaitte beraz, iauna ecen* 1. Reg.
çure cerbitçariac aditcen çaitu, eta çitc 3.º 11.
ditutçu hicitce eternalaren hitçac. 104.6.
69.

Mintça çaquizquit ene arimaren
consolacionecotz; mintça çaquizquit
ene biciaren onera gambiatcecotz:
fiñean mintça çaquizquit çure içen
sainduaren ohore loria, eta laudorio
eternalecotz.

III. CAPITULUA.

*çaincoaren hitçac humiltasunequin ent-
çun behardirela, eta hañs: cec estituz-
rela hec asqui pisatcen.*

JESUS-CHRISTOC.

1. **E**NE semea adi çatçu ene hitçac
hitz estifasunez bethericacoac,
ceñec ichitcen baitute infinituqui mun-
duco çuhurren iaquintasun gucia.

Ene hitçac spiritu eta bicitce dire, Ioan.6.
eta estute sensu humanoaren arabera 64.
neurthuac içan behar.

Etçaçula hetan bilha complacencia
yano bat; baiñan entçun çatçu ichil-

146 JESU-CHRISTOREN
tasun handi batean, eta har çatçu bero-
tasun eta zelo hañitcequiñ.

A R I M A C.

2. **D** Obatsua da, çue arguitcen
duçuna ô ene Jaincoa, eta
Psal. 93. ceronec çure leguea iracasten dioçuna
12. 13. bere aiseçabezco egunetan descansuan
emateco, eta mundu buntaco miserieta-
ric aiberateco.

J E S U S - C H R I S T O C.

3. **N** I C arguitu ditut hastetic pro-
fectac, eta orai-ere ni bethi
mintço natçaiote guiçonei.

Baiñan guchienac gor dire, eta senti-
mendu gabe ene boçarençar.

Jaincoa baiño gogoticago aditcen
dute mundua, eta hobequi behatcen
diote bere haraguiaren guticiei, ecen
ez Jaincoaren nahiei.

Munduac aguintcentu ontasun ita-
gancorrac, eta melpreçagartiac, eta
cerbitçatua da beroqui; nic aguintcen
ditut ontasun soberanoqui handiac, eta
bethi iraunen dutenac, eta guiçonac
nagui dire, eta horz enetçar.

Norc hambat artharequiñ, eta khar-
requiñ obediten, eta cerbitçatcen nau

IMITACIONEA. III. LIB. 147
ni, nola mundua, eta munduco handiac eguiten baitire?

Gorri çaite sidon, dio itsasoac, edo *Isac.*
hobequi ahalca çaite arima guiristiñoz-^{23.} 4-
coa, dio munduac; arraçoina galdet-
cen baduçu, huna nonden.

Bide haiñitz eguitenda beneficio chume baten içatea gatic; eta urhats baten doidoia nihorc eguiñ nahi du bicitece eternala gatic?

Haiñitz nekhez billhatcen da gauça tcharbat; esdeuz gatic alchatcen dire hauci ahalcagarriac; airezco esparança batec, edo aguintça vano batec gabac, eta egunac iraganarasten darozquigu nekhe eta borroquetan.

4. Baiñan oi gure laidoa, uzcur gare den nekheric chumeenaren harcerat ontasun eternal baten gatic, gollardo eciñ asqui estimatuzco baten gatic, ohore soberano, eta loria neurri gabe baten gatic.

Ahalca çaite beraz cerbitçari lacho, eta errencurata ikhusteaz hambat iende bere caltetaso gaucençat lehia guehiago dutenac, çuc çure salbamentuoençat baiño; eta itchurapenezco ontasunetan atseguñ guehiago hartcen dutenac çuc eguiazcoetan baiño.

Nij

Bizquitartean maiz enganatuac
guerthatcen dire bere esparancetan ,
baiñan ene aguintçac eciñ faltatuzco-
ac dire , eta ene baitan esperantça
emanduena estut hutsic egorri egun-
daiño.

Emanen dut agundu dudana , er-
ran dudana complituco dut ; baldiñ
ene cerbitçatiac fineraiño irauten badu
ene amudioan.

Nic onac handiroqui saristatcen di-
tut : Ordean lehenago frogantça dor-
pheran eçartcenditut.

5. Escriba çatçu ene hitçac çure
bihotcean , eta maiz gogoan erabill
çatçu , behartuco çaitçaitçu tentacio-
neco demboran.

Ezpaditutçu aditcen iracurtcean ;
adituco ditutçu nic visitatuco çaitudan
demboran.

Bi maneraz visitatcen ohi ditut neure
hautetsiac , tentacioneez , eta consola-
cioneez : eta egunoroz bi leccione fuer-
te ematen diotçatet : bata utz deçatent-
çat bere escasac : bertcea berthutçac ar-
dierz detçatentçat.

Leccione horiec hartu ondoan : ar-
buiatu dituenta , hequien gainean con-
denatuco da azquen eguncan.

De bociõne aren gracia ardie astecotçat.

6. **E**NE Jauna eta ene Jaincoa,
çure baithan dire ene ontalun
guciac, eta ni cer naiz aufartatceco çu-
ri mintçatcerat?

Ni naiz çure cerbitçarietanden men-
dreena, eta on guciez gabetuena, es-
teufago lurreco harra baiño, nerorrec
daquidan, eta erran ahal deçaquedan
baiño milletan dohacabeagoa, eta mez-
preçagatriagoa.

Guciarequiñ-ere orhoit çaitte Jauna,
esnaicela deuz, estudala deuz, eta eciñ
deuz daguikedala.

Cu çare bekharrie ona, iustua,
eta saindua, çuc daquizquitçu guciac,
çuc ematen tutçu guciac, çuc bethet-
cen tutçu guciac, lekat bekhatorea,
ceiña usten baituçu çure ontasunez ga-
betua.

Orhoit çaitte çure misericordiez, Psal.
bethe çaçu ene bihotça çure graciaz ^{24.6.}
çuc ceiñac ezpaituçu nahi çure obrac
içan ditecen escafac.

7. Nola neure burua iasan deçaquet
bicitce dohacabe hunetan? çure gra-
ciac, eta misericordiac ezpanaute bor-
thisten.

Etçaçula itcul ene ganic çure bisaiã,
 eta esteçaçula luça çure bisita, esnaça-
 çula gabe çure consolacioneez, ene ari-
 ma çure aicciñean eguiñ estadinçat *lur*

Psal. agor, eta idor baten pare.

141. 6.

Ibid.

10.

Jauna iracatz dieçadaçu çure nabia-
 ren eguiten, iracatz dieçadaçu çure aic-
 ciñean humilqui eta dignequi ibiltcen;
 ecen çu çare ene çuhurtcia çuc eçagut-
 cen nauçu eguiazqui naicen beçala, çuc
 eçagutu nauçu nintcen baiño lehenago,
 bai eta ere mundua creatu baiño lehen-
 go.

IV. CAPITULUA.

*Eguiaren eta humiltasunaren arabera
 ibilli behar dela çaincoaren,
 aicciñean.*

JESUS-CHRISTOC.

I. E Ne semea çure bicia chuchen
 çaçu ene eguiaren arabera, eta
 bihotz simple, eta chuchen batequiñ
 bethi bilha naçaçu.

Ene aicciñean eguiaren arabera da-
 billana gueriçatuco dut etsaiaren col-
 petaric, eta eguia harc berac beiratu-

IMITACIONEA. III. LIB. 151
co du gaichtaguinen atacada eta engamenduetaric.

Eguiac libratcen baçaitu, eguiazqui libro içanen çare, eta contu guti harico çare çure contrato erasia guciez.

A R I M A C.

2. **E** Guia da Jauna, eguiçu ene baitan dioçun gucia, çure eguiac argui benaça, guida benaça, eta beguirra fiñ dohatu batetaraño.

Libra beça ene bihotça amudio lohi, eta guticia desordenatu gucietaric, çurequiñ ibill nadintçat bihotceco libertate handi batean.

J E S U S - C H R I S T O C.

3. **E** Guia bera naiz ni, eta nie iracatfico darotçut ceñ den bide chuchena, eta nola içan ahal çaitetz. quen ene gogaraco.

Gogoan erabillçatçu çure bekhatuac damu eta bihotz miñ handirequiñ, eta çure obra onec ez bieçaçute eman buruperic.

Hortaz bekhatore bat çare milla pafioneez, eta guticia gaichtoz gathe batçuez beçala herstua, eta trabatua.

Çure buruz ezdeusera duçu çure

pendura gucia ; bethi erorca hari çare , berehala çare garaitua , den gauçaric chumeenac altaratcen çaitu ezdeusec bihorça eroraraften darotçu.

Estuçu nondic preça çure burua , aicitic çure baithan diren gauça guciac humiliatu behar çaituzte ; ecen çure flaquencia handiago da cerortec eçagut ahal deçaqueçun baiño.

4. Ez deçaqueçula beraz deuz preça eguiten duçan gauçetaric.

Erçaqueçula deuz ithec handi , balios , miragarri , gora , laudagarri , edo guticiagarri bethi iraun behar duena baicen.

Billha çaçu gauça guciac gainetic eguia soberanoa : mezpreça çacu deuzere baiño guehiago çure beheratasun ecin guebiagocoa.

Deusi-ere ez dioçoçula hambat ibes eguin nola çure bicioei , ez bequiçu deuz iduri haiñ icigarri , eta condenagarri , nola çure bekhatuac , ceinac aborrimendu guehiago eman behar baitarotçute munduco gaitz guciac baiño.

Hañitz presuna eztabiltça ene aicicnean simplequi , eta chuchenqui ; baiñan arroganciazco , eta curioftasu-

nezco spirituz nahi tuzte iaquiñ ene se-
cretu gordeac, eta çundatu ene miste-
rioac bere buruen, eta bere, salbamen-
duaren artha utciric.

Baiñan nola ni halacoen etsaia bai-
naiz, curioftasun, eta arrogancia harc
erorarasten ditu haiñac tentacione eta
bekhatu handitara.

5. Çutaz denaz beçambatean çaren
Jaincoaren iuiamenduen beldur, ikhara
beçaitça guciz podorosoaren colerac.

Etçaçula çunda Jaunaren obren bar-
rentasuna; baiñan bai çureen malecia,
eta gaichtorasuna, conda çatçu cembat
bekhatu eguiñ ditutçun, eta cembat
obra on utci eguiñ gabe.

Batçuec here devocione gucia libu-
ructan darabillate, bertce batçuec ima-
ginetan; edo campoço seiñale edo itçu-
rapenetan.

Batçuec bechi dute Jaincoa bere mi-
hitan, eta hurren behin ere bere bihot-
cetan.

Baiñan badire bertce batçuec ceñen
spiritua arguitua baita, eta bihotça
eguiazqui çahutua ceñec ezpaitute
bertceric gogoan, eta chedean, onta-
sun eternalac baicen, ceñec eciñ bert-
cez aditcen badituste munduco gaucac,

154 JESU-CHRISTOREN
eta gogoaren bortcha iarraitquitcen
baitçaizco bere bici beharrari, haiñec
sentitcen, eta aditcen dute Jaincoaren
spirituac bihotz barrenerat erraten dio-
tena.

Spiritu hanc eracuchten diote lurren
arbuiaitcen, ceruaren maicaitcen; mun-
duti defamarratcen, eta gabaz eta egu-
naz ceruco dohatfutafuna defiratcen.

V. CAPITULUA.

*Jaincoaren amudioaren effetu mira-
garriez.*

A R I M A C.

Benedicatcen çaitut, Aitaceru-
coa, ene JESUS Jaunaren aita
ceren ni beçalaco bekhatore dohaca-
beaz orhoitu çaren.

2. Corin Esquet darotçut & misericordien
2. 3. aita, eta consolacione gucien Jaincoa
ceren nahi nauçun noicic behiñ conso-
latu çure graciaez, haiñ guti mereci du-
dalaric.

Laudatcen çaitut, eta lorificatcen
bethi JESU-CHRISTO çure seme baxhot-

charequiñ, eta spiritu saindu conso-
latçailleatequiñ, ceñec erreguiñatcen
baitute çurequiñ mendatco mende gu-
cietan.

O ene Jaun, eta ene Jaincoa ene
maitatçaille saindua, ene ganat iauf-
ten çarenean boztuco da ene bihorz
gucia.

Cu çare ene loria, eta ene arima-
ren bozcario gucia. Cu çare ene espa-
rantça, eta ihes lekhua atsecabezco
demboran.

2. Baiñan nola oraiño çure amu-
dioan flaco bainaiz, eta berthutez escas,
çure laguntcen, indarren eta consola-
cioneen beharrez naiz.

Uisita naçazu berazco ene Jaincoa,
eta iracats dietçaquidatçu çure manu
sainduac.

Libra naçazu ene pasione gaichtoe-
tatic, eta senda çazu ene bihorça af-
feccione desordenatu gucietatic, ene
barna sendo, eta garbi dela, gai içan
nadintçat çure maitatceco, indartsu
pairatceco, eta fermu finerañio irau-
teco.

3. Eguiaz amudioa gauça handi,
eta miragarti bat da, harc ariatcen
du pisu dena, harc behiñere altarat-

156 JESU CHRISTOREN
cen esten fosegu batequiñ iasaten tu bi-
citce huntaco mudantça differentac.

Pena gabe iasamentu penac, nekhe
gabe nekheac, eta estirat gambiatcen
tu khiratsic miñenac JESUSEN amudioa
generosa da, hertchatcen gaitu gauça-
ric handienetarat, eta lehiaasten ber-
thuteric perfetenetarat.

Amudioac goiti du iaidura, eta eciñ
gueldi daiteque gauça beheretan.

Amudio saindu harc libro nahidu,
eta hastantcenda lurreco gaucen guti-
cietaric, beldurrez haren barreneco
arguia illhun dadiñ, eta beldurrez muñ-
duco onec traba deçaten edo garai mun-
duco gaitcec.

Esta deuz-ere ceruan, ez lurrean es-
tiagoric, eta borthitçagoric amudioa
baino, deuz-ere altchatuagoric, edo
bedatuagoric, nahicarazcoagoric, per-
fetagoric, eta excelentagoric hura bai-
ño; ceren amudioa Jaincoa ganic hel-
dubaita, eta creatura guciez gorago alt-
chatcen dela Jainco choilla baithan
causitcen baitu bere fosegua.

4. Amudio duena berhi da boz, laus-
terca, eta airetan dabilla den kheñ ñu-
ric chumeenean libroda, deusec estu tra-
batcen ez guibelatcen.

Gauça guciac ematen tu Jaincoa gatic, ceña baita harentçat gucia, eta haren baitan guciac causticentu, ceren pausatcen baita ontasun soberano hartan, ceña guciez gorago baita, eta ceña ganic heldu baitire bertce guciac.

Dohaiñei baiño guehiago behatcen dio hequien emalleari, eta hura ontasun guciac baiño maiteago du bethiere.

Maiz amudioac estu eçagutcen neurritic, eta bere kharrac badarama mugarri guciez urrunago.

Amudioac estu carga sentitcen, hura estu nekheac icitcen, lan garaiari-ere lotcen çaio, estu alegatcen ahal escafa; ceren uste baitu gauça guciac badaquizquiela, eta cillegui çaizcola.

Hala amudioa duena gai da guciataco; halacoac eguiten tu, eta obretan atheratcen millia gauça, ceñei eçpailitçaiote lothuco amudioric estuena.

5. Amudioa esta loharcateen, loanere arçarria dago.

Esta unhatcen nekheetan, libro guelditcenda hersturetan, esta altaracencicialduretan, xhar bici, eta susca

bat beçala altchatcen da cerurat traba
guciac ichituric.

Maite duenac aditcen du boz ichill-
hura, susco hasbeherapen hec, plainu
samur hec, ceinac arima batec egort-
cen baitiotca Jaincoari, erraten dioe-
nean : O ene Jaincoa, ene amudio
bakharra, gucia enea çare, eta ni çu-
rea naiz gucia.

6. Çabal çaçu ene bihotça guehiago
maita çaitçantçat, gusta deçadantçac
ene baitan cein on den çure maitatcea,
eta igueri ibil naditçat amudio saindu
hartan, itfaso batean baçala, edo hobe-
qui han urth eta nahasta nadintçat.

Ochala posedi banintça osoqui amu-
dio harc, eta haren kharraz gorituric,
eta gorputceco sentimenduez gabeturic
altcha banendi neure buruaz gorago çu-
requin bat eguiteco.

Ene arimac canta beça amudiozco
canta, iarraic bequiçu, eta airetan ibill
bedi çure ondotic, ô ene guciz onetsia,
çu laudatuaren podorez flaca bedi, eta
honda bedi bere bozcarioaren estitafu-
nean, eta goçoan.

Maita çaitçadan neure burua baiño
guehiago, esteçadan maita neure bu-
rua çure amorea gatic baicen, eta maiç

ta detçadan çure baithan çu maite çai-
tuzten guciac.

Hala manatcen du amudiozco legue
harc cciña çure arguiaren arraio bat
baita.

7. Amudioac estu luçameduric,
eguiatia da, estia, agradagarria, pru-
denta, pairacorra, bihotzduna, leia-
la, defintrefatua; ecen nihorc bere bu-
rua billhatcen duen pontutic galtcen
du amudioa.

Amudioa gauça gucietan goardiacor
da, humilla da eta chuchena, esta la-
choa, ez gauça vanotarat emana, sobrea
da, garbia, fermua, pausatua, bere sen-
suac hertsiqui beguiratcen dituen.

Harc eguiten gaitu obedient gure ait-
cinguidarien alderat, eta mezpreatar-
ri gueure beguieran.

Zeloz eta eçagutçaz berthea de Jain-
coaten alderat, harc inspiratcen daro-
cu esparantça fermu bat agortasunic
handienen artean, ecen amudio hura
haztenda atsecabeen erdian ere.

8. Hala gauça gucien pairatcerat,
eta gauça gucietan bere maitearen bo-
rondatearen complitcerat prest esta-
goenac estu mercei haren adisquidearen
icena.

Jaincoa maite duena gogotic lothu behar caiote gauçatic gaitcenei, eta gogorrenei, eta cein nahiden trebefia guertha dadin, estute behar apartatu bere amudiotic.

VI. CAPITULUA.

*Nola amudioa estagoen atseguin spiri-
tualetan; b. inan bai gudutan
leial igatean.*

JESUS-CHRISTOC.

I. ENE semea, esnaçu asqui bor-
thizqui, eta asqui prudenqui
oraino maitatcen.

A R I M A C.

NOla bada ene Jauna?

JESUS-CHRISTOC.

CEren den contrestatic chumenac
utçarazten baitarotçu hafi duçun
gauç, eta sobra lehiarequin baitçabil-
ça consolacioneen bilha.

Ni cin-cinez maite nauena fermu
dago tentacioneen erdian, eta estute
haiña

haiña etsaiaren aguintcec enganatcen.

Eta maite banau ene ontafunez bet-
hercen dudanean, esnau gutiago maite
atsecabeez frogatcen dudanean.

2. Amudio arguituac estio behatcen
hambat dohaiñaren balioari, nola
emaillearen amudioari.

Amudio heren eredura preçatcen
tu emaitçac, ez hetaric heldu çaiou
progotchuaren arabera: eta bere maitea
baiño beherago ematentu haren emaitça
guciac.

Amudio generosac ene baithan ema-
ten du bere bozcarioa, eta ez ene ganic
dituen onetan, eta on hec guciac baiño
gorago ni altchatcen nau.

Halere estuçu uste behar galdu çare-
la ezbaduçu batçuetan enetçat, edo ene
sainduentçat nahi cinduqueen beçambar
berotasun sentitcen.

Noicic behiñ sentitcen duçun sa-
murtasun esti hura ene gracia çure bai-
than denaren effectubat da, eta orai-
danic parabisuco bozcarioen dastatce
suerte bat; baiñat etçaitecela hartan
sobra pausa; ecen gustu horiec heldu
dire, eta badoaz lauster nic nahi dudan
beçala.

Baiñan berthure eguiazco, eta me-

recimendu handi baten seiñalea da gu-
re bihotceco guticia gaichtoei contra
eguitea, eta deabruac eman nahi da-
roz quigun enganioen arbuiatcea.

3. Erçaitçatela beraz altara çure spi-
riturat heldu diren imagina vanoec, cer
nahiden guisetacoac ahal ditecen.

Çaude fermu çure deliberacione one-
tan, eta çure chedea chuchen idec açu
Jaincoaren alderat.

Çure burua sentitcen duçunean be-
tan ceruraiño altchatua, eta handic
berhala erortcen baçare çure spiritu-
co flaquecia, eta imaginacione vano-
tara; estuçu hargatic uste behar illu-
ramenduzco, eta enganiozco estatuan
çarela.

Ecen estire horiec çure nahitic hel-
du, aiticic gogoaren bortcha pairat-
cen ditutçu; bada gaitcesten tutcuiño,
eta contra eguiten dioçuteiño mereci-
menducotz ditutçu, eta ez çure galt-
ceco.

4. O hoit çaitc çure etsai çaharrac
bere ahal guciac eguiten dituela çure
guticia onen debeatceco eta obra on
gucietarie çu guibelatceco: hala nola
baicire, sainduçen ohoratcea ene pa-
sionea maiz gogoan erabiltcea, çure

bekhatuez urriquirequiñ orhoitcea ,
 çure bihorçaren goardian egotea , eta
 berthútean aiteñatceco deliberationean
 fermuqui irautea.

Erraintcentu çure spirituan gogoeta
 gaichtoac çuri descustu , eta higuinça
 emateco , eta çu orhoitcectic , eta liburu
 sainduen iracurtectic guibelatceco.

Higuindu choill çure bekhatuez
 eguiten duçun aithor humilla ; eta
 (ahal balegui) guibela cintçaque alde
 batera communionen saindutie.

Estçacula finhetz , eta , estuçun har-
 taz anfiaric , maiz arteac hedatcen ba-
 darozquitçu-ere.

Egoratçu harenganat heldu çaiç-
 quitçun gogoeta gaichtoac , eta erro-
 çu.

Hoa spiritu liçuna ; ahalcaadi doha-
 caba.

Haguitz behar haiz lohia horlaco
 hasqueriac ene gogorat ekhartceco.

Apartaatquit enganari gaichtoa ,
 estuc ene gainean deuz irabacico. Es-
 niauc JESUSEC utcico , ene alde gudu
 eguinen dic , eta laidorequiñ guelditu-
 co aiz.

Nahiagotiat sofritu suplicioric han-
 dienac , eta heriotcea-ere ecen-ez hi-

164 JESU-CHRISTOREN
re nahi gaichtora errori.

Math. Ago ichillic, ez aquidala mintça
4. 39. guehiago, ecen ezhaut hemendic harat
adituco cer nahi erranic-ere.

Psal. Fauna da ene arguia, eta ene salba-
26. 1. mendua noren beldur naiteque.

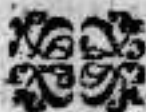
Ibid. 3. Esfaintzco oste bat ene contra altcha
bale-di-ere ezlite ici ene bihotça.

Psal. Faincoa da ene habea, eta ene salbat-
18. 16. çaillea.

5. Gudu eguiçu soldadu secho batec
beçala, eta noicic behiñ flaquenciaz
erortcen baçate, altcha çaitc lehen bai-
ño indar guehiagorequiñ, seguraturic
gracia sendoago batez lagunduco çare-
la, guciz beguira çaitc complacencia
vanotic, eta orguilleriatic.

Handic hañitz presuna erortcen dire
enganiorat, eta hurren eciñ sendatuz-co
itsatatsun batetarat.

Halaco superbioen, eta bere bai-
thanerhoqui fidatcen direnen eroricoa
balia bequiçu humillago, eta goardia-
corrago içateco.

VII. CAPITULUA.

*Arimaco agortafunetan beguiratu behar
dela humiltasuna, eta baquea.*

JESUS-CHRISTOC.

EN semea esta deuz çureçat ho-
beagoric, eta seguragoric, nola de-
vocionearen gracia gordetcea; harenga-
tic buruperic ez içatea; hartaz guti
mintçatcea, çure buruaren mezpreçat-
cea, eta gracia haren beraren beldur iça-
tea, sinhetçitric mereci gabe duçula.

Estuçu sopra fidatu behar bihotceco
sentimendu samur horietan, haiñ lauster
contrarat gambia daitequenaz gueroçtic

Gracia hura duçuiño orhoit çaitc
ceiñ urricaltceco çaren hura estuçu-
nean.

Bicitce spiritualeco aiteciñamendua
estatça bihotceco consolacioneen iça-
tean; baiñan norc bere buruari ukho
eguiñic, humilqui hequien gabetasuna
pairatcean, çure orhoitçac, eta bertce
debocionezco praticac asten ez ditur-
çula.

Aitcitic çure ahal gucia eguiten duçula berthutean lachatu gabe çure bihotceco agortasun, eta nahastura gucien gatic.

2. Haiñitci erorcen çaie bihotça, eta escasten pacientcia den trabaric chumeena aurkhicen duten beçaiñ sarri.

10. *Baiñan guizonaren bidea estago berhi*
33. *guizonaren abalean.* Jainco choillac bere gracia eta consolacioneac ematen diotçate plazer dutenei, eta plazer duen demboran, eta neurrian.

Bertce batçuc goardia escasez galdu dire bere debocionean: ceren ahala baiño guehiago eguiñ nahi içan baitute; bere flacotasunari behatu gabe, eta guehiago sinhetfi baitute bere bihotceco zela, eta khara, ecen-ez bere arraçoianaren arguia.

Eta çeren Jaincoac galdeguiten cioten baiño guehiago eguiñ nahi içatu duren, galdu dute lauffer gracia.

Hegaldatu nahçi uten ceruetan gora, eta erori dire pobreciarat, eta mezpreciorat; humilduric, eta pobreturic ikhas deçatentçat ez abiatcenfidosqui airetan gora; baiñan bere escparantça, eta indarra ene hegalen itçalean ematen.

Jaunaren bidean sarthu berriac, eta oraino ungui ikhasi gabeac errebelatuko dire falta gabe, eta tulunbiorat erorico, presuna çuhurren, eta iaquinsunen arguitz ezpadire guidatcen.

3. Haziñec bere buruac guehiago sinbesten baituste presuna ungui ikhasiac eta arguituac baiño, hequien salbamendua hirriscu handitan dabilla, baldiñ azpadiote ukho eguiten bere sentimendu propioari.

Gutitan guerthitcen da bere buruac çuhur daduz-catenac bertceez guidatcea.

Habeago da argui guti, eta humilitasun hañitiz içatea, ecenez çuhurciazco tresor guciac bere buruaren complecencia vano batequiñ.

Hobeago da gutia, ecen-ez orguillera eman deçaqueen hañitça.

Prudenciaric ez içatea da bere bihotça bozcarioari osoqui ematea, orhoitu gabe bere leheneco gabeaz, eta ahantciric Jaincoaren beldurtasuna, ceñnac bethi goardian baicaduzca, içatu dugun gracia gal esteçagun.

Baiñan berthute guti içatea da halaber penac, eta nahi gabeac ditugun demboran bihotça galtceaz etsimendu-

rat erortcea, eta ene ontasunean behar-
den esparantza ez izatea.

4. Baque demboran bere burua so-
bra seguratua daducanac lacho, eta bel-
durti izanen da guerla damboran.

Bethi humill baciñe, eta chume çure
beguetan, eta baciñaqui çure bihotce-
co movimenduen bridatcen, eta chu-
chentcen, etcintezque haiñ lauster eror-
tentationeen hirtiscutarat.

Graciaz goçatcen çarenean on da
pensatcea, nola izanen çaren hura es-
tuçunean : goaten çaitçunean orhoit
çaitte berriz-ere bihur daitequela argui
saindu hura, ceñña khendu baitarotçut
demhora batecotz çure hobeagoagatic,
eta ene loriagatic.

5. Frogantza suerte hori hobeago
duçu maiz, ecen ez ene graciaç, eta
fagoreac bethi çure gogara bacintu.

Ecen merecimendua estatça ceruco
visioneen, eta consolacioneen izatean;
esdatça helaber scriptura sainduaren
ungui aditcean, ez eta cargu goretarat
altchatua izatean; baiñan eguiazco
humiltasunean fincatua izatean, Jain-
coaren amudioz, eta haren loriaren
zeloz bethea izatean, nori bere burua
ezdeuz estimatcean, fiñean nabiago
izatean.

VIII. CAPITULUA.

*Nola behar dugun gure burua ezeztatu
Zaincoaren aicicnean.*

A R I M A C.

I. **M** Intçatnco othe narçaiio ene *Gen. 18*
Zaunari, ni hautsa eta her-27.
Yautsa bascen esnaicena?

Cerbait guchiago naicela uste badut,
altchatuco çare ene orguilleriaren con-
tra, eta ene hobenec eguiñen dute ene
contra lexhucotasunbat ceñari ecin
deusic ihardetsico baitiot.

Baiñan ene burua mezpreçatcen ba-
dut; eceztatcen banaiz; eta fama vano
guciei ihes eguiñic ene herrautserat bi-
hurtcen banaiz; orduan çure gracia alde
içanen dut, eta çure graciac ene bihot-
cean distiatuco du.

Eta ene esteustasunaren tulumbioac
iraunguituco ditu bethicotz ene amu-
dio, eta estimu propioaren inhar gu-
ciac.

Estatu hartan eracychten darotaçu

cer naicen, eta cer billhacatu naicen.

Pfal. Ceren eta expainair eguiatzqui deuz,
71. 22. et a hori ez naquien.

Neure ganat usten nauçunean eznaiz
flaqueciatic baicen ; baiñan çure be-
guitarrea ene ganat itçultcen duçun be-
çaiñ sarri bethecten naiz indartez, eta
bozcarioz.

Oi gauça miragarria horla betan alt-
chatcen bainauçu, eta haiñ samurqui
beparcatcen, ni ceina ene pisutasun pro-
pioac esdeusera bainarama.

2. Horra cer eguiten duen çure amu-
dioac, nic mercei gabe hasten da onta-
sunez ene bethecten ; laguntcen nau ene
behartetan, beiratcen nau hirriscuric
handienetan, eta atheratcen nau milla
gaitz suerteen arteric.

Ene burua galdudut sobera maita-
ruz ; eta çu bakharra bilhaturic, eta
maitaturic causitu çaitut, baita halaber
neure burua, eta çure amudioa baliatu
çait ene estcufasunean barrenago sart-
ceco.

Hala ó JESUS guciz mansoa eguiten
darotaçu ez solamente nic mercei bai-
ño gracia guchiago ; baiñan oraiño
çureganic iguriquitcen, eta galdetce-
rat atrebi naitequen baiño guchiago.

3. Çaren bethiere benedicatua, & ene Jaincoa ! Çeren gracia gucientçat indigne naicelaric, halera çure generofasun, eta ontasun infinitua ezpaita guelditcen niri ungui eguitetic, hala nola hañitz bertee esquer gabeei, eta çuretçat higuintçaric baicen esdutenei.

Jauna osoqui çure ganat itçularaz gaitçatçu içan gaitecentçat esquer emaille, humill, Jaincotiar ; ecen çu çare gure salbamendua, gure indarra, eta berthutea.

IX. CAPITULUA.

Nola Jaincoa baita gucien fiña, eta azquen chedea, hari behaturic eguiñ behar direla gauça guciac.

JESUS-CHRISTOC.

3. **E**NB semea, Dohatsu içan nahî baduçu, nic behardut içan çure chede azquena, eta soberanoa ; chede horrec chahutuco ditu çure bihotceco affeccioneac, ceñac maicegui cere baitharat, eta creaturetarat baitçaramatçate.

Ecen cerbaitetan çure burua bilhatcen baduçu erorico çare berehala flaqueciarat, eta agortasunerat.

Niri behar darotaçu beraz gauça gucietan behatu gauça gucien chede principalari beçala; ecen nic gauça guciac em andarozquitçut.

Ontasun guciac iducatu ontasun soberanotic ethorriac beçala, eta ene ganat bere ethorquiria guisa bihurtu beharac beçala.

2. Ene ganic ithurburu bici batetic beçala, chumeec, eta handiec, pobreec, eta aberatsec hartcen tuste graciaren urac, eta gracia bat bertce gracia baten saria da ni bihotz onez cerbitçatcen nautenentçat.

Baiñan norc-ere nitaz campoco ontasun batean eman nabico baitu bere loria, eta atseguiña, estu içanen behiñere bozcario ungui fincaturic, ez sosegu eguiazcoric bere bihotcean; aicicic, haren trabac, eta hersturac berretuco dire guerotic guerorat guehiago.

Ez beraz eman çure contuan, edo bert crenean unguiric edo berthuteric, baiñan gauça guciac bihur Jain-

IMITACIONEA. III. LIB. 173
coari, ceina gabe guiconac ezpaicu
deuz.

Nic eman darozquitçut guciac, eta
nic nahidut guciac posedi detça tçun;
baiñan halaber nahidut hertsiqui bihur-
diertçaquidatçun, çor çaiçquidan es-
querrac.

3. Horra eguia bat, vanaloria guciac
sunfitu behardituena.

Jaincoaren gracia eta eguiaczco amu-
dioa çure bihorcean sartcen badire,
esta han guehiago içanen ez inbidia-
ric, ez tristeciaric, ez amudio pro-
pioric.

Ecen Jaincoaren amudioac garait-
centu gauça guciac, eta berretcen ari-
maren indarrac.

Eguiazqui çuhurra baçare emanen
duçu ene baithan çure bozcario, eta
esparantça gucia, ceren ezpaica nihor
onic Jainco choilla baicen, ceinaç be-
har baitu içan gauça guciën gaiñetic
laudatua, eta gucietan benedicatua.

X. CAPITULUA.

Ceiñ onden Jaincoaren maitatzea, eta munduaren mezprezatzea.

A R I M A C.

I. E Snaiz ichillic egonen iauna atrebituco natçaiõ berriz ere mintçatcerat ene Jaincoari, ene iabeari, ene erregueari, ceiña baitago ceruric gorenean.

Psal. 30. 20. bandia gorde baijuçu çure beldur direnentçat õ ene Jaincoa!

Baiñan cembatez çare stiago, eta goçoago çu maitatcen çaitustenençat, eta bere bihorz guciez cerbitçatcen çaitustenençat.

Eguiaz nihor esta gai explicatceco çuc çure maitatçaillec, contemplacionean ematen diotçotçuten atleguiñac.

Nintcen baiño lehenago eman darozquidatçu çure amudioaren seiñale handiac, ceren esteuseric athera bainauçu ni eguiteco, eta formatceco: guero çure ganic hastandu nai-

cenean ene errebelamentuc erakharri
 nauçu çure cerbitçatceco ; eta cembat
 higuinçarria banaiz ere manatu darota-
 çu maita caitçadala.

2. O amudiozco iturburu eternala,
 cer erranendut çutaz, nola çu ahants
 çaitçaquet, nitaz orhoitu çarenaz gue-
 rostic galdua nindabillanean ?

Ni çure cerbitçaria beche nauçu mi-
 sericordiaz, graziez, eta samurtasu-
 nez, ez solamente merecitu baiño gue-
 hiago ; baiñan oraiño espatantça gu-
 ciez gorago.

Hambat ontasunen orde cer bihurtu-
 co darotçut ene Jaincoa ?

Ecen esta guciei eguiten dioçuten
 dohaiña munduari uxho eguitea, eta
 guciac utciric religioneco bicitcean
 sartcea.

Gauça handiada bada nie çu cerbit-
 çatcea, creatura guciac hortata obli-
 gatu direnaz guerostic ?

Ez esta handia, aiticitit handi eta
 miragarri denada çue ni cembat guti
 gaia, eta dohacabea banaiz ere harr-
 cen bainauçu çure cerbitçatçat, eta
 ematen bainauçu çure adisquideen nom-
 brean.

3. Nie dudan gucia çurea da, nie

çu cerbitçatcea-ere çuc niri eguiten darotçun dohaiñ bat da.

Baiñan cer eguiten darotçut? Hobe-qui erran diteque çuc ni cerbitçatcen nauçula, ecenez nic çu.

Horra non cerua, eta lurra creatu tutçun guiçonaren cerbitçucotz, compliciten tuste arthosqui çuc gure proçotçucotz eman diotçotçuten manuaç.

Era hori gauça gutia balitz eguiñ ditutçu ainguernac guiçonen çaiñ, eta deffendarçaille içateco.

Baiñan fagore horiec guciac ichitcen dituena da cerorri beheratu baitçare guiçonaren cerbitçatceraiño, eta aguindu haitioça emanen çaiçcola çure lorian.

4. Millaca ontasunen orde cer bihurtuco darotçut?

Ochala ene bicico egunetan cerbitçat ahal bacintçat.

Helas egun batez bederen dignequi cerbitçat bacintçat.

Ecen çuc ditutçu mereci cerbitçu guciac ohore, eta loria guciac.

Çu çare ene nauçi eguiazcoa, eta ni çure cerbitçaria, cerbitçatu beharçaitut ene indar guciez, eta laudatu.

behin - ere unharu gabe.

Hori nahidur, horida ene guticia,
compli çacu othoi ene ahal escafa.

5. Ohoreric, eta loriaric handiena
balinba çure cerbitçatcea da, eta çure
amorea gatic gauça guciac arbuiatcea.

Ecen çure graciaez betheco tutçu çu-
re cerbitçuan bihotz onez ematen diren
guciac.

Çure gatic munduco atseguiñ va-
noac usten ditustenec icanen tuste spiri-
tu fainduaren consolacione goçoac; eta
munduco arthac utciric çure loriagatic
bicitce hertsiari lotcen çairzonac bihotz-
ceco libertateaz goçatucodire.

6. Oi gathibutasun esti eta maita-
garría! ceñac ardiesten baitio arimari
libertatea, eta faindutasuna.

O Religioneco bicitce faindua, ce-
ñac eguiten baitu guiçona aingueruen
berdin, Jaincoarençat maitagarri, eta
guixistiño gucientçat ohoragarri.

O esclabotasun eciñ asqui desira, eta
bilha daitequena haren bidez irabasten
dugunaz gueroztic ontasun gucien gai-
ñeco ontasuna, eta bethi itaunen duen
bozcarioa.

XI. CAPITULUA.

*Guticia onac-ere behar ditugula bridatu
spirituaren azpian eman haragui a,
eta spiritua faincaren azpian.*

JESUS-CHRISTOC.

1. **E** Ne semea nahi darozquitçue
iracatsi hañitz gauça oraiño
ungui estaquitçunac.

A R I M A C.

C Er bada ene Jaincoa?

JESUS-CHRISTOC.

C Ure borondatea eman behar bai-
tuçu enearen azpian, ezpaituçu çu-
re butua maitatu behar ez bilhatu bert-
ceric ene nabiaren complicitia baicen.

Maiz çure guticiec borthizqui çara-
bilçate ; ordean ikhusaçu ungui, ea
guticia hequien chedea ene loria den,
ala çure aisia.

Ene gatic hari baçare, cer nahiden

ene ordenuz guertha dadiñ content
 içanen çare; baiñan çure chedetan
 estaliqui sartcen bada çure buruaren
 amudioa, gauça horrec nahafico çaitu,
 eta altaratuco.

2. Etçaitecela beraz sobra fida ni
 consultatu gabe hartu tutçun delibe-
 racionetan beldurrez urriqui daquiçun,
 eta higuin deçaçun lehen on citçait-
 çuna.

Ecen estire berehala complitu be-
 har gure bihotceco guticia on diruri-
 tenac, eta halaber etçajote bereber-
 chala ihes eguiñ behar gaichto diruri-
 tenei.

On da maiz desira onen-ere bridat-
 cea beldurrez lehia sobrac barraia de-
 çan gure spiritua, edo zelo gaizqui
 neurthu batez bertceei scandala eman-
 dioçoguten, edo fiñean bertceren con-
 trestac altara gaitçan.

3. Maiz biharda bortchaca hati, eta
 borthizqui contra eguiñ behar çaiç
 sensuen guticiei, eta beiratu gabe cer
 nahi duen, edo cer ez haraguiac, artha
 bebarda choillqui spiritua haren nausi
 eguiteaz.

Hari behar dugu haren garaitcen eta
 cençatcen gauça gucietata prest içan

180 JESU-CHRISTOREN
dadiñ arteraiño, gutiz contenta dadiñ ar-
teraiño, eta den errencuratic chumeena
nahi gabeetan itçur estaquion arteraiño.

XII. CAPITULUA.

*Pairacor içan behar dela gaitcetari, eta
arbuiaitu behar dirola atseguiñac.*

A R T I M A C.

1. **E** Ne Jauna, eta ene Jaincoa,
ixhusten dut pacienciaren behar
handian naicela: ecen bicitce haubethea
da hañitz atsecabez.

Cer nahiden eguiñ deçadan baquean
bicitceco eciñ naiteque gudu eta pena
gabe.

J E S U S - C H R I S T O C.

2. **E** Guia da, ene femea; baiñan es-
tut nahi billa deçaçun baque bat
tentacione, eta ondico gabecoa.

Aitcitic nahidut çure baquea eman
deçaçun çure indarra, eta paciencia fro-
gatcen duten atsecabetan.

Erraten badarotaçu eciñ hambat pai-

ra deçaqueçula ; nola bada pairatuco
duçu purgatorioo sua ?

Bigaicetarie bechi chumeena hautatu
beharda.

Hala nahi duçu ezerori seculaco su-
pliciorarat ? iasan çatçu pacienqui
oraico gaitçac Jaincoaren amoreagatic.

Uste duçu munduco presunec estute-
la deuz sofricen ?

Estuçu hori causituco munduco do-
hatsuenetan ere.

3. Erranen duçu baitustela hec ha-
ñitz atseguin , bere nahiaren eguiten
hari direla , hala bere penac arintcen
çaircotela.

4. Baiñan emagun hala dela , eta
gauça guciac bere gogara ditustela ho-
ñec guciac cembat iraunen dute ?

Munduco handi hec guciac iraganen
dire khea beçala , hequien atseguinen
orhoitçapenic-ere guelditcen estela.

Eta mundu huntan bici direiño-ere
estire atseguin hetaz goçatcen khirats ,
beldur , eta delcustu gabe. Eta maiz
cerc-ere eguin baitu hequien bozcario-
ric handiena hanc causatcen-ere du he-
quien doloteric miñena.

Eta iustu da ene nahiaren contra
atseguinac bilhatu ditustenec , esdet-

çaten dasta laido eta behacun gabe.

Oi ala atseguin hec guciac laburrae baitire, falsoac, desordenatuac, eta ahalcagarriac!

Baiñan guionez estute hori ikhusten munduac itsutu, eta horditu dituenan, aiticitic iduri bestia adimendu gobecoac bere arima ematen dute heriotceco hirriscuan memen batez iragaten den atseguina gatic.

Ecl. Cu beraz ene semea *etçabiltçala çure*
12. 30. *pasioneen ondoric, ukho eguioçute çure*
gucicia desordenatuei.

Psal. Emaçu ianna baithan çure bozca-
16. 4. *ria, eta çure bihotceco galdeac, eta*
desçac complituco datorquitçu.

5. Nahi baduçu bethequi goçatu eguiazco bozcarioez ez eta consolacionez, mundua mezpreçaturic, eta atseguinei ukho eguiniç aurkhituco duçu ene benediccioneen eta favoreen gaindidura.

Cembatenaz guehiago hastanduco baitçare munduco consolacioneetaric; hambatenaz aurkhituco duçu descansu guehiago Jaincozco consolacionetan.

Eguia da estuçuhartarat ardiçtifico pens gabe, nekhe, eta gudu gabe.

Cure hastura gaichtoac traba egui-
ñen darotçu ; baiñan hobeago batez ga-
raituco duçu.

Haragua altchatuco da çure contra ,
baiñan çure spirituaren kharrac hecico
du.

Fiñean sugue çaharrac armatuco ditu
çure contra bere malecia , eta indar gu-
ciae ; baiñan othoitçac ihesi egorrico
du , eta guero cembait lan on eta pro-
gotchosac çarratuco diote çure bihotz-
ceco athea.

XIII. CAPITULUA.

Obedienciaz.

JESUS-CHRISTOC.

I. **E** Ne semea, obedienciatie aldarat-
cen dena hastantcen da graciatic;
eta bere guisa bici nahi duena gabetcen
da baltan eguiten den unguiaz.

Bere aiteinguidariac , gogotic , eta
bihotz onez obeditcen estituenac era-
cuchtendu estuela haragua ungui hecia;
baiñan muthiria , eta maiz spirituaren
contra altchatcen dena.

Ikhas açu beraz berehala obeditcen

184 JESU-CHRISTOREN
çure guidariei, baldiñ nahi baduçu çu-
re haraguiac obedi çaitçan.

Campoco etsaia lausterda garaitu
barneco guerla iraungitu denean.

Estuçu çure arimaren etsai handia-
goric, eta gaichtoagoric ceroni baiño,
baldiñ çure spiritutarequiñ baquean ez-
pçare.

Behar duçu çure burua cincinhez mez-
preçatu, nahi baduçu çure haraguiac,
eta odola osoqui garaitu.

Herabe duçu bertceren boronda-
teari osoqui arrimatcera ceren sobra
maite baituçu oraiño çure burua.

2. Cerda miresteco çue Jaincoa ga-
tic obediteca guiçon bati, etçarenaz
gueroztic herrauts, eta ez deuz baicen?
Ni eguin naiz bada çure gatic guiço-
nen obedient, naicelatic guciz gora,
eta guciz podorofoa.

Gucietaco humillen eta azquen eguiñ;
naiz, ene humiltasuna balia daquiçunt-
çat çure orguilleriaren garaitceco.

Herrautsa ikhas açu beraz obeditec;
lurra humilia çaitte, ongartia utzaçu çu-
re burua osticatcerat.

Ikhas açu çure nahi guciei urho
eguiten, eta obediencia gucietarat ar-
rimatcer.

3. Aserre

3. Aferra çaitte fainduqui çure buruaruaren contra, eta etçaçula utz orguilleria çure baithan biciterat.

Eguiçu çure burua haiñ chume, emaçu haiñ behera non bapadera baitabilque çure gainean carricaco, basaren gainean beçala.

Guiçon vanoa certaz errencura çaittezque ?

Bekhatoroz hambat maneraz liçundua, nola atrebitcen çare mintçacerat, çuri eguiten çaitzquitçun hirriez ? Hambatetan çure creatcaillea offensatu, eta ifernua merçitu duçun ondoan.

Bizquitartean ene misericordiac barixhatu daroçu ceren çure arima preciaçtu içatu baita ene beguietan.

Eta ene amudioaren seiñale horieç eman darozquitçut ene ganic içatu tutçun ontasunez bethiere eçagurça içandeçaçuntçat, eta çutazco mez precioçguciac manfoqui paira detçatçuntçat.

XIV. CAPITULUA.

*Jaincoaren iuiamenduetan pensatuz
 behardugula beguiratu obra onen
 vana-loriatie.*

A R I M A C.

I. J Auna, çure iuiamenduen ihurt-
 çuria aditcen dudanean, bel-
 durrac; eta ikharac iharrosten tu ene
 heçurtac, eta ene arima trancitcen du
 icialdurac.

Harricua guelditcen naiz, eta na-
 Tob. 15. hasia ikhustean ceruac-ere *estirela gar-*
 5. *bi çure beguietan.*

Ibid. 4. Baldin causitu badugu corruptionea
 18. aingueruetan-ere, eta ez padioçute bar-
 kharu belas! Cei çanen da nitaz?

Ap. c. Içar distiant hec erori dire cerutis;
 7. 12. eta nie herrautsa baicen esuaicenac cer
 burupe duquet?

• Hañitz presuna ceihen obrec lauda-
 garriac baiteduriten erori dire, eciñ
 erran beçaiñ behera, eta aingueruen
 oguiaz halten cirenec eguiñ dute bere
 atleguina urdeen bazca licunaz.

2. Esta beraz saindutasunic çue ur-

runtcen baduçu çure escua gure ganic.

Esta çuhurtciaric çure arguiaz ezpa-
da guidatua.

Esta indarric çure laguntça gabe.

Esta garbitalunic legurean , çure
gracia gabe.

Eta fiñean guiçonen ernetasun gu-
cia esta deuz baliatcen çure artha
gabe.

Cu gureganic hastantcen çarenean
erortcen gare , eta galtcen gare ; çu
bihurtcen çairzquigunean alchatcen ga-
re , bichten gare.

Cordocan gare bethi ; choillqui çuc
borthisten gaitatçu ; bechi gare ephel
çuc berotcen gaitutçu.

3. Oi ala nic arraçonin baitut neure
buruaren mezpreçatceco ! Ala nic ha-
guitz behar baitut humiliatu , eta guti
preçatu ene baithanon dirutiens !

Certaraño behardut eceztatu çure
iuiamenduen tulumbiotan barna sartcen
naicenean , ceñec iracasten baitarotet
ezdeufetic heldu naicela , eta esdeuz bai-
cen eznaicela.

O pisurasun neurri gabecoa , carga
eciñ iasanezcoa ! O itsaso ondo eta
baster gabecoa , ceñetan causitcen
bainaiz hondatua , eta ceñetan non-

388 JESU-CHRISTOREN
dic nahi mira nadiñ ezpaitut causticen
esteustafunic baicen neure baichan.

4. Non gordeco da beraz-ene bai-
than, orguilleriaren erroa, eta ene ber-
thute aphurraz dudan burupea.

Ene vanaloria gucia galtcen da, eta
hondatcen çure iuiamenduen tulumbio
barrenean.

5. Cerda guiçona çure aicciñean ?
Lurrezco iarroa atrebituco da bada alt-

Iſai. 19 chatcera bere moldatçaillearen contra

16. 44. Laudorio vanoec nola haunt ahal deça-
4. quete bihotz bat Jaincoaren aicciñean
humiliatua, eta beheicitua ?

Manduco lausengu guciec eciñ alt-
cha deçaquete bihotz bat eguia berac
azpiratu duena, ez eta aldara laudorio
guciez Jaincoa baichan bere esparantça
fincatu duena.

Ecen lausengari hec estire deuz ;
funsticuco dire bere hitcen soiñuarequiñ;

Pſal. baiñan eguia badago eternitate gucian.
16. 2.

XV. CAPITULUA.

*Estugula nahi behar Jaincoac nahi duc-
nic baicen.*

JESUS-CHRISTOC.

I. **E** Ne semea huna aldi gucian it-
chequi behar duçun solasa. Jau-
na, hauche eguiñ bedi baldiñ çure na-
hiaren arabera bada. Jauna, gauça hau
çure loriacotz balinbada guertha bedi
çure icen sainduaren ohoretan.

Jauna ikhusten baduçu nic nahi du-
dana on dela ene arimacotz, eta pro-
gotchos ene salbamenducotz arren
eguidaçu balia nadiñ çure ohoretan.

Baiñan eçagutcen baduçu calrian
nuquela, khien dieçadaçu othoi guti-
cia hura.

Ecen estire Spiritu saindua ganic hel-
du guticia guciac, ez eta on eta probet-
chos dituritenac-ere.

Gaitz ere da chuchenqui iaquitea ea
gure desirac heldu diren Spiritu ona ga-
nic, ala gaichtoaganic, ala estiren hel-
du gure Spiritu propialetic.

Hañitz presuna azquenerac engana-

190 JESU-CHRISTOREN
tuac guerthatu dire, ceñlec baitcidu-
riten haltean Spiritu onaz guidatuac
cirela.

2. Hala beraz gogorat heldu çai-
quigun gaucetatic eztugu behar deuz
desiratu edo galdetu hamiltasunequiñ,
eta Jaincoaren beldurtasunequiñ bai-
cen: Eta beregaiñqui orduan behartu-
gu utci guciac Jaincoaren nahirat, eta
erran behar diogu errespetu handire-
quiñ.

Jauna çuc daquiçu cer den hobe:
eguiñ bedi hau edo hori çure nahi sain-
duaren arabera.

Indaçu placer duçuna, placer du-
çun maneran, eta placer duçun dembo-
ran.

Eguiçu nitaz behar dela daquiçuna,
çuc nahien duçuna, eta çure loriarentçat
hoberen dena.

Eman naçaçu nahi duçun lexhuan,
eta gauça gucietan compli bedi ene
baithan çure borondatea.

Çure escuan naiz, iira naçaçu, eta
erabill placer duçun beçala.

Bai Jauna huna non naicen çure cer-
bitçaria prest gauça gucietarat, ecen
estut enetçat bici nahi; baiñan bai çu-
retçat: ochala eguiñ baneça dignequi
eta perfetqui.

O T H O I T Ç A .

3. **O** Jesus guçiz ona , eta emanfoz
 eguiçu arren çure gracia bethi
enequiñ içan dadiñ enequiñ travailla Sap.9.
 dadiñ , eta fiñcraiño bethi enequiñ^{10.}
 egon dadiñ.

Desiraraz dieçadaçu bethi guehienic
 çure gogara dena çure borondatea den
 bethi enea ; enea iarraic bequio bethiere
 çureari , eta enea bethi iunça bedi çurea-
 requiñ.

Nahi içatea , eta ez nahi içatea diren
 osoqui çure baithan , eta ene baithan
 halaco façoinez non ezpaituquet ahalic
 nahi içateco çuc nahi estuçuna , edo ez
 nahi içateco çuc nahi estuçuna.

4. Arren eguiçu naicen hilla mundu-
 co gauça gucientçat , eta dudan lakhet
 munduaz ahantcia , eta arbuiatua içatea
 çure amoreagatic.

Eguiçu arren çure baithan caufi deça-
 danneure sosegua , eta ene bihotçac gau-
 ça gucietan baiño hobequi çure baithan
 caufi deçan bere baquea , eta bozcarioa.

Çu çare eguiçazqui bihotçeco ba-
 quea : çu bakharric çare gure arimaco
 sosegua.

Cutaz campoan esta penaric, eta
khechaduratic baicen.

Pfal. 4. Beraz, ene loa, eta pausua hartucoduz
9. baque soberano bariar, ceina baitçare
çu ceroni, ô ene Jaincoa ene ontasun
guciz handia, eta eternala halabiz.

XVI. CAPITULUA.

*Jainco choilla baithan bilhatu behar-
dugula gure consolacionea, eta
sosegua.*

A R I M A C.

E Ne Jaincoa, estitut hemen iguri-
quitçen; baiñan eternitatean ene
detcanfucotz desira edo-pensa ahal det-
çaquedan gauça guciac.

Munduco consolacione guciac nero-
nec banitu ere; eta lurreco atseguin
guciez goça banendi-ere, segurda ez li-
tezquela hec guciac dembora lucetaco.

Beraz ô ene arima ecin causi deça-
queçu boscario oso, eta perfetic çure
Jaincoa baithan baicen, ceina baita
pobreen consolatçaillea, eta humillen
habea.

Iduricaçu.

Iduricaçu aphurbat ene arima iguricaçu compli daitecen Jaincoaren aguintçac, eta ontasun gucien bethetasuna içanenduçu ceruan.

Jaincoaren ordenuen contra oraingo ontasunac desiratcen baitutçu ontasun eternalac galduco tutçu.

Munduco ontasunez balia çaitte eta cerucoac desira çatçu.

Ontasun itagancorrec etçaitçaqueete osoqui contenta, ceren ezpaitçare eguiña hetaz goçatceco.

2. Munduco ontasun guciac bacintuere etcintezque hargatic dohatçu, ecen Jainco gauça gucien creatçaillea baitan datça çure eguiazco çoriona.

Bai Jainco choillac eguiten du gure dohatçutafuna, ez munduaren maitatçailleec preçatçen duten beçalacoa; baiñan JESU-CHRISTOREN cerbitçari leialec iguriquitcen duten beçalacoa, eta arima garbiec, eta bere gogo, eta desira guciac ceruan dirustenec noicic behiñ mundu huntan berean gustatcen duten beçalacoa.

Mundu huntaco consolacioneac falsoac dire, eta laburrac.

Esta atsegniñ eguiazcoric, eta iranpenecoric Jaincoac bihotçaren barre-

194 JESU-CHRISTOREN
nean sentiarasten darocuna baicen.

Guiçon iaincoriarrac berequiñ dara-
billa lekhugucietarat. JESUS-CHRISTO
bere consolatçaillea, eta erraten dio al-
di gucian Jauna lagun çaquizquit dem-
bora, eta lekhugucetan.

Den ene consolacionea guiçonen con-
solacioneric ez nahi içatea.

Eta çure consolacionea saltatcen
baçait-ere, çure borondatea, eta çure
frogantçac balia daquizquit.

*Psal. 102. 9. Ecen çure coterac estu behi irauen,
eta çure diebiduac estire eternalac iça-
nen.*

XVII. CAPITULUA.

*Çure buruazco arithaguciac eman behar
ingula çainçoa baishan.*

JESUS-CHRISTOC.

I. **E** Ne semea, urz naçaçu çure al-
derat nahi dudanaren eguiterat,
nie badaquit cer den on çuretçat.

Çuc guiçon guisa gaucez iuiatcen
daçu, eta çure gogoetac, hala nola
çure guticiac humanoac dire.

ARIMAC.

2. **H** Oriec guciac eguiac dire, ó ene Jaincoa, çuc artha guehiago duçu nitaz netorrec ahal duquedan baiño.

Cure gaiñean bere artha guciez pau-
sarcen estena hirriscu handitan dabilla.

Jauna, baldiñ ene borondatea bethi çure baithan fermu badago, eguiçu nitaz plazer duçuna.

Ecen nitaz eguiten duçun gucia eciñ diteque ona baicen.

Nahi duçu içan nadiñ illumbean çaren benedicatua. Nahi duçu içan nadiñ arguiari çaren halaber benedicatua.

Plazer nauçu consolatu, çaren laudatua; plazer nauçu affigitu, çaren orobat laudatua.

JESUS-CHRISTOC.

3. **E** Ne semea estatu hortan beharduçu eman çure burua, nahi baiduçu enequin ibilli.

Haiñ ungui egon beharduçu atsecabeei paratua nola bozcarioei.

Rij

Hain gogotic içan behar duçu pobre
nola aberats.

A R I M A C.

4. **J** Auna çure amoreagatic bihotz
onez pairatuco tut çuc egorrico
darosquidatçun sofricari guciac.

Çure escutic orobat nahi dut hartu
ona, eta gaitça, estia, eta khiratça,
bozcarioa, eta tristecia, eta orobat be-
thi esquerrac bihurtuco darozquitçue
cer nahi den guertha daquidan.

Beira naçaçu solamente bekhatutic ;
esta estut heriotcearen ez ifernuaren
beldurric içanen.

Baldiñ ezpanauçu bethicotz khent-
cen çureganic ; ezpanauçu urratcen bi-
citcearen liburutic deusec eciñ calterig
egeiñen darot.

XVIII. CAPITULUA.

*Pacienqui behartugula sofritu munduco
laceriac* JESUS-CHRISTOC beçala.

JESUS-CHRISTOC.

1. **E** Ne semea, çure salbamendus
gatic cerutic iautsi naiz, eta
cargatu naiz çure miseriez, ez baitez
pada hala beharrez ; baiñan çure gana-
co amudio phuruz, ikhas deçaçuntç

çat pairatcen, eta bihotz onez mundu
huntaco atsecabeen iasaten.

Ecen sortu nintcen pontutic gurut-
cean hil naicen oregeraino eznaiz içatu
dolore gabe.

Bici içatu naiz gauça gucien behar-
rean, aditu ditut maiz ene contraco
iroi, eta errencura iniustuac, estiqui
pairatu ditut desohoreac, eta laidoac.

Ene ungui eguiñac esquer gaitcez pa-
gatuac içatu dire.

Ene miracuilluac blasfemioz, eta ene
doctrina afruntuz eta mehatchus.

ARIMAC:

2. **J** Auna çure bicitcean haiñ pacient
içatu çarenaz gueroftic, eta pon-
tu hortan guciz çure aitaren, ordenuac
complitu turçunaz gueroftic; iustuda
nic ceina bainaiz bekhatore dohacabe
bat pacienqui iasan deçadan atsecabeac
eta çuc nahi duçun beçambat demboraz
garraia deçadan ene salbamenducortz bi-
citateflaco, eta galcor hunen carga pisua.

Ecen bicitçe hau pisu eta penagarri
delatic çure gracia eguiten du mere-
cidun, eta çure saindu gucien exem-
pluac estitcen tu, eta ohoragarri er-
rendatcen mundu huntaco sofricariac.

Consolacione guehiago - ere dugu orai legue çaharrem baiño, ceinnetan ceruco athea hertfia baitcen, eta hara- co bidea gutiago eçagutua noiz eta- ere haiñ gutic baitçuten artha bide ha- ren bilhatceco.

Orduan iustu cirenac-ere eciñ sar ci- rezquen ceruco erresuman, ceren hango athea eciñ idec baitcitequen çure passio- neeo doloreez, eta çure heriotcearen mercedmenduz baicen.

3. Cer esquer eta eçagutça estarot- çut beraz çor niri, eta fidel guciei eguiñ darocuçun graziaz çure erresuman sart- ceco haiñ bide çucena, eta segura era- çutchi darocuçunaz gueroz.

Ecen çure bicitea gure bidea da ; eta pacienciarren medioz goaz çure ga- nat, ceina baitçare gure khoroa, eta golardo.

Cu ceroni ezpacine abiatu gure ain- cinean, çuc ezpacinarocu eracutchi bide hura nor sartuco cen sofricarien bidean.

Cembaç lagozque guibelat, eta haguitz urrun çure exemplu ederrac ez- palituste beguien aiticinean.

Eta hambat miracuillu, eta instruc- cioneen ondoan ephel, eta nagui бага-

IMITACIONEA, III. LIã. 199
re; cer liteque bada argui distiant ha-
ren laguntça ezpaguindu çuri iarrai-
quitceco.

XIX. CAPITULUA.

*Nola behartugun pairatu afrustuaç ;
eta mezprecioac.*

JESUS-CHRISTOC.

I. **E** Ne semea cer duçu errateco? utz
atçu errencurac beiratu ondoan
ene passioneari, eta sainduen sofricariei.

Estuçu oraiño odolaren isurtcevaiño Heb. 12.
sofritu. 4.

Çure pena guciac deuz gutiac dire
haiñtz bertcen aldean, ceinec pairatu
baitituzte haiñ tentacione borthitçac.
haiñ atsecabe gogorrac, haiñ frogant-
ça hufuac eta luceac.

Çure gogoan erabil çatçu hequiñ
sofricari handiac, eta çure chumeac et-
rechquiago pairatueo tutçu.

Eta chumeac iduriteen ezpaçaizquit-
çu ikhus açu ea estituen çure pairu esca-
fac handiteen.

Baiñan nahiz diren handiac, edo

200 JESU-CHRISTOREN
chumeac esaiia çaitte hequien estiqui
pairatcerac.

2. Cembatenaz baiçare sofritcerac
emanago, hambatenaz duçu çuhurtcia
eta mercedimendu guehiago; eta gaitçac
ariñigo idurituco çairquitçu delibera-
cione fermuez, eta usantça saindu batez
borthistua baçare.

Esterraçula eciñ paira deçaquet hau,
edo hori hunelacoren ganic; esta hori
gauça bat sofritu behar dudana; calte
handi bat eguiñ darot; egundaiño
orhoitu esnaicen gaucez iroi eguiten
darot.

Bertce baten ganic sofri neçaque
gogotic; bada gauçaric asqui estiqui
paira neçaquenic.

Solas horiec arraçoin gabecoac di-
re, eta horla mintço denac estu confi-
deratcen, ez pacienciareren mercedimen-
dua ez hura khoroatu behar duen Jain-
coa; baiñan bai choilqui nolacoa den
eguiñ çaion offensa, eta norden offen-
satçaillea.

3. Nahi duena ganic, eta nahi duen
beçambatean baicen sofritu nahi estue-
nac estu eguiazco paciencia.

Eguiazco pacienciac estu behatcen
noren ganic helduçaion, ala heldu

gaion goragocoa ganic, ala berdiñecoa ganic, ala beheragocoa ganic, ala pres- tua ganic, ala gaichtoa ganic.

Baiñan nor nahi denec offensa de- çan, cein nahi den demboraz, edo cernahiden maneraz guertha daquion atsecabe hura hartcen du bethiere es- quer onez Jaincoaren escutic, eta uste du abantail handibat dela harençat, ceren-eta Jaincoa gatic pairatcen den gauçaric chumeena ezpaita merecimen- du gabe.

4. C. aude beraz bethi gudurat prest nahi baduçu içan victorios. Paciencia- ren khoroa eciñ duqueçu gudu gabe; ezpaduçu nahi pairatu, eztuçu nahi khoroatu.

Khoroa ardietsi nahi baduçu, egui- çu gudu borthizqui, paira çaçu pacien- qui.

Nexhearen saria da sofegua, eta ga- duaren golardo a victoria.

ARIMAC.

5. **E** Ne Jaincoa çure gracias errechi dieçadaçu ene baiñhan naturales çac eciñ daiqueena.

Badaquiçu ez naiçela gai hañitz so-

202 JESU - CHRISTO REN
fritceco, eta den gaitcic ehumeenac bi-
hotça erorarsten darotala.

Ene Jaincoa, eguidacu othoi gracia
desira, eta maita detçadan çure ohore-
tan ene frogatceco egorcen darozqui-
darçun softriciari guciac; ecen abantaill
handibat da enetçat çure amoreagatic
pauratcea, eta persecutatua içatea.

XX. CAPITULUA.

*Eçagutu b. bar tugula çure flaquetio
propioac, eta mundu huntaco
miseriac.*

A R I M A C.

Psal. l. i. **A**ithortuco dut ene buruaren con-
tra ene injustutafuna, bai ene
Jaincoa, aithortuco darotçut ene fla-
cotafuna.

Maiz den gauçaric chumeenac egoz-
ten nau, eta tristarcen. Maiz deliberat-
cen dut borthitz içanen naicela; baiñan
tentacionea helduda bai, erortcen naiz
nahasmendurat.

Batçuetan esteusqueria batec etchat-
cen nau tentacione handitarat.

Eta noiz-ere uste baitut segurean
naicela, ceren estudan hiritseua aiteñean
ixhusten betan causitcen dut neure bu-
rua den haiceric chumeenaz etcharua.

2. Urrical bequiçu beraz, Jauna, ene
beheratafuna, ene flacotafuna, çutaz
ungui eçagutua.

Nauçun urricari, eta athera naçaçu
basatic ban saribua esnagoen, ecin ni- *Psal.*
hoiz ilkhizco maneran. *68. 15.*

Horrec bada doloratcen nau, eta
ahalcatcen çure aiteñean, ikhusteaz
cein erorcor naicen, eta cein indar guti
dudan ene pasioneen garaitceco.

Eta ez os oqui consentitu arren, ha-
lere bethiereco gudu horrec penatcen
nau haguitz, eta choil unhatcen naiz
ene bici gucia barneco guerla hortan
iragateaz.

Eta oraiño ene flaquecia guehiago
eçagutarasten da otana da gogoeta lo-
hi, eta ahalcagarriac errechquiago ene
ariman sartcen baitire handic ilkhitcen
diren baiño.

3. O israelgo Jainco podorosoa,
guitistiñoen Arimac haiñ samurqui m-
te diruçuna, ikhusatçu çure çerbitçaria-
ren penac, eta nekheac, eta estioçoçula
falta çure lagunça bere behar gucietan.

Ceruco indarraz borthitz naçaçu ;
 beldurrez naufi daquidan guicon çaharra,
 haragui dohacabe hau, ceña oraiño ezpaita spirituaç ungui garaitua,
 eta ceñaren contra bethiereco guduua baitugu.

Helas ! cerda bicirce dohacabe hau !
 Atsecabez, eta laceriaz gucia cargaturua,
 artez, eta etlaiez alde gucietarie inguraturua.

Tentacione bat iragan deneco bertee
 helduda, eta lehenbico guduac oraiño dirauela
 hañitz bertee aguertzen dire betan uste-
 çaberie.

4. Eta nola maita ahal deçaquegu
 que bicirce bat hambat behacunez bethiea,
 hambat atsecabeei, eta miseriei paraturua.

Nola ere deith ahal daiteque bicirteea,
 hambat icurri, eta heriotceren ithurburu poçoaturua.

Gustiarequiñ-ere maite dute hañitsee,
 eta bicirce huntan bere atseguiñac bilhatcen dituste,
 hañitz iende errencuratcen dire mundua
 gueçurtia, eta vanoa dela, halere nekhez
 usten dute, ceren gure passioneac gure
 arimetan sobra baitire naufi.

Hala badire munduan gauça batçue

hura maitarasten darocutenac, eta badire bertee barçuc higuin ara sten darocutenac.

Alde batetic *haraguiaren guticic*, 3. *Joan*
beguetaco atseguinec, *bicitceco or-* 2, 16,
guilleriac maitarasten darocute mundua, bertee aldetic nekheec penec, eta mileriec (ceinac baitire bekhatuaren gastigu iustuac) higuinarasten darocute.

5. Baiñan *helas!* munduaren amudioa garaitcen da haiñitcen arimetan, eta munduarequiñ iofiac direnec billatcen tuste beroqui sensuen atseguinac.

Ceren haiñec ezpaitute egundaino ikhusi berthutearen edertasuna, ez guffatu Jaincozco goçotasunac eta atseguinac.

Baiñan mundua cincinez arbuiatcen dutenec, eta Jainco choillarentçat erreguela sainduen azpian bici nahi dutenec eçagutcen tuste ungui Jaincoac mundua usten dutenei aguintcen diorçaten goçoac, eta descantsuac, eta ikhusten clarqui, certaraino mundanoac enganatcen diren berac, eta certaraino, berteeac enganatcen ditusten.

XXI. CAPITULUA.

*Jainco choilla baithan causiu bebar
dugula gure sofegua.*

A R I M A C.

I. **O** Ene Arima, gauça gucietan,
eta gauça gucien gaitetic pau-
sa çate çure iauna baithan, ecen hura
da saindu gucien sofegu eternala.

O JESUS guciz esti, eta maitagarria
eguidaçu gracia çure baithan baque, eta
sofegu guchiago causi deçadan cratura
gucietan baiño, ofasunaren, eta eder-
tasunaren abantailletan baiño; ohorean,
eta lorian baiño, podorean, eta cargu-
tan baiño; arguietan, eta Jaquintasu-
netan baiño; aberastafunetan, eta an-
cean baiño; bozcario, eta atseguinetan
baiño; fama orean, eta laudorietan
baiño; estitasun, eta consolacione gu-
cietan baiño; munduco esparantça,
eta aguintça gucietan baiño; guç ahal
dituzquegun merecimendu, eta nahi
saindu gucietan baiño.

Eguidaçu gracia, ene Jaincoa, gue-

hiago preça çaitçadan çu cerorri çure ganic errecibi ahal derçaquedan dohaiñ, eta favore guciac baiño ; ene arimac çure ganic içan ahal datçaquen plazer, eta bozcario guciac baiño ; fiñean eguidaçu favore guehiago estima deçadan çure baithaco pausu saindua ; ecen ez aingueruac arkhanieluac, eta spiritu dohatfuen armadac ; eceñez ontasun agueri direnac, eta estirenac ; eta hitz batez çutaz bertce guciac ; ò ene Jaincoa.

2. Ecen iauna, çu cerorri çare ona, eta guciç ona gauça guciç gaitetic çu cerorri çare guciç gora, eta guciç podorosoç, çu cerorri çare çuretçat eta bertce guciçat asco çarena deusen, edo nihoren beharric ezduçuna.

Çu cerorrec ematen tutçu eguiacoco consolacioneac, eta goçoac.

Çu cerorri çare edertasuna beña, ontasun eta amudio bera : çu çare maïestate, eta loria bera ; çu çare ithurbura baxharra, ceñetan baitire, içatu eta içanen baitite behan ontasun guciac bere perfeccioneric handiçnean.

Hala çutaz bertce ematen datozquidatçun guciac chume çaiçquit, eta

estire alco enetçac, çure buruaz ematen darozquidatçun eçagutçac eta arguiac, eta çure loriaz eguiten darozquidatçun aguinteçec eznaute contentatcen, ezpaçaitur cerrori ikhusten, eta ezpanaiz çure baithan descansatçen.

Hortaz non ene bihotçac caufi deçaque eguiazco fofeguric, eta contentamendu oforic, ezpada creatura guciac baiño, eta dohaiñ guciac baiño gorago altchatcen çurequiñ bat eguiteco.

3. Ene arimaren espos maitea, Jesus amudio garbiaren ithurburua, mundu

Psal. 54. 7. guciaren iann eta iabea, norc libratuco nau, eta norc emanendarozquit hegalaç çure ganaraiño hegaldatceco, eta çure baithan pausatceco.

Helaz noiz ethorrico da momento dohatfu hura ceifnetan bertce lan guciac utciric ezbaitut içanea bertce eguiteroric lecat ikhustea eta gustatcea ceif estia eta goçoa çaren, ó ene iauna eta ene Jaincoa.

Noiz içanen naiz haiñ barna sarthua çure baithan, haiñ sustatua çure amudioz non ez paitut neure burua sentituco, eta çu bakarric gustatuco baitçaitut sensuez goragoco manera bat-

can,

ean, ceĩña ez baitute guciec eçagutcen !

Orai bici naiz plainuen, eta hasberapenen erdian, eta ene bicitce doha-
cabea dolorez iafaten dur.

Ecen miseriazco haran hunetan guer-
thacen dire milla gaitz, ceĩñec ene
spiritua altaracen, nahasten, eta il-
huncen baitute, eta ene bihotça tra-
batcen dute, barraiatcen, thiratcen,
cargatcen, halaco maneraz non eua
baitoaque çure ganaraiño, eta ecin
goça baititeque çure arraiciez, ceĩñec
eguiten baitute dohatſuen bethiereco
bozcarioa ceruan.

Ene Jaincoa uqui beçaitçate ene
hasbeherapence, eta nic lurraren gai-
ñean pairatcen tudan hambat gaitz
differentec.

4. O JESUS *loria eternalaren distia-* Heb. 12
dura arima desterratuaren consolamen- 3
dua. Ene ahoa mutu da çure aitc iñean.
Baiñan ene bihotça mintço çaitçu ene
ichiltasunaz.

Noiz arteraiño ene iaunac berandu-
co du ene ganat ethorri gabe !

Bethor ene ganat ene pobrecian ene
consolatcerat.

Heda bieçat eſcua, eta athera be-
naça ene laceria gucien astetic.

110 JESU-CHRISTOREN

Cato Jauna çu gabe estenaz gueroz biçitcean bozcariozco ez egunic, ez orenic, eta çu çarenaz gueroz ene neurrimendua, eta habe.

Hagorandua naiz, mundu huntan presondegui beltz batean beçala gaitcez cargatua, burdiñez herstua, çure presenciaren arguiac consola naçaqueen arteraiño, eta çure beguitarte arraiac liberean eman naçan arteraiño.

5. Bertceec galde beçate çure orde, eta bilha beçate nahi durena, nic eciñ deuz bertceeric maita deçaquet, esta, eta esta içanen ene gogaracoric çu bainen, ó ene Jaincoa, ene esparantça, eta dohatçutafun eternala.

Ez eznaiz ichilduco; eznaiz behiñere gueldiruco othoitz eguitetic; çure gracia bihur dieçadaçun arteraiño, eta barrenen ene bihotçari mintça çaquizcon arteraiño.

JESUS-CHRISTOC.

6. **H** Una non naicen bada, ene semea, heldu naiz çure ganac, ceren deithu bainauçu.

Çure beguietaco nigarrec, çure arimaco desirec çare bihotceco humil-

IMITACIONEA. III. LIB. 217
tasunac, eta urriquiae iautsaraci naute
cerutic, eta erakharri çure ganat.

ARIMAC.

7. **E** Guia da iauna, deithu çaitur
çutaz goçarceat desiratu dut,
eta deliberatu dut gauça guciei ukho
eguiterat choillqui çurequin iuntatcea
gatic.

Baiñan çuc lehenbiciric bertchatu
nauçu çure bilhatcerat. Çaren beraz
benedicatu, ene Jaincoa, ceren çure
cerbitçariarentçat hambat ontasun iça-
tù duçun çure misericordia infinitaren
arabera.

Cer erran deçaque beraz guehiago
gathibu pobre batec çure aitcñean hu-
miliatcea baicen, behin-ete bere bekha-
taen, eta beheratasunaren orhoitçape-
na galdu gabe.

Ecen ceruan, eta lurrean eguiñ tut-
çun gauça miragarri gucietan esta çure
pateric.

*Çure obra guciac pefeñac dire, çure Gen. 1.
iuiamenduac çucentasunex betheac, eta Psal.
creatura guciac çure providencia guciç 10.
çuhurrax gobernatuac dire. Sap. 14.
3.*

Çaren beraz laudatu, eta lorifica-

212 JESŪ-CHRISTORĒN
tus ō JESUS aita eternalaren çuhurtcia
Ene mihiac, ene arimac, eta creatura
guciec elkharrequiñ lauda, eta benedi-
ca beçaitçate eternitate gucian.

XXII. CAPITULUA

Orhoitu behar dugula bethi, çaincoa-
ganic içatu ditugun unguiez.

ARIMAC.

2. Maib I. **J** Auna idec dioçoçu ene bihorça çu-
18. 4. **J** e legue sainduari eta iracais die-
çadaçi çure manamenduen bidaan ibilt-
cen.

Eguidaçu othoi gracia eçagut deça-
dan çure borondate saindua, eta er-
respetu, eta atencione handerequiñ
gogoan erabil derçadan çure ganic iça-
tu ditudan ontasun generalac, eta par-
ticularrac : heraz orhoituric bihur dieta
ça quitçudantçat çor darozquitçudan
esquerrac.

Eguia da eta aithortcen dut, esnai-
cela gai çure fovereric chumeenaz ere
beharbeçala çuri esquerren bihurtceco.

Infinietuqui urrun naiz çuc eguiñ da

rozquidarçun unguien mereciteric, eta
aufartatcen naicen ean çure Jaincozco
maiestateraiño beguien altchatcerat ha-
ren distiadurac eroraraften nau llillura-
ramendurat, eta flaqueçarat.

2. Arimaco eta gorputceco aban-
taill guciac barnean eta campoan ditu-
gun dohaiñac, nahiz naturazcoac, na-
hiz graciazcoac, guciac dire çure ga-
nic ditugun unguiac, ceñec eçaguta-
raften baitute çure manificencia; mise-
ricordia, eta ontasuna.

Batçueç guehiago dute, bertceec gu-
tiago, baiñan guciac cureac dire; eta
nihorc eciñ duque den chumeena-ere
çure ganic baicen.

Guehiago errecibitu duenac estu bar-
gatic burupe guehiago behar, guehiago
mereci balu beçala, estu behar altchatu
bertceac baiño gorago, eta ez arbuiatu
gutiago duena; ecen gucietago handie-
na, eta hoberenada bere ganic deuz es-
tuela iste duena, humillen dena, eta
çuri esquerren behurceco arthosena.

Eguiazqui norc-ere baitaroca bere
burua mezpreça garrientçat, eta do-
haiñen errecibitceco gutienic gaitçat,
haiña eguitenda gai handienen erreci-
bitceco.

3. Dohaiñ gutiago errecibitu duenac estu behar tristatu, eta erçaiio behar guehiago errecibitu duenarie bekhaiztu.

Hobequi behar du miretci, eta laudatu çare ontasun infinitua, ceñnac haiñ liberalqui dohaiñic, eta gogotic, ifurteen baititu bere ontasunac gure gairerat; presunen handitasunari, edo chametasunari behatu gabe.

Gauça gacietan çubehar çare laudatu, ene Jaincoa; eeen gauça guciac çure ganic heldu dire.

Çuc daquiçu cer behar çaiion bapederari, eta certaco behar çaiion eman batari gutiago, eta bertceari guehiago, eztagoçu guri diferencia horren eguita, baiñan bai çuri Jauna, ceñnac marcatu baituçu guiçon bakhotcharen merrecimenduen neurria.

Hargatic, ene Jaincoa, favore handi batentçat dagocat ez içatea dohaiñ distiantic guiçonon laudorioac, eta ohoreac eneganat erakhat deçaquenic.

Eta norc ere bere burua pobre, eta bilhuz baitacusa estu hargatic behar tristatu, eta doloratu, aitecric boztu behardu; cereneta çuc; O ene Jaincoa, humillenac, eta munduaren ara-

bera mezpreçagarrienac hautatu baitutçu çure cerbitçaritçat, eta maitetçat.

Lekhucõ dire çure Apostoluac, ceinac eguiñ *baitutuçu mundu gucico* *Pfal.*
prince. 44. 17.

Bici içatu dire munduan errencura gabe.

Haiñ ciren humillac, haiñ malecia, eta engatio gabeac: non hequien bozcario gucia baitcen *afrunuric handien çure çatic pairatcea,* eta cer munduac higuintcen baitu, eta hura gogonez befarcateca. *Ab. 5.*
41.

5. Hargatic çu maite çaituenac, eta çure ungui eguiñez beharden eçagutça duenac bere atseguiñic handiena behar du içan çure borondatearen eguitea, eta desiratcea compli daitecen haren baithan çure ordenu eternalac.

Hori beharda içan haren bozcario gucia; eta nahi behardu haiñ gogotic içan chumeena, nola bertce batec nahi bailuque içan handiena; hain content behardu içan azqueneco herrunca hortaz, nola bertce batec lehenbicoaz.

Finçean hambat bozcario behardu içan beheratua mezpreçatua, eta fama

216 JESU-CHRISTOREN
gabe içateaz nola bertceç bailuquetê
ohoreen, eta loriaren erdian içateaz.

Guciaç baiño guehiago estimatu be-
har duguna da çure loriaren maitatcea,
eta hartan bozcario, eta consolacione
guehiago behardugu causitu çure ganic
errecibitu ditugun, eta errecibituco di-
tugun ontasun gucietan baiño.

XXIII. CAPITULUA:

*Lau abisu proberchos bihoteco baquea-
ren içateco.*

JESUS-CHRISTOC.

1. **E** Ne semea orai iracatsi nahi da-
rotçut baquearen, bidca, eta
eguiazco libertatearena.

A R I M A C.

2. **E** Guidaçu gracia hori, iauna, at-
seguinëquiñ adituco çaitut.

JESUS-CHRISTOC.

3. **E** Ne semea eman çaitc çure ns-
hia baiño hobequi bertceenaren
eguitera,

Hauta

Hauta çaqu hobequi gutia, ecen ez
hañitça.

*Billba çaqu bebiere azqueneco lik-
hua*, eta eman çaitc bertceac baiño be-
herago.

Desira çaqu, eta othoitz eguiçu çu-
re baithan eguiñ dadiñ Jaincoaren bo-
rondates.

Horra nolaco beharduen guiçonac
baquean, eta foseguan sartceco.

A R I M A C.

4. **I** Auna solas labur horrec perfec-
cione handibat çarratcen du.

Hitz baiño sensu guehiago da hor
eta manu baiño fruitu guehiago.

Erreguela horiec leialqui beira ahal
benetça ez ninteque errechqui eror al-
taramendurat.

Hortaz eçagutcen dut baquea, eta
fosegua galdu dudan gucian; çori gaitz
hura guerthatu çaitala; ceren maxima
saindu horietaric hastandu naicen.

Baiñan çuc ene Jaincoa, ceiñac gau-
ça guciac eguiñ ahal baiçeçaquetçu,
berret dietçadatçu çure graciaç, çure
manuac compli detçadantçat, eta eguiñ
deçadantçat, ene salbamendua.

Gogoeta gaichtoen contraco othoitça.

Psal. 5. 10, 22. **E** Ne fauna, eta ene faincoa, eta çaitecela urren ene ganic, çate othoi ene laguncerat, ecen hañitz gogoeta gaichto altchatu dire ene contra, eta icialdura handiec altaracæn dure ene arima.

Hambat etsaien artetic nola iraganen naiz çaurthu gabe, eta nola nie hec çaituco ditut?

Isai. 45. 2. 3. 6. Iauna, çuc erran darocuçu çure Profetaren ahoz, ni çure aitciñean ibellico naiz, eta munduco podorosen orguileria beheratuco dut. Presondeguitaco aitheac idogüico ditut, eta aguertuco ditut gauçaric gordeenac.

7. Beraz, iauna, compli çaçü a- guindu darocuçuna, eta ni nabastennauten gogoeta gaicho guciac sunsi bitet çure aitciñean.

Ene esparantça, eta consolacione bakhatta ene atsecabe gucietan da çure ganat ihes eguitea, çure baithan fidantia osoaren ematea, çure deitcea, eta othoittea, çure ganicaco consolacioneac pacienciarequin iguriquitcea.

Jaincoaren arguien galdeteco

othoitza.

8. **J**Esus gucz ona, eta maltagarris,
argui naçaçu, othoi, barreneco
arguiaren arraiocz, eta khençatçu ene
arimatic illhumbe guciaç.

Esteçaçula utz ene spiritua errebe-
latcerat, eta ez atçu ene tentasione
muthiriac.

Eguiçu gudu ene alde, egor atçu
ihesi bestia cruel hec, pasione gaichto
hec, ceñec gure galtceco lausengatcen
baicaituste, çure bohereac baquea eman *Psal.*
dieçadantçat, eta ene arima garbituric *123-7.*
eguiñ dadintçat templu saindu bat, ce-
ñetan contu gabe adituco baikire çure
laudoriozco cantac.

Mana dioçoçute haiccei, eta tem Marc.
pestoi, erroçu isasoari pausa adi, 4-39.
eta haicceari gueldi adi, eta berehala
eguiñen da calma handibat ene ari-
man.

9. Egor açu çure arguia, eta çure *Psal.*
eguia lurraren gainean distia deça- *41-3.*
tentçat; Ecen ni naiz lur hura illhun,
eta agor dagoena çuc argui deçaqueçun
arteraiño.

Cure graciac isur atçu ene gaiñerāt ;
ceruco ihinz hartaz ; busti çaçu ene
arima , egor atçu debocione samur
baten uriac lurraren ibinstatceco , eta
hari etaxhartceco fruitu onac , eta ex-
celentac.

Altcha çaçu ene arima bere bekhau-
tuen carga pisuaz çapatua , ene desirac
ithec atçu ceruco gaucei lothuac , do-
hatsutafun soberanoaren goçorasuna
dastatu ondoan ahalca nadintçat lurre-
rat gogoaren dedatceaz.

O thira naçaçu , ene Jaincoa , eta
osoqui apartanaçaçu creaturen iragaitç-
çazco consolamendu gucietaric , ecen
esta creaturaric ene bihotça osoqui so-
sega , eta descantsa deçaquenic.

Bat eguiñ naçaçu çurequiñ betñi-
corz çure amudioaren lokharri eciñ
urratuzcoaz ; ecen çu çare bakharra çu-
re maitatçailleentçat asco çarena , eta çu
gabe alfer dire bertce guciac.

XXIV. CAPITULUA.

*Estugula behar curioſtaſunic bertceven
berrien iaquiteco.*

JESUS-CHRISTOC.

X. **E** Ne ſemea etçaren curios, eta
eſteçaçula traba çure ſpiritua
behar gabeco arthez.

*Hunelaco, edo halaco eguitecotan Ioan.
cer doatçu çuri, choilqui iarraio çá-21. 22.
quizquit niri.*

Batac duen hunelaco, edo halaco
amore; bertceac eguiñ deçan hau,
erran deçan hori, edo hura çuc cer
achola behar duçu.

Eſduçu çuc bertceentçat ihardetſico;
baiñan çure buruaz contu eman beharco
duçu; cergatic beraz horla khechatcen
çate, çuri eſtoazquirçun eguitecoez.

Nic eçagutcen tut guiçon gaciac,
ikhuſten tut iguzqui azpian iragaten di-
ren guciac, badaquit bapedera cerden,
cer darabillan gogoan, cer nahi duen,
çer chedez hari den.

Niri behar çaiçquit utci artha hoç

212 JESU-CHRISTOREN
riec ; çu çaude soseguan, eta utz atçen
khechosac khecha ditecela nahi duren
beçambar.

Cet ere eguiñen baitu, edo erranen
guiçonac bere contuco içanen du ; ni
eciñ enganaruco nau.

2. Etçabilçala fama handibat ardietsi
beharrez hañitz adisquido eguiñ nahiz,
edo handien estimua mereditu beharrez.

Horiec guciac estire spirituaren bar-
raiatceco, eta bihorça ilhumbecçez be-
thetceco baicen.

Adiaraz nieçaçaque gogotic ene hit-
çen, eta aguer secretu gordeac ; begui-
ra baciñaudez noiz heldu naicen çuce
ganat ; eta idoquitcen baciñarot çure
bihortceco athea.

Caren beraz goardiacor, atçarria
othoitcetari, eta humill gauça gucierari,

XXV. CAPITULUA.

*Certan dagoen bihorceco haquea, eta
aitciñamendu spirituala.*

JESUS-CHRISTOC.

I. E Ne semea erran diotet ene disci-
puluçi nsten daroquet ene ba-

*quea, ematen daroiçuet ene baquea, eta
estaroçuet ematen munduac ematen duen
beçala.*

Gaciec nahi dute baques : Ordean
guciec estituste billhatcen baque egui-
azcoaren ardiefteco bideac.

Ene baquea bihotcez humill, eta
esti direnentçat da.

Causituco duçu baquea, baldiñ pa-
ciencia handia baduçu.

Baldiñ aditcen banauçu, eta ene
manuac beiratcen baiturçu solegu han-
di batez goçatuco çate.

A R I M A C.

2. **C** Er beraz eguiñen dut, Iauna ?

J E S U S - C H R I S T O C.

3. **G** Oardia herfi bat iducaçuerra-
ten, eta eguiten turçun gauça
gucien gainean.

Estuçuun bertce chederic ene gogara
eguitea baicen, eta nitaz campoan es-
deçaçula deus ere ez billha, ez desira.

Esteçaçula temeratioqui iuia bert-
ceen erranez, eta eguiñez, eta esteça-
çula traba çure burua çure eguiteco

224 JESU-CHRISTOREN
estirenez. Manera hortan gutitan içaneñ
çare altaratus, edo çure altaramenduc
guti iranen du.

Ecen bihotça bethi soseguan içateca,
eta gorputcean, edo Spirituan penaric
ez sentitcea, hori eciñ daiteque bicitec
huntan, eta aurkhituco da solamente
eternitateco posuan.

Esduçun beraz uste baque eguiazcoa
ediren duçala, ceren esduçun gaitcie
pairateen; edo osoqui ona çarela, ce-
ren esduçun etsaiic; edo gucia perfeta
çarela, ceren gauça guciac çure goga-
ra doazquitçun.

Etçaçula halaber iduc çure burua
berthute handitacotçat, eta Jaincoaz
bereciçui maitatutçat, devocione, eta
semurtasun hñitç çure baithan sentit-
cen duçunean.

Esta seiñale horietan eçagutcen ber-
thutecaren maitatçaille eguiazcoa, eta
estago hortan gure aitciñamendu spiri-
tuala, eta perfeccionea.

A R I M A G O

4. **C** Ertan bada launa?

JESUS-CRISTOC.

y. **P** Erfeccionea dago çure burua Jaincoari çure bihotz guciaz sacrificatcean, eta çure abantailac niholere ez billhatcean, ez gauça chumetan, ez handitan, ez demboran, ez eternitatean. Halaco maneraz bai non bifajia behi content duçula çure esqurac bihurtuco baitiotçotçu Jaincoari, haiñ ungui çorigaitcean, nola çori-onean, guciac çuretçat orobat iduquiric.

Baldiñ baduçu indarric, eta bihotzic alco, barreneco consolacioneac galdu ondoan gaitz handiagoen-ere pairatcera preparatceco; Baldiñ ezpaduçu çure burua iustificatcen, allegaturic merecitu gabe gastigu gogor hec pairatcen tutçula, aitcitic ene providencia, eta saindutasuna adoratcen baditutçu guerthatcen çaizquitçun gaitz gucietan. Orduan ibillico çare baquearen bidean, eta esparantça ahal duqueçu *berriz-ere içanen duçula ene Job. 33. ikhusteco vozcarion.* 16.

Baiñan çute buruaren mezprecio oso baterat hel ahal baçaite goçatuco çare baquezco abundanciaric handienaz;

226 JESU-CHRISTORĒN
bederen mundu huntaco desterruan
ahal daitequen beçambat.

XXVI. CAPITULUA.

*Spirituco libertatea ardiesten dela, irā-
critez baino hobequi othoitzez.*

ARIMAC.

1. **E** Çagutcen dut, Iauna, guizon
perfet bati daocala, ceruco gau-
cetaric Spiritua ez apartatcea, mundu-
huntaco arthen erdian artha gabe içatez,
ez tontotalunezco indiferencia batez ;
bainan arima libro, eta creaturetaric le-
chatuaren privilegio bereci batez.

2. Othoitzen çaitur, ô ene Iauna ;
beguira naçaçun mundu huntaco artha
sobretaric, beldurrez hetan traba na-
diñ, gorputceco beharretaric, beldur-
rez hequien complitcen hari naicela ;
atseguinac atçaman naçan ; fiñean ene
salbamenduco traba gucietaric beldur-
rez trbesiez unhatu eta flacatu ondoan
eror nadiñ.

Estarorçut galdeguiten solame nte
beira naçaçun mundanoec lehia handi ;

requiñ bilhatcen ditusten gaucetarie ,
 baiñan oraiño libra naçaçun miseria
 hetarie ceñac baitire guiçon gucien
 pena , eta malediccione comunac , ceñec
 ene atima pisatcen baitute , eta
 debeatcen nahi luquen beçambat li-
 bertaterequiñ spirituaren bidean ibilt-
 cetic.

3. O ene Jaincoa atseguin eguiaza
 coen iehurburua gambia dietçadarçu
 behaçunetarat haraguiaren gueçurrezco
 consolacione guciac , ceñec ontasun
 eternalen amudiotic guibelatcen baicai-
 tuste , eta bere ganat thiratcen presen-
 teço atseguin iragancor baten itchura-
 pen enganoscz.

Haraguiac , eta odolac ene Jaincoa
 eznaçaten garai , munduac , eta haren
 loria falsoac eznaçaten llilura , dea-
 bruac , eta haren malecia guciac ezna-
 çaten engana.

Indaçu indarra gudu eguiteco , pa-
 ciencia pairatceco , eta constancia fiñe-
 raiño irauteco.

Munduco consolamendu vanoac gam-
 bia çatçu çure spirituaren gançudura
 guciz estirat , eta haraguiaren amudioa
 çure icen sainduaren amudiorat.

4. Oi ala iatea , edatea , eta bertee

228 JESU-CHRISTORĒN
gorputçaren beharrac carga baitçaizco
çu maite çaituen arima bati.

Eguidaçu gracia, ene Jaincoa, gure
flaqueciaren erremedio horiez balia na-
diñ sobrequi, eta ez atseguinã gatic,
edo sobraniaz.

Ecen hec osoqui utz detçaquegu ce-
ren naturaleça hagoan itchequi behar
baitugu, baiñan çure legue sainduac de-
betcatcen darocu hetaric behar baiñõ
guebiago hartcea, edo heran sensuen
bilhatcea, ceren bertçela haraguiã al-
çha bailiteque spirituaren contra.

Çure escu botheretsuac, ene Jain-
coa, guida benaça, eta goarda sobra-
nia guciataric.

XXVII. CAPITULUA.

*Gure burueniçat dugun amudioac guis-
belatcen gaituela ontasun sobera
noaren amudioac.*

JESUS-CHRISTOC.

ENe semea, eman behar duçu gucia;
gucia gatic, eman behar çaiçquis
gucia; nahi banauçu içan osoqui.

Jaquiñ çaçu deusec-ere eciñ hambat calte eguiñ dieçaçaquela nola çure burarentçat duçun amudioac.

Cembatenaz baituçu amudio propio guehiago, hambatenaz, çare creature-quiñ iosiago.

Çure amudioa simplea, garbia, eta chuchena balinbada, etçare munduco gauen gathibu içanen.

Etçaçula desira, içatec cillhegui etçaitçuna. Eta etçaçula içan deuz-ere traba çaitçaquenic, edo spirituco lig bertateaz gabe çaitçaquenic.

Miresteco da nola estuçun bihotçaren barnetic usten ene ganat çure burua, çuc desira, edo içan ahal detçaquetçun guciequiñ.

2. Cergatic tristecia vanoec ahitcen çare, eta nekatcen artha sobraniaz-coez?

Çatchazco fermuqui ene borondareari, eta deusec eciñ calteric eguiñen darotçu.

Lotcen baçaizeco gauça bati baiño hobequi bertce bati; lekhu bat hautatcen baduçu, eta usten bertcebatçure aisia gatic, eta çure contentamendu propiala gatic; etçare behiñ-ere içanen griña eta khechagune gabe;

cerencausituco baitutçu gauça guciac
tan escasac, eta contrestac lekhugu-
cietan.

3. Esta beraz heldu bihotceco baquea
manduco gaucen içatetic, ez eta hec
nombre handian içatetic ere, baiñan hec
arbuatcetic, eta bihotcez ustetic.

Eta gauça hori erran behar da ez so-
lamente aberastafunez, baiñan oraiño
ohoreen, eta laudorioen guticiac-ere,
ecen iragaten da mundua, eta mun-
duarequiñ gauça horic guciac.

Lekhuaren saildutasuna guti baliac-
cenda spirituaren kharra escas denean,
eta campotic bilhatcen dugun baqueac
guti irauendu: ezpala badu bere ci-
mendua bihotceco baquean.

Erran nahida ezpaçare enequiñ bor-
thizqui lothua, alda beçaitetzque; bai-
ñan hobe eciñ çaitetzque.

Ecen lehenbicico aldian causituco
tutçu çure ganic hastandu nahi içan dic-
tutçun gaiz guciac, eta menturaz, gue-
hiago-ere.

OTHOITÇA:

Bihotceco garbitasuna Jaincoari gal-
detceco.

ARIMAC.

4. **E** Ne Jaincoa borthitz naçaçu
spiritu sainduaren graciaz.
Borthitz çaçu ene baithan guiçon
barrenecoa.

Libra çaçu ene bihotça munduco
artha, eta grina gucietarie.

Etçaçula utz ene bihotça thira deçan
bere ganat cer nahiden gauça tohar,
edo baliosen guticiac.

Eguidaçu gracia munduco gauça
guciei beha dioçoredan gauça iragan-
correi beçala, eta orhoit nadiñ neroni-
ere hequiequiñ batean lauster iraganen
naicela; *ceren expaita iguz quiaren ez- Eccl.*
pian deuz iraupenecoric; eta guciac bai- 2. 12.
tire vanitate, eta spirituco atsecabe.

Oi ala dohatfu baita gaucei manera
hortan behatcen diotena!

5. Indaçu, launa, Jaincozco çu-
hurtcia hori; ikhas deçadantçat çu
gauça gucien gainetic bilhatcen, cau-

232 JESU-CHRISTOREN
fitecen, gustatcen, eta mairatcen. Eta
gauça guciez iuiatcen berebaithan dire-
naren arabera, eta çure providenci-
eman dioten berruncaren arabera.

Indaçu beharden prudencia lausen-
guen ene ganic urruntceco, eta contref-
ten mansoqui iasateco.

Ecen çuhurtcia handibat da guiçon-
hitz vanoen mezpreçatcea, eta firena
perillosen canta estiei, eta lausengu char-
ma garrieci beharria tapatcea.

Manera hortan ibillico gare seguran-
çarequiñ Jaincoaren bideetan.

XXVIII. CAPITULUA.

*Estugula içan behar mibi gaichtoen
beldur.*

JESUS-CHRISTOC.

E Ne semea, paira çaçu asaratu
gabe çure contra nihorc gogoan
iragaten badu, edo erraten cerbait.

Ecen cembait estimu guti çutaz ien-
deec eguiten badure-ere: cerorrec orai-
ño gutiago beharduçu çure burua pre-
çatu, eta uste behar duçu estela flaque-
ciatic çurearen pareric.

Barrencoia ;

Barrencoia, eta spirituala baçare con-
tu guti eguinen duçu haiceac daramat-
çan hitceç.

Prudencia handi bat da, guerthar-
cen çaiçquigun gaicetan, eta nahi ga-
beetan ichillie egotea, ene ganat bihor-
ceç itçultcea, eta guiçonon iuiamen-
duez ez altaratcea.

2. Çure baquearen itçateac edo ez
içateac ezdu egon behar guiçonon er-
ranquiçonetan; ecen nahiz iendeac çuteç
mintçat ditecen ungui-edo gaizqui; et-
çare hargatic çareneric bertcebat.

Non da çure ufteç baque eguiazcoa;
eta eguiazco loria? Ez othe dago ene
baithan?

Bai segur, eta norc ere ezpaitu gui-
çonon gogaraco içateco guticiatic, ez
eta guiçonon desgogaraco içateco bel-
durric, haiña goçatuco da baque han-
di batez.

Era contrara, bihotceco khechagu-
ne, eta spirituço barraiadura guciac
fortcen dire amudio desordenatutic,
eta guiçonentçat dugun beldurtasun ya-
notic.

XXIX. CAPITULUA.

*Oihoiſtu, eia laudatu behar dela Jain-
coa atsecaberan.*

ARIMAC.

A. **I** Auna, çuc nahi içatu duçu ten-
tacione eão atsecabe hau guercha
requidan, den çure icena benedicatua
eternitate gucian.

Nola eciñ itçur bainaquioque, çure
ganat behar dut ihes eguiñ; çuc lagun
naçaguntçac haren iaſaten, eta ene pro-
gortchucotz guercharaz deçaçuntçat.

Iauna altaratua naiz gucia ene bihot-
çac eciñ cañi deçaque foſeguric, paſſio-
ne hunec banarabilla: eta tormentat-
cen nau.

Ioan. *Cir erranen darotçur, ô ene aita*
12. 27. *guciz onetſia, orai ni naicen berſtu-
ran.*

Hauda guduco orena, khecha çaitc
ene laguntçeat.

Baiñan dembora hau ethorri da ene
ganat, çu guehiago lorifica çaitcent
çat, ni libratu ric hambatetaraiño humi-
liatu naucua ondoan.

Iauna beraz othoi heda dieçadaçu
escuz, eta athera naçaçu hirriscutic.

Ecen naicen beçalaco gachoa, cer-
driquet: eta norat noaque çu gabe?

Iauna indaçu aldi huntan-ere pacien-
cia.

Lagun naçaçu ene Jaincoa, eta cem-
bat herstua bansiz-ere esnaiz beldur
iganen.

2. Baiñan arte hortan cer erran ahal
dieçaçuquet lekat Iauna çure boronda. *Matth.*
tea compli dedillala. 6. 30.

Ungui meredituac ditut iasaten tu-
dan penac.

Pairatu behar ditut Jaincoa nahi
duela pacienciarequiñ iasan deçadan,
tempesta iragan, eta calma bihur dai-
tequen arteraiño.

Çure escu guciz botheretsuac athe-
ra naçaque tentacione huntaric, edo
ema deçaque atsecabe hau, ni erortetic
guibelatceco lehenetan asco aldiz eguiñ
nauçun beçala, O misericordiazco
Jaincoa!

Ecen cembatenaz baitçait niri gaitça-
go, hambatenaz da ene librantça erre-
chago Jainco guciz goraren escuarent-
çat.

XXX. CAPITULUA.

*Nola behar dugun Jaincoaren laguntza
galdetu, esparantza requiri gracia
biburtuco gaicula.*

JESUS-CHRISTOC.

Nabum. I. **E** Ne semea, ni naiz fauna atseñ
cabetan arimac borihisten ditu-
dana. Cato ene ganat penatua çate-
nean.

Badaquiçu cergatic estuçun lauster
içaten ceruco consolacioneac? Hori
heldu da ceren nekhezegui galdeguiten
baititurçu oracionean.

Ecen othoits khartsu batez beliatu
baiño lehen; campoco consolacioneen
ondoan abiatcen çate, eta emplegatcen
tutçu guiçonen erremedio vanoac.

psal. 26. 7. Hargatic hec guciac guti baliatcen
çaiçquitçu, eçagut deçaqueçun arte-
raino ni naicela bakharra ene baitban
esparantça dutenac hiriçcutic athera
deçaqueçudana, eta nitaz campoan
estela asco den laguntçatic, on den
confeilluric, probetchos den erreme-
dioric.

Baiñan orai tempesta gueldicu denaz
gueroftic, eta gure spiritua fofegatua-
go denaz gueroftic har çatçu çure lehe-
nagoco indarrac ene misericordien ar-
guiac dirabaiño,

Ecen hurbill naiz çure ganic ez cho-
illqui gauça guciac leheneco estatuan
eçartceco baiñan oraiño çu gracia ber-
tietz berthetceco.

2. *Bada enetça deuz gaitic, ala iça-* *Ier. 34*
nen naiz erraten duena, eta eguiten es- *17.*
tuena beçalaco?

Non da çure fedea; çaude fermu,
eta iraunçaçu unguian.

Çaren pairucor, eta indarttu bere
demboran ethorrico da consolacionea.

Çaude ene beira, iguric naçaçu,
ethorrico naiz segur, eta sendatuco *Matth*
çaitut. *8. 7.*

Tentacione iragancor batec penatcen
çaitu, icialdura vano batec altaratcen
çaitu.

Cer probetchu duçu çure buruaren
khechatcea, eta nagastea, ethorqui çu
neco gauça segur estirenen gatic? Hori-
da çure gaitcen berretcea, eta çure bu-
ruari tristeciaren gaiterat ematea.

Egun bakhotchac asco du bere pena. Ibid. s.
Gauça vano, eta alfer bat da ethor *34*

238 JESU-CHRISTOREN
quiçuneco gaucez, eta nihoitz mentu-
raz guertatuco estirenez tristatcea, edo
boztea.

3. Guizonen arintafunaren marca
bat da bere burua halaco gogoeta va-
noez enganatcerat ustca, eta arima fla-
co baten seiñalea da haiñ errechqui
gure etsaiac gogoratcen darocuna sin-
hesta.

Ecen hari orabat çaio baliatcea gue-
çurraz edo eguiaz, baldiñ heltcen bada
gure enganatcerat.

Estu acholaric ala erorraz gaitçan
oraingo gaucen amudioaz, ala guero-
coen beldurraz.

Ioan. Etçaitecela beraz altara; ezbedi icõ
14. 1. çure bibotça.

27. Sinbets açu ene baithan, eta emaçu
çure esparantça ene misericordian.

Noiz ere uste baituçu urrun naicela
çureganic, orduan maiz çure hurbil-
lean naiz.

Eta uste duçunean guciac çuretçat
galdu direla; orduan duçu maiz mere-
citcecotz paradaric hoberena.

Gauçac çure nahien contra direnean
estire hargatic bethi çure bidegabetan.

Estuçu çure buruaz iuiatu behar bar-
tencan duçun khechagunearen arabera,

eta nondic nahiden ethor daquiçun at-
secabea etçaitçu bihotça erori behar ,
handic ilkitceco esparantça guciac gal-
du bacintu beçala.

4. Cerbait damu noicic behiñ egort-
cen darotçudan arren , edo cerbait
consolacionez gabetcen çaitudan ar-
ren estuçü uste behar bethicorç utcia ;
ecen bide hortaz ardiesten da ceruco
errefuma.

Duda gabe hobeago da çuretçat ;
eta ni cerbitçatcen nauten gucientçat
atsecabeez frogatuac içan çaitetzen
ecen ez gauça guciac çuengogara doa-
cen.

Eçagutcen tut çure gogoetarie gor-
deenac , eta badaquit on dela çure
salbamenducotç utz çaitçadan noicic
behiñ , agortasunean : beldurrez çure
nahira gauçac içateac erroraraz çaitçan
orgueilleriarat , eta çure burua lausen-
ga deçaçun sinhetsiric erçarena baça-
rela.

Eman dudana khen deçaquet , eta
bihur-ere plazer dudanean.

5. Ematen badut , enea ematen dut ;
eramaten badut , estut çurea hartcenç
ceren eneac baitire ontasun , eta dohaiñ
perfet guciac ,

Beraz cerbait pena, edo atsecabé egortcen darotçudanean, ez bequiçu hargatic eror bihorça; ecen çure gaitçac arin detçatquet berehala, eta gambia detçatquet bozcarioat çure nahi gabeac

Eta horla eguitendudanean, esnai-hargatic gutiago iustu, eta estut lauz dorio gutiago mereci.

6. Çuhurra baçate, eta gauçe eguiaren arabera behatcen badioçute, estuçü behar atsecabeetan hambat tristatu; aiticic boztu, eta niri esquerrac bihureu,

Job. 6. Çure bozcario bakharra behar litaque nic çuri mundu buntan guphidetei gabe atsecabeac egortcea.

Joan. 25. 9. Noizpait erran diotet ene dicipulu guciz onetçeci aitac ni maitatu nauen beçala çu iustec maita.

Bizquitartean estitut egortri mundurat hango atseguinëz goçatcerat; baiñan gudu handien pairatcerat, ez ohoratuac; baiñan mezperçatuac içaterat; ez pansuan egoterat; baiñan pacienciareren bidez fruitu hañitcen exhartcerat.

Ene semea orhoit çaita bethi hitz horiez.

XXXI. CAPITULUA.

Creatura guciac arbuiatu behar ditugula, nahi badugu creatçaillea causitu.

A R I M A C.

I. **I** Auna haiñitz gracien beharra dut oraiño, ardietsico badut estatu hura ceñietan creatura batec ere ezpainu trabatuço.

Ecen cerbaitec itchequitcen daroraiño eciñ çureganat libroqui hegaldanaitaque.

Hala nahi çuen alchatu profetac, cio-
neon norc emanen darozquit begalac uso *Psal.*
bati beçala, hegaldanadintçat, airean 54. 7.
noan, eta aurkhi deçadan pausa leik-
hubat.

Cer da baquezcoagoric *beguñ simplea* *Matb.*
baiño? eta libroagoric mundu huntan 6. 22.
deuz desiraten estuena baiño?

Alchatu beharda beraz gauça creatu
guciez gorago, utci osoqui norc bere
burua, eta goratasun hartaneçagutu çu
çarela gauça gucien creatçaillea, eta çu-
re obra gucietan estela çure pareric.

242 JESU-CHRISTOREN
Ordean arima ezpada osoqui lurre-
co gaucetarie lechatua, esta nihoiz ere
gai içanen ceruco gaucetan gogoa fin-
catceco.

Hargatic dire bakhanac contempla-
cionecotz gai diten presunac, ceren
guciac baitire ontasun irancorretarie
osoqui apartatcen direnac.

2. Hortacotz beharda gracia handi
bat arima altcha deçaquena bere bu-
ruaz gorago.

Eta guiçona ezpada ematen spiri-
tuaren goratasun hortan, eta creatura
guciez billhuciric, ezpada Jaincoare-
quin osoqui iuntatcen, esdire deuz con-
datu behar haren iaquin, eta içan
guciac.

Norc-ere uste baitu badela deuz,
handiric ontasun soberanoaz, neurri
gabeaz, eta etarnalaz campoan, hai-
na apha egonen da, eta herrestan ibil-
lico da luçaro.

Jainco esden gucia esta deuz, eta
esdeuz beharda estimatu.

Diferencia handia da guiçon prestu
Jaincoac arguitcen duen baten çuhurte-
ciaren, eta theologo batec liburuta-
ric atheratcen duen iaquintasunaren
artean.

Cerutic heldu diren arguiac, eta gra-
ciac gure bihotcetarat isurtcen dituenac
haguitcez dire baliosagoac, ecen ez gui-
çonaren spirituac bere nekhez, eta stu-
dioz ardiesten dituenac.

3. Haiñitec nahi luquete alchatu ce-
ruco gaucen contemplacionerat; Or-
dean estute eguiñ nahi haiñ ontasun
handiaren ardiesteco behardena.

Gu estatu dobatu hartaric guehie-
nic guibelatcen gaituena da, ceren
gauça campocoei, eta sensuen goga-
racoei lotcen baicaizcote, eta ceren
artha guti baitugu gure buruaren mor-
tificatceco.

Estaquit cer den, edo cer Spirituc
garabilteçan, edo cer nahi dugun guc
spiritualteçat pasatu nahi dugunoc.

Nekhe, eta artha haiñtez harteen
dugu ontasun esteuz, eta iragancor-
rençat, eta estugu hurren behiñ-ere
pensatcen nola chuchen ahal deçaque-
gun gure barrena, eta ithec bilduac
gure sensuac.

4. Helas! ezgare haiñ lauster gure
barrenean sartcen, non ezgaren bere-
hala ilkhitcen, eta estitugu behiñere
behar beçaiñ herfiqui gure obrac pisat-
cen.

Estugu ikhusten cein behera dabil-
can gure guticiac, eta estugu nigarric
eguiten ikhustez ezgarela liquntasu-
nic baicen.

Gen. 6. Jaincoac egorri suen uholde handia
12. *lurrerat, ceren haragui guciac lohitu
baitquen bere bidea.*

Hala gure bihotceco affeccioneac
gaichtatuac direnean, eta gure arima
bere indarrez gabetua edireten denean,
baitezpada gure campoco accionecc-
ere sentitu behar dute batreneco flaque-
cia, eta corruptione hura.

Ecen bicitce onaren fruitua bihotz
garbitic sortcen da.

5. Galdescen da maiz cer nihorc egui-
ten duen; baiñan guti eontutan hart-
cenda cer chedez hari den.

Galdeguiten da guicon batez, ea ba-
lenta den, aberatza, edo ungui eguiña
den, ea ungui escribatcen, edo cantatcen
duen, ea bere officioan fechoa den.

Ordean ea spirituzcoa, pobrea den,
ea pairucorra, mansoa, barteneoia
den. Nihor esta mintço.

Naturaleça, eta gracia haguitz dire
different, harc estio behatcen campoa-
ri baicen, hau berriz barrenera dago
beira.

IMITACIONEA. III. LIB. 245
Naturaleça maiz enganacenda, gra-
ciac ez enganaccco Jaincoa baichan
ematen du bere esparançça.

XXXII. CAPITULUA.

*Bapederao ukho eguiñ behar dioela bere
buruari, eta bere guticiei.*

JESUS-CHRISTOC.

I. **E** Ne semea, çure buruari alde
baterat ukho eguiten ezpadio-
çu, libertate oso bat eciñ ardiesico du-
çu.

Badire batçuec bere escuco-igan nahi
dutenac, bere buruen maitaçailleac,
guticiosac, curiosac, horrat, hunac :
bethi dabilçanac, bere aisiac bilhitcen
ditustenac eta, ez JESUS-CHRISTOREN
gogaraco gauçac; bethi gogoeta berri-
tan dabilçanac, eta deseñu iraupenez-
coric behiñ ere hartcen estutenac ; eta
hec guciacgathibu dire, eta amarratuac
daduzcate haraguiac, eta deabruac.

Ecen Jaincoa ganic heldu estena dese-
guiten da, eta erortcen da lauster esdeu-
setarat.

Orhoit çaithe bethi hitz labur , eta perfeccione gucia çarratcen duen hun-taz.

Utz aitzu guciac , eto causituco tut-çu guciac.

Ukho eguiocute çure passioneei , eta edirenen duçu eguiazco sosegua.

Eguia hori erabill açu maiz çure go-goan , eta obratcen baduçu , gauça gu-ciac iaquiñen tusquetçu.

A R I M A C.

2. **I** Auna esta hori egun bateco lana ; eta ez haur doñtera , hitz labur horiec çarretcen dute religioneco perfeccione gucia.

J E S U S - C H R I S T O C.

E Ne semea estuçü guibela goan behar , eta bihotça galdu behar perfeccioneco bidea eracuchten çaitçunean , aiticitic alchatu behar duçu çure arima estatu gora hartarat , edo bederen enfa-iatu çure desirez , harat igaterat.

Ochala hartan baciñe , eta ethorri baciñe ceure burnaren ezguhiago mai-tatceraiño ; baiñan onesteraraiño so-

lamente ene borondate saindua, ceina
marcaten baiçatçu çure aitciindarien
ordenuez.

Oi ala orduan enen gogaraco bait-
cintezque ! eta çure bicia baquez, eta
bozcarioz bethea bailiteque.

Hañitz gauzez beharduçu oraiño
billhuci ; ceinaç espaditutçu osoqui ene
gatic utci nahi ezpaituçu secular ardiç-
lico galdeten duçuna.

Boraz abisu ematen darotçut aberas- Apoc.
tecotz eros deçaçun ene ganio urre Juan 3. 13.
gori hura, ceina aguindu baitut, erran
nahida ceruco çuhurtcia maundu gucia
oiñen azpian osticateen duena.

Haren içateco arbuia çaçu lurreco
çuhurtcia gucia, eta utz atçu çure bu-
ruaren amudio, eta estimu guciac.

3. Badiruri hitz horiez ertchaten
çaitudala gauçatic baliosenen despen-
diaz, tcharrenen, eta mezpreçagar-
rienen erosterat.

Ecen ceruco çuhurtcia hura bere
buruarentçat estimuric estuena iduriz
chumeada haguitz, mezpreçagarría,
eta hurren ahanzmendurat eroria, eta
cembaitec hitcez ohoratcen çbadute-ere
accioneez contra eguiten diote.

Hura da bizquitartean perla preciaç
Xiv

248 JESU-CHRISTOREN
tua, ceina hañiccentçat estalia baita ;
eta haren balioa gutiz eçagutua.

XXIII. CAPITULUA.

*Guizonaren bihotceco ariñtasuna eciñ
pauza daitequela Jaincoa baithan
baicen.*

JESU-CHRISTOC.

I. **E** Ne semea ; etçaitecela sobra
fida oraico çure dispositionean,
ecen bertce contracorat lauster muda
daiteque.

Mundu huntan bici çareino nahi
estuçularic-ere bethi gambiacor içanen
çare.

Hala batean aleguera içanen çare, eta
bertcean triste, batean baquean eta bert-
cean alcaramenduan, egun Jaincoriar,
eta devociocean bero, bihar ephel, eta
devocione gabe.

Orai fecho guero nagui, batean se-
rios, eta goardiacor, eta bertcean ariñ,
eta goardia gebeco.

Baiñançuhurra fermu dago mudant-
ça horien guçien erdian.

Nola gauça spiritualez arguitua baita, estu conturic eguiten bere baitan cer sentitcen duen, eta ez cein partetarie heldu den inconstanciaren haicea.

Haren gogo gucia da guerotic guerora guehiago hurbiltzea marcatua duen chederat, ceina ezpaitu behin-ere bichtatic gaitcen.

Manera hortan dago bethi bat, eta bethi fermu ceren haren chede chucen, eta garbia guerthacari differenten erdian bethi baita ene corbitçatcea, eta ene gogara eguitea.

2. Cembatenaz gure chedea, ceina baita gure arimaco beguia, garbiago eta chuchenago baita, hambatenaz gabiltça seguratuquiago birriscu differenten artean.

Baiñan intencione garbi hura lohitcen da hañitcen baitan, ceren lauster bichta arthiquitcen baitute aitciñera heldu çazcoren sensuen gogaraco gaitcen gaitçerat.

Gaitz da haguitz causitcea bihotz bat osoqui libros, eta amudio propioaren notha gucietarie garbia.

Hala Juduse lehenago ethorri ciren Bethanjarat, Martharen, eta Maria-

250 JESU-CHRISTOREN
ren etcherat ez choilqui JESUSEN gatic;
baiñan hobequi Lazaro bichtua ikhuf-
teagatic.

Behar da beraz garbitu intencionea;
ren beguia chuchena, eta simplea içan da-
dintçat, eta moian gucien artetic bethi-
ere chedea ene ganat heda deçaçunçat.

XXXIV. CAPITULUA.

*Ceiñ goço den Jaincoa maite dute-
nentçat.*

ARIMAC.

H Una ene Jaincoa, eta ene gucia;
cer guehiago nahidut, cer çori-on
desira deçaquet handiagoric?

Jaincoa da ene gucia, o hitz esti eta
goçoa!

Ordean hitz eternala maite duena-
rentçat, eta ez mundua, eta munduco
ontafunac maite dituenarentçat.

Ene Jaincoa da ene gucia! Asqui er-
ratea da hori amudioa duanarentçat.

Aditcen tu errechqui hitz horiec,
eta esta unhatcen horien maiz ahoan
içateaz.

Çure airciñean gauça guciac on eta gustos dire, khiratidun, eta unhagarri, çu estalia çarenean.

Çuc ematen dioçu bihotçari bere fosegua, eta bethecten duçu baquez eta bozcarioz.

Çuc gauça gaciciez ungui iuiarasten darocuçu, eta laudarasten gauça gucietan çure maiestatea.

Deuzec ere çu gabe eciñ luçaro atseguin daique, Deuz-ere esta goço, eta gustoz çure graciac, eta çure çuhurciaren gatçac ecpadio gustu ona ematen.

2. Çu gustatcen çaituenac gustatcen tu çure balthan gauça guciac; eta çu goco causticen etçaituenarentçat khiratsa dute gauça guciec.

Munduco çuhurrec estute goço causticen çure çuhurtcia, estute gusturic haraguiarentçat baicen; bizquitartean cer han causticen dute? Vanitatea, eta herioa.

Contrarat eguiazco çuhurrac dire mundua mezpreçaturic, eta haragui mortificaturic, çuri darraizquitçunac; ceren itagaten baitire gueçurretic eguiarat, eta haraguitic spirituarat.

Hei çaie goço Jaincoa, hec ematen

252 JESU-CHRISTOREN
diote Jaincoari creaturetari causitecc
den on guciaren ohorea, eta burupea.

Hequien gustu fin, eta delicatuac
eçagutcen du cer diferencia den creat-
çaillearen, eta creaturen artean; eter-
nitatearen, eta demboraren artean,
argui creatua estenaren, eta argui har-
taric heldu diren arraioen artean.

3. O argui eternala, argui creatu
guciez gorago infinituqui altchatua,
articatçu ceru goratic çure chismi-
chtac, eta çure kharra sarbedi ene bi-
horceco chocolu, eta gordaira gucie-
tan.

Garbi çaçü, alleguera çaçü, argui
çaçü, bitch çaçü ene arima; haren pu-
chantça guciac çuri hertsiqui iunta da-
quizquitçuntçat.

Oi noiz ethorrico da horen dohatsu;
oren hambat desiratu hura; ceñetan
çure presenciaz sasiatuco bainauçu, eta
çu içanen baitçaitut guciën orde.

Fagore hura eguiten estautaçuiño;
estut içanen eguiazco bozcarioric.

Baiñan helas! guiçon çharra bici
da oraiño ene baiñan, esta oraiño
guciz gurutceficatu, esta osoqui hill
oraiño.

Enfarratcen çajo mythiriqui spiritua-

ri, bichten ditu guerlac, eta guduac gure barrenan, eta estu usten anima baquean erreguiñatcerat.

4. Baiñan çu ene Jaincoa, *Itsafoaren furia guciarennausi çarena, eta haren ubiñ aserreac calmatcen ditutçuna alta cha çaite, eta lagun çaquizquit.* *Psal. 88. 10. Psal. 43. 28.*

Sunsi çatçu niri guerla eguiten darotatenac: corroscac çatçu çure beso guciç boherer suaz. *Psal. 67. 31. Iudit 9. 11.*

Eracutch çatçu çure obra miracuilozcoac, çure botherea ohora, eta lorifica dadintçat; ecen çu çare ene ihez lekhuca, eta ene esparantca baxharra, ò ene Jaincoa. *Ecccl. 17. 8. & 36. 7.*

XXXV. CAPITULUA.

Nihor estela tentacionetario segunratçan mundu huntan bici deiño.

JESUS-CHRISTOC.

1. **E** Ne semea, mundu huntan çare reiño etçare nihoiz-ere segurantiçan içanen; baiñan bechi arma spiritua-len beharra içanen duçu.

Etçaietz alde gucietaric inguratua çare, ceñec ematen baitarotçute gudu escuiñ, eta ezquer.

Baldiñ ezpadioçute paratcen hequien colpe guciei pacienciaren erredola, etçare haiñitz egonen cembait çauri hartu gabe.

Çure bihotça ezipaduçu ene baithan finatcen, ene gatic gauça gucien pairatceco borondate fermu batequiñ, hambat gudu borthiz eciñ iasanen tutçu, eta eciñ ardietsico duçu dohatfuen khoroa.

Iragan behar tutçu beraz hirriscu hec guciac, bihotz handitequiñ; eta indarça garaitu traba hec guciac.

Apoc. Ecen victoriosençat dago manna ;
2. 17. bihotz gabeençat laceria handia.

2. Mundu huntaco baquearen ondoan baçabilçça, nola ardietsico duçu sofegu eternala ?

Etçaudecela paufuaren uftean; baiñan egon çaitte sofricarien beira.

Billha çaçu baque eguiaczcoa, ez lurtean : baiñan bai ceruan, ez guiçonen, eta creaturen artean ; baiñan Jainco choilla baithan.

Munduco gaitz guciac iasan behar tutçu, nekheac, doloreac, tentacioneac, persecucioneac, beharrac, errafunac, afruntuac, erran gaichtoac, hiroiac, humiliacioneac, ahalqueriac,

mehatchuac , mezprecioac ; guciac
 behar tutçu pairatu Jaincoaren amo-
 reagatic.

Horiez aitciñatcen gare berthutean ;
 horiez frogatcen gare , horiec eguiten
 da ceruan errecibituco dugun khoroa
 preciatus.

Ecen aguindu dut golardo bethi
 iraunen duen bat nekhe laburrentçat ,
 eta loria fin gabeco bat berehala iraga-
 ten den ahalqueriarentçat.

3. Uste duçu bethi nahiaren arabera
 içanen tutçula consolacione spiritua-
 lac ?

Ene sainduec estute bethi halacoac
 içatu , egorri diotet pena penaren gai-
 ñean , tentacionea tentacionearen gai-
 ñean.

Baiñan gaitz horiec guciac pairatu
 tuste paciencia handi batequiñ , iasan
 tuste gudu horiec fermutasun miragarti
 batequiñ bere esparantça gucia ema-
 ten çutela ez bere baithan ; baiñan
 Jaincoa baithan ; baitçaquiten *bicitce* Rom.8.
buntaco sofricariac estirela deuz loria 18.
baren aldean , ceña içanen baitha he-
quien pagna eternitate gucian.

Nahi cindunque eman nieçaçun bere-
 hala hambat sainduec haiñ nexhe , eta

nigarren ondoan içatu dutena ?

Caude ene laguntçaren beira ; estuçun impacieciaric : çaren fermu eta animot-su , fida çaita ene baithan , egon çaita fincatua berthutean , eta hirrisca çatçu çure arima , eta gorputça , ene ohoretan.

Nic emanen darotçut compliqui go-psal.lardoa , eta içanen naiz. *berbi çurequiñ 90. 14. çure atsecabetan.*

XXXVI. CAPITULUA.

Mespreçatu behar ditugula guiçonem iuiamendu vanoac.

JESUS-CHRISTOC.

1. **E**Ne semea , emaçu segurantça requiñ ene escuetan çure bihotça , eta estuçun beldurric guiçonem iuiamenduentçat , çure concienciac deusez acusatcen etçaitueiño.

Corion bat da horla pairatcea ; eta hori eçαιο gairz , eta penagarri idurituco bihotz humillari , eta bere baitan baiño Jaincoa baithan fidatcenago denari.

Guiçon guchiñac sobra mintço di-

re, eta siñheste guti eman behar çaiç hequien bintçuntçiqueriei.

Bertce alde eciñ guciac contenta det: çaqueguque.

Ecen Jandoni Pauloc bere ahal guciac eguiñ dituelaric Jaincozco chedez guciac gogataraco içatecotz, eta hartacotz *gucia guçientçat eguiñ delaric*, 1. Com. 9, 22. Ibid. 4. halere eracutchi du *etcela contu hari guçionen iuiamenduez condenatua içateaz.* 3.

2. Bere ahal guciac eguiñ ditu arimen onecotz, eta salbamenducotz; eta halere eciñ egotu da bertceez iuiatua, eta merpreçatua içangabe.

Gauça guciac utci cituen Jaincoaganat, ceñlac guciac eçagurcen baititu, eta etcen baliatu bere pacienciaz, eta humiltasunaz baicen guçionen erranquçun, eta suspitcha falsoen contra.

Eta noicic behiñ ihardetsi badiote bertceen gachtaqueriei, hori eguiñ du beldurrez haren ichiltasuna behastopa harri belia cediñ flacoentçat.

3. Çaren beçalacoric cergatic çare beldur guçion hilcor batentçat. Egun bada, bihar esta.

Çaren Jaincoaren beldur, eta et-

çare guiconen beldur içanen.

Cer bidegabe eguiñ dieçaçuque guicon batec bere solasez, eta hitz gaichtoez? Bere buruari calte guehiago eguiten dio çuribaiño; ecen nor nahiden den eciñ itçurico çaio Jaincoaren iuiamenduari.

Duçun beraz iuie iustu hura bethi beguien aitciñean, etçaitecela balia errencurez, eta iharduquitceez iendeen eraña gaichtoen contra.

Baldiñ orai garaitua badiruriçu, berteen gaichaqueriaz, eta estalia baçare merecitu estitutçun laidoz, eta ahalqueriaz, beira çaite çure merecimendua gutitçetic, eta çure khoroa mendratçetic çure pairu escafcz.

Iteçul çatçu çure beguiac ene ganat, ceñiac baitur ahala ceru goratic çure libratçeco laido, eta afruntu gucietaric,

Rom. eta bapederari biberitçeco bero obren arara
2. 6. vera.

XXXVII. CAPITULUA.

*Uuci behar dugula osoqui gure burua
 faincoaren nabirat hibotceco
 libertatearen igateco.*

JESUS-CHRISTOC.

1. **E** Ne semea, utz agu çure burua,
 eta edirenen nauçu.
 Esducun cerenez, ez hauturic ez ia
 betaunic, eta haiñitz irabacico duçu.
 Ecen ene borondaterat usten baduçu
 çure burua bethicotz, bethi gracia ber-
 riac emanen derozquitçut.

ARIMAC.

2. **I** Auna cembat aldiz behardut ma-
 nera hortan utci neure burua.

JESUS-CHRISTOC.

3. **D** Embora guciez, lekhu gucie-
 tan, gauça chumetan handitan
 beçala; esdut deuz-ere beresten, eta nahi
 çaitut gauça guciez billhucia caufitu.
 Bertcela nola çaitetzque enea, eta

ni çurea; ezpaçare campoan, eta bar-
nean osoqui hustua nahi propio gucie-
taric.

Cembatenaz hori eguiñen baituçu
Jaustrago, hambatenaz hobequi cau-
lituco çare. Eta cembatenaz osoquiago,
eta ciñezago utcico baituçu çure burua;
hambatenaz guehiago merecituco duçu
ene amudioa, eta ene gracia.

4. Haiñitz niri ematen çaiçquit, baiñan
ez osoqui eta ene providencian estire
hambat fidatcen, non ezpaitute berec-
ere cerbait archa bere buruez itchequit-
cen.

Batçuec ematen caizquit osoqui;
baiñan guero tentacionez herstuac dire-
nean hartcen dute eman dutena, ata hala
estire garabic berihutean aitciñatcen.

Batçuec, eta bertceec estute behiñ-
ere ardietsico bihotz garbien libertatea,
eta ene adisquidetafunaren fagore estiac

Eçen ecin daiteque enequin goçame-
nezco amudioric, eta batasun mistico-
ric presna ezpada lehenago ene ganat
osoqui usten, eta ezpadarot egun oroz
bereiçate gucia sacrificatcen.

5. Erran darotçut maiz, eta berriz-
ere erraten darotçut uxho eguiçu çure
baruari; eman çaquizquit osoqui, eta

çure arima goçatuco da barreneco ba-
que handi batez.

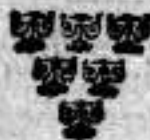
Emaçu gucia , gucia içatea gatic, et-
çaçula deuz defira , etçaçula galde ia-
danic emanduçuna.

Çaude enequiñ phuruqui, eta fermu-
qui lothua , eta ni içanen nauçu.

Orduan içanen da çure bihotça
eguiazqui libro , eta illumbe gucietaric
campoan.

Çure eguiñ gucien, çure othoitcen ,
çure defiren chedean behar da içan ia-
betasun guciez billhuciric J E S U S -
C H R I S T O billhuciarri iarraiquitcea ,
eta çure buruari hillic enetçat eternitate
gucian bicitcea.

Orduan goanen dire çure ganic bel-
durtasan humanoac , eta hillen dire çu-
re bihotcean amudio defordenatu gu-
ciac.

XXXVIII. CAPITULUA.

*Nola behar dugun campoco gancetan
comportatu, eta Jaincoaganat ibest
eguiñ hirrisentan.*

JESUS-CHRISTOC.

1. **E** Ne semea, lekhu, ocafione, eta
lan gucietan duçun artha handi-
bat libro içateaz çure barrenean, eta çu-
re campoaren nauñi.

Gauça guciac diren çure azpico, eta
çu ez batenerere; içan çaitecentçat çure
accioneen nauñi, eta ez esclabo.

Manera hortan gathibutasun gucie-
taric libraturic; Israeldar eguiazco bat
beçala iraganen çare Jaincoaren umeen
condicionerat, eta libertaterat.

Ceiñac altchatcen baitire dembora
huntaco gaucez gorago, ontasun eter-
naletan gogoa fincatceco.

Ceiñec ezquerreco beguiaz behatcen
baitiote outasun iragancorrei, eta escui-
ñaz cerucoei.

Ceiñac haiñ guti creaturen esclabo
iartcen baitire, non contrarat hec arri-

matcen baitituste creaturac Jaincoaren
cerbitçuan, berac creaturetan emanduen
ordenuaren arabera, ceñetan ezpaita
deuz maxhurric; baiñan gauça guciac
eguiñac baitire cretçaillearen ohoreco.

2. Baldiñ fermu baçaude munduco
guerthacari gucietan; ezpaduçu iuiat-
cen ikhusten, edo aditcen ditutçun gau-
cez campoco idurien arabera, eta hara-
guizco beguiz.

Aircitic occasione gucietan sartcen
baçara Moise beçala tabernaclean bar-
na, Jaincoari conseillu galdetcerat,
maiz adituco ditutçu haren erreputa
diyinoac, eta handic ilkico çare hai-
ñitz gauça oraiñgoez, eta guerocoez
arguitua.

Ecen Moise berhi tabernaclerat cioan
argui, eta conseilla billha gauça gaitz,
eta dudazcoetan; othoitcerat eguiten
çuen bere ihesa guiçonen maleciac hir-
riscutan ematen çuenean.

Cuc-ere manera berean sarthu be-
har duçu çure bihotceco tabernaclean,
Jaincoari minquiako bere laguntça gal-
deguiteco.

Ecen iracurtcen dugu escriptura sain-
duan Josue, eta Israelgo umeac Ga-
baondarrez enganatuac içatu circla,

Iosuc. cerea expaiguten artha çatu gança gu-
 9. 14. ciac baino leben çaincoari conseillu gal-
 detceco, cerea errechquiegui sinhetçi
 baitcituften hequien hitez estiac, eta ur-
 ricalmendu falso batez uquitcerat utci
 baitcituften bere buruac.

XXXIX. CAPITULUA.

çaincoari utci behar diogula gur egui-
 tecoen artha, eta haren ganic igu-
 rigui gança guçiac.

JESUS-CHRISTOC.

1. **E** Ne semea, utz açu ene gainean çu-
 reeguitecoen artha, nic burutan
 atheratuco ditut cein bere demboran.

Çaude ene ordenuaren beira, eta
 progotchu içanen duçu.

ARRIMACI

2. **I** Auna, gogotic uften ditut çure ga-
 nat ene eguiteco guciac, ecen ikhus-
 ten dut berdin ene arthec deuz guti dai-
 quetela.

Ochala ezpanu grinariç gueroco gau-
 cez, eta osoqui çure nahirat arrimatcen

Jesus;

JESUS-CHRISTOC.

3. **E** Ne semea, guiçona bada billa, eta khechatcen da haçuitz defiraten ducnaren içateco, eta ardietsi duen beçaiñ sarki higuiccen çaiõ, eta hartaz berçela iuiatcen du, çeren guiçonaren guticiac gambiacorraç baitire, eta errechqui iragaten baitire gauça batetic bertcerat.

Esta beraz berthute chumea gauçaric chumeenetan norc bere buruari ukho eguitea.

4. Guiçonaren aiteinamendu egui azcoa bicitec spiritualean darça bere buruari ukho eguitean; hartarat ardietsi duena goçatcen da libertateaz, eta soseguz.

Guciarequien ere deabruac ungui gucien etsaiac ezçaitu bebiñere usten tentacione gabe; gabaz, eta egunaz hedatcen tu sareac, hetan atçamateco bero buruen guardian ezdaudecenac.

Hargatic etran diotet ene apostoluei, *gaudete atçarriric, eta eguiçue othoitz* tentacionean sar etçaitestençat.

Matth.
16. 21.

XL. CAPITULUA.

Guizonac est uela berenez onic, eta eciañ
du quella deuz ez-ere buruperic,

ARIMAC.

Psal. 1. **I** Anna cer da guizona çu hartaz or-
8. 5. hoitceco, edo cer da guizonarense-
mea çue hara çure visitaz ohoratceco ?

Nondic mereditu ditu çue hari egui-
ten diotçotçun gracia guciac.

Usten baninduçu-ere, ó ene Jaincoa,
cer çucen nuque errencuratceco ?

Etacer causi deçaquet errateco ezba-
darotaçu ematen galdetçen darotçuda-
na.

Eciñ neure buruz deuz pensa, eta
erran deçaquet eguiagoric hauche bai-
ño, launa, esnaicela deuz, az dai queda-
la deuz, ene ganic estudala deuz onic ;
esnaicela flaqueciaric baicen, eta bethie-
re neure iaidura gucia esteusera dudala.

Halaco maneraz bai non ezpanauçu
campotic laguntçen, eta barnetic bort-
histen, lachatçen bainaiz berçhala, eta
erortçen epheltafunerat.

2. Baiñan çu, Ianna, bethi orobat. *Pfal.*
 çare eternitate gucian, bethi on, ius-^{101.13.}
 tu, saindu. ^{8. 28.}

Gauça guciac ordenatcen, eta arri-
 matcen diturçula ontasunequiñ, iustu-
 tasunequiñ, çuhurteiarequiñ, eta sain-
 durasunequiñ.

Baiñan ni ceña aiteña baiño gue-
 hiago bainoa guibela berthuteären bi-
 deaneznago demborg lutez estatu ba-
 tean, ceren gambiatcen bainaz dembo-
 raren arabera.

Halere lauster alchatcen naiz placer
 duçunean hedatu çure escua ene lagunt-
 ceco.

Ecen çu cerrori nihoren laguntçarie
 gabe asco çare ene laguntceco, eta ene
 borthisteco halaco facioñez non ezpai-
 naiz haiñ gambiacor içanen, baiñan
 ene bihotça osoqui çure ganat itçulico
 baita, eta çure baithan baicen ezpaitu
 billhatuco bere sosegua.

3. Baldiñ banaqui munduco consola-
 cioneen usten, nahiz devocionean aic-
 çina goateco, nahiz çure baithan cau-
 sitceco guiçonen artean eciñ ruzquedan
 laguntçac, eta solegimenduac.

Orduan arraçoiñequiñ uste behar
 nuque betheco nintequela çure gra-

268 JESU-CHRISTOREN
ciaz, eta ceruticaco dohaiñez; eta
consolamenduez.

4. Esquer darotçut, ò ene Jaincoa;
ene ganat heldu diren ontasun guciac
çure ganic heldu direnaz gueroftic.

Ecen esdeuz naiz, eta vanitate hutz
çure aitçiñean gucia naiz gambiacorra
herbala, eta flacoa.

Certaz duquet beraz ene baithan bu-
rupe, eta cergatic nahi dut içan preça-
tua bertceez?

Ene esteustasuna gatic? Hori liteque
azqueneco vanitatea.

Eguiaz vanaloria içurri perillos bat
da, eta lilluramendu handibat eguiaz-
co loriaz gabeten, eta çure graciaz
billhuzten gaituenaz gueroftic.

Ecen nihor bere buruaz content de-
nean çure desgogara eguiten da, eta
guiçonon laudorioen ondoan dabilla-
nean galtcen tu eguiazco berthuteac.

5. Arimaren eguiazco loria, eta
bozcario saindua da çure baitan bere
atseguina ematea, eta ez bere baithan
çure handitasunan boztea, eta ez bere
berthuteaz, eta creaturenaz gure goga-
raco diren gauça guciez çuri ohore ema-
tea.

Hala beraz, launa, guiçonec lauda

beçaitçate çu, eta ahantz ni; glorifica
berçate çure obrac, eta ez eneac; lau-
dorio guciac diren çurerçac, eta nic es-
deçadan enetçat gueldi batere.

Çu çare ene loria, eta enebihotceco
bozcarioa.

Estut nahi loriaric, eta bozcarioric
hartu çure baithan baicen, ene bici
gucian, ecen nitaz denaz beçambatean
estut deuz loria, eta burupe eman die-
çaquedanic ene flaueciac, eta esdeuf-
ta luna baicen.

6. Juduec eta mondanoeç billha be-
çate elkharti ematen dioten loria: *Nic Ioan.*
vehintçat estut nahi billhatu çaincoa *5. 44-*
ganic beldu deya baicen.

Ecen mundu huntaco loria, ohore,
eta handitasun guciac estire vanitate-
ric, eta erhoqueriaric baicen çure eter-
nitateco loriaren aldean.

O ene Jaincoa, ceina baitçare ene
misericordia, eta ene eguia; Trinitate
dohatsua! çuri choilqui çor çaiçquitçu
laudoriac, ohoreac, berthuteac, eta
loria mende guciataco mendetan.

XLI. CAPITULUA.

*Mundu buntaco ohoreac mezpreçatube-
bar ditugula.*

JESUS-CHRISTOC.

1. **E** Ne semea, etçaitecela trista ik-
husteaz bertceac ohoretarat alt-
chatuac, eta çu arbuiatua, eta behera-
tua.

Altcha çaçu çure bihorça ene ganat
cerurat, eta estuçu içaren damuric gui-
çonez lurrean mezpreçatua içateaz.

ARIMAC.

2. **I** Auna, haiñ itsuac bagare non va-
nitateac errechqui enganatcen bai-
caitu.

Neure buruari ungui behatcen badiot,
eçagutuco dut egundaiño nihorc estaro-
tala bideguberio eguiñ, eta hala estua
dala arraçoaiñic çutaz errencuratceco.

Ecen creatura guciec çucen dute ene
cõtra altchatceco, hambatetar aiño egun
oroz offensatcen çaitudanaz gueroñic

Hala desohorea, eta arabuioa haiñ
iustugui daosquit niri, nola çuri laudo-
rioa, ohorea, eta loria.

Eta ezpanago gogotic creatura gu-
ciez mezpreçatua, utcia eta esteustçat
iduquia içaterat, eciñ duquet ene bar-
renean baqueric, eta fermutafunic, ez
çure graciaren arguiric, ez çurequiñ ba-
tasun oforic.

XLII. CAPITULUA.

*Bicitce huntaco baquea estugula guicoz
nen baithan çarrri behar.*

JESUS-CHRISTOC.

I. E Ne semea, çure baquea ematen
baduçu cein nahi den presunaren
baithan, ceren den çure gogaracoa, eta
ceren lakhet çaitçun harequiñ bicitcea ;
bethi içaren çare khechos, eta traba-
tua.

Baiñan lotcen baçairquit niri ceinç
baiñair eguia eternala, eta nihoir-ere
gambiatcen esnaicena, etçare tristatu-
co çure adisquidea hiltcen çaitçunean,
edo bertce maneraz usten çaituenean.

Niz behar dut içan çure adisqui-

deentçat duçun amudioaren cimendua ;
 eta ene gatic behar tutçu maitatu ber-
 thuretzu iduriteen çazquitçun guciac ,
 eta mundu huntan maiteen ditutçunac .

Ni gabe esta adisquideta fun eguiac-
 coric , ez iraupencoric , eta bi pre-
 sunen arteco amudioa esta garbia , bal-
 diñ ni ezpanaiz hec elkarrequiñ lotcen
 tuen corapilloa .

Halaco maneraz behar duçu içan hil-
 la maite tutçun presunen affeccionari ,
 non çare baitan dagoen beçambatean
 nahi behar baituçu içan guiçonen com-
 painiaric gabe .

Cembatenaz guiçona lurreco conso-
 lacione guciataric urruntcen baita ,
 hambatenaz hurbiltcen da Jaincoa ga-
 nat .

Eta hambatenaz gorago altchatcen
 da Jaincoa ganat , cembatenaz behe-
 rago iausten baitha bere esteustafunerat ,
 eta bere beguietan aguertcen mezpre-
 çagarriago .

2. Cerbait on bere baitharic duela uste
 duenac debeatcen du bere burupeaz
 Jaincoaren gracia bere ganat iaustetic ,
 ceren spiritu sãinduaren gracia bethi
 bihorz humilla billarçen baitu .

Baciñqui çure buruaren osoqui

ereztatcen, eta creaturen alderaco amudio gucietaric billhuzten, ikhus ninçaqueçu çure ganat iauften ene graciën abundanciarequiñ.

Ordean creaturei beha iartcen çaiçcontenean, galtcen duçu bichratic creatçaillea.

Ikhas açu gauça gucietan çure buruaren garaitcen Jaincoaren amoreagatic, eta altchatuco çare baratche baratche Jaincozco gaucen eçagutçarat.

Gança bat chumea içan arren Jaincoaren ordenuaren contra maitatcen baçduçu liçuntcen du çure bihotça, eta hantantcen çaitu ontasun soberano ganic.

XLIII. CAPITULUA.

Ceiñ vanoa den munduco iaquintasuna.

JESUS-CHRISTOC.

I. **E** Ne semea, esteçaçula utz çure burua charmatcerat guiçonen solas ederrez: *Ec in çaincoaren erresuma estago hitcetan; baiñan bai çaincozco berthucean, eta indarean.*

I. Cor.
4. 20.

Çaude erne ene hitcen aditceco,

hec berotcen dute biñotça, hec arguitcen spiritua, ariman urtiqumendua bichten, eta consolacione suerte guciac ematen.

Esteçaçula behiñ-ere ene hitça iracur, çuhurrago, eta iaquinsunago guizonen artean aguertceco.

Ixhas açu çure passioneen hesteco antea; hura guehiago baliatuco çaitça gauçatic gaitcenen eçagutça baiño.

2. Iracur açu nahi duçun beçambar; içan çaitce nahi beçaiñ çuhur, eta iaquinsun; bethiere ethorri behar da principiorat; nic iracasten diotedala guizonci iaquintalun gucia.

Psal. *Nic ematen diotedala haurrei, eta*
 93. 10. *simplexi argui, eta intelligencia gue-*
Psal. *hiago guizon guciac elkarrequiñ eman*
 118. 99. *ahal deçaqueren baiño.*
 & 130.

Ni mintço natçaiona lauster içanen dela iaquinsun, eta haguitz aiñtciañtucodela çuhurtcian.

Çorigaitz haiñitz gauça curios ikhasten hari direnentçat, eta ene ungui cerbitçatceco moldearen ikhastiaz artharic estutenentçat.

Ecen ethorrigo da egun bat, ceñentan JESUS-CHRISTO doctoren doctoreac, eta aingueruen nauñac examinatuco

batitu bapederaren estudioac, erran nahidu miratuco bihotzac, eta concienzia.

Ocduan *miratuko du Jerusalem stan* Soph. 12
ben arguiz, illbumbean gordoac dan 1. Co. 4.
decen gauzac agueruoco dire, eta abal 5.
queriac mairuoco ditu bitz. ederretaco
mibiac.

3. Nic momento batez altchatcen dut spiritu humilla, eta gaiago eguiten dut eguia eternalaren arrazoimenduan aditceco, hamar urthez escoletan estudiatu dutenac baiño.

Nic irakhaften dut hitcezo habarrotsic gabe; opinione differenten nahas menduric gabe, iaquintafunac ematen duen haunturacic, eta buruperic gabe, iharduquitceen gudu caric gabe.

Nic iracasten dut lurreco gaucen arbuiatcen, oraico ontafun iragancorren usten, eternitatecoen billhatcen, eta gustatcen; ohoreei ibez eguiten, laidoen pairatcen, Jainco choilla baithan esparantça ematen, hura baiçen ez desiratcen; eta hura maitatcen gauça guciac baiño guehiago.

4. Presuna batçuec ni bere bihotz guciac mairatuz ikhasi tuste ene ganic Jaincozco gauça handiac, eta betaz mintçatu dire miragarriqui.

Haiñec çuhurteia guehiago ardietsi
dute gauça guciei ukho eguiñic, gauça
ederrac, eta gorac estudiaturic ikhasico
çuten baiño.

Barçuei gauça ardurazcoac erraten
diotçatet, bertceei irascaften diotçatet
goragoac; batçuei aguerteen natçaiote
itçalen, eta figuren azpian, eta bertce
batçuei ene misterioac argui handian
eracuchten diotçatet.

Liburuec gauça bera erraten diote
guciei; baiñan estituste guciac orobat
arguitcen, ceren ni barrenean bainaiz
eguiaren iracarçaillea, bihotçaren çun-
datçaillea, eta nic bapederari partitcen
baitiotçat arguiac mereci duela iuiat-
cen dudan beçala.

XLIV. CAPITULUA.

*Estugula behar campoco gancez
spiritua trabatu.*

JESUS-CHRISTOC.

3. **E** Ne semea, on da haiñitz gau-
cen gaiñean etçaitecen içan ia-
quinsun, eta çure burua iduc çaçun
coll. 3. munduari hilçat, eta mundua çuri bill,
3. eta gurut ceficatuiçat.

Gor ičan ere behar duçu haiñitz so-
lasçençat, eta erne haçuitz baquea
eman ahal dieçaçuqueten gaucençat.

Hobeago da beguiac çure gogaraco
estiren gaucetaric apartatcea, eta bape-
derari nahi duenaren eguiterat ustea;
ecen-ez contrestetan, eta iharduquitce-
tan sartcea.

Jaincoatequiñ ungui lothua baçau-
de, eta haren iuiamenduari behatcen ba-
dioçu achola guti ičanen duçu guiçonon
iuiamenduan garaitua içateaz.

A R I M A C.

2. **H**Elas ! enē Jaincoa, certara-
billhacatuac gare auhendatcen
dugu calre temporal bat ; intres chu-
me batec nekharasten gaitu, eta бага-
rabilçça lausterca ; eta galteen dugu
gure arima, hurren nola estaquigula
antsia gabe, eta haiñ calte icigarriaz
uquituac ičan gabe.

Artha handi dugu progortchu gabe-
co, edo gutitaco gaucençat, eta anfi-
cabequi largatcen tugu baitezpada be-
har ditugunac, ceren gure pendurac
camporat baicaramatça ; eta hetan go-
gotic baicaudez, ezpagare seriozqui
sartcen gure barnetan.

XLV. CAPITULUA.

*Estela edo ceñi sñhetñ behar, eta guñi
behar dela mintçatu.*

A B I M A C.

Psal. V. 39. 13. **I** Anna lagun çaquizquit ene atse-
cabean, eeen guñonaren lagunça
esta deusef acco.

Oi cembatetan guerthatu çait leial-
tasunic ez causitcea guchien ustnuen
lexhuan; eta cembatetan causit uduc
gutienic ustnuen presunetan.

Alferric ematen dugu beraz gure es-
parantça guñonen baithan, iustuen sal-
bamendua esta causitcen çure baithan
baicen, ó ene Jaincoa!

Çaren benedicatua, ó ene Iauna, guer-
thatcen çauzquigun gauça gucietan.

Flacoac gare, eta gambiacorrac;
enganatcen gare, eta mudatcen aldi gu-
cian.

2. Nor dago bere butuaren gainean
haiñ erne, eta haiñ atçarría non ezpai-
ta noicie behiñ errortcen ustecabeco fal-
tecarat, eta spirituco penetrarat.

Baiñan çure baithan bere esparantç

ça, ematen duena, eta bihotz simple,
eta chucen batequiñ çu billhatcen
çaituena, esta haiñ errechqui hetarat
erorico.

Eta atsecabetarat erortcen bada, he-
taz alde gucietarie inguratua balitz-
ere, lauster hetarie atheraco duçu,
eta consolatuco, ceren ezpaitituçu
usten behiñ-ere çure baithan fiñeraino
esperantça dutenac.

Bakharrac dire haguitz adisquide
leialac, bere adisquideen herstura,
eta çorigaitz gucien gatic gambiatcen
estirenac.

Çu bakharric çare, ô ene Jaincoa,
adisquide guciz leiala, eta esta çure
adisquidetasunaren, eta leialtasunaren
parerie.

3. Oi ala virgina saindu batec çu-
hurqui etran baitçuen tormentarie han-
dienac ikhustean: *Ene anima fideatua Sancta*
da, eta firmuqui cimendatua Jesus-Agatac
CHRISTO baitban.

Hala baninz ni-ere guiçonen beldur-
rac esintçaque haiñ errechqui altara,
eta enetçaque haiñ minqui senti mihi
gaichtoen colpeac.

Nor da gaitz guciac aitecñetic ikhus
shal derçaquena, edo heldu çaitzqui-

280 JESU-CHRISTORREN
gun çorigaitz guciei itçur ahal daquie-
quetena ?

Eta aiteinetic ikhusiric heldu çai-
quigunac-ere haiñ miñ baçaizquigu ,
ceiñ dorpheac dire bada ustecaberie
çaurteen gaitusten colpeac.

Ene dohacabea ! cergatic esditut
gaiz horiec gucien contra segurantçarie
handienac harteen, eta cergatic fidat-
cen naiz guiçonon hitcetana ?

Helas ! guiçonac, gare eta guiçon
flacoac haiñittec aiñguerutçat бага-
duzcate-ere.

Nor beraz siñhetfico dut baicen çu ,
ò ene Jaincoa , ceina baitçare eguia ,
eta ceinac ecin nihor engana baitçar-
queçu , ez çu-ere nihorc.

Psal. *Guiçon guciac queçurtiac dire , fla-*
115.8. *coac , gambiacorrac , eta errorcorrac ,*
bere gainqui hitcetana : hala estire er-
rechqui siñhetfi behar, cembat hequien
hittec eguia badirurite-ere.

4. Ala çu launa , çuhurqui abisatu
baicaitutçu : ezgaitecela fida guiçone-
Matb.tan , Guiçonaren etsaino baren etche-
10.17. *coac direla , eta nihorc erraten badarot-*
36. *çu hemen da , edo han da Christo estu-*
16.24. *gula behar siñhetfi.*
23.

Hori frogatu dut ene gastuz Ochala
frogantça

Errogantça hanc eguiñ bañindu goar-
diacorrigo, eta çuhurtago ethorqui-
çunecotz.

Presuna batec gomendatcen daroc
secretu bat; ithec açu gorderic, diotça,
nic erraten darorçudana, eta nic gauça
hura secretu datchecst, eta estalitçat
daducadala; beira eciñ daoque ichillic,
eta erraten du nic erran deçadan nahi
estuena; badoa ene ganic, eta dem-
bora berean bere buruari, eta niri hitça
faltatcen darocu.

Othoi ene Jaincoa, beira naçaçu
iende hitçuntci, eta ariñetario; esna-
diñ error hequien escuetarat, esnadiñ
içan hequien idurico.

Ematçu ene ahoan hitz eguiazcoat,
eta ciñezcoac; urrun çaçu ene ganic
mihinganaria; ecen estut behar ene
baithan onesti bertceen baithan gait-
cesten dudana.

5. Oi nolaco baquea, eta abantail-
la den bertceez ez mintçatcea; erra-
ten diren guciac ez siñheltea, hec bert-
ceei ez ondatcea, gutiri bere barrena
aguertcea, gure bihorceco lekhuco, eta
iuieari beçala çuri bethi behatcea, gui-
çonon haicezco solascen arabera ez irat-
cea, eta nahi içatea gauça guciac iragan-

282 JESU-CHRISTOREN
ditecen gure barnean, eta campoan ;
gure borondate sainduaren arabera.

Ala on baita , graciaisegurean beirat-
seco , ihes eguitea guizonen beguietan
distiatcen duten gauza gucieiez desirat-
cea munduaren estimua , eta admiracio-
nea gure ganat eraxhar deçaqueten gau-
çaric , eta artha handirequin billhatcea
gure escasac guti , eta gure berthuteac
berret detçaqueten guciac !

Ecen berthute distianteguiac , eta so-
bra preçatuac haiñitz galdu ditu.

Eta contrarat progotchos içatu da
bethi , ichilltasun handi batean gracia
gordetcea bicitce huntan , ceinetan be-
thi tentacioneez , eta etsaiez inguratuac
baicare.

XLVI. CAPITULUA.

*Jaincoa baitan eman behar dugula
gure fidantzia mihi gaichotz
çaurituac garentan.*

JESUS-CHRISTOC.

1. **E** Ne semea , çaude fermu , eta
emogu eue baitan çure espa-

rantça ; ecen eer dire guizonen solafac ;
baicen hitz airean galccen ditencac ; eta
harriac hausten estutenac.

Eguia bada çutaz erraten dena , libra
çaitc lehen bai lehen escas hartatic.

Ezpaduçu çure burua faltiar caufic-
een ; paira çaçu gogo onez , erran gai-
chito hura Jaincoaren amoreagatic.

Etçare gai tormenta handien iafate-
co ; ez tuçu bada bederen cembait hitz
gogor pairatu behar ?

Cergatic haiñ gauça chumeac min-
eguiten darotçu bihotcean ? Ceren-
oraiño haraguzcoa baitçare , eta be-
har baiño guchiago guizonci behatcen
baitioçure.

Arbuatua içateco beldurrez , estuçu
hitoic aditu nahi çure escasen gainean ,
eta çabiltça çure buruaren ederatceco
aitcequia billha.

2. Baiñan sat çaitc barnago çure
buruaren eçagutçan , eta ikhusteco duçu
mundua oraiño çure bihotcean bici-
dela , eta guizonen gogara eguiñ na-
hizco guticia vanoac çure baithan ba-
diranela.

Ecen çure falten gatic beheratua ,
eta mezpreçatua içateco duçun bel-
burrac eracughten du agueriqui etça-

Gal. 6. 14. rela eguiazco humilla, ez eguiazqui
 murduarençat hilla, eta estela hala-
 ber mundua hilla, eta guruceficatua
 çareçat.

Baiñan adi çaçu ene hitça, eta gui-
 çonen solaz guciez etçare contu harico.

Guiçonen gaichtaqueriac asma ahal
 detçaqueen guciac çure contra erasten
 balire-ere, cer bidegabe cinducue ?
 Uzten bacintu erran hec guciac antsia
 gabe aireco fixa beçala, gai othe litez-
 que çure burutic ille baten atheratce-
 co-ere ?

3. Presuna bat estenean bere barre-
 nean sarthua ; bihotça camporat bar-
 raiatua duenean, eta Jaincoa beguien
 airciñean estueñean hitz moco bat asco-
 da haren çautteco, eta minqui offen-
 sa tceco.

Baiñan ene baithan bere esparantça
 ematen duenean, bere iuiamendu pro-
 pioaa tricatu gabe ; guiçonen iuiamen-
 duentçat esta beldur içanen.

Ecenni naiz Juiea, eta bihorcen bar-
 renac eçaguteen dirudana ; nic bada-
 quit cer maneraz gauçac iragaten diren ;
 badaquit nore eguiñ duen offensa, eta
 nori eguiten caion.

Nic permetituric eguiñ da hunc laco

gauça, edo erran halaco hiez, eta hori
 guerthatu da *arguitarat atheratceco* *Luc. 2-*
haiñtzen hihotzetan gordiac çandecen *35.*
gogoetac.

Innocenta, eta faltaduna nie iuiatu-
 co ditut mundu guciaren airciñean :
 baiñan nahi içatu ditut bata, eta bert-
 cea lehenago frogatu iuiamendu gorde
 batez.

4. Guizonen lekhucotasuna maiz
 enganiofa da ; baiñan ene iuiamendua
 eguiazcoa da, fermua, eta deusec eciñ
 gambiatuco du.

Maiz gordea da, eta nihor gutic
 eçagutcen ditu haren secretuac.

Eta ez bethi iustua iduritu arren pre-
 suna çuhurçiaz gabetuei, hargatic
 chuchena da, eta eciñ nihor engana
 deçaque.

Niri utci beharçait beraz gauça gu-
 cien iuiamendua, norc bere burua fiñ-
 hetfi gabe.

Ecen iustua esta altaramendurat ero- *Prob.*
rico, cer nabi den gaitz gueriba da- *12. 21.*
quion çaincoac permitituric.

Damu guti içanen du, iende bat-
 quec haren contra gaizqui, eta iniuf-
 tuqui mintçatcen badire ; eta halaber
 bozcario guti bertce batquec fiaren al-

de iarriric justuqui deffendatcen badute.

Ceren baitaqui *nic fundatcen ditudala bihotcen*, eta erraiñen barrenac, estudala iuiatcen campoco idurien arabera, eta maiz guizonen beguietan on, eta laudagarri dena, gaichto dela eta criminel ene iuiamenduan.

A R I M A C.

5. **E** Ne Iauna, eta ene Jaincoa; ceina baitçare iuie iustu, borthitz, eta pairacorra, ceinaç eçagutcen baituçu guizonen flaquencia, eta gaichtotafuna; çaren othoi ene indarra, eta ene habe barkarra.

Esta asco ni neutre beguietan hobenduri ez içatea; çureec ixhusten dute ene baithan nie ecin eçagut deçaquedana, eta mehatchatu nauten aldi gucietan behar içatudut humiliatu, eta hitoi guciac estiqui hartu.

Barkha dietçaquidatçu, ene Jaincoa; bercela comportatuz eguiñ ditudan hutsac, eta eguidaçu gracia ethorquicunean humillago, eta pairacorrage içateco.

Hobeago dut othoiztu çure misericordia guciz handia ene barkhamenduaeren ardiesteço; ecen ez fidatu, ene

baitan dela uste dudan iustutafunean :
 ecen ene concienziaren chocoluac, eta
 gordairac estitut eçagutcen.

Ecen densentan-ere faltiar neure bu- 1. Cori
 rna causfitecen estudalaric balare eciñ 4. 4.
 neure burua iustifica deçaquet, ceren eta Psal.
 çure misericordia gabe gu çon batere ez. 142. 2.
 paita iustu edirenen çure aitcinean.

XLVII. CAPITULUA.

Munduco pena guciac gogotic behar
 direla pairatu bicitce eternalaren
 ardiesfeco.

JESUS-CHRISTOC.

E Ne semea, etçaitecela unha ene
 amoreagatic hartu ditutçun lan
 gaitz, eta penagarritan; ezbequiçu bi-
 hotça error atsecabetan; baiñan ene
 aguintçac borchitz beçaitça, eta conso-
 la cer nahi den guertha dadin.

Asqui podorosoa naiz neuri gabeco
 saribat hequien orde çuri emateco.

Etçare hemen dembora lucez ner-
 hatuco, eta etçare bethi nahi gabetan
 içanen.

Iguricaçu aphurbat, eta lauster ix-
hufico duçu çure gaitz guciën alma-
bantça.

Ethorrico da momento ba ceñetan
çure pena eta altaramendu guciac fiña-
taco baitire.

Demborarequiñ iragaten direnac ari-
ñac çire bethi, eta laburrac.

2. Eguçu bethi eguiñ behar duçu-
na; hari çaitte leialqui lanean ene ma-
hastian, eta neroni içanen naiz çure
golardo.

Escriba çaçu, iracur, canta Psal-
muac; maita çaçu penitencia, ichilta-
suna, orhoitça, eta paira çatçu animos-
qui guerthatcen çairquitçun atsecabe,
eta contresta guciac.

Bicitce eternalac mereciten ditu
gudu horieç guciac, eta handiagoac
ere.

Egun batez ethorrico da baquea,
eta egun hura estaçui nihore launac
baicen, esta hura içanen oraicoa beça-
laco eguna, ceñaten ondoan gaba bai-
ta; baiñan içanen da egun eternalbat
claritate fin gabeco bat, baque fermu
bat, eta sosegu seguratu bat.

Rom. 7. Estuçu orduan erranen *noçc libratuco*
27. *nan heriotceçco gorputz huntaric?* eta
etcare.

ettçare guehiago oihuz egonen. *Helas!*
ene d'esteruaren lucea.

Psal
 119 5.
 15. 5.

Ecen heriotcea defeguiñen da, eta
 eceztatuco, çure dohatfutafuna eciñ
 altaratuzcoa içanenda, eta goçatuco
 çare grinatic gabe ceruco bozcario
 guciez, Jaincoaren compaiñiaz, eta
 loriaren edartalunez.

3. Oi ikhusten bacintu ceruan ene
 fainduen khoroa eternalac, eta nola-
 coa den orai baiñen loria ceñei mun-
 duac lehenago mezprecio requiñ be-
 hatcen baitcioten, bicitcea-ere mere-
 citu ezpalute beçala! Duda gabe hu-
 milia cintezque lurreraiño, eta nahia-
 go cindunque guiçon guciei obeditu,
 ecenez bati-ere manatu.

Nahiago cintuzque Jaincoagatic at-
 secabeac pairatu, ecen-ez bicitce hun-
 taco egunac atseguinetan iragan; eta
 abantaill handitçat estima cimeçaque
 guiçonon aitciñean esteustçat iduquia
 içatez.

4. Oi eguia hauc gusta baciñetça,
 eta çure bihotçaren barreneraiño sar-
 balitez nola atrebi cintezque çure gaitz
 gucietan errencura chume baten-ere
 eguiterat?

Cer da haiñ gaitz handiric, gogo-

290 JESU-CHRISTOREN
tic pairatu behar estenic bicitce dohat-
su, eta eternal baten ardiesteco.

Esta gauça gutia Jaincoaren erresu-
maren galteea, edo irabastea.

Alcha çarçu beraz çurez beguiac ce-
rurat; han ikhus naçaçu ene saindu gu-
ciez inguratua; hec gudu handiac igatu
tuste munduan: baiñan orai bozcarioan
dire, consolacionean, baquean, eta
egonen dire enequin eternitate gucian,
ene aitaren erresuman.

XLVIII. CAPITULUA.

*Ceruco dohat sutasunaz, eta mundu
huntaco misereez.*

ARIMAC.

I. **O**I Jerusalem cerucoaren egoit-
ça goço, eta dohat sua! O
eternitateco egun distiosa, gabac illhunt-
cen estuena baiñan eguia soberanoac be-
thi arguitcen duena!

Egun çori onezcoa! cein etan gustat-
cen baita bethiereco bozcarioa, segu-
rantça osoa, eta estitasun eciñ altara-
tuzcoa!

O chala exhorria balitz egun hura,

eta oraingo egun hauc guciac akhabatuac balire.

Orai danic egun hare arguitcen du sailduençat bere distiadura gucian : baiñan urrundic haguitz, eta haiñitiz itçalen artetic bere arraioac arthiquitcen ditu lurreco bideanteen gaiterat.

2. Ceruan daudecenec gustatcen dute atseguiñequiñ egun dohatso hura; Eya-ren ume desterratuac frogatcen dute bi-hotz miñequiñ cembat khiratsez betheac diren hemengo egun dohacabeac.

Ecen dembora huntaco egunac laborrac dire, gaichroac, atsecabez, eta behaçunez betheac.

Hemen guçona bekhatuec liguntcen dute pasioneec amarratcen dute ; beldurac altaratcen du ; arthec khechatcen dute ; curiofistasonac barraiatcen du, vanitateac trabatcen du ; enganioac itfutcen du ; nekheac ahitcen du ; tentacioneec penatcen dute, atseguiñec flatatcen, eta gabeac tormentatcen.

3. Oi noiz ethorrico da gaitz hauc guciad fiña ! noiz libratuco naiz bicioen gathiburafun dohacabetic ?

Noiz esnaiz çutaz baicen orhoituco, ð ene Jaincoa ; noiz osoqui çure baitan boztuco naiz.

Noiz gorputceco, eta spritiuco traba guciataric ilkhiric manera guciez libro içanen naiz.

Noiz goçatuco naiz baque fermu eta nahasmendu gabeco hartaz, baque seguratu, barneco, eta campoco baque deusec eciñ altaratuzco hartaz.

O JESUS ona, eta maitagarria ! noiz içanen naiz estatu hartan ceinertan nic çu bekhos bekho ikhufico baitçaitut, ceinertan çure erresumaco loria contemplatuco baitut ! noiz içanen çaitut çu gauça gucien orde.

Noiz içanen naiz çurequiñ erresuma
Math. hartan ceina preparatu baituçu maitate
 25. 34. *çaitustenençat eternitate gucitic.*

Helas utcia naiz hemen desterratu dohacabe bat beçala etsaien lurrean, ceinertan bethiercco guerlac baitite, eta laceria eciñ guehiagocoac.

4. Iauna consola naçaçu ene desterruan, goça çatçu ene atsecabeac ; ecen ene bihotçac estu çurerçat baicen hasi beherapenic.

Munducac ene gaitcen arinceco emàn nahi darozquidan consolamendu guciac nekha garri, eta penagarri dire enerçat.

Ene guticia miña da çurequiñ bert-
ciqui lothua icatea, eta eciñ hartarat
hel naiteque.

Ene desirec altchatcen naute ceruco
gaucetarat, baiñan ene passioneen car-
gac pisatcen nau, eta lurreco gauce
lurrerat thiratcen naute.

Spirituac eman nahi nau gauça gu-
ciez gorago, baiñan haraguiac nahi
badut, eta ez beheratcen nau.

Eta hala ni dohacabea, ene burua-
ren contra guduan hari naiz, *ene bu- Job. 7.*
ruaren etsai naiz, eta contresta neure *20.*
buruarentzat carga eciñ iasanezco bar,
ene spirituac goiti, eta haraguiac be-
heiti naramanaz gurostic.

5. Oi cer bihotz miñ estut pairatcen,
noiz eta ere othoitcean nagoencan, eta
ceruco gaucetan gogoa dudanean, ha-
raguiac milla fantasma, eta illuramen-
du gogoratecen baitarozquit!

O ene Jaincoa e çaitecela othoi has- *Psal.*
tan ene ganic, eta itecela çure cerbit- *70. 12.*
çaria ganic itçul çure coleraz.

Arhic atçu çure ihuriçuriac, eta *Ibid.*
çure chismistac, eta sunsi çatçu Hilla *26. 9.*
ramendu hec: eteba çatçu çure fletçac,
eta egor atçu ihesi ene etsaiac bere arti-
ficio guciequiñ.

Biribilla çatçu çure ganat ene sensu
guciac ahantfaraz dietçaquidarçu mun-
duco gauçac, eguidaçu gracia hei ukho
eguiteco, eta bicioen fantasma vanoac
arbuatceco.

O eguia eternala hel çaquizquit, este-
çaçula sofri vanitateac eguiñ dieçadan
daiñuric.

O ceruco estitaluna, çato ene ganat,
eta khen çatçu ene bihotcetic lobitalun
guciac.

Çure misericordia infinituac bærkha
bietçaquit othoitcuan nagoenean çure
ganic ene gogoa hastantcen duten erre-
belamendu guciac.

Aithortcen dut ardua dudala bertce-
ean gogoa, eta maiz gutiago naicela
ene gorputça den lekhuon, ecen ez ene
gogoeta airatuec naramaten lekhuon.

Eta eguiazqui ene gogoa den lek-
huan naiz, eta da ene gogoa nic maite
dudana den lekhuon.

Eta naturalqui atseguiñ eguiten da-
rocun gauçac edo usantçac çure goga-
raco eguiten duena lauster heldu çaicu
spiriturat.

6. Hori ceronec erran darocuçu clar-

Math. qui, ô eguia eternala, çure bibotça den
6. 2. *lekhuon da çure tresora.*

Cerua maite badut ceruco gaucac
 atseguinequiñ gogoan erabillico ditut,
 mundua maite badut munduco onez
 boztuco naiz, eta tristatuco munduco
 gaitcez.

Haragua maite badut haraguiari
 daozeangauçac ethorrigo çaizquit go-
 gorat, spiritua maite badut spirituaren
 araberaco gaucetan hartcen dut atseguin

Fiñean gogotic mintço naiz maite
 ditudan gaucez, eta halacoez mint-
 çatcen bertceac gogotic aditcen ditut,
 eta bihurtcen naiz etcherat halaco gau-
 cen orhoitçapenez, eta imaginez burua
 betheric.

Baiñan dohatzu da, ene Jaincoz,
 çure gatic creatura guciac bere bihotce-
 tic hastantcen dituen, bere naturaleça-
 ri bortcha eguiten dioena, eta haragui-
 ren guticiac spirituaren kharras hersten,
 eta mortificatcen dituen.

Manera hortan bere conciencia fose-
 guan emanic othoitz garbia offrenda
 dieçaçuntçat; lurreco gaucac cam-
 poan, eta barnean bere ganic hastan-
 duric gai causi dadintçat aingueruen
 baltzan egoreco.

XLIX. CAPITULUA.

Dohafutafunaren guticiaz, eta bertee munduco golardoetz.

JESUS-CHRISTOC.

1. **E** Ne semea, sentitcen duçunean ematen dudala çure baithan berotasun saindubat eternitateco çorionarentçat; desiratcen duçunean çure gorputceco presondeguitic ilkhitea ene arguiaren contemplateco; orduan çabalçaçu çure bihorça, eta har çachu spiracione hori çure arimaren hedadura guticiaz.

Esquerrac bihur diorçotçu Jaincoaren misericordiar, ceina haiñ estiqui heldu baita çure ganat, ceinaç haiñ sumurqui atçartcen baiçaitu; ceinaç haiñ sendoqui sustengatcen baiçaitu, beldurrez çure pisotasun propioac erorarazçaitçan lurreco gaucen amudiorat.

Esta hori heldu çure gogoetetic, eta ez çure ahaletaric: baiñan ene graciaren favoretic, eta ene misericordiazco beguitartetic berthutean ait-

ciña çaitecen, humiltrasunean bortitz çaittecentçat, ethorrigo çaiçquitçun gudutarat prepara çaittecentçat; çure bihotz guciatz niri lot çaquizquidantçat, eta çure borondate guciatz cerbitçça naçaçuntçat.

2. Ene semea, sua bichten da errechqui; baiñan khe gabe esta xharra altchaltcen.

Hala badire presuna butçue cerucotz desira beroac ditustenac; ordean estire osoqui garbi affeccione humanoen cikhiñetic.

Handic heldu da cembat xhar handirequiñ ceruco ontasunac galdetcen badarozquidate ere ezpaicituzte phuruqui ene loria choilla gatic galdetcen.

Halacoac dire maiz çure guticiac; eta hargatic dire hambat grinez nahastatuac.

Ecen intres, eta amudio propioz nothatua dena, eciñ daiteque ez chahua, ez perfeta.

3. Galde dieçadaçu beraz ez çure nahiazen, eta aisiare arabela dena, baiñan ene loriari daocana, eta ene gogara dena: ecen gaucez ungui iuiatcen baduçu behar duçu ene ordenuac

çure guticia baiño guehiago preçatu;
eta çure nahia utciric enea complitu.

Eçagutcen ditut çure nahiac, eta
maiz entçuten ditut çure hasberape-
nac.

Nahi cinducque orai danic goçatu
Jaincoaren umeen libertateaz, eta lo-
riaz; atseguiñequiñ darabillaçu gogoan
etche eternal hura, eta herri bozcarioz
bethe hura.

Baiñan esta oraiño çure orena ethor-
ri: iguriguì behar duçu cembait dem-
boraz, eta dembora hura guerlaren,
nekhearen, eta frogantcen dembora
da.

Nahi duçu içan bethea ontasun so-
beranoaz; baiñan eciñ duqueçu orai.

Ni naiz ontasun gucien gaiñeco on-
tasun hura: çande ene beira, dio Iau-
nac, Jaincoaren erresuma ethor dadiñ
artheraiño.

4. A sco atsecabe behar duçu lurraren
gaiñean pairatu, eta haiñitz frogantce-
tatic iragan.

Consolacioneac-ere içanen tutçu bac
çuetan: ordean estuçu içanen bozcatio
perfeta.

6. *Ios. 1.* Estuçun beraz beldurric, eta prepa-
ra çaitte animorequiñ eguiterat, eta

pairatcerat naturaleça guehienic conq
trestatcen duten gauça guciac.

*Guiçon berriaz bestitu behar duçu, Eph. 4°
eta beharduçu berice guiçon baterarat 14.
gambiatu.*

Maiz eguiñ behar duça nahi estuçu-
na, eta utci behar duçu nahi duçuna.

Bertceac helduco dire bere chede gu-
cietan, eta çu ez bateran-ere.

Hec diorena adituco da, eta çuc
dioçuna arbuiatuco.

Bertceen othoitçac entçunen dire,
çureez esta kasuric eguiñen.

5. Bertceac laudatuco dire, eta çu
ahantcico.

Bertceei emanen çaiste carguac, eta
çu etçare deusetaco gai iduquico.

Orduan naturaleac pairatuco du,
eta handia daiqueçu horlatoac ichillic,
eta errencura gabe pairatcen baitutçu.

Manera hortan frogatcen da Jain-
coaren cerbitçari leiala, ikhusteco no-
la daquien gauça gucietan bere bu-
ruari ukho eguiten, eta bere pasioneen
garaitcen.

Nihoiz-ere estuçu beharrago çure
buruari billa içatea, nola gutien nahi
cinduqueu gauça ikhufi edo pairatu
behar duçunean; eta guciz manatcen

300 JESU-CHRISTOREN
darozquitçutenean gauca batçuc arra-
çonic, eta progotçuric gabeco idu-
ritcen çaiçquitçunac.

Eta nola buruçagui baten azpian bait-
çare, eta eciñ contra eguiñ baitioçoqu-
çu haren podoreari, garratz iduritzen
çaitçu çure nahi propioac utçiric haren
ordenuen complitcea.

6. Baiñan, ene semea, considera çau-
çu nolacoa içanen den nekhe hauquien
fruitua, cein guti iraunen duten, eta
cein sari handia darraioten : eta etçai-
tuste tristatuco, aicitic borthistuco
dute çure paciencia.

Ecen çure nahiei ceren cerbait borth-
cha hemen eguiñ dioçuten çure nahi
guciac complituco dire ceruan.

Han caustuco duçu placer duçun
gucia, eta desira ahal deçaqueçun gu-
cia.

Han ontasun gucien iabe içanen çare
hequien galtceco beldurric gabe.

Han çure borondatea enearquiñ bat
içanen da, eta estu berçeric deufere ni-
taz lexhora desiratuco.

Han nihorc estarotçu contrarie egui-
ñen, nihor esta çutaz errencuratuco,
nihorc estitu çure chedeac debecatuco,
ez trabatuco ; baiñan nola ontasun

guciac aiteñean içanen baititurçu çure
desita guciac complituac içanen dire ,
eta berheco dute çure bihotçaren heda-
dura gucia.

Orduan emanen darotçut loria fiñ
gabeco bar pairatu duçun afruntu baten
orde; bozcario guciën bilduma cembait
nigarren orde; eta ceren eman çaren be-
thi azqueneco herruncan, iarrico çare
bethi cotz ceruco lorian.

Han aguerico da nolacoa den obe-
dienciaren fruitua, cer bozcario dar-
raion penitenciarî, eta ceñ handia den
humiltasunaren balioa.

7. Orai beraz humilia çaitte, eman
çaitte gaciën azpian, eta etçaittecela
contu hari noren ganic heldu den çuri
eman çaitçun manua.

Duçun artha solamente gogo onez
hartceco, eta pontualqui complitceco
çure ganic galdetcen dutena; nahiz
den galdetçaillea çure aiteindaria, na-
hiz den çure azpicoa edo çure quidea.

Batac bilha beça hau, bertceac hori;
haiñac eman beça bere loria gauça ba-
tean, eta harc bertcean; içan beitez lau-
datuac ehun milla presunez.

Çuc etçaçula eman çure bozcarioa;
edo ohorea horloca gaucetan; baiñan

302 JESU-CHRISTOREN
çure mezipreçatcean, ene loriaren bilhat-
cean, eta ene loriaren complicean.

Cuc içan behar duçun guticia bak-
Philip-harra da Jaincoa içan, dadiñ berbiere
1. 4. loriaficatua nahiz çure biciaz, nahiz
çure heriotceaz.

L. CAPITULUA.

Nola arima astigituac eman beharduen
Jaincoaren esnetan bere burua.

ARIMAC.

1. **E** Ne launa, eta ene Jaincoa, eta
guciz saindua, çaren benedica-
tua orai, eta mende gucietae, eren
çuc nahi içatu duçun gucia eguiñ bai-
ta, eta çuc eguiten duçun gucia bethi
ona baita.

Çure cerbitçaria boz dedi ez bere
baithan, edo berce nor nahi-denen
baithan; baiñan choilqui cure baithan;
çu çarenaz gueroz ene eguiazco boz-
carioa, bai, ene Jaincoa, çu çare ene
esparantça, ene khoroa, ene conten-
tamendua, eta ene loria.

1. Cor. Eta eguiazqui, launa, cer du çure
4. 7.

cerbitçariac çure ganic içatu duena
baicen, eta halere oraiño merçitu
gabe.

Gauça guciac çureac dire, çue eguiñ
ditutçu, eta çuc eman ditutçu.

Ni probea naiz, eta nekhatua ene Psal.
gastetajuneco demboratio, enc arima 87. 16.
doloratcen da, eta batçuetan nigarre-
taraiño; altaratcen da maiz ene pasio-
neez garaitua içateco beldurrez.

2. Çure baquearen bozcarioa nahi
dut; çue çure umeci ematen dioçuten
baquea galdeguiten dut, eta kharfuqui
desiratcen dut çure consolacioneen ar-
guia ceina baita ume hequien bazca.

Baque nura ematen badarotaçu, eta
isurtcen baduçu bozcario saindu hura
çure cerbitçariaren arimarat, allegriaz-
co cantez betheco da gucia, eta zelore-
quiñ harico da çure laudatcen.

Baiñan hastancen beçare haren ga-
nic, maiz eguiten çaren beçala ecin Psal.
ibillico da lausterca çure manamen- 118. 32.
duco bidean; belhaunac aldi gucian
flacatuco çaizco, eta haren escuec es-
tute indarric içanen bere bulharren
iotceco baicen, ikhusiric erori dela le-
hen çuen estatu dohatfutic, Noiz eta 106. 29.
ere çure arguiat haren barnaren gai- Psal.
15. 8.

ñean distiantcen baitçuen, eta gueriçatzen baitcinduen tentacione muthirien contra çure hegalen itçalaz.

3. Aita iustu, saildu, eta behi laudatcecoa, ethorri da çure cerbitçariaren frogatceco orena.

Aita guciz maitagarria, iustu da çure cerbitçariac oren huntan cerbait paita deçan çure amorea gatic.

Aita behi adoragarria, huna non den ordua ceinetan çuc eternitate gucitic ikhusi duçun beçala çure cerbitçariac campotic garaitua behar baitu içan aphur batecotz çurequiñ behi bitcitcecotz bicitce barreneco batez.

Den beraz arbuiatua, den humilia-tua, den guiçonen heguietan eroria, eta garaitua, sofricariz cagatua, ahiduraz flacatua, çurequiñ bâtean argui berri baten alban bitz dadintçat, eta fiñean dohatfuen çorionaz ceruan goça dadintçat.

Aita guciz saildua çuc horla manatu duçu, çuc horla nahi içatu duçu, eta çure ordenuen arabera guerthatu da gauça.

4. Ecen çuc çure maiteei eguiten dioçuten gracia da, hei indarra ematea gauça gucien gogo onez pairatceco

çuro

çure amoreagatic, eta hei atsecabeac
egortcea, placer duçun aldi guciez, eta
placer duçun presuna gucien bidez.

Ecen lurtean esta deuz guerthatcen
çure providenciaren ondenez, eta con-
seilluz baicen: deuz esta eguiten bere
ethorquia çure borondate seberanoan
estuenic.

On içatu da enetçat, launa, humi- Psal.
liatu bainauçu, iaquiñ deçadantçat, 118. 28.
bide hortaz iustu eguiten diturçula gui-
çonac, eta ene bihotçetic supherbiazco
goratçapen guciac, eta burupe vano gu-
ciac khen detçadantçat.

Progotchos da enetçat ceren ene *Psal.*
bisaia abalqueriaz estalia içatu baita. 68. 2.
Ene consolacioneac bilha detçadantçac
hobequi çure baithan, ecen ez guiço-
nen baithan.

Hortic ikhasi ere dur çure iniamen-
du gordeen beldur içaten: ikhusiric
gastigateen duçula gaichtaguiña beça-
la iustua ere; bainan bethi iustugui
eta çucenqui.

5. Esquer daroçut, ene Jaincoa,
ceren estaroçquidatçun gupidetsi çure
gastiguac; aiticitic ceren çure colpeez
porroscatu bainauçu, niri dolorea do-
lorearen gainean egorriric, eta barn-

306 JESU-CHRISTORIN
co penei gorputceco sofriariac - ere-
iuntaturic.

Esta deuz-ere ez ceruan ez lurtean ni
cosola naçaquenic baicen, çu. O, ene
launa, eta ene Jaincoa, arimen miticu

1. R. cerutic ethorria, *Ceiñac çaurteen bai-
26. gaitucu, eta sendatcen eramaten thom-
Tot. baraiño, eta handic bibur arasten.*

13. 2. *Hedatu duçu çure besoa ene gainera i
Psal. eta çure cigorrada instruccionetçat bai-
17. 36. liatuce çait.*

6. Huna non naicen çure escuetan,
aita guciz maitagartia; humiliatcen
naiz, eta ematen dut neure butua bi-
horz onez çure gastiguen azpian.

Iaçar çaçu ene bizcarraren gaincan;
bahera çaçu ene buru superbioa; çur-
cen çaçu ene borondete maxhurra çu-
rearen arabera.

Eguin naçaçu çure dicipulu humill,
eta Jaincoçiar, hala nola baitaquiçu
eguiten placer duçunean, çu obedi-
çaitçadantçat den kheinuric çumee-
nean.

Neure burua, eta nic ditudan guciac
ematen ditut çure gastiguceo chigorra-
ren azpian; hobeago dut mundu hune-
tan gastigatu bertcean baiño.

Çuc eçagutcen ditutçu gauça gu

ciac, generalean, eta particularrean; eta esta gure conciencia barrenean deuz estaliric çuretçat.

Ethorquiçuneco gauçac çure eça gutçan dire, ethor ditecen baiño lehenago; eta nihorc estarotçu iracatsi behar, cer lurrean iragaten den.

Çuc badaquiçu cer dudan on berthutean airciña goateco, eta cein progotchos diren arsecabeac bicioen herdoilldura khentceco.

Eguiçu nitaz plazer duçungucia; eta esteçaçula arbuia ene arima bere bekhatuen gatic, çeiñac nihorc baiño bobequi çuc eçagutcen baituçu.

7. İndaçu gracia ez deçadan iñhas; iaquiñ behar dudana baicen, ez deçadan maita maitatu behar dena baicen, ez deçadan lauda çure gogara denic baicen, ez deçadan preça çuripreciatu çaitçunic baicen, eta esdeçadan arbuia çure desgogara denic baicen.

Eguidaçu gracia ez deçadan gaucez iuia *campoco itchurapenen arabera, İsa II. eta esnadiñ mintça iondeen ganic adit-3. cen ditudan bitz arinen arabera;* baiñan iuia deçadan gauça agueri dirinez, eta spiritualez chuchequi, eta eguiaren arabera, eta gauça gucien

gaiñetic billha deçadan çure borondatē
sainduaren complitcea.

8. Guiçonac enganatcen dire maiz
bere sensuen arabera iuiaturic.

Munduaren maitatçailleac enganat-
cen dire, halaber gauça agueri direnac
eta iragancorrac baicen ez maitaturic.

Guiçon bat hobeagotcen othe da ;
ceren den handiagotçat iduquia ?

Ez segur ; eta guiçon bat bertce ba-
rez laudatua, esta bertceric, baicen en-
ganari bat enganatua bertce enganari
batez : superbio bat bertce superbio ba-
tez, itsu bat bertce itsu batez, eri bat
bertce eri batez : eta laudorio vano ho-
riec baliatcen dire hobequi ohoratceco
baiño desohoratceco, eta confundirceco.

Ecen St. Frances humillac erran duen
beçala guiçona hambat da bere baithan
cembat baita çure beguietan , ô ene
Jaincoa.

LI. CAPITULUA.

*Gauça humilletan hari behar dela
bandiagoric eciñ eguiñ ditequenā,
guciz agortasuneco demboran.*

JESUS-CHRISTOC.

1. **E** Ne semea, eciñ bethi irāun deça-
queçu çure berotasunean, eta be-
thi eciñ çaudezque contemplacioneco
gradu gora batean, ecen naturaleça hoiñ
da gaichtua, eta flacatua, non baitezpa-
da behar baituçu iausi beheragorat, eta
behar baituçu ixhasi bortchaz bederen
bicitce huntaco lacerien iasaten.

Içanen ditutçu bethi hoiñitz khirats,
eta barneco pena pairatceco, garputz
hilcor batean bici çareino.

Behar duçu beraz haraguiā çareino
maiz auhendatu haraguiāren carga pi-
sua ceinac guibelatcen baitçaitu bicitce
spiritualari çure burua osoqui emate-
tic, eta Jaincozco gaucen contemplat-
cetic.

2. Orduā eguiñ deçaqueçun hobe-
tena da çure unhaduraren arintcea cam-

310. JESU-CHRISTOREN.
poco cerbait obra humillez ene baitkan
çure esparançça ematea eta ene beguira
egotea ; çure agortasuna, eta çure dester-
rua pacienciarequiñ iasatea , çure ganat-
bihur nadiñ arteraiño çure consolatce-
rat, eta çure pena guciataric libratcerat.

Ecen ahantçaracico darozquiçut çu-
re nekhe guciac , eta goçaracico çaitut
barreneco baqueaz.

Idequico darotçut ene scrituren ar-
seguinëzco baratcea , çure bihotçça

Psal. bozcarioac çabalduco du, eta *abiatu-*
118. *co çure lausterca ene manamenduen bi-*
dean.

Rom. Orduan eçagutuco duçu *bicitce hun-*
8. 18. *taco sofricariac estirela denz, bericecoiz-*
çuretçat dagoen loriaren aldean.

LII. CAPITULUA.

Baitbedrat uste behar duela çastignac
bobequi dituela mereci consolacio
neac baiño.

A R I M A C.

8. **I** Auna , estut mereci ethor çaitcen
ene consolatcerat. Iustuqui tra-

IMITACIONEA. III. LIB. 311

tateen nauçu miserian, eta atsecabean
 usten nauçunean.

Ecen ita soan ur den beçambat nigar
 eguiten banuere, esneçaque mereci
 çure consolacioneac.

Ecen hziñ handizqui, hambat aldiz,
 eta hambat maneraz offensatu çaitudan
 ondoan, estut iguriqui behar gastiçu-
 ric, eta punicioneric baicen.

Hala gauça guciac ungui pisatu on-
 doan, estut mereci den consolacione-
 ric çhumeena.

Baithan çuc Jainco guciz ona, çure
 obrac defeguiñ nahi estitutçuna, eta
çure graciazco tresorac misericordiazco Rom. 9.
zarrotan erasutchi nahi ditutçuna, 23.
 ematen diotçotçu çure cerbitçariari me-
 recitu gabe Jaincozco consolacioneac,
 guçonen consolacioneac ez beçalacoac.

Ecen çure consolacioneac munduco
 solasen consolacionerac haguitz dire
 differentac.

2. Cer eguiñ dut, Jauna, çuc niri
 ceruco consolamenduric emateco.

Helas ! estut caustecen deuz onic ene
 bicitce gucian, estut deuz ikhusten ene
 baithan, baicen bethiereco pendura
 bat biciorat, eta naguitasun handi bat
 ene escasen usterat.

312 JESU-CHRISTOREN

Eguia da gauça hori, eta eciñ ukha de-
çaquet, bertcela erraten banu ene contra
alcha cintezeque, eta nihor ez ene alde.

Cer beraz merecitu dut ene bekha-
tuez baicen ifernua, eta eternitateco
sua.

Aithorcen dut cinciñez ene Jaincoa,
mereci dudala manera guciez trufatua,
eta arbuiatua icatea, eta esnaicela gai-
çure cerbitçarien artean condatua iça-
teco.

Heraberequiñ eguiten dut aithor
hori, halere erranen dut eguia ene bu-
ruaren contra; ene bekhatuez accusa-
tuc naiz çure ganic errechquiago mi-
sericordiaren, eta barkhamenduaren
ardiesteco.

3. Cer erranen dut ene bekhatuen
orhoitçapenac ematen darotan ahalque-
rian, eta nahasmenduan.

Eciñ ahoa idec decaquet baicen er-
rateco hitz lauc bekhatu eguiñ dut,
Iauna, bekhatu eguiñ dut, urrical na-
quiçu, eta barkha dieçadaçu.

Job. 10.
21. &
21. *Utz naçaçun aphurbat ene atseca-
bean, auben, eta nigar eguiterat,
iauts nadiñ baiño lehenago illhumbez-
co lur hartarat, cciña baita herioaren
egoitça,*

Etta

Eta cer galdeguiten duçu bekhatore criminel, eta dohacabea ganic, baicen ičan dečan bihotça humilatua, eta bere bekhatuen urriquiaz erdiratua.

Eguiazco urriquiac, eta bihotceco humiliacioneac sor-arasten du barkhamenduaren esparantça; hanc fosegatcen du conciencia altaratua cobraraften gracia galdua, libratcen guiçona Jaincoaren coleratic, eta iuntatcen musu saindu batez arima penitenta bere Jaunarequiñ.

4. Bekhatore baten urriquimendu humilla çure gogaraco sacrificio bat da, ceñaren urriña hobeago baitçaitçu insensu, eta bertce usain on guciena baiño.

Urriqui hura compara daiteque *usain Luc. 7.*
on preciatu harequiñ, ceña isuria içatu^{33.}
baitcen çure oin sacratuen gainerat: *Psal.*
ecen estuçü egundaiño arbuiañu bibotz^{30. 15.}
eguiaz, qui urriquitu, eta humiliatu bat.

Urriquimendu hura da ihes lekhua gure arimaco etñaijen contra.

Hanc eramaten tu bertceran hartu ditugun notha, lohidura, eta khutsu gaichto guciac.

LIII. CAPITULUA.

Munduco ontasunequiñ iostac direnei
 estioçatela Jaincoac ematen bere
 graciaç.

JESUS-CHRISTOC.

I. **E** Ne semea, deuz esta haiñ balioç
 sic, nola ene gracia, estu nahi
 içan berce gauecequiñ belfatua, ez na-
 hastatua munduco consolacioneequiñ.

Nahi baduçu beraz hura eman die-
 çaçudan hastan çaçü çure ganic traba
 guciac.

Billha çaçü erretiramendua, lakhet
 bequiçu bakharric çure buruarequiñ
 egoten.

Ihes eguiogute solas alferrei, iarraic
 çaquizco othoitçari, duçun artha çure
 conciencia garbi iduquitceaz, eta çure
 bihotça berhi çure bekharuen urriquiaz
 çaurtua içateaz.

Munduari ez balitz beçala behatu
 behar dioçu, eta lothu behar çauzco
 Jaincoari hertsiquiago lurreco gauça
 guciei baiño.

Ecen eciñ duqueçu gogoa ene bai-
 than fincatua, munduco atseguiñ ira-
 gancorren ondoan çabilçala.

Hastandu behar duçu çure eçagune-
 taric, eta maitetaric, eta iduqui behar
 duçu çure arima munduco consolacio-
 ne guciez gabetua.

Hartaracotz Iondoni Petri Apосто-
 luac othoisten ditu hertsiqui guiristiño
 guciac, bici ditacen lurraren *guircean* Pet. 2.
lehortar, eta bideante beçala. II.

2. Oi nolaco segurantzarequiñ hil
 cen den guçona deusi ere mundu hun-
 tan amudioz estatchacona !

Ordean arima eri eta flacoa eciñ
 daoque gauça gucietaric horla hastan-
 dua, eta lurreco gancequiñ iosia denac
 estaqui cerden guçon barrencoi, eta
 spiritualaren libertatea.

Bada nahi badu içan spiritual, behar
 diote ukho eguiñ, atceei beçala hur-
 coei-ere, eta bere buruaren beldur
 içan behar du nihoren-ere baiño gue-
 hiago.

Çure burua osoqui garai ahal bade-
 çaçu errechquiago guero bertceac egui-
 nen tutçu.

Victoriaric handiena norc bere bu-
 rua garaitceada. Norc-ere bere burua

heci baitu halaco maneraz non harēn
 sensuec arraçoĩñari obeditecē baitiote,
 eta haren arraçoĩñac gauça gucietan ene
 borondateari hura da bere buruaren ga-
 raitçaille, eta munduaren nauñi.

3. Nahi baduçu perfeccione gora hu-
 ra ardietsi, lothu behar çaiçco lan hari
 çure indar guciez, hari behar duçu tu-
 haitça errotic picatcen, athera behar
 duçu çure bihotçetic ceure buruarentçat
 çure aĩsientçat, eta ceĩñ nahiden mun-
 duco ontasunentçat duçun amudio de-
 fordenatua.

Norc-ere bere amudio propioa ga-
 raitu baitu, haiñac eguiñ du hurren hu-
 cia, ecen ebaqui du bicio gucien erroa.

Eta victoria haren fruitua da baque
 bat deusecere ecĩñ altara deçaquena.

Baiñan nola gutiac baitire bere burueĩ
 hiltcera enfajatecē direnac: hala gue-
 hienac bere passioneen gathibu gueldi-
 cendire, halaco maneraz bai non spiri-
 tuac ecĩñ garai baiteçaque haraguia.

Bada enequiñ libertate osoan ibiltce-
 co heci behar dire guticia defordenatuac
 eta ez lothu creature batiere passionez,
 edo amudio propioz.

LIV. CAPITULA.

Graciaren, eta naturaleçaren mobimendu diferentiez.

JESUS-CHRISTOC.

1. **E** Ne semea, artha handirequiñ hari çaitte çure baithan beresten naturaleçaren, eta graciaren mobimenduac, ecen haguitz dire gaitçac eçagutcen, eta presunatic arguituenec-ere nexhes ixhasten dute hequien artean diferenciaren eguiten.

Guciac unguiari darraizco : guciec cerbait ontasun dute bere hitcen, eta obren chedetçat ; baiñan unguiaren itchurac haiñitz enganatcen ditu.

2. Naturaleça fiñeciosa da, guiçon guehienac irabaften ditu, eta bereganatcen, enganatcen, eta bere saretarat erorasten, eta estu bertce chederic bere buruaren contentatcea baicen.

Contratat graciac estu nihor enganatcen, simplea da, eta artificio gucien etsaia : hastantcen da gaizquiaren iduri gucietarie, guciac eguiten ditu phuruqui Jaincoa gatic, ceñña baira

haren eguiazco sofegua, eta haren che-
de bakbarra.

3. Naturaleçac estu hil nahi, estu
nahi içan çapatua, ez garaitua, nek-
hez obeditecen du, eta gaitci çaio az-
pico içatea.

Baiñan gracia darabilan animac at-
tha daoca bere buruaren mortificatceaz,
eta atseguiñen guticieï contra eguiteaz,
nahi du garai deçaten, hertz deçaten,
libertateaz gabe deçaten, erreguela hert-
sren azpian eman deçaten.

Urrun da nauñca luna billhatecic edo
desiratecic; aitecic beñi nahi du içan
Jaincoaren manuco, eta egon haren az-
pian, *eta beñi prest dago bere burua*
Jaincoaren amorea gatic guiçon guciën
azpian amaterat.

4. Naturaleça bere intrefac darabil-
la, hura bere abantailen ondoan da-
billa.

Graciac berriz estio beiratcen bere
aiziari, eta probetchuari; baiñan bai-
bertceren onari.

5. Naturaleçac nahi du içan ohora-
tua, eta errespetatua.

Graciac estu nahi ohore, eta loria-
ric Jaincoarentçat baicen.

6. Naturaleça ahalqueriaren, eta
mezpreciaeren beldur da.

Gracia pairatcen ditu afruntuac *AF. 5.*
bozcarior equiū JESUS - CHRISTOREN *41.*
amore a gatic.

7. Naturaleça maite du pausua, eta gorputçaren aisia.

Gracia eciñ daoque alferric, eta gogotic lanari lotcen çajo.

8. Naturaleça gauça ederren, eta curiosen ondoan dabilla, biguin ditu gauça tcharrac, lodiac, eta larçac.

Gracia billhatcen tu gauça lanoac, eta guti bahiosac; harroac, eta gogorac estitu arbuiatcen; gogotic iausten tu tresna çahar, eta ihetceac.

9. Naturaleça lureco gaucei darraiote, bozten da irabaciaz, tristatcen calteaz, affarratcen; eta sumintcen bitz ofensagarri batez.

Gracia lotcen çaic ceruco ontalunei haiñ borthisqui non munduco calteec ezpaitute altaratcen, ez uquitcen bidegabecc, ez affartatcen offensec; ceren bere tresora, eta bozcarioa eman baitu ceruan deusic galtcen esten lekhuau.

10. Naturaleça abaricioa da, eta hirrissez bethea gogoticago dago ematerat baiño hartcerat, bereac ditu maite, eta iabetu nahidu gauça guciez.

Gracia liberala da, hanc estu nahi

1 iabetafunic, balfan nahi ditu gauçac;

At. gutiz contentatcen da, eta atseguiñago

20. 38. çαιο hartcea baiño ematea.

11. Naturaleçac ematen darocu amudio munduarentçat, eta creaturentçat billharasten darozquigu gorputçaren nahicarac; eta erabilteen gaitu vanitateen ondoan; galarasten darocu demborra solas, eta goan ethorti alferretan.

Graciac ematen du Jaincoaren amudioa, eta berthuteena; hanc ukho eguiten diote creaturei ihes munduari, biguin dicu haraguiaren guticia lohiac; usten ditu pafaieta inutillac, eta ahalque da iende artean aguertceaz-ere.

12. Naturaleçari on çαιο campoco consolacioneen içatea, eta sensuen atseguiñez goçatcea.

Graciac gure consolacionea billharasten darocu Jaincoa baithan, eta ontasun soheranoan, gure atseguiñ gucia.

13. Naturaleça bethi hari da bere progotchu, edo aisia gatic, estu deuz eguiten dohaiñic, baiñan haiñbertce, edo guehiago içatea gatic, eta bederen sagorez, eta laudorioz pagatua içatea gatic, eta haiñitz baliarasten-ere du eguiten, edo ematen duena.

Baiñan graciac estu billhatcen deuz iragancortic, estu nahi bertce irabaciric edo sariric Jaincoa bera baicen, eta lurreco ontasuneraric estu nahi ceruco ontasunen ardiestecco behar dena baicen.

14. Naturaleça bozten da ahaide, eta adisquide haiñitcen içateaz, loriatcen da bere sortce distiantaz, eta casta nobleaz, handiei gorthe eguiten diote, lausegatcen ditu aberatsac, eta bere idutacoei eguiten diote besta, eta beguitarte.

Graciac maite ditu bere etsaiac, eta adisquide haiñitz içateac estio burupe-ric ematen, esta superhiatcen bere sortceaz, estu preçatcen bere aitciñe-coen noblecia, berthuteac eçpadio preçarasten.

Pobreei guehiago behatcen diote aberatsci baino, estitu handiac lausen-gatcen; baiñan innocent doloratua urricaltcen çaio. Presuna simpleac, eta eguiatiac ditu maite, eta ez dobleac, eta artificiosac.

Presuna prestuac bertchatcen ditu gue-rotic guerorat perfeccioneã aitciña goa-terat, eta JESUS-CHRISTOREN *berthuteac* 1. Cor.
obretan emannic haren idurico eguiterat 13. 31y

15. Naturaleça lauster errencuratcen da penaz, eta gabeaz.

Graciac constanqui pairatcen du pot
brezia.

16. Naturaleça beretçat hari da ;
iharduquitcen badu , gudu eguiten ba-
du , beretçat eguiten du.

Graciac gauça guciac bihurtcen
diotça Jaincoari , ceña ganic heldu
baitire : estu uste baduela deuz onic ,
estu deusez-ere buruperic estu ihardu-
quitcen , eta estaoca bere burua bert-
ceac baiño arguituago ; baiñan bere
adimendua , eta argui guciac ematen
ditu Jaincoaren çuhurciaren , eta haren
juiamenduen azpian.

17. Naturaleçac iaquiñ nahi tu gau-
ça gordeac , eta secretuac : aditu ber-
riac , ilkhi camporat , eta dastatu gau-
ça gucietatic. Nahidu içan eçagutua ,
eta cerbait eguiñ , bederen , laudorioac ,
eta estimua erakhar dioçoquetenic.

Gracia esta contu hari berriez , eta
curioftasun vanoer ; ecen horietan estu
ikhusten gure corruptione çaharraren
marcaric baicen , eta bertce alde eguia
errateco esta deuz berriric , hala nola
ezpaita deuz iraupenezcoric lurraren
gaiñean.

Harc iracasten du sensuen guticien
bersten , vanaloriari , eta gure buruaz

dugun contentamenduari ibes eguiten,
gure baithan laudagarri, eta miragarri
direnac humiltasunaz gordetzen, gauça
gucietan, eta iaquintasunaren argui gu-
cietan arimaren progotchua, eta Jain-
coaren loria billhatcen.

Estu nahi içan laudatus, baiñan
Jaincoa nahi du lauda dadiñ bere do-
haiñ gucietan, ceren hanc bere libe-
ralitate phuruz ematen baititu gauça
guciac.

18. Gracia hura naturaz goragoco
argui bat da, Jaincoaren dohaiñ bere-
cibat.

Hura da ungui mintçatecco hautet-
sien marca, eta ciguillua, eta salba-
mendu eternalaren bahia. Hanc arima
alchatcen du lurrecco gauen amudio-
tic ceruco gauen amudiorat, eta le-
hen gucia haraguizeco cena gucia spiri-
tual eguiten du,

Hala cembatenaz naturaleça hecingo
eta çapatuago baita hambatenaz gracia
ifurcõ da bethequiago arimarat; eta gui-
çon barencoia egonetic egunerat Jain-
cozco ifuri hufuez perfeccionean aitci-
ñatcen da, eta hurbilteen Jaincoare-
quin behar duen idurirat.

LV. CAPITULUAZ

*Naturaleçaren corruptioneaz, gracia-
ren beharraz, eta hanc arimetan
eguiten dituen effectuez.*

A R I M A C.

1. **E** Ne Iauna, eta ene Jaincoa ;
çure imaginatat, eta iduritat
creatu nauçuna, indaçü bada çure gra-
cia hura ceñaren handiatfuna, eta be-
harra haiñ unguï eracutchi baitarota-
çu; garai deçadantçat ene naturaleça
gaichtoa, ceñac bethiere bekhaturat,
eta heriotcerat bainarama.

Rom. 7.
23. *Ecen sentitcen dut ene haragui an be-
khatuaren leguea, spirituaren legueari
contra eguiten dioena ceñac gathibu it-
chequitcen bainau, eta maiz eraguiten
baitarozquit sensuen nahicarak.*

Hala eciñ garai deçaquet ene pasio;
neen indarra çure gracia ezpada ethort-
cen ene bihotcerat, ene laguntcerat,
eta borrhiferat.

2. Çure gracia ren; eta gracia han-
diaren beharra dut hezteco naturaleça

bat, *haste hastetic gaitcerat ekbarria.* Gen. 9.

Ecen naturaleça hura lehenbicico ^{21.}
 guizonaren bekhatuaz gaichtatua, eta
 poçoatua içatu da, eta bekhatu haren
 pena iutsi da Adamen ume gucietarat.

Halaco maneraz bai non naturaleça
 ona, eta escas gabea celaric çuc creatu
 cinduenean, orai haren icena ematen
 baiçaiio bicioari, eta flaqueciari; ce-
 renera naturaleça hanc graciaz ezpada
 lagundua lurrerat, eta bekhaturat bai-
 caramatça.

Hanc orai duen indar aphurrac su iñar
 bat diruri hautfaz estalia, eta su iñar hu-
 ra arraçoin naturala da illhumbeez esta-
 lia, ceinaren artetic eguiten baita oraiño
 unguiaren; eta gaizquiaren, eguiaren,
 eta gueçurraren artean berezcoa, eta di-
 ferencia; estuelaric arren ahala ungui-
 çaionaren eguiteco, gabetua delaric
 eguiaren eçagutça osoaz, eta haren desi-
 rac estirelaric iustuac, eta innocentac.

3. Hargatic, ene Jaincoa, çure Rom. 7.
leguean lakhetcen çait, eca maitatcen 22.
du barreneco guizonaren arabera,
 baitaquit ona dela, iustua, eta saindua *Ibid.*
dela, condenatcen dituela gaizqui gu- 12.
 çiac, eta iracasten darocula bekhatua-
 ren higuintcen.

*Ibid. 25. Baiñan baraguiac bekhatuaren le-
guearen azpian ematen nau; eta sensuen
guticiac hobequiago eguiten ditu arra-
çoinarenac baiño.*

*Handic heldu da, causitcen baitut
Ibid. 18. ene baitan unguiaren eguiteco nabia,
eta ezpaitut causitcen haren complitceco
abala.*

Deliberacione onac hartcen ditut; baiñan nola ene flacotasunean escasten baitçait hagoan egoteco behar dudan gracia, den trabaric chumeena edire- ten dudanean flacatcen naiz, eta bihot- ça erortcen çait.

Hala eçagutcen dut perfeccionearen bidea, eta badaquit cer behar dudan eguiñ haren ardiesteco; baiñan ene cor- rupcionearen carga pisuac çapatunic eciñ harat hel naiteque.

4. Oi, ene Jaincoa, ala çure gracia- ren behar bainaiz unguiaren hasteco, hartan aitciñatceco, eta haren oloqui akhabatceco.

*Ecen hura gabe eciñ deuz dadiquet;
Psal. baiñan gauca gucien eguiteco gai naiz
9. 14. hartaz boribistua naicenean.*

O gracia ceruco dohaiñ eguiazco, ceina gabe ezpaita merçimendu pro- pioric, eta ceina gabe naturaleçaren

dohaiñ guciac ezpaitire deuz !

Hura gabe guiçonaren iaquintasuna,
eta antcea, aberastafuna eta ederta-
funa, indarraren, eta bihotçaren
handitafuna, spiritua, eta hitz eder-
rac, estire deuz çure beguietan, ô ene
Jaincoa.

Ecen natura leçaren abantail horiec
ematen çaizcote onci beçala gaichtoei-
ere, gracia, eta Jaincoaren amudioa da
hautetsien dohaiña berecia, hartaz mere-
citen dute bicitce eternala.

Haiñ gauça handia da gracia, non
profeciazco spiritua, miracuilluen ob-
ratceco dohaiña, eta contemplacioneric
gorena-ere ezpaitire hura gabe preçat-
ceco !

Fedea bera, esparantça, eta bertce
berthuteac eciñ daitezque çure goga-
raco, ô ene Jaincoa, gracia, eta kha-
ritatea gabe!

5. O gracia dohatfua, ceñac spiri-
tuz pobre direnac berthutez aberatz
eguiten baitituzçu, eta ceruco dohai-
ñez betheac direnac humill baitaduz
catçu !

Iauts çaitte ene arimarat, çato ene
ganat, eta goicetic bethe naçaçu çure
consolacionez, beldurreez nekheac,

eta agortasunac flacaturic eroraraz naçaten.

Othoisten çaitur, ene Jaincoa, be-
thi caufiaraz naçaçu çure gracion çure
aitciñean.

2. cor. Ecen asco dut çure gracia, naturale-
12. 9. çac desiratcen dituen bertce gauça gu-
cietaric içaten ezpanuere.

Cer nahiden tentacione, edo atsecabe
guçtha daquidan eznaiz deuez-en-ere
betur içanen çure gracia eneçuen
deiño.

Harc borthisten nau, guidatcen, eta
laguntcen nau.

Ene etsai guciec baiño indar guehia-
go du, eta argui guehiago munduco
çuhur guciec baiño.

6. Harc iracasten du eguia, harc
chuchentcen bicitcea, harc arguitcen
bihorça, arintcent penac, eta atseca-
beac, khentcen tristecia, eta beldurra,
hazten debocionea, eta isuraraften peni-
tenciazco nigar sainduac.

Cer naiz ni hura gabe, egur ihar bat
suzcoz baicen onestena!

Orat. Beraz, ene Jaincoa, çure graciaz
Dom. prepara naçaçu aiticñetic, eta gracia
xvi. hura lagun bequit beithi, eta atçarria
iduc benaçã contiño obra onen eguiterat.

JESUS-

JESUS-CHRISTO çure semea Jaunaren
mercemenduac gatic. Halabiz.

LVI. CAPITULUA.

Gure buruari ukho eguiñ behar diogula ;
eta iasan gurucea JESUS-CHRISTO
beçala.

JESUS-CHRISTO.

I. **E** Ne semea, cembatenaz guehia-
go higuinduco baituçu çure bu-
ruea, hambatenaz hertsiquiago enequiñ
lothuco çare.

Eta nola campoco deuz ez desirat-
ceac eguiten baitu barreneco baquea,
hala gure buruei ukho eguiteac eguiten
du Jaincoarequiñ gure batasuna.

Nahi dut ikhas deçaçun gauça guciac
ene nahirat usten contrestatic, eta erran-
quiçunic batere gabe.

Niri iarraic çaquizquit, ni naiz bidea, *Mateo*
egua, eta bicitcea ; bideric gabe nihor *9.9.*
eciñ dabilque, egua gabe esta eçagutça
seguric, bicitcea gabe esta nihor bici.

Ni naiz çuc hartu behar duçun bi-
dea ; çuc sinhetsi behar duçun egua.

çuc desiratu, eta iguriqui behar duçun
bicittea.

Ni naiz bide segura, eguia eciñ engar-
natuzcoa, bicitte fiñ gabecoa.

Ni naiz bide chuchenena, eguia le-
hena, bicitte eguiazcoa, dohatfua,
eternala.

Ene bidean baçaude, eçagutuço du-
Ioan. 8. çu eguia, eguias salbatuço çaitu, eta

12. bici aracico çaitu eternitate gucian.

Matb. 2. Bicittea ardietsi nahi baduçu be-
19. 17. guira çatçu ene manamenduac.

Nahi baduçu eguia eçagutu, sinhets-
açu ene baithan.

Ibid. Perfer içan nahi baduçu sal çatçu
21. ditu çun guciac.

Luc. 9. Ene dicipulu içan nahi baduçu ukho
23. eguiocu çure buruari.

Bicitte dohatfua irabaci nahi badu-
çu, mezpreça çaçu oraico bicitte hau.

Nahi baduçu cecurat alçhatu, behe-
ra çaitte, eta humilia lurrean.

Ene erreguetafunean partale nahi ba-
duçu, iasan çaçu enequiñ gurutcea.

Ecen gurutcearen maitatçailleec bai-
cen estote caustuço dohatfutafunaren,
eta eguiazco arguiaren bidea.

A R I M A C.

3. **E** Ne launa, eta ene Jaincoa çure bicitcea haiñ nekhatus, eta munduaz arbuiatus icatu denaz. gueroztic, eguidaçu gracia çure imitatceco, eta munduaren meziprecioaren desiratceco.

*Ecen cerbitçaria esta handiago bere launa baiño, ez eta dicipulua bere nau-
sta baiño.* Math. 10. 24. Ioan. 13. 16.

Ufaçaçu beraz çure cerbitçaria çu beçala bicitcen, ecen hortan dago ene salbamendua, eta saindutasun eguiazcoa.

Çure bicitceaz mintço estiren liburuec edo solasec esnaute consolaten, esnaute oloqui contentaten.

J E S U S - C H R I S T O C.

4. **E** Ne semea, daquiçunaz gueroztic, eta iracurri ducunaz gueroztic nic cer eguiñ, eta iracatsi dudan *doñatsi içanen çare hic obretan ematen vaditutçu.* Ioan. 13. 17.

Norc ere baitaquizqui, eta beguiratcen baititu ene manamenduaç hanc ni maitacen nau, eta nic ere hura maitatuco dut; eta hura iataracico dut ene aitaren tronuan. Ioan. 14. 11. Ep. 2o. 6. Apoc. 3o. 12.

E c i j

A R I M A C.

5. **J** E S U s ene Isuna , eguin bedi çue erran eta agundu duçun beçala , eta orhoi gai errenda naçaçu gracia haren ardiesteo.

Hartu dut gurutcea çure escutic , isanen dut gurutce hartu dudana , eta garraiatuco dut heriotceraiño çuc manatu darotaçun beçala.

Fraide saindu baten bicitcea gurutcea da baiñan gurutce hura ceruco bidea da.

Sarthu naiz bide hartan , etçait cill-hegui guibelat bihurtcea , are gutiago bide haren ustea.

6. Ea beraz anaiac , goacen elkharrequiñ JESUS gurequiñ içanen dugu.

JESUSEN amoregatic hartu dugu gurutcea : haren amorea gatic iasan çagun fiñeraiño.

Hura içanen da gure laguntçaille ; guidari , aiteindari.

Horra gure erreguea non doan gure aiteciñean , hanc gure alde nahidu guduçatu.

Jarraic gaquizcon bihotz handireñ quiñ , estugun etsaien beldurric.

Hill gaitecen behar bada guerla horç

tan, eta gure laidotan etç agula erra- 2. Ma-
 naraz gai icatu gurela guratcearen hab. 7.
 banderaren usteco. 2.
 1. Ma-
 chab. 9.
 10.

L VII. CAPITULUA.

Etçaicula bihotça erori behar gure
 escafen gatic.

JESUS-CHRISTOC.

1. **E** Ne semea, nahiago çaitut ikhufi
 humill, eta pacient atsecabetan;
 ecen ez debocionez, eta consolacione
 spiritualez berhea gauçac çure gogara
 doazquitçunean.

Cergatic horla khechateen çare çure
 contra eguiñ edo erran den gauça chu-
 me batez.

Handiagoa balitz - ere etcindugue
 hargatic altaratu behar.

Utzatçu guiçonen solas vano horiec,
 esta gauça berri bat halacoen aditcea,
 esta lehen aldia horla çure contra mint-
 çatu direna; ez eta azquena ere haiñitz
 bici baçare.

Bihotz haiñitz duçu deuz pairatce-
 coric estuçunean, bertceei conseillu-
 onac ematen diotçotçute, eta çure hitz

onez borthisten diturçu ; baiñan uste-
cabeco cerbait gaitz guerthatcen , çait-
çunean , berehala escasten çaitçu con-
seillua , eta indarra.

Eçagut çaçü beraz çure flacotasun
eciñ guehiagocoa ; frogatcen duçu
maiz den gauçaric chumeenetan. Hale-
re iaquiñ çaçü pena horiec , eta horla-
coac cerutic egortcen çaiquitçula çure
salbamenducorz.

2. Khen çatçu lehen bai lehen pena
hec çure bihotcetic ; eta eciñ baçaoz-
que hec sentitu gabe , bederen etçaitc-
cela khecha , eta hequien gatic ezbe-
quiçu bihotça eror.

Paira çaçü bederen pacienciarequiñ
eciñ eguiñ badaieçaqueçu bozcariorre-
quiñ.

Pena baduçü çure contra mintçat-
cen aditceaz , eta orduan colera bich-
ten bada çure bihotcean , facega çaçü
berehala , eta ezpedi athera çure ahotic
hitz behar gabecoric , eta flacoac scan-
dala derçaquenic.

Calma bihurtuco da lauster gracia-
requiñ batean , eta gracia hanc sofega-
tucoda çure bihotceco alçaramendua ,
eta errefumiñ gucia goçatucoda.

Bici naiz oraiño , dio Jainco launac ;

bethi prest çure laguncerat, eta çuri egundaiño baiño consolacione guehia-goren ematerat, baldiñ çure esparantça gucia ene baihan emanic othoisten banauçu khar handirequiñ.

3. Caren ferma, eta prepara çaitte egundaiño baiño guehiago pairatcerat.

Esdeçaçula etsi guerthatcen baçare atsecabeez maiçago penatua, edo bort-hisquiago tentatua.

Alabaiñan guiçon çare, eta ez Jainco: baduçu gorputz bat, eta etçare spiritu hutz aingueruac beçala.

Nola ciñagozque beti berthutezco, eta indatrezco estatu berean, hala egoru estirenaz gueroftic ez aingueruac, ceruan ez eta guiçona parabisu lurrecoan.

Nic plainuz daudecenac consolaten ditut, eta atheraten bere penetraric, nic Jaincota funeraiño alchatcent ditut bere flacota funa eçagutcen dutenac.

ARIMAC.

4. **E** Ne Iauna den bethiere benedi- Psal.
 catus çure hitça; goçoago da ene 28. 11.
 bibu çarentçat estiric hobereña ene ahoa-
 çentçat baiño.

Cor eguiñ neçaque hambat atseca-

336 • JESU-CHRISTOREN
be, eta hersturen ercia, çuc ezpaninduz
çu borthisten çure hitz sainduetz.

Baiñan cer antcia dut nie cer nahiden
pairaturic-ere, ardiesten badut salba-
menduco porturat.

Iauna indaçu fiñ on bat, eta mundu
huntaric bertcerat iragate dohatsu bat.

Ene Jaincoa orhoit çaitte nitaz, eta
guida naçaçu bideric chuchenenaz çure
errefumarat. Halabiz.

LVIII. CAPITULUA.

*Es ditugula çundatu behar Jaincoaren
iuiamenduac, eta gutaz gorago diren
gauçac. Cer maneraz behar ditugun
oboratu sainduac.*

JESUS-CHRISTOC.

I. **E** Ne semea, beguira çaitte sart-
cetic gauça goreguitan, eta
çundatcetic Jaincoaren iuiamendu gor-
deac.

Ea cergatic Jaincoac batusten duen,
eta bertce bati gracia handiac eguiten
diorçon, cergatic denbat humiliatua,
eta bertce bat altchatua.

Gauça

Gauça horiee ichitcen dituste guiçonen argui guciac, eta hequien spiritu eta arraçoimendu guciac estire gai Jaincoaren iuiamenduen eçagutceco.

Hala beraz deabruac horlaco gogoe-tac egortcen darozquitçuncan, edo guiçon curiosac horlaco galde suerteric eguit endarozquitçuteneac; ihardertz dioçõute proferaren hitz hautaz: *Iustua Psal. çare launa eta çure iuiamenduac çuce-118. 137. nac dire.*

Edo bertce hautaz *launaren iuiamenduac reguiarçeoac dire, eta berenez, Psal. 18. 10. dire inñtuac:*

Guiçonec icialdura behardute ene iuiamenduentçat, eta ez dute hari behar hequien çundatcen, ecen guiçonaren adimendua esta gai hequien eçagutçan sartceco.

2. Etçaitecela halaber iat iharduquitcen sainduen merecimenduez, hez bata sainduago den bertcea baiño, nor den handiago edo gorago ceruco erre-fuman.

Horlaco gaucec bichten tuste maiz behar gabeco escatimac, hazten supherbiotasuna, eta vanaloria, eta batbedera vanitate gorde batez bere sainduaren

338 JESU-CHRISTOREN
bertceac baiño gorago haltatcen hari
dela, eguicen dire banderigac, eta hetan
fartcen herrac eta jobidiac.

Iharduquitce horiec estire behiñ-ere
on eta probetchos guicentçat, eta
berhi dire higuingari sainduentçat,
1. cor. Ceren expainair, ni eseatimetaco faino
14. 33. coa baiñan bai baquezcoa, eta baque
hura estago norc bere burua eguiazqui
haltatcean: aircitic norc bere burua
eguiazqui humiliatcean.

3. Batquec debocione guehiago dute
saindu batentçat bertce batentçat baiño;
ordean affeccione hori maigago da hu-
manoa, eta naturala ecenez naturaz go-
ragoçoa, eta Jaincozcoa.

Saindu guciac nic eguiñ ditut, nic
eman diotet gracia, nic loriaz sarifia-
tu ditut.

Nic eçagutcen tut baxhotcharen me-
Pfal. recimenduac, Nic eman diotet ete
20. 4. estit. sunaren, eta ontasunaren marcat,
hec enetçat deuz eguiñ baiño lehen.

Nic eçagutu ditut mende guciac bai-
ño lehenago nerrorec maitatu, eta pre-
destinatu dirudanac, esnaute hec ni lehe-
10an. nic hautatu, Nic bec hautatu ditut, eta
3. 19. bereci mundutic.

Nic deitbu ditut ene graciaz, ene

ganat thirata ditut ene misericordiaz ,
 nic munduco tentacione diferenten atz
 tean guidatu ditut.

Nic bethe ditut ene consolacione sain-
 duez , nic eman diotet onean iraupena ,
 eta perseverancia , nic fiñean khoroatu
 dut hequien paciencia.

4. Nic guciac eçagutcen ditut , gu-
 ciac lehenbiciotic azqueneraino , eta
 maitatcen amudio infinitu batez.

Nic behar dut beraz içan laudatua
 gauça gucietan , eta gauça guciñ gai-
 netic , nic behardut içan ohoratua ene
 sainduetan ; eceñ nic predestinatu di-
 tut ; eta altchatu haiñ loria handirat ,
 merecimendu propioric aitcietic içan
 gabe.

*Hargatican norc-ere meçpreçatcen
 baitu ebungena , haiñac estu ohoratcen
 handiena , eceñ nic eguiñ ditut handia ,
 eta chumea.*

Eta norc-ere offensatcen baitu saindu
 hetaric bat , haiñac ni ofensatcen nau ,
 eta ceruan diren bertee guciac.

Eceñ guciac caritateaz iuntatuac ,
 eta bateguñac dire.

Estute guciac gogo bat , borondate
 bat , eta amudio bat baicen.

5. Baiñan guziz miragarri dena da :

340 JESU-CHRISTOREN
maitago bainaute ni bere buruac, eta
bere merecemendu gueiac baiño.

Ecen bere buruz gorago altchatu-
ric, bere amudio propiotic ilxhiric
maitatce naute ni soberanoqui, eta bere
indar guciez, eta hartan canfitcen dute
bere pausua, eta dohatfutafuna.

Deu see ecin guibela derçaque ene
maitatceric, eta ecin jautz ditezque ni
baiño deuz beheragoren maitatcerat,
ceren nola baitire egia eternalaz betheac
seculan iraungituco esten amudioaren
suaz erretcen hari baitire.

Hala beraz guizon haraguituco lurre-
ra bihorça penditua dutenac, eta bere
atseguiñac baicen maitatcen estaquite-
nac ez bitez atrebi sainduen dohatfutafu-
naz mintzatcerat.

Berretcen, edo gutitcen dute he-
quien loria bere nahiaren arabera, eta
ez eguia eternalac ematen duenaren ara-
bera.

6. Hetic hañitcen baichan bada
ignorancia, guciez hañen baichan, cei-
ña argui escasez ezpaitaquite cerden
amudio phuru, eta spiritual batez ni-
horen maitatcea.

Nihoren maitatcean amudio natura-
lac, eta adisquidetasun humanoac da-

IMITACIONA. III. LIB. 341
rabilitça; eta uste dute lurreco gauzez
beçala dela cerucoez-ere.

Baiñan diferencia haguitz handia da,
presuna imperfetec uste dutenaren, eta
presuna cerutic arguituec egagutcen da-
tenaren artean.

7. Beguira çaite beraz, ene semez;
mintçatcetic gauça goreguiez, eta çure
iaquiña ichitcen dutenez.

Baiñan çure eguiñ ahal guciac eguit-
çu ceruco erresuman lekhu baten içate-
co, azquena behar balitz-ere.

Hortaz nihore balesqui-ere norden
handingo, edo foindango ceruan, cer-
taco luque egaguitça hura baldin expa-
da hottaz balintzen bere botuaren era
aiciñean humiliatceco, eta ene guchia-
go ohoatceco, eta landatceco.

Nihor pantiñen dagoenem ceñ hua-
diac oñen hores bekhanac, ceñ cha-
meac horen bertuñeac, ceñ urun den
sainduen perfeccionen, hobequingo,
eta Jaincoaren gogarago eguitenda, sa-
induae elcharrequin comparatcen, eta
hequien handitasunaz, edo chumetasu-
naz iharduquitcen bari denac baiño.

Haguitcez hobeago da sainduac oho-
ratcea, eta ohoiztea, eta hequien
laguntça humiltasunequin, eta nigar-

342 JESU-CHRISTOREN
requiñ galdetcea ; ecenez hequien secre-
tu gordeen curioftafun alfer batez mi-
rateen , eta çundatcen haritcea.

8. Hec ofoqui content dire , guiço-
nec balaquite contentatcen , eta folas ,
eta iharduquitce vano horiee bere ga-
nic haftantcen.

Estute loriarie çharatcen bere mereci-
mendu propiotarie ; estute hatteen deuz
onic dutela bere ganic , guciez niri egui-
sen darotate ohore ; hortaz nic guciee
eman diotçater hequienteat içatu dudan
amudio soberanoaz.

Haiñ betheac dire Jaincozco amu-
diaz , eta cetuco atfeguiñez , non eciñ
baituque deuz efcasie hequien loriac ,
eta dohatfutafunac.

Cembatenaz baitire fainduac lorian
gorago altcharuac , hambatenaz dire
bere baithan humillago , eta arraçoin
hartaz dire ene ganic guehiago huc
bilduac , eta enequiñ herçifiquiago iun-
tatuac.

Hargatic da errana fcriptura fainduan ,

Apoc. Emaren ditustela bere khoruac Jaincoa-
4. 10. *çren oiñetan , abufpez iarratcen direla bil-*
5. 14 *dotcharen airciñetan , eta adoratcen du-*
tela mendetaco mendetan bici dena.

Math.
18. 1.

9. Haiñitceç galdetcen dize , *wordot-*

handiena ceruco erresuman, eta ezpai-
taquite hea berac gai iñanen diren con-
datuac iñateo chumeenen artean.

Gauça handi bat da chumeen ere ce-
ruan iñatea, ceinetan guciac handiac
baitire; guciac deithuac direnaz guero-
stic Jaincoaren umeac, eta eguiatzqui gu-
ciac hala direnaz guero-
stic.

Ecen chumeac alchaturco dire millen *Is. 60.*
artean, bicico dire millaca men, eta *21. &*
bikhatoreac biciteric luceenaren ondoan *65. 20.*
billen dire seculacoz.

Apostoluec galdetu çuten egun batez
nor iñanen cen handiena ceruco erresu- *Math.*
man, eta aditu çuten erreputa hau, *18. 1.*
ezpaçaitte conbertitcen, eta eguiten haur- *& 4.*
ren indarico, erçaitte sarthuco ceruco er-
resuman. Nor-ere beraz humiliaturco
baita haurtio bat beçala, hura iñanen
da handiena ceruco erresuman.

10. Çori gaitz chumeequin batean
humiliatu nahi estutenentçat; ecen no-
la brita ceruco athea behera ecin han
sarthuco dire.

Çori gaitz halaber aberatsentçat *Luc.*
ceñec baitituste mundu buntan bere *6. 14.*
atesguinat, eta nahicaturc: ecen po-
breac ceruan sartcen direnean hec ego-
nan dire campoan oihuz eta nigartez

Math. Humillac boz çaitetze ; *Bozçaitetze*
 3.3. pobreac ; *ecen çuena da çeruco erresuma ;*
 baldiñ Jaincoaren bidean chuchen ibile-
 cen baçaitete.

LIX. CAPITULUA.

Jainco coblla baithan behar dugula
eman çure esparantz çu çuena.

ARIMACO

I Auna, noren baithan eman behar
 dut ene fidancia herren naiceinõ ?
 eta noren çanic iguric abal deçaquece
 consolamenduric mundu huntan ?

Estor deuz uste çure çanic baicen, õ
 ene Jaincoa, ceinaten misericordia infi-
 nitua baita.

Non ungui igatu naiz çu gabe, edo
 non gaizqui çausitu naiz çurequiñ.

Nahiago dut gauça çucien escasean
 bici çure amoreagatic, ecenez aborasta-
 sunen erdian çu gabe.

Nahiago nuque lurreco desterrua
 baldiñ çu han baciñe enequiñ, ecenez
 çeruco erresuma çu han çpaciñe.

Ecen çu çaren lekhan da çerua, eta

heriotcea, eta ifernua çu etçaren lekuan.

Cu çare ene guticia gucien chedea, çure ganat egon behar dut bethi plainuz, oihuz, eta hartzbeherapenez.

Fiñean ene beharretan ecin bertce nihori fida naquioque çuri baicen, ò ene Jaincoa, eta nihor estago çu beçain prest ene laguntcerat.

Cu çare ene esparança, ene habea, ene consolatçaillea, eta ene adisquide guciz leiala.

2. *Guciac bere progotchucoren ondoan dabilteça.* P. 22.
Cuc estoga biltatcen ene salbamendua baicen, eta gauça gucian ene progotchucora baliarasten tutça.

Tentacione, eta atsecabeen hirricuan çuc ni maiz utci arren, guciac ene progotchutan eguiten ditutça, eceñ usatu ohi duçu çure maiteen milla maneraz frogatcen.

Hargatic etçaitut gutiago maitatu, eta laudatu behar atsecabe, eta frogança horietan naicenean, ceruco consolacionerichandienenez bethetcen nauçunean baiño.

3. Hargatic, ene Iauna, eta ene Jaincoa, çure baitan ematen dut neure

esparança gucia, çure ganat eguiten dur
ene ihesa, çure oin sacratuetan ematen
tur neure penac, eta atsecabe guciac, ce-
ren ezpaitur causiteen çutaz lekhora
deuz statoric, eta gambiacor ric baicen.

Ez ene adisquiden nombreac, ez ene
beiratçailleen indarrac eciñ lagunduco
nau; çuhurronec-ere eciñ emanen dautet
conçeillu probetçhosic; eciñ causitueo
dur consolacioneric, guçon jaquiñsu-
nen libuturan, ez laguntçaric aberasta-
funetan, ez segurantçaric lekhu batetan-
ere ceroni ezpaçare adisquidea, ene la-
guntçaillea, habea, ene sustengatçaillea,
iracatçaillea, ene arguitçaillea, ene aber-
rasteco tresora, eta ene segurean emate-
co ihes lekhua.

4. Iduriz gure baquecotz, eta çorio-
necotz diren gauçac estire deuz çu ga-
be, eta estire baliatcen garabic gure do-
batçutafunecotz.

Çure baithan da beraz ontasun gu-
cien gaindidura, bicitcearen goçoa,
çuhurçiazco tulumbioa; eta çure cer-
bitçaric çure baithan duten esparantçac
eguiten du hequien consolacionea, eta
indarra.

Çure ganat daduzcat ene beugiac al-
chatuac, ò ene Jaincoa, çure baithan da

ene esparantça, çure ganic iguriquiteen
 tut guciac, ô misericordien aita.

Benedica naçaçu, sanctifica naçaçu,
 ene baitharat ilur arçu çure cerueo be-
 nediccioneac, eguiçu ene arimaz tem-
 plu saindu bat, eta çure loriaren tro-
 nua, eta ezpedi causi templu hartan
 deuz-ere çure Jaincozco maiestatea
 ofensa deçaquenic.

*Beguer a dieçadaçu, ene Jaincoa, çu- Psal.
 re ontasun, eta misericordia infinituaren 68. 17.
 araberá.*

Entçun çaçü çure cerbitçari gachoa,
 gauça guetien escatien dena, desterra-
 tua, eta hastandua bere herri dohatu-
 tic, eta chortcia herioaren itçalean.

Defenda çaçü ene arima, eta garbi
 iduc açü bicitce huntaco hirrisçuen, eta
 corrupeionearen erdian: eta çure gra-
 ciaz guida çaçü seculaco loriarat ba-
 quearen bidetic.

Hirurgarren Libruaren akhabantça.

J E S U S E N
 IMITACIONEA.
 LAUGARREN LIBURUA.

Aldareto sacramentu adoragarria.
 Amundofco aciba tabain saindarat.

J E S U S - C H R I S T O C.

Matth.
 11. 28.

ATOZTE ene ganat pena-
 tuac, eta cargatuac partien
 guciat, eta nec arinduco da-
 roz qui guet quepenac, eta
 nekheac.

Joan. Nic aguinteen dudax oguia ene bara-
 6. 32. guia da, munduari bicittea emanen dioc-
 na.

LUC.
 22. 18. Har çaque, eta ian çaque, hau da
 ene gorputça, ceina tradituco baita,
 1. Con. eta largatuco beriotcerat çuentçat,
 11. 24. eguiçue hau ene orhoitçapenetan.

Ene baragnia iaten duena, eta ene loan.6.
 odola edaten duena ene baithan dago, 27.
 eta ni baren baithan.

Nic erraten darozquidatçuedan hit- Ib. 64.
 çac spiritu, eta bicitce dire.

I. CAPITULUA.

Cembat errespeturrequiñ beharden erre-
 cibun sacramendu saindua.

A R I M A C.

I. **O** JESUS, eguia eternala hitz ho-
 riec guciac çureac dire, eta çu-
 re ganic ilkhiaç; ez içan arren guciac
 dembora berean erranac, ez lekhu be-
 rean escribatuac.

Eta ceren diren çureac, eta eguiaz-
 coac, hartu behar ditut eçagutçarequiñ
 eta federequiñ.

Çureac dire hitz horiec, ceren çuc
 erranac baitire, eta halaber eneac di-
 re, ceren enetçat, eta ene salbamendu-
 cotz erran baitituçu.

Gogotic harteen ditut çure ahotic
 lekhora, ene bihorcean barnago sar di-
 recentçat.

Ene bihorça animatua !sentitcen dut

hitz samur, esti, eta amultsu horlez :
 baiñan ene bekhatuec icitcen nauten, eta
 ene concienciaren lohitasunac hastantcen
 nau misterio handi hortaric.

Cure gombidatce estiac thiratce nau;
 baiñan ene bekhatuen nombreak, eta
 pisutasunac guibelatcen nau.

2. Manatcen darotaçu fidanciaren
 quiñ çure ganat hurbill nadillala,
 baldiñ nahi badut çure primeçan par-
 teric, ian deçadala Jaincozco ogui
 hura nahi badut bethi bici, eta ardietsi
 loria eternala.

Math. 11. 28. Çatozte ene ganat, dioçu, penex, eta
 nekhez cangatnac çareten guciac, eta
 nic çuen penetario arinduco çairuztet.

O hitz maitagarria, eta bekhatore
 batentçat gucziz consolagarria çuc ene
 Jauna eta ene Jaincoa, gombida de-
 çaçun creatura pobre bat gauça gu-
 ciez gabe bat, laceriaz bethe bat, çu-
 re gorputz gucziz sainduaren comunio-
 nerat.

Baiñan ene Jauna, nor naiz ni atre-
 hitceco çure ganat hurbiltcerat?

3. Reg. 2. 27. Çaiça que, eta dioçu, çatozte guciac
 ene ganat.

3. Nondic heldu da caritate sobra

niakco hori, eta gombiatce gucziz sa-
mur hori?

Nondic duquet aufartzia çure ganat
ethortceco ni cein, e ezpaitut ene bai-
tban sentitcen deuz onic, cerbat bu-
rupe, edo segurantzia eman ahal dieça-
quedaniac.

Nala atrebituco naiz çu ene bihot-
cean errebitcerat, hambat bekharu
çure boguieran eguin dudan ond ?

Aingeruac eta archangeluac ikha-
ran daudez çute aitiñean, iustuac, eta
sainduac beldurdire çureça, eta diogu
halere *çitaz te guciac ene ganat.*

Cerrorec ezpacindu erraten, Ianna,
norc siohetz leçaque; nor hurbiltcerat
aufarta liteque? Ceronec ezpacindu
manarcan.

4. Noe haiñ guicon iustua ehun ur-
thez haritu cen arkha baten eguiten,
ceinotan berac iende gutirequin behar
baitçuen salbatu.

Nola bada ni prepara ahal naiteque
oren batez manduaren creatçaillea erre-
cibitcerat hari çor çaion etrespertuere-
quin.

Moise çure cerbitçari handia, eta
çure adisquide beteciac eguin çuen ar-
kha bat ecin bustelduzco çurez, eta

352 JESU-CHRISTOREN
estali çuen urrerie phuruenaz, han
barna emateco leguearen bi thaulac ;
eta nic creatura bustel, eta corrom-
pituac icaren due aulartcia haiñ erre-
chqui errecibitceco legue emaille so-
beranoa, eta bicitcearen nauñ, eta
autora.

Salomen Israelgo erregue gucien
çuhurrenac çazpi urthe eman cituen
çure ohoretan templu guciz magnifi-
co baten eguiten, çortci egunez eguiñ
çuen haren dedicacioneco besta, mil-
laca sacrificioac ofrendatu cituen, eta
allienciaco arkha trompeta soinuaz, eta
pobluaren bozcariozco oihuen erdian
eraman çuen çarentçat preparatua cen
lekhurat.

Eta ni gacho, eta dohacabea nola
atrebituco naiz çu ene baithan erreci-
bitcerat ni ceñnac oren erdi batez eciñ
gogoa otthoitcean idue baiteçaquet.

Eta ochala behiñ bederen oren erdi
bat behar den beçala eman banu.

5. O ene Jaincoa cer estute saindu
hec eguiñ çuri atseguiñ eguiteco.

Helas ! alanic eguiten dudana deuz
gutia baita, eta ala nic dembora guti
ematen baitut communione saindurat
preparatcen.

Gucitan

Gucitan causticen naiz ene bairhan beribillatua, eta sarthua; gutiagotan gogoaren barraiadura guciataric libratua.

Arraçoin liteque bada çure Maies- tate adora garriaren aitciñean esneçan içan gogoeta sainduric baicen, eta ur- run litecen ene bihotçetic creatura gu- ciac.

Ceren nic errecibitu behar dudana ez- paita solamente aingueru bat, baiñan aingueruen nausia, eta Jaincos.

6. Hörtaz diferencia handia da alien- ciaco arkharen alde batetic, eta bertce- tic çure garputz guciz garbiaren artean, arkhha hartan barna ciren gaucen, eta çure graciaren artean.

Legue çaharreco sacrificio guciac- ere figura batçue ciren, eta etciren comparatceco çure gorpatçarequiñ, ceña baita victima eguiszcoa sacrifi- cio çaharren figurac bethecten ditue- na.

7. Cergatic bada esnaiz khartsuago çure presencia adoragarrian?

Cergatic esnaiz preparatcen artha- guehiagorequiñ çure gorputz precia- tuaren errecibitcerat? Patriarca, eta profeta çahar hec, erregue, eta prin-

354 JESU-CHRISTOREN
ce hec populu guciarequiñ hambat ze-
lo, eta anudio eracutchi dutenaz. gue-
roz çuri çor çaitçun Jaincozco ohorea-
ren emateco?

8. David errege Jaincoziar hura
1. Reg. dantçatu cenbere indar guciroz arkharan
6:14. aiteñean Jaincozco haren aitei eguiñ
ciotçaten unguien orhoitçapeneran.

Eraguiñ cituen haññitz musicaco ins-
trument suerte, saluarat cantareci ei-
nen bozeari orequiñ, contactu cituen
berac-ere harpa soñuz spiritu saindua-
ren graciaz berhenic.

Itascatsi cituen Israeldarrei bere bi-
hoz guciroz Jaincozren laudatcen, eta
boz batez haren egun oroz benedica-
cen, eta lorificatcen.

Bada testament çaharreco arka ham-
bat debocionerequiñ ohortatcen bacenz
eta hambat artharequiñ Jaincoz lau-
datcen bacen haren aiteñean muga suer-
te batquez çembat errespeta, eta deboc-
ione guiristiñoez, eta nic estogu behar
içan gure aldareraco sacramento adora-
gariaren aiteñean, eta JESU-CHRIS-
TOREN gorputz. preciatura errecibitcen
dogunean.

9. Badabiltaçca iendeaz haññitz lexu-
surtetaraz. sainduen çlequiñen ikhaste-

rat, eta ohoratcerat, espanturequiñ
 aditcen tuste hequien berthute, eta obra
 handiac: miretlicie dacufate hequien
 ohoretan eguiñ diren Elicen edertafuna,
 eta magnificencia: errespaturequiñ mu-
 su ematen diote hequien heçurrei urrez
 eta ciricuz estalici.

Baiñan, ene Jaincoa, çu ceroni çare
 gure hurbillean, eta aincinean gure
 aldareen gainean.

Cu ene Iauna, ceinã baitçare saindu-
 eaco saindua guiconen creatçaillea, eta
 singueruetu nauzia.

Hortaco erromeriae maiz curiozta-
 funez eguiten dire cerbait gauça berrã
 ikhustea gatic; hortaz nihor guti heta-
 ric prestuago bihurtcenda, guoiz goari
 ethorri horico arintafunetz eguiten dire-
 neañ, bicitcearen gambiatceaz contu-
 ric eguiñgabe.

Baiñan eguiazqui çare eta erreal-
 qui aldareco sacramenduan, eta çare
 han osoqui, & Jesus dividoa, han çare
 eta noie han dignequi errecibitcen ba-
 itçaitu huiña sanctificatcenda, eta bet-
 hetcen graciaez.

Ez gaitu arintafunac, ez curiozta-
 funac, ez sensuen atseguiñac çurega-
 nat erakharccen, baiñan fede bici ba-

téc, esparantça fermu batec, eta caritate phuru, eta eguiazco batec.

10. O Jainco ikhusten etçarena, eta mundua creatu duçuna, ala çure comportamendua miragarria baita gure alderat ! ala çure estitafuna, eta çure amurtafuna handia aguertcen baita çure hautetsien alderat, hei çure gorputça sacramendu huntan iaterat eman ten dioçutenean !

Gauça horrec ichitcen-tu guizonen adimenduac, horrec guehieñic fidelen arimac çure ganat thiratcen tu ; horrec amudioz sustatcen ditu çute cerbitçarien bihotçac.

Ecen çure cerbitçari eguiazcoei, eta bere bici gucia bere arimen garbitcen daramatenei sacramendu adoragarri hortaric debocionezco khar handi bat heldu çaie, eta bethi betri den amudio bat berthatearentçat.

11. O misterio handi hunen gracia miragarria ; baiñan gordea guiristiño eguiazcoec baicen sentitcen estutena. Eta sinhets gorrec, eta bekhatuaren gathibuec ecin errecibi deçaquetena !

Sacramendu hunc isurtcen du gure baitharat spiritu sainduaren gracia : bihurtcen diotça gure arimari galdu

cituen indarrac: eta cobratcen dio bere edertasuna behatuaren itsutasunac khendu cioena.

Eta gracia hura haiñ handia bada batçuetan non arimatic gorputz flaco huntarat iraganic ofasunac, eta indarrac-ere ematen baitiotça.

12. Baiñan auhendatceco dens da ceren garen haiñ ephel, haiñ ansicabe, eta dugun haiñ debocione guti JESUS-CHRISTOREN errecibitceco, ceina baita hautetsien esparantça bakharra, eta ceinac eguiten baitu hequien merecimendu gucia.

JESUSEC sanctificatcen gaitu, eta harc erosi gaitu, Jesus da gure consolatçaillea desterru huntan, eta sainduen dohat-sutasuna bertce bicitcean.

Baiñan lastimagarri da ceren haiñitz jendec haiñ guti eçagutcen duten sacramendu hunen handitasuna, eta excelencia, ceinac eguiten baitu ceruaren bozcarioa, eta munduaren salbamentua.

O guizonen bihotçaren gogortasun estrañoa! o itsutasun handia haiñ dohaiñ baliosa haiñ guti preçatcea! eta ceren egun oroz errecibitcen dugun ansicabatasunerat erortcea.

13. Ecen sacramendu handi hori ez-
palitz ematen, eta errecibitcen lekhu
batean baicen, eta ezpalitz mundu gu-
cian aphez bat baicen consecratceco po-
dorea laquenic, cer debocionezco khar-
requin esioazque iendeac lekhu hatta-
rat, eta Jaincoaren aphez harenganat
misterio sainduen celebratcen ikhuffe-
rat?

Orai haiñitz aphecece haiñitz lekhu-
tan JESU-CHRISTOREN sacrificioa ofren-
datcen dutenean, cergatic ez progotcha-
fagore hortaz? Ecen Jaincoac manera
hortan bere gracia, eta amudioa hobea-
qui eracuchtea darocu; ceren mundua-
ren parte gucietatat bere gorpuetz sacra-
tuaren comunionea hedatu duenean,
eman baitiote guizon guciei haren erre-
cibitceco errechtafun guchiago.

O Jesus artçaini eternala! Esquer da-
rorçut ceren probreac, laceriatuac, eta
gure hetritic desterratuac garelatic, hale-
re çure gorpuetz, eta odol precistoz has-
ten baicaitutçu, eta sacramendu handi
horren errecibitceat gombidatcen çure

*Math. ahoco hitceez erraren daroençula çaroz-
11. 28. te ene gattat penatuac, eta çargatuac
çareten guciac, eta nic arinduco darozç
quis çuet çuen penas eta nekhasac.*

II. CAPITULUA.

Jaincoa sacramendi buntan guigonari
mirag arrequi et acuchien dioela bere
ontafuna era armdion.

A R I M A C.

E Ne Jaincoa, ene esparança
gucia çare ontafun, era mise-
ricordia infinitan emanic heldu naiz.
çure ganat eris bere miricua ganat
beçala, gofe, era egarri dena bicia-
ren ithurritat beçala, pobrea ceruco
erregues ganat beçala, cerbitçaria be-
re nauşi ganat beçala, creatura bere
creatçaillea ganat beçala, arsecabez
bethea bere consolatçaille poderosoa
ganat beçala.

Bañan nola mercedu dut çu ethor-
çaitteen ene ganat? Not naiz ni çu-
niri çare buruaren emateco?

Nola behhatore bat strebitcen da
çure aiteiñean aguerceat? era çu, lau-
na, nola behenitcen çure behhatore-
baten ganat ethortçeamo.

Cuc eçagutcen duçu ungui çure cerbitçaria, eta badaquiçu estuela bere baitan deuz onic çure bisita mereci deçaquenic.

Aithortcen dut ene esteustafuna; eçagutcen dut çure ontafuna, laudatcen dut çure misericordia; eta esquer darotçut çure amudio eciñ guchiago-coa gatic.

Ecen ontafunez bethecten banauçu; hori eguiten duçu çure bihotceco penduraz, eta ez ene baithan den merecimendu batenere gatic niri çure ontafuna hobequi eçagunarafteco, çure amudioa ene bihotcean handiago emateco, eta ni humiltasunean guchiagofincatceco.

Beraz horla nahi duçunaz gueroz errecibitcen ditut bozcariorequin çure fagoreac; ochala ene indignitateac ez paliote trabaric ematen.

2. O JESUS guciz oha guciz estia; cembat errespetu, eçagutça eta laudorio estaroç quitçute guionec çor çure gorputz sacratuaz eguiten dioçuten dohaina gatic.

Esta gucionic munduan sacramenduhunen excellencia bere hitceç eçagutraz deçaquenic.

Baiñan nolacoac içanen dire ene go-
goetac communione sainduan ene lau-
na ganat hurbiltcen naicenean, ceñña-
rentçat eciñ baituquet errespeturic as-
qui, eta ceñña nahi bainuque halere
dignequi errecibitu.

Ce gogoeta ahalduquet hobeago-
ric, eta ene salbamenducorç progot-
chofoagoric çure aitciñean neure bu-
rua ahalic bererena humiliatcea baiño;
eta çure ontasun infinituqui nitaz go-
rago alchatua laudatcea, eta adorat-
cea baiño.

Laudatcen çaitut ene Jaincoac, eta
eznaiz nihoiz-ere gueldituco çure lau-
datcetic.

Arbuiatcen dut neure esteustasuna;
ematen naiz çure manu gucien azpian,
eta iautsen naiz ene beheratasunaren tu-
lumbiroaño.

3. Çu çare sainduraco saindua, eta
ni bekhatore gucietaric dohacabeena.

Iautsen çare ene ganaraiño, eta ni
esnaiz gai ene beguien çure ganat alc-
chatceco,

Heldu çare ene ganat; enequiñ na-
hi duçu egon, deitzen nauçu çure ban-
quet sacraturat, eman nahi darotacu

ceruco janaria *Aingueruen ognia*, ceñña

362 • JESU-CHRISTOREN
ezbaita berkeric, çu ceroni baicen; Ce-
rutic iausfiricaco ogui bici hura, ceinã
ematen baitio munduari bicitcea.

4. Horra nola eracuchten duçun cer-
taraino maitateen, eta ohoratcen gai-
tutçun.

Cer esquet, cer laudorio estarotçugu
çor haiñ fagore handiarentçat.

Oi ala çure chedeac gure salbamen-
ducotz onac, eta progotchofac içatu
baitciren sacramendu hau ordenatu cin-
duenean!

Oi cein goçoa den, eta gustosa ban-
quet hura, ceinetan çure burua ianaric-
çat ematen baitarocuçu! Oi ala çure
obrac miragarriac baitire! Iauna ala çu-
re boherea handia baita, eta infinitua;
çure eguia ecin explicatuzcoa.

*Gen. 1. Mirçatu çare, eta gauça guciac
psal. eguin dire, eta guciac eguin dire çure
148. 5. hitçaren arabera.*

5. Gauça miragarria, eta fedearen
arguiac gabe sinhetz eldaitequeña tçu
Iauna eguiazco Jainco, eta eguiazco
guçona estalia çate ogui pichca baten,
eta arno chorta baten idurien azpian;
han çare gucia oforic, eta errecibitcen
çaituenaciaten çaitu behin ere consumi-
tu gabe.

Cu çare mundu universoaren nau-
 ti, eta iabea, deusen-ere beharrie
 estuçuna, eta halere eguiñ duçu sa-
 cramendu hori gure baithan egotea
 gatic.

Ene arima, eta gorputça iduc atçu
 garbiric, bihotz chahu, eta bozcarioz
 bethe batequiñ maiz parte har deça-
 dantçat çure misterio sainduetan, eta
 errecibi deçadantçat ene arimaren salba-
 menducotz sacramendu adoragarri ho-
 ri, ceina ordenatu baituçu beregain-
 qui çure loriacotz, eta çure ganic icatu
 dirugun ontasunez gu bethiere orhoita-
 rasteco.

6. Boz çaite ene arima, eta esquer-
 rac emotçu Jaincoari haiñ dohaiñ ba-
 liofaz, eta nigarrezço haran huntan
 utci darocun hain consolacione bere-
 ciaz.

Ecen misterio hau celebratcen, eta
 JESUSEN gorputça errecibitcen duçun
 aldi gucian çure erresquetamenduco
 obra handia erreberritcen duçu, eta çu-
 re salbatçaillearen merecimendu gucie-
 tan partale eguiten çare.

JESUS-CHRISTOREN caritatea esta be-
 hiñ-ere gutitcen, eta haren merecimen-
 duen tresora esta ahitcen.

Hala behar duçu bethiere disposatu barreneco erreberimendu handi batez gracia hartarat, eta consideratu misterio handi hura errespetu, eta amudio bethi berri den batequiñ.

Bai meçaco sacrificioa nahiz ofrenda deçaçun nahiz entçun deçaçun, haiñ handi, haiñ berri, haiñ miragarri iduricu behar çaitçu nola egun hartan bere an Jaincoaren semea virginaren sabel garbian, guiçon eguiten balitz, edo gurucean itçaturic gure salbamendua gatic pairatcen balu pasioea; eta heriotçea.

III. CAPITULUA.

Probetçhos dela maiz communiatçea.

A R I M A C.

1. **H** Una non heldu naicen, Iauna, çure dohaiñaz progotchatçea-gatic, eta çurequiñ bozte gatic po-
Psal. 67. 11. breari preparatu dioçun ariçguineçco ba quez hortan.

Çure baithan causticcen ditur nic desira ahal deçaquedan, eta desiratu behar ditudan gauça guciac.

Cu çare ene salbamendua, eta ene
erresquetamendua, çu çare ene esparant-
ça, eta ene indarra, çu çare ene ohorea,
eta loria.

Isur açu beraz egun bozcarioa çure Psal.
cerbitçariaren bihotcerat ô Jâsus adora- 85. 3.
garría, ecen çure ganat aitchatua dut
ene arima.

Orai nic guchienic desiratcen duda-
na da çu ene baithan errecibitcea behar
den debocione, eta errespetu guciare-
quiñ; çu ene baithan sararastea, zakeo
beçala ni ere benedica naçaçuntçat. eta
eman naçaçuntçat Abrahamen unteen
nombrea.

Ene arimac borthizqui desiratcen da
çure gorputçaren errecibitcea, ene bi-
hotceco guticiarie handiena da çure-
quiñ bat eguita.

2. Eman çaquizquit, eta content
naiz, ecen çutaz lekhora esta eguiatco
consolacioneric.

Eciñ naiteque çu gabe, eciñ bici
naiteque çutaz bisitatua içan gabe.

Hargatic behardut maiz hurbildu
çure ganat, eta errecibitu behar çaitut
ene gaitcen erremediotçat, beldurrez
bidean slaca nadiñ, ceruco ianari hortaz
habetua banaiz.

Pobluei predicatcen ciñoten dembo-
ran, eta hequien eritalun diferentac sen-
datcen ciñtuenean erran cinduen egun

*Math. bateg; Estitut iende hauc egorri nahi be-
re etohetarat, iatera eman gabe, beldur-
rez flacaturic gueldi direcen.*

Hori bera eguigu ene alderat, Iau-
na, çure burua eman duçunaz gueros-
tic sacramendu hortan çure cerbitçari
lejalen consolamenducotz.

Ecen çu çare, arimarem ianari gusto-
sa, eta çu dignequi errecibitcen çaitue-
nac içinen du primeçatçat, eta laritçat
loriz eternala.

Nola ni maiz etortcen bainaiz, eta
bekhatu haiñitez eguiten baitut; nola
laufter lachatcen bainaiz, eta errechqui
flacatcen, maiz behardut baliatu othoic-
çaz, eta maiz burbildu confesionerat,
eta comunione saindurat.

Horla behardut erreberritu, garbitu,
eta berotu beldurrez communionetic so-
bra urrunteen banaiz, abantz detçadan
ene deliberacione onac.

*Gen. 8. 3. Ecen guigonaren sensuac, gogoetac;
eta desirac haren gasetasunetic ekhar-
riac dire gaitcerat, eta haren gachtota-
suna berretuco da bethi, cerbait Jaitz
cozco laguntçac ezpadu sendatcen.*

Eta comunione sainduac gaitzquitic
guibelatcen gaitu, eta unguian bor-
thisten.

Orai beraz maiz haiñ lacho ; eta
haiñ ephel banaiz comuniatcen, edo
meça celebratcen dudalaric ; cer lite-
que bada erremedio hura hartcen ez
panu, eta ezpanu billhatcen laguntça
haudi hura.

Hala gai esnaicen arren egunguciez
misterio sainduen celebratceco ; artha
içanen dut demboratic demboratar
bederen comunione sainduaren erre-
cibitceco, eta haiñ gracia handian par-
te hartceco.

Ecen arima leial batec çure ganic
urrundua deiño, eta gorputz *billcor* 1. cor.
buntan desterratua dagoeiño ahal du- 5. 6.
quen consolacioneric handienada çutaz
orhoitcea, eta bere nausi gucz mitea
debocione khartsu batequin maiz erre-
cibitcea.

4. O amudiozco miracuillua ! O be-
heramendu eciñ guehiagocoa ! çu ene
launa, eta ene Jaincoa spiritu guciei
içatea, eta bicia eman dioçutena : çu
iautz çaitecen arima pobre baterat,
eta çure Jaincotasuna, eta guiçonta-
una emplega detçatçun haren gabea.

368 JESU-CHRISTÖREN
ren behetcen, haren beharren com-
plitcen !

Ala çorionezcoa baita arima dohat-
sua bihotça bere launa, eta bere Jain-
coa errecibiteco gai duena, eta hura
errecibitecan bozcario saildu batez be-
thercendena !

Oi cein handia den haren gañat hel-
du den launa ! Cein maitagarria den
harc errecibitcen duen atrotça, eta
cein charmagarria haren compaña,
cein leiala haren bisitatcerat heldu den
adisquidea ! cein ederra harequin iun-
tatu nahi duen esola ! Cein handia,
eta maitatcea mercei duena, lurrare-
gañean maita, eta defita daitezquen
guciac infaitiqui ichitcen ditceenaz
gueroftic !

O Jesus mansoa, eta ene guciz mai-
tea, cerua eta lurra berre edertasun
guciaroquin ichil beitez, behera bei-
tez, çure aitecinean, ecen deuz badu-
te laudagarric, deuz edertic, guciac
heldu çaitze çure ontasunetic, eta ma-
nificenciatic ; eta hequien edertasunac
estu deuz çure icenare lortariequin
compara ditequenic, ceinac distiatcen
baita, çure çuhurteia infinituac eguin
tuen obra gucietan.

IV. CAPITULUA.

Communione sainduaren abaitaillac.

ARIMAC.

I. **O** Ene Iauna, eta ene Jaincoa isur
 açu çure gracia ene arimarat;
emad. qu parte çure benedictione est, et an Psal.
 eguiñnaçaçu gai çu dignequi errecibit. 20. 4.
 ceco sacramendu handi hortan, açar na-
 çaçü ene lokhuma pisutic, thira çaçü ene
 bihotca çure ganat, bisita çaçü ene arima
 eta bisita hartaz saindu çaçü spirituz. Psal
 gusta deçadan ceruco estitasun hura, cei. 105. 4.
 naren bethetasuna çarratua baita sacra-
 mendu hortan bere ithurburuan beçala.

Argui çatçu ene beguiac misterio
 handi hori contempla deçadantçat,
 borthitz çaçü ene fedea fermuqui sin-
 hetz deçadantçat.

Ecen misterio hori çure obra da Jain-
 coac ordenatua, eta ez guiçonec asma-
 tua.

Hala guiçona esta gai haren com-
 prenitceco, eta ungui eçagutceco, ce-
 ren ichitcen baititu aingueruen eçagutçü

370 JESU-CHRISTOREN
çaric, eta arguiric bicienac.

Nola bada nic çundatuco dut, eta
eçagutuco haiñ secretu barrena, nic
ceiña ez bainaiz lurric, eta herrautsic
baicen corrupcioneric, eta bekhatu-
ric baicen.

2. Heldu naiz çure ganat, ô ene
Jaincoa, bihotz simple batequiñ, fede
fermu batequiñ, esparança, eta erres-
peturequiñ, çure obeditea gatic, eta
ceren manateen darotaçun.

Sinhesten dut eguiazqui, eta erreal-
qui present çarela sacramendu huntan
Jainco beçala, eta guiçon beçala.

Nahi duçu ene Jaincoa errecibi çait-
çadan, eta curequiñ amudioz hertsiqui
iunta nadiñ.

Beraz çure ontasun othoisten dut
eta galdeguiten darotçut hortacotz
gracia bat, ceiña baita ene arima urth
dadiñ amudioz, eta samurtasunez,
ÿsur dadiñ gucia çuretçat, eta esteça-
dan guehiago çutaz campoan billha
consolacioneric.

Ecen sacramendu guciz handi hau
arimaco, eta gorputceco salbamendua
da, eta eritasun spiritual gucien erre-
medio soberanoa.

Horrec gure bicioac sendatcen tu ;

gure passioneac bridatcen, gure tenta
 cioneac garaiccen, edo bederen flacac-
 cen, haren bidez isurcen dire gracia
 handiac gure arimetarat, berretcen da
 doidoia hasten den berthutea, fincat-
 cen da fedea, borthisten esparantça,
 sustatcen, eta hedatcen caritatea.

3. Ecen çue emandioçute, eta orai-
 ere maiz ematen dioçotçute sacramen-
 du handi hortan haiñitz gracia çure
 maiteei, eta behar beçala errecibitcen
 çaituztenei.

Hortaz, ene Jaincoia, çue çagutcen
 çaitut ene arimaren salbatçailletçat,
 flauecia humanoen sendatçailletçat,
 eta barneco consolacione gucien email-
 letçat.

Ecen haiñitz consolacione ematea
 dioçute bete atsecabe differenten er-
 dian, alchatcen dioçute bihorça ero-
 ria dutenci, ematen bioçute çure la-
 guntçaren esparantça handi bat, eta
 gracia berriez biehten tutçu, eta be-
 rotcen.

Halaco façoïñez bai non comuniatu
 baiño lehen khechos, ephel, eta an-
 sicabe cirenac, causitcen baitire one-
 rat gambiatuac, eta hobequi disposa-
 tuac ceruco ianari hura hartu ondoan.

Manera hortan comportatcen çare çure hautetsien alderat, ô ene Jaincoa, bere flaquencia frogaturic, eta eçaguturic hobequi aithor deçatentçat çure ganic datela bere berthure gucia.

Hortaz bere ganic hotçac dire, gogorrac, eta debocionezco sentimendu gabeac, baiñan çuc eguiten tutçu, bero kharsu, Jaincotiar.

Ecen nor doaque humillqui estitasunen ithurrirat handic estiago bihurtu gabe.

Nor dagoque berotu gabe su handi baten aldean.

Cu çare ene Jaincoa ithurri ahitcen estena, çu çare sua bethi bichtua dagoena, eta behiñ-ere iraunguitcen estena.

4. Beraz eciñ asqui hurbill banaiteque ithurrirat ene egariaren osoqui hiltceco ceruco ur hequien canalerat, hurbilduco dut ahoa handic cembait chortaren harceco, eta moian hortaz ene agortasuna hegatceco, eta ene egartsua aphur bat bederen frescatceco.

Eta eciñ banaiteque gutia cerucoa; eta amudioz sustarua cherubiña, eta serasiñac beçala, guciarequiñ esaija.

tuco naiz eguiazco debocionearen ar-
diesterat, eta ahalaz ene bihotza pre-
paratuco dut humilltasunequin ain-
gueruen oguiaren errecebitcerat, ceruco
su haren cembait inhar bederen ene bai-
than sentitceco.

Compli çaqu çure ontasunaz, eta
çure graziaz ene baithan escas den gu-
cia, JESUS divinoa, ene salbatçaille
gucizona, eta mansoa, ceinac erran
baitarocuçu çatozte ene ganat pena- *Matth.*
tuac, eta cargatuac çareten guciac, 11. 28.
eta nic arinduco darozquitçuet çuen
penac et a nekheac.

5. Ikhus açu, Iauna, nekhatcen
naicela eta ene bekhoquia icertcen delz,
bihortz miñez hertstua naicela, bekha-
tuez çargatua, tentacioneez khechatua,
ene passionez trabatua, eta penatua,
esta estela nihor-ere çu baicen ni lagun
naçaquenic, libra naçaquenic, salba
naçaquenic.

Çure escuetan beraz ematen naiz
osoqui, eta ematen dut dudan gucia,
beira naçaçuntçat bicitce iragancor
huntan, eta bicitce eternalerat guida
naçaçuntçat.

Hat naçaçu beraz çure artharen az-

374 JESU-CHRISTOREN
pian çure icen sainduaren ohoretan,
eman nahi içatu darotaçunaz gueroftic
çure gorputz saindua ianaritçat eta odol
preciatua edaritçat.

Elçaren Ene Jaincoa, eta ene salbatçaillea,
otboiça eguidagu gracia cembatenaz maigago
burbilduco baiñair, sacramendu handi
hortarat, hambatenaz ene baitan ber-
ret ditekcn guehiago çure alderaz amu-
diozco eta debocionezco sentimenduac.

V. CAPITULUA

*Aldareco sacramendu sainduaren exce-
lenciaz, eta apeztafunari daocan
garbita funaz.*

JESUS-CHRISTOC

I. **B** Acindu ere aingueruen garbita-
funa, eta Iondoni launi batis-
taren sainduta funa, halere, etcintez-
que gai, eta digne sacramendu handi
horren ofrendatceco, edo errecibit-
ceco.

Ecen cer nahi den merecimendu du-
quen guizonac estu behinere asqui ene
gorputçaren consecratceco, eta aing-

gueruen oguia berac iateco, edo bertceei partitceco.

Misterio handia ! dignitate ikhara garria ! ceñac ematen baitiote aphecei-podore bat aingueruei eman etçaiotena.

Ecen choilqui aphez elizaz legitimo-qui ordenatuei eman çaiç podorea misterio saindu hunen celebratceco, eta ene gorputçaren consecratceco.

Eguia da apheçac sacramendu huntan Jaincoaren ministre, eta instrument dire; haren icenean hari dire, haren hitcez baliatcen dire eta, haren manatcen diotena eguiten dute; baitan sacramendu haren eguille nauzia, eta buruçaguia Jaincoa bera da.

Harc obratcen du estaliqui, ceren baitu podore nahi duen guciaren eguitceco, eta gauça guciac prest baitaudez haren obediterat.

2. Beraz sacramendu handi huntan hobequi behar duga sinherçi Jainco borthere gucia duena ecenez gure sensuac, eta gauen campoco iduripenac.

Hala errespeturequiñ, eta ikhara-requiñ behar duçu bethiere hurbildu misterio handi hortarat.

Ikhur açu cer çaren, eta cer ministre;

vio edo cargu eman çaiçun ipizpi-
cuac çure çaiçean efcuac paufatu di-
tuenean.

Eguin çare aphez, eta facratu çare
misterio handi horren celebratceco.

Duçun beraz arthia behar denean
Jaincoari sacrificioaten ofrendatceco
leialtasun, eta debocione handi bate-
quin, eta bicitceco bethiere çutaz erra-
tecoriciganen esten maneran.

Aphez eguin çarenean etçaizquitçu
obligacioneac gutitu, aicitic hartu
ditutçu eguinbide berriac, eta obli-
gacione berriac sainduqui bicitceco,
eta perfeccione handiago baten ardief-
teco.

Apheçac berthute guciez berreguin-
dua behar du içan, eta eman behar dio-
te guciei bicitce onaren exemplua.

Berecia behardu içan poblutic, eta
estu bici behar guçon comunec beça-
la; bici behar du aingueruac ceruan,
eta presuna perfetac lurrean bici diren
beçala.

3. Aphez batec iaunzcura facratuez
bestitua denean JESU-CHRISTOREN
lekhua daoca, bere othoitça humilqui
Jaincoari ofrendatceco, beretçat, eta
populu guciarentçat.

Bere

Bere casolaren gaiñean marcatua darabilla nahiz aitciñean, nahiz guibelean salbarçaillearen gurutcea, bethi erreberritceco haren passionearen orhoitçapena.

Ekhartcen du aitciñean JESUS-CHRISTOREN exempluac behiñ-ere bichtatic ez galtceco, eta hei zelo-requiñ iarraiquitceco.

Ekhartcen du guibelean bertceen ganic heldu çaiçcon gaitçac estiqui, eta pacienqui iafateco.

Aitciñean dakharque bere bekharuez nigat eguiñ deçantçat: eta guibelean bertceren hobenac-ere auhenda deçantçat, eta iaquiñ deçantçat arteco beçala dela Jaincoaren, eta bekharo-reen artean.

Hargatic bethi behar diotça ofrendatu bere othoitçac, eta sacrificioac Jaincoari ardietz deçaqueen arteraiño hequentçat galdetcen duen gracia, eta misericordia.

Fiñean apheçac sacrificioa celebratcen duenean ohoratcen du Jaintoa, bozten aingueruac, poblu guiristiñoari ematen sentimendu onac, lagantcen ditu biciac, ematen hillac soleguan, eta bere burua ontasun hetan gucietan partale eguiten du.

VI. CAPITULUA.

Communione tic urrunicen denac bicitecari ihes eguiten dioela, eta indignequi hurbiltcen denac heriotcearen ematen dioela bere buruari.

A R I M A C.

1. **I** Auna behatcen diodanean alde batetik çure goratasunari, eta berce-tic ene behe-ratasunari ikharatcen naiz, eta confunditcen ene baitan.

Ecen ezpanaiz çure ganat hurbiltcen bicitecic urrunicen naiz, eta indignequi hurbiltcen banaiz heriotcerat noa.

Cer eguifien dut beraz ô ene Jaincoa, ene habea, eue laguntçaillea, duda, eta pena gucietan ene arguitçaillea.

2. Iracats daçu bide chuchena, eta indacu molde labur bat communionearen sailduqui eguiteco.

Ecen abantail handi bat da enetçat iaquitea cer maneraz behar dudan ene bihotça preparatu progotchosqui sacramendu horren errecibitceco, edo

IMITACIONER. IV. LIB. 379
sacrificio handi horren ofrendatceco
cor datotçuda errespetu, eta debocio-
nerequiñ.

VII. CAPITULUA.

*bere burua examinatu behar due-
... mahaiñ saindurat hurbildu baino
leben, eta hartu bere escasen ustico
deliberacione fermu bat.*

JESUS-CHRISTOC.

Y. **A** Pheçac dignequi misterio sain-
duen celebratceco, eta erreci-
bitceco behar duen lebenbico artha da
hetarat hurbiltcea humiltasun eguiatce
batequiñ errespetu handi batequiñ, fede
oso batequiñ, eta Jaincoaren ohoratce-
co chede phuru, eta chuchen batequiñ.

Examina çaçu beraz ungui çure con-
ciencia, eta hal guciatz garbi çaçu
contricione, eta confesione humill ba-
ten bidez; halaco maneraz non ezpai-
laiteque çure baithan gueldi notharic,
çu haiñ ontasun handitic hastan ahal
çaitçaquebic.

Duçun urriqui miñ bat generalean

380 JESU-CHRISTOREN
çure bekhatu guciez ; baiñan duçun
damu bereci bat egun oroz eguiten di-
tutçun hutsez.

Eta demborarie asco baduçu confe-
sa diorçotçu Jaincoari , çure bihot-
çaren barrenean çure pasioneec çure
baithan causatcen ditusten miseria gu-
ciac.

2. Duçun damu handi bat çure bu-
rua ikusteaz oraiño sensuen placere-
tarat haiñ emana , eta munduarequiñ
haiñ iosia , haiñ guti mortificatua , eta
guticia desordenatuez haiñ bethea.

Haiñ guardia gabea çure sensuen
gaiñean , imaginatione banoez haiñ
nahasia.

Haiñ errechia çure baitharie ilkhitee-
rat , eta camgoco gaucetan barraiat-
cerat , haiñ anficabea çure barnearent-
çat.

Haiñ ekharria hirri eguiterat , eta
dostatcerat , haiñ gogorra urriquiarent-
çat , eta nigarrarentçat.

Haiñ laster gorputceco aisiac , eta
atseguinac billhatcen dituena : haiñ
nekhes penitenciaren garrañtasunac hart-
cen dituena.

Haiñ curios berrien aditceco , eta
gauçi ederren ikhusteco ; haiñ etñai
humiliacione gucientçat.

Haiñ gosea ontalunen biltceco,
emateaz doanean haiñ beiratua; haiñ
bertsia hequjñ itchequitceco.

Haiñ guti beiratua mintzatcean;
ichillie egoten haiñ guti usatua.

Haiñ guti erreguelatua bicitcean;
haiñ imperfecta manera gucietan.

Haiñ emana ian edanerat, haiñ gorra
Jaincoaren hitzaren aditcerat.

Pausuaren haiñ maitatçaillea, haiñ
lanaren etsaia.

Haiñ atçarria elheen aditceco, haiñ
lotia khoroan cantatceco.

Haiñ khechatua fiñatceco, haiñ go-
go barraiatua ochoitceco.

Haiñ ansicabea elizaco oficiotan,
haiñ ephela meçan, haiñ agorra com-
munionean.

Haiñ errecha çure baitharic kitce-
co, haiñ gaitça çure barnerat bihurceco.

Haiñ lasterra asarratceco, haiñ erre-
cha bertteen ofenatceco.

Haiñ arina çure iuiamendutan, haiñ
dorphea çure mehatchutan.

Haiñ lorios, eta aleguera gaucac un-
gui doazquitçuean, haiñ flaco, eta bi-
hotz eroria çure nahi gabetan.

Haiñ franco, eta generos delibera-
çione hartcean, haiñ lacho, eta agog
hequien complitcean.

3. Escas horiee, eta horlaco berteac Jaincoaren aiteciñean auhendatu, eta confesatu ondoan, eta çure flaco tasunaz behar den dolorea concebitu ondoan, har çaquu deliberacione fermubat çure bicitcearen cuchiñteco, eta ethorqui çunerat berthutean aiteciña goateco.

Eguçu guero çure bihorçaz aldaribat, eta han ostenda çaquizquit osoqui bethiereco sacrificio, edo holocostatçat: utz çatçu ene escuetarat çure gorputça, eta çure arima ene cerbitçateco borondate fermu batequiñ.

Manera hortan eguiñen çare gai Jaincozco misterioen celebratceco, eta ene gorputçaren sacramendua çure arimaren probetchu hantitan errecibiteco.

4. Ecen esta ofrendaric Jaincoarençat digneagoric, eta nahicarazcoagoric, ez etai satisfaccioneric çure bekhatuen utrateco hobeagoric, eta probetchosagoric, nola norc bere burua phuruqui, eta osoqui ofrendateca JESUS CHRISTOREN gorputçatequiñ batean meçaco sacrificioan, eta comunione sainduan.

Guiçonac eguiñen badu bere eguiñ

ahala, eta bere bekhatuez eguiatzco urri-
 quemendu bat harturic heldu baçait bar-
 khamendu galdetcerat *Iuramentu egui-* E201.
ren dut neure buruaz, dio Jainco launac 18. 22.
estudala nahi bekhatore aren beriotçea, 33.
nahiago dudala conberti dadiñ, eta bici 11.
dadiñ; eta conbertitcen bada ahantçico
ditudala osoqui haren bekhatuac, eta ge-
neralqui guciac barkhatuco diotçadala.

VIII. CAPITULUA.

JESUS-CHRISTORI *osofqui eman behar*
gaizcola, hanc bere burua gureiçat
eman duen beçala.

JESUS-CHRISTOC.

1. **N**Ola nic ene nahiz ofrendatū
 baitiot neure burua ene aita-
 ri çure bekhatuentçat gurutcean, el-
 cuac hedaturic eta gorputça billhuci-
 ric; eta ezpaita deuz ene baichan guel-
 ditu guiçonac Jaincoarequiñ baquet-
 ceco, eta erreconciliatecco sacrificatu
 estudanic.

Hala egun guciez meça enturçean
 behar çaizquitçu-ere ofrendatu oso-

384 JESU-CHRISTŌREN
qui ofrenda garbi, eta saindu bat be-
çala çure amudio guciaz, çure indar
guciez, eta çure bihotceco hedadura
guciaz.

Cer nahi dut guehiago çure ganic,
baicen çaren gucia niri eman çaquiz-
quidan?

Çuc ceure burua eman gabe emanen
darotaçungucia, estut deuz estimatcen,
ecen esnabilla çure gaucen, eta emaitcen
billha; baiñan çure.

2. Ecen nola çuc gauça guciac-ere
ezpaitcintuzque asco ni gabe; hala
niri-ere etçait çuteric deuz on çu ga-
be.

Ofrenda çaquizquit beraz, eta
eman çaquizquit osoqui, eta etreci-
bituco dut atseguiñequiñ çure ofren-
da.

Nic ofrendatu diot osoqui neure bu-
rua ene aitari çuretçat; çure ianaricçat
eguiñ dut ene gorputça, eta ene odola;
ni gucia çuretçat, eta çu gucia enerçat
jçateco.

Baiñan çuc çure burutic gueldircen
baduçu cerbait eman gabe, balinba-
duçu oraiño çuretçat cembait amarra-
dura, eta ezpaduçu çure burua oso-
qui, eta gogotic ene nahirat largat-
cen,

ten, çure ofrenda çluteque ofoa, ez
perfeta gure arteco batafuna.

Nahi baduçu beraz ardietsi eguiazco
libertatea, eta gracia behar duçu gau-
ça guciac baiño lehenago ceure burua
gogo onez ofrendatu, eta Jaincoa ganat
alde baterat largatu.

Ecen gucia badire presuna arguituac,
eguiazco spiritualac eta, bere passio-
neen nauñi direnac, hori heldu da cerren
gutiac baitire bere buruei osoqui ukho
eguiten daquitenac.

Bethi eguia içanen da nic erran duda-
na, *Norc-ez-patiote ukho eguiten dituen* *Luce.*
guciei ecin daiteque ene dicipulu. *14. 33.*

Beraz nahi baduçu içan ene dicipulu,
eguidaçu sacrificio bat çure buruaz, eta
çure afeccione guciez.

IX. CAPITULUA.

*Gure buruac, eta gure guciac behar diot-
çagula Jaincoari ofrendatu, eta
othoitz eguin behar dela gucientçat.*

A B I M A C.

1. **E** Ne Jaincoa ceruan eta lurtean
diren gauça guciac çureac dire.

Eta estut deuz bertteric nahi baicen çuri neure buruaren ematea, eta eternitate gucian çure icatea.

Egun beraz, ene launa ofrendatcen natçaitçu bihotz chuchen, eta simple batequin çure gathibu beçala çure bethi obediteco, eta laudoriozco sacrificio bat bethi çuri ofrendateco.

Har çaçu neure buruaz eguiten darotçudan ofrenda, çure gorputz sacratuaren sacrificioarequin batean, ceina egun ofrendatcen boitarotçue ene, eta poblu guciaren salbamenducotz aingueru sainduen aitcinean, ceina aldarearen inguruan baitire agueri ezpadire-ere.

2. launa, ematen ditut çure misericordiazco aldarearen gainean çure ofendatcen hasi nintzen egunetic orai atteraino aingueruen, eta çure aitcinean equin ditudan hoben, eta bekhatu guciac çure amudioaren suac erre, eta lusi detçantçat.

Urta çatçu ene bicioen nothac, garbi çaçu ene conciencia bekhatu guciataric.

Bihur daçu ene hobenez galdu dudan gracia, indaçu ene hutsen barkhamendu osoa, misericordia eguiten darotaçula,

eta ematen baquezco musua, erreconciliacionearen seiñalea.

3. Cer eguiñ deçaquet ene bekhatuen deçeguiteco, baicen hec auhendatcea, eta confelatcea, eta misericordia çuri galdeguita!

Othoisten çaitur, ene Jaincoa, duçun bada nitaz misericordia, huna non naicen çure oiñetan, othoi ençun çaçü ene plainua.

Damuric handiena dut neure bekhatuez; estut nahi guehiago hetarat bihurtu.

Auhendatcen ditut, eta auhendatuco bici naiceino, prest naiz penitencia, eta satisfaccione ene ahal guciaz eguiterat.

Barkha dietçaquidatçu ene falta guciac, ene Jaincoa, barkha dietçaquidatçu, çure içen sainduaren ohoretan.

Salba çaçü ene arima çure odol preciatuaz erosi duçuna.

Largatcen dut neure burua çure misericordiarat, naicen gucia çure escuetan ematen naiz.

Çure ontasunaren arabera trata naçaçü, eta ez ene maleciaren, eta gaitçtaqueriaren arabera.

4. Ofrendatcen darotçut halaber ene baithan den unguia, haguitz aphurra, eta imperfeta içan arren; çuc garbi, eta escas gucietaric libra deçaçuntçat. Errecibi çaçu arren ene Jaincoa, eta emoçu behar duen merecimendua, çure beguictan eder, eta nahicarazco içan dardintçat, eta emoçu bere azqueneco perfeccionea, fiñ dohatfu batetarat guida naçaçu, esnaicen arren cerbitçari alfer inutill, eta creatura esteuz bat baitcen.

5. Ofrendatcen darozquitçut halaber arima onen guticia sainduac, ene ahaiddeen beharrac, ene adisquideenac, anaienac, arrebenaç, maiteenaç, eta cure amoreagatic, niri, edo bertceei ungi eguiñ darocuten gucienac.

Othoisten çaitur halaber haiñençat ceñec ene othoitçac galdetu baitituste beretçat, edo bere iendeentçat, nahiz diren biciaç, edo hillac.

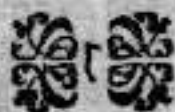
Guciec ardietz deçatençat çure gratiaren laguntça, çure consolacioneen eskitaluna, heriscutan çure sustengua; eta librantça bere gaiz gucietaric; manera hortan bere pena gucietaric ilkhiric bere esquerrac bozcariorequiñ bihurtietçaquitçutentçat.

6. Ofrendatcen darozquitçut halaber ene othoitçac, eta erreconciliacionez-co sacrificio hau bereciqui niri cerbaie ofensa, damu, afruntu bidegabe, edo pena eguiñ darotanentçat.

Piñean othoitz berac eguiten darozquitçut cerbaie damu, altaramendu, gaitz, edo scandala eman diotedan gucientçat, nahiz hitcez, edo obraz, nahiz ustecabez, edo maleciaz.

Iauna, khen çatcu gure bihotçetic suspitchac, despitchac, herrac, asarradurac, escatimac, eta cerc-ere caritatea çaurt, eta guicristiñoen arteco amudioa guti baiteçaque, eta hura gucia.

Barkha dioçocute, iauna, barkha dioçocute misericordia galdetcen darotçutenei, emoçute çure gracia, haren beharra dutenei, eta eguiñ gaitçatçu gai gracia hartaz goçatceco mundu huntan, eta bicitce eternalaz bertcean: Bizhala.

X. CAPITULUA.

*Communione saindutie estela arraçoiz
gutiz guibelatu behar.*

JESUS-CHRISTOC.

1. **M**Aiz hurbildu dehar duçu gra-
cien, eta misericordien, esti-
tasun, eta garbitasun gucien ithurburu-
rat, senda çaitecentçat çure biciotarie,
eta pasione desotdenaturarie; eta bor-
thitçago içan çaitecentçat, eta erneago
deabruaren tentacioneen, eta enganio
gaichtoen contra.

Ecen nola baitaqui etsaiac cein pro-
betchu, eta laguntça handiac causitcendi-
ren communionen sainduan bere eguin
ahal guciac eguiten tu presuna Jainco-
tiarrac handic guibelatceco, eta urrut-
ceco.

2. Handic heldu da cembaiter comu-
niatcerat preparatcean baiquituste ten-
tacioneric borthitcenac.

Maliciazco spiritu hura, ceina cau-
sitcen baitha Jaincoaren umeen artean
ere Iopen liburuån errana den beçala.

helduda hequien nahasterat bere fine-
cia ardurazcoez, hequien altaratcerat
beldurtafun vanoez, duda, eta scrupulu
arraçoiñ gabecoez hequien debocionea
hosteco, eta fedra gutitceco, aguiari gui
belatuco direla alde baterat communio-
netic, edo cammuniatcen badute bede-
ren eguiñen dutela ephelqui, eta anfi-
cabequi.

Baiñan esta conturic eguiñ behar haren
artificioez, eta hanc egortcen dituen go-
goetex, cembat icigartiac, eta ahalca
garriac badire ere, beharda garaitu bere
arma propioez, eta egorri behar çaiçco
berari bere inspiracione lohiac.

Arbuiatu behar da dohacabe hura;
eta burlatu beharda haren ahal guciez
cer nahi den atcada eguiñ dieçaçun,
cer nahi den nahasmendu alcha deçan
çure baithan estuçu hargatic hastandu
behar comunione saindutic.

3. Maiz halaber debocionearen iça-
teco lehia handiac, eta ungui confesa-
tu nahizco khechagune sobraniazcoac
penatcen du spiritua, eta tratatcen
comunione saindua.

Segui çaçu beraz çuhurren consei-
lua, khen çatçu çure ganic khechagu-
neac, eta scrupuluac, eten hec apar-

392 JESU-CHRISTOREN .
tateen eute Jaincoaren gracia , eta
agorteen debocionea.

Esteçaçula comunione saïndua utz
cembait altaramendu ariñ , edo spiritu-
co pena cheme gatic ; baiñan çoaz be-
rehala confesatcerat , eta barkha dioço-
çute bertceci bihorz onez çuri egniñ da-
rozquitçuten ofensac.

Ceronec nihor ofensatu badaçu hu-
milqui barkhamendu esca çaquizeco, eta
Jaincoac barkhatuco darozquitçu çure
bekhatuac.

4. Cer progortehu duçu confesionea-
ren horla luçatceaz , eta communionea-
ren guibelatceaz ?

Lehia çaitte çure arimaren purgatce-
rat penitenciaz ; arthicaçu lehenbai lehen
poçoïña camporat , har çaçü contra
poçoïña , guehiago irabacico duçu hor-
la , eceñ ez luçamendutan ibilliz.

Egun arraçoïñ batec guibelatcen ba-
çaitu communiatcectic , bihar beturaz
handiago bat sorthuco çaitçu ; Mane-
ra hortan haçñitz ciñtudezque comu-
niatu gabe , eta luçamendu horien
ondoan causi cinteçque benturaz gu-
tiago gai sacramenduaren errecibitce-
co.

Khen çatçu ahalic lausterrena belç

durkhunde, eta gogo urritafun horiec,
 ecen esta deufetacotz on khechagunetan
 egotea, egunac altaramendutan iraga-
 tea; eta sacramendutari urruntcea, egun
 oroz guertha ditezquen traba chumcen
 gatic.

Aitcitic caltiar da haguitz comunio-
 nearen hambat guibelatcea, ecen luca-
 mendu horiec ephelteen dute, pisat-
 cen, eta lohacartcen gure arima.

Helas! badire presuna lacho, eta
 anficabe batguc, ceinen atseguina
 baita bakhan confelateea, eta ceinec
 gogotic guibelatcen baitute comunio-
 ne saindua, bere buruen haiñ goar-
 dia herfian egoterat obligatuac ez
 icateco.

5. Oi ala Jaincoaren amudio, eta
 debocione guti baitute haiñ errechqui
 communione saindutie guibelatcen di-
 renec.

Oi ala dohatfua baita, eta Jaincoa-
 ren gogaracoa haiñ ungui bici dena,
 eta bere conciencia haiñ garbi daduca-
 na, non gai bailiteque egun guciez-ere
 comuniatceco cillhegui balitçaiio, eta
 eguiñahal baleça beguietan hartua içan
 gabe.

Baldiñ norbait hastantcen bada noj:

394. JESU-CHRISTOREN
cic behiñ mahaiñ saindutie errespetuz,
humilltasunez, edo bertce cembait arra-
coiñ onez, laudatceco da.

Baiñan epheltasunerat erortcen ba-
da, behardu bere debocionesa bichtu,
eta bere ahalac eguiñ, eta Jaincoac
borondate ona maite duenac eguiñen
du gaineracos.

6. Cembait arracoñ iustuc comu-
niatcetic guibelatcen badu, eta halere
baliñ badu eguiazco desira, eta che-
dea communiatceco, esta gabetua iça-
nen comunione onaren fruituez, eta
progotchuez.

Ecen arima onec egun guciez, eta
oren guciez-ere trabaric batere gabe
comunia deçaquete spiritualqui, eta
progotchurequiñ.

Ordean badire dembora batçue, eta
egun bereci batçue, ceiñetan behar bai-
tute sacramentalqui - ere comuniatu
amudio, eta errespetu handirequiñ, ene-
loria hobequi billhatcen dutela ecenez
bere consolacione propioa.

Ecen salbatçaillearen incarnationea,
eta pasionea debocionerequiñ gogoan
darabillagun gucian, eta harequiñ bat
eguiterat esaiatcen garen gucian spiri-
tualqui comuniatcen dugu, eta harec

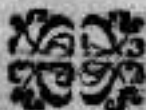
gorputça errecibitcen beguiec ikhusten
estuten manera batean.

7. Baiñan bestagatic choillqui, edo
usantçagatic comuniatcerat hurbiltcen
dena, gutitan içanen da gai ungui co-
muniatceco.

Dohatsu bere burua Jaincoari ofren-
datcen dioena holocauztazco sacrificio
bat beçala meça erraten edo commu-
niatcen duen aldi guciac!

Meça erratean erçaitecela içan ez lu-
cegui ex laburregui, beguira çaçu neur-
ri atraçoinezco bat, eta segui çaçu çure-
quiñ bici direnen usantça ona, eta lau-
datcecoa.

Erçaitecela içan bertceençat nekha-
gari, edo penagari, çabiltça bide
comunaz, segui çaçu çure airciñeoc
eman datotçuten exemplua, eta hobequi
beha dioçoçu bertceren progotchuarã
ecen ez çure guticiari, eta debocione
propialari.

XI. CAPITULUA.

Arimac JESU-CHRISTOREN gorpuçaren, eta escriptura sainduaren behar handia duela.

ARIMAC.

I. **O**JESUS guciz ona, eta mâtsoa nola-co atseguina duen arima Jaincoziarrac iaten hari denean çure mahaiñean cejñetan ezpaitçario ematen bertce ianariric çu ceroni baicen, ceina baitçaro harc maitatcen duen gucia, haren guticien chede baxharra, eta ontasun gucietan den maitagarriena.

Oi ala goço bailitçaiquet ene bihotçan nigarretan urtea çure aiteinean isurtceco, eta çure oinuen bustitceco, Madalena dohat suac beçala.

Baiñan non causituco dut debocione samur hura, et norc eguinen tu ene beguiez nigartezco ithurriac.

Eguiaz çure aiteinean naicenean çure aingueruez gucia inguratua ene bihotçac sustatu behar luque, eta bozcarioz urthu nigarretan,

Ecen oguiaren, eta mahatz arnoa-
ren idurien azpian estalia iñanarren ha-
lere badaquit eguiazqui çarela sacra-
menduan.

2. Ene beguiac eslitezque gai çurî
behatceco aguertcen baciñe çure argui
propialean, eta çure Jaincozco distia-
duran; eta mundu gucia eciñ laoque
esdeusetarat billhacatu gabe çure loria-
ren, eta maiestatearen aicñean.

Beraz ene flacotasuna gatic estaltcen
çare eta, gueriçatcen sacramendu hor-
tan.

Halere badut eguiazqui, eta ado-
ratcendut lurraren gaiñean aingueruec
ceruan adoratcen dutena, baiñan nie
fedez ikhusten dut, eta hec agueriqui,
eta belo gabe.

Halere contentatu behardut fedez;
eta argui haren laguntçarequiñ ibilli
behardut *eternitateco egun handia a-Cant. 2.*
guer dadiñ arteraiño, ceñac sunstucos¹⁷.
bañitu itçalac, eta arguituco figura
guciac.

Estatu perfet burra etbor daiteque- 1. Cor.
nean, etçare guehiago baliatuco sa-13. 10.
crameuduz, ceren dohatñuec ceruco
lorian ezpaitute horlaco erremedioen
beharrie.

Gocaten dire siñ gabeco bozcario
 batez Jaincoaren aiteñean; ikhusten
 dute bekhoz bekho, han argui chumea-
 go batetic iraganic Jaincoafunaren ar-
 guizco tulumbiorat gustatcen dute ver-
 bo eternala, ez hartu duen haraguiaren
 arabera; baiñan mende guciac baiño
 lehenago cen beçala, eta eternitate gu-
 cian içanen den beçala.

3. Gauça mirragarri hauc gogoan
 iragaten tudanean, consolacione spiri-
 tualac - ere unhagarri çazquit, eçen
 ene Jaincoa bere lorian agueriqui ik-
 husten estudaiño, esteuz çazquit mun-
 duan aditcen, eta ikhusten tudan gauça
 guciac.

Cuc badaquiçu, ene Jaincoa, deuz
 estela gai ene contentatecco. eta conso-
 latecco çu baiçen, hortaz estut-ere deuz
 bertteric desiratcen çu eternitate gucian
 contemplatcea baiçen.

Ordean ene guticia eciñ compli de-
 çaquet gorputz hilcor huntan naiceï-
 no; hala iarri behar naiz pairateerat,
 eta çure nahi sainduaren azpian eman
 behar dut neure burua ene guticia gu-
 ciequiñ.

Ecen çure sainduec ceruco erresu-
 mau bozcarioz betheric çurequiñ dau-

decenac mundu huntan cirenean fede,
 eta esparantça handirequiñ iduriquit-
 cen çuten egun dohatu hura, ceinetan
 behar baitcintuenhec hartu çure loria-
 rat.

Hec siñhetsi dutena sinhesten dut nie-
 ere; hec çuten esparantça bera dut,
 eta segurantça humill batequiñ uste
 dut helduco naicela çure graciarequiñ
 batean hec iadanic ardietsi duten ço-
 rionerat.

Bizquitartean fedearen arguiz ibilli
 behardut hemen bici naiceinõ sainduen
 exempluez borthistoric.

Içanen tut ene consolacioneco, eta
 ene arguitceco liburu sainduac-ere, eta
 gucien gainecoa içanen dut çure gor-
 putz guciz sacratua, erremendiotçat ene
 flaquecietan, eta ihez lekhatçat ene at-
 secabetan.

4. Ecen ikhusten dut bi gauça bai-
 tezpada ditudala behar mundu huntan,
 eta hec gabe ecin garratia deçaquedala
 bicitce doñacabe hau.

Ene gorputceco presondegui huntan
 naiceinõ bi gancen beharra dut, iana-
 riaren, eta arguiaren.

Hartaracotz nahı içatu nauçu ene
 flacotasunean hagoan iduqui, çure gor-

putz sacratuaz ceîna baliatcen baitçaiõ
ianaritçat ene arimari ; eta gorputçari ,

Pfal. *Eta bertce alde çure Jaincozco hitçaz*
118. *eguiñ duçu stamben bat ene arguitceco*
105. *neure bide gucietan.*

Bi gauça horiec gabe ecîñ bici naire-
que , ecen Jaincoaren hitça da ene ari-
maren arguia , eta çure gorputçaren sa-
cramendua da bicitcearen oguia.

Errandaiteque oraiño bi gauça ho-
riec direla bi mahaiñ beçala , ceînac
eman baititutçu çure eličan , bada alde
batean , eta bertcea bertcean.

Bata da aldare sacratuaren mahaiña ;
ceînaren gaiñean baita aingueruen oguia
çure gorputz preciatua.

Bertcea da Jaincoaren leguearen
mahaiña , ceînac çarratcen baititu er-
ligioneco eguiaric sainduenan , ceînac
iracañten baitu fede chuchena , eta ceî-
nac sarrarañten baitaitu beloaz barnago
saindutaco saindua den lekhurat,

O Jesus argui eternalaren arraiõ sain-
dua ditutçun esquerrac , ceren eman da-
rocuçun çure legue sainduaren mahaiña ,
ceîna preparatu baitaroençu çure Pro-
fetez , Apostoluez , eta Eliçaco bertce
doctorez.

5. Bethiereco esquerrac darozquitçut,

& guignonen creatçaillea , eta erresque-
 tatçaillea ceñnac munduari eta cucteco
 harentçat duçun amudioa , preparatu
 baitarocuçu banquet handi bat , ceñne-
 tan ematen baitarocuçu iaterat , ez baz-
 coco bildotcha , ceñna baitcen figura
 bat ; baiñan çure gorputça bera , çure
 odolarequiñ.

Banquet sacratu hartan behetcen tut-
 çu bozçarioz çure cerbitçari leialac ,
*Eta horditcen tutçu sainduqui hei eda-
 naracirik salbamenduco khalitcean , ce-
 ñnetan baitire ceruco atsequiñ guciac , han
 lasiatcen dire gurequiñ aingueru sain-
 duac ; baiñan manera estiago , eta do-
 hatluago batez.*

6. Oi ala Apheten dignitatea handia
 baita , eta ohoragarria , hec choillqui
 dutenaz gueroztic podore majestatzeco
 Jaincoaren gorputça consecratceco ,
 hitz sainduen berthutez , bere ezpainez
 haren laudatceco , bere escuetan haren
 itchequitceco , bere ahotan haren erre-
 cibitceco , eta ianaritçat fidelei partic-
 ceco !

Oi ala haiñ maiz garbitasun gucien
 Jaincoa errecibitcen dutenec escuac gar-
 bi behar baitituste , ohoa chahu , biho-
 çu notha gabe !

Ala aphez batec bildotch notha ga-
bearen haragua errecibitcen usatuac
goardian egon behar baita beldurrez
itçur daquion hitcie onest, saindu, pro-
berchos estenic.

7. Haren beguieç JESU-CHRISTOREN
gorputz adoragarrìa egun guciez ikhuf-
ten dutenec modest, simple, eta garbi
behar dute.

Haren eseuen chahuac behar dute
içan, eta bethi-ere cerurat altchatuac,
ceruaren, eta lurraren creatçaillea haiñ
maiz uquitcen dutenaz gueroz.

Aphecei guciez erraten çaitze le-
guean eserihatuac diren hitz hauc,

Levit. çareten saindu, ceren saindu bainaiz
19. 1. *ni, ceina bainaiz çuen Jauna, eta*
ç 10. *Jaincoa.*

7.

8. O Jaincoa botheretsua lagun gait-
çatçu çure graciaç gu ceinaç aphezta-
sunaz ohoratu baicaitutçu, gure caract-
terari daotan garbitasunarequiñ, eta
debocionearequiñ cerbitça çaitçagunt-
çat.

Eta eciñ bici bigaitezque behar
beçanbat inocencia, eta saindutafune-
quiñ, igutçu nigarrac gure bekhatuen
cincinez aubendatceco; eta eguiguçu
gracia cerbitça çaitçagun gueroçat fexç

IMITACIONEA. IV. Lis. 403
mutafun, berotafun, eta humilltasun
guchiagorequin.

XII. CAPITULUA.

*Arba handirequin behar dugula prepa-
ratu comunione saindurat.*

JESUS-CHRISTOC.

NI naiz garbitafunaren maitate
çaillea, eta acimen saindue-
çaillea.

Bihotz garbi baten billha nabilla;
hartaz eguiteco ene pausa lekhu.

*Prepara dieçadaçu sala handi bat, Marc.
ungui mublatura, hau ianen dut ene di-14. 15.
cipuluequin bazcoco dildotcha. Luc.*

Nahi baduçu ethor nadiñ çure ga-^{22. 12.}
nat, eta çurequin egon nadiñ, garbi çai-^{1. Cor.}
te lemami çaharretic, eta çahu çaçü^{3. 7.}
çure bihotceco egoitça, khien çatçu han-
dic munduaren khutsu guciac, eta bi-
cioen habarrotsac, egon çaitte çure bak.^{Pfal.}
hartafunean carraioa begasteguiian bak.^{101. 8.}
barric dagoen beçala, eta erabill çatçu^{Isai. 38.}
çure spirituan bihotz miñequin çure bici-^{15.}
co erçebelamendu guciac.

Ecen adisquide samur batec bethi-ere
lexhuric hoberena, eta ederrena aphaint-
cen du bere maiterrentzat, ceren hortan
eracuchten baitu cein maite duen haren
ganat heldu dena.

2. Iaquin behar duzu halere cer nahi
den eguin çacun eciñ asqui ungui pre-
para çaitetzuela ene errecibitcerat; ezeta
deuz bertceric gogoan içan gabe urthe
batez çure artha guciac hortan ematen
baicintu-ere.

Graciaz eta misericordiaz usten çai-
tut ene mahaiñerat guizon aberatz ba-
tec bere mahaiñerat gombidatcen balu
beçala pobre esçaillebat, ceinac eciñ be-
re eçagutça eracutch bailioçaque bere
miseriaren aithorrez, eta bere esquet
chaillez baicen.

Eguiçu çure baithan dagoen gucia
eta eguiçu arthosqui, ez usantçaz, edo
eciñ bertceez.

Errecibi çazu errespetu handi bate-
quin, eta beldurtasun amudiozco ba-
tequin çare iaunaren, eta Jaincoaren
gorputça, ceinac maite baitçaitu, eta
nahi baitu çure ganat ethorri.

Nic deitcen çaitut ene mahaiñerat,
nic nahi dut ethorçaitecen, nic com-
pliruco dut çuc esçaz duçuna, çu çaro,
eta errecibi naçazu.

3. Debocionezco sentimendu samur-
rac ematen darozquitçudanean elquer-
rac emorçu Jaincoari, ceñnac egui-
ten baitarorçu gracia bat, eta misericor-
dia bat mereci estuçuna.

Contrarat çure burua sentitcen badu-
çu agortasunean, eguiça othoitz, plai-
ñu, nigar, io çacu athea, etçaitecela
unha, iraunçaçu gracia salbagarri ha-
ren papur bat, edo ihantz bat mereci de-
çaqueçun arteraiño.

Çuc ene beharra duçu, nic estut çu-
re beharric.

Çu etçare ene ganat heldu ene santi-
ficatceco, baiñan ni heldu naiz çure ga-
nat çure hobetceco, eta saindutceco.

Ene ganat heldu çare saindutcerat,
enequiñ bat eguiñic gracia berrien erre-
cibitcerat, eta guerotie guerorat perfe-
tago eguiterat.

Etçaçula har añtificabequi; haiñ
gracia handia, çure bihotça arthosqui
prepara çaçü, han sararasteco çure
maitea.

4. Ordean esta asco gure debocio-
nearen bichtea, eta gure arimen pre-
paratcea communiatu baiño lehen;
communiatu ondoan-ere artha behar

406 ° JESU-CHRISTOREN
puçū debocionezco sentimendu hetan
irauteco.

Ecen sacramenduan errecibitu dugun
graciaren ez galceco hambat artha be-
har da nola haren errecibitcerat prepa-
ratceco ; eta artha hura bera moian bat
da gracia berrien ardiesteco.

Contrarat bere Jaincoa errecibitu on-
doan campoco consolacionetarat barra-
iatcen denac galteen du disposicionea ,
eta gaitasuna haren errecibitceco.

Ebac orduan solas alferrac , çoaz
aparterat , goça çaite pausuan çure
Jaincoaz.

Ecen eguiazqui çurequiñ duçu , eta
mundu guciac-ete ecin idec dieçaque-
çu.

Niri eman behar çaizquit çaren gu-
cia ene baithan behar duçu bici , çure
baithan baiño hobequi ; ene baithan be-
har duçu hemendic harat gauça guciez
pausatu deusen-ete grinatic gabe.

XIII. CAPITULUA.

*Gauça guciez billhuci behardela JESUS-
CHRISTOREQUIN persequi communi-
one sainduan bat eguitceco.*

A R I M A C I

I. **N**Oiz içanen naiz asqui dohat su, oi
ene Jaincoa, çu baxharrie causticeco,
çuri neure bihotça idoquitceco,
eta çutaz goçatceco ene arimate desirat-
cen duen beçala : halseco facoiñez non
nihore ezpainau guehiago arbiatueco,
eta creaturec ezpainate mobitueco, eta
ezbaitarotet behatueco-ere.

Baiñan mintçatueco baitçaitzquit çu
niri, eta ni-ere çuri buruz buruan adif-
quidebat bere adiquidearequiñ mahai-
ñean mintço den beçala.

Nic desiratcen dudau gucia, nic çu-
ri galdetcen darotçudan gucia da, o
ene Jaincoa, çurequiñ bat eguiñ nadiñ
osoqui, lecha deçadan ene bihotça
creaturen amudiotic, misterio saindu-
hau maicago ofrendatuz, eta erre-
bituz ishas deçadan cerueco gauça

408 • J E S U - C H R I S T O R E N
eternalen guerotie guerorat guehiago
gustatcen.

Helas ! ene Jaincoa noiz içanen naiz
haiñ bertsiqui çurequiñ bateguiña , eta
çure baithan hondatua ; non ene burua-
ere ahantico baitçait osoqui.

Çaren enequiñ , ni çurequiñ içan na-
dintçat , eta hemendic harat bat baicen
içan ez-gaitecentçat.

2. Çu çare eguiazco ene maitea
Cant. millen artean bautatua , çure baithan
7.10. nahidut paufatu , bici naiceïño.

Çu çare Jainco baquetiarra ; çuc
dakharqueçu lekhu gucietarat baques ,
eta fosegua ; çu etçaren lekhuaz esta
penaric oiñhaceric , eta miseria ecïñ
akhabatuzcoric baicen.

Isai. 45. Çu çare eguiazco çainco gordea co-
15. munionean ; çuc estuçu ariaric , eta egui-
Iob. 21. uecoric gachiaguinequiñ ; simplecquiñ ;
16. eta hamillequiñ dire çure solasac.

Prob. 332. Oi ala çure spiritua estia baita , lau-
Sacra-na , çure amudioaren samurtasuna çu-
mendu re umeei iracuchiteco hasten ditutçunaz
saindua guerostic ogui goço , gustoz , eta cerutic
ren offi- iantfiricaco batez.
ciotic.

Deut. 4.7. Eguiazqui esta pobluric den handie-
nic-ere bere çaincoac haiñ burbill di-
menic , nola çu baitçare burbill çure
cerbitçare

cerbitcari leialetario, nahi duğunaz
gueroz içan hequien egunorozco oguia,
hequien consolatceco, eta hequien bi-
hotçac cerurat altchatceco.

3. Cein poblu da munduan guiristi- 167
noen pobluarequin compara ditequenic.

Non cauituco da ceruaren azpian
creaturatic haiñ Jaincoaz maitaturic,
nola arima saindu bat, ceinetan sartcen
baita Jaincoa, haren hazteco bere ha-
ragui loriosaz?

O gracia eciñ ezplicituzcoa, fabore
berecia, amudio neurri gabecoa Jain-
coac guizonari bereciqui marcatcen
dioena!

Cer bihurtuco diot Jaincoari ham-
bat gracia, fabore, eta amudioent-
çat?

Estut deuz haren gogarascoago denic
ene bihotça baiño, ceina ematen baitior
alde baterat bere bihotçarequin hertsi-
qui bat eguin deçantçat.

Oi ene arima Jaincoarequin osoqui
luntatua baliez, orduan ene barren gu-
cia bozcarioz becheliteque.

Orduan launac erran lieçaquet ene-
quin egon nahi baducu, nic ere nahi-
dud çarequin egon; eta nic ihardats
nioçoque ah! launa gogotic; egui-

410 JESU-CHRISTOREN
daçu faborea, enequiñ egoteco, nic nahi
dut çurequiñ egon ene bihotz guciaz.

Ene nahi gucia da ene bihotça içan
dadiñ osoqui, eta bethicotz çurequiñ
bat eguiña!

XIV. CAPITULUA.

*Arima saindu batçue comuniatceco du-
ten guticiaz.*

ARIMAC.

Psal. I. **O** I ene çaincoa, ceñ handiac ;
30. 20. ceñ hainitçac diren çure beldur
direnenitçat gordeac daoscatçun ontasun-
nac, eta estitasunac.

Orhoitcen naicenean cembat kharreç
quiñ, eta debocionerequiñ arima on
batçuec hurbiltcen diren çure sacramen-
durat, gorritcen naiz ahalqueç ikhuf-
teaz cembat epheltasunequiñ, eta antfi-
cabetasunequiñ ni hurbiltcen naicen ma-
haiñ saindu hartarat.

Ahalcatcen naiz cerenagor, eta gostu
gabe guelditcen naicen ; ceren estudan
barna samurtua, eta sustatua çure aitci-
ñean; ceren estudan sentitcen comunjo-

nearentzat hambat amudio, eta khar
nola bertze haiñitcec, ceñac eciñ bait-
çaozquen nigarrac ifuri gabe bere desi-
ren, eta berotasunaren podorez.

Bere kharrac idec arasten cioten bere
bihotceco, eta gorputceco ahoa çure
errecibitceco urbicien ithurria beçala,
eta çure haragui iañic bere goscaren sa-
fiatceco.

Hargatic hurbiltcen ciren çure ma-
haiñerat bozcario handi batequiñ, eta
apetitu, hirritz, eta gosete spiritual ba-
tequiñ.

2. Oi ala hequien fedea beroa bait-
cen, eta bicia ala harc ungui frogatcen
baitu errealqui present çarela sacramen-
du hortan.

Arima heo çagutu dute eguiarqui *Euc.*
Jauna oguiaren haustean, eta eracuch-24.35.
ten dute Emausco dicipulueo beçala
JESUS hequiequiñ dabillala; hequien
bihotçac haren amudioz haiñ sustatuac
direnaz gueroftic.

Helas ala urrun bainaiz ni haiñ de-
bocione samurctic, eta haiñ amudio
kharfotic!

JESUS ona, eta estia, othoi nauçun
urricari pobre laceriatu bat naiz çure
aitceñean.

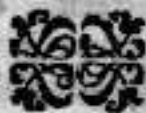

Indaçu othoi çure amudiotic cem-
 bait iñhar bederen comunione sainduan
 ene fedea handi dadintçat guerotie gue-
 rorat guehiago, ene esparança bortitz
 dadintçat, eta ene bihotça behiñ çure
 amudioz sustatua ceruco manna hoc
 dastatu ondoan behiñ ere ephel estadint-
 çat.

3. Çure misericordiac, Iauna, eman
 dieçaquet errechqui hambat desiratcen
 dudan gracia hori, ceina baita ene ga-
 nat ethortcen çatenean isurtcea ene bi-
 hotcerat susco, eta khatrezco; amudioz-
 co eta estitafunezco spiritu hura.

Ecen arima bereci hequien afeccione,
 eta desira kharhuac sentitcen estitudan
 arten ematen darotaçu bederen afeccio-
 ne bero hequien guticia.

Desiratcen dut handizqui, eta othoif-
 ten çaitut partale eguiñ naçaçun hañ
 beroqui maite çaitusten arimen mereci-
 mendutan, bai eta oraiño hequien lo-
 rian.

XV. CAPITULUA.

*Debocionea ardieften dela humiliatuz ;
eta norc bere buruari ukho eguiñez.*

JESUS-CHRISTOC.

1. **D**ebocioneco gracia behar duçu galdeguiñ cinciñez ; desiratu beroqui , iguriqui pacienciarequiñ , eta esparantçarequiñ , esquerrequiñ errecibitu ; humilltasunequiñ beiratu ; arthosqui hari ihardetsi , eta hartaz baliatu , eta utci Jaincoari hautua har deçantçat berac plazer duen manera , eta dembora çure visitatceco.

Humiliatu behar duçu haguirz debocioneric betere , edo guti baicen sentitzen esduçunean ; baiñan etçaitçu hartatic bihotça erori behar , eta estuçu behar sobera tristatu.

Maiz Jaincoac colpe batez , eta ahantz orduan ematen du dembora luzez eman nahi içatu estuena , eta othoitçaren hastean eman estuena akhabantçan ematen du batçuetan.

2. Haiñ flacoa bada guiçona , non Jaincoac egortcen baliotça graciaç harc

414 JESU-CHRISTOREN
galdeguiten diotçan beçaiñ sarrî, eta
bere nahien arabera eciñ iasan bailerça-
que.

Iduricaçu beraz debocione bero
baten gracia esparantça fermu, eta
paciencia humill batequiñ baiñan ez-
pada rotçu Jaincoac eman nahi, edo
eman ondoan ezarian khentcen bada-
rotçu çure gain eguiçu, eta siñhetz
açu elcas hori çure bekhatutaric heldu
dela.

Ecen maiz graciaren debecatceco,
edo hastantceco çure ganic; asco da
deuz guti, baldin deuz guti behar ba-
da deithu, eta ez elcas handi batentçac
iduqui haiñ ontassun handia debecatceco
asco handi dens.

Cer ere baita traba hura dela han-
dia, edo chumea garaitcen baduçu,
eta khentcen alde baterat, galdetcen du-
çuna ardietsico duçu.

3. Ecen noiz - eta ere çure bihotz
guciaz emanen baitçaiçco Jaincoari,
eta çure fantasiaren arabera ezpaitçu
hau edo hori galdeguiten, baiñan ha-
ren escuétan alde baterat emanen bait-
çare causitico çare baque handi ba-
tean, eta Jaincoarequiñ bertsiqui iun-
tatua, ceren çure contentamendu gu-

cia içanen baita Jaincoaren nahiaren
compliteca.

Hala norc-ere bere chedea Jaincoa
ganat altchatuco baitu bihotz simple,
eta chuchen batequin, eta bere burua
garbituco baitu creaturen amudio de-
fordenatu, edo herra gucietaric, haiña
gai içanen da gracieren errecibiteco, eta
ardiesteco Jaincoa ganic debocionearen
dohaiña.

Ecen Jaincoac estitu bere benedic-
cioneac isurtcen toqui lufsetarat bai-
cen, eta cembatenaz nihore guehiago
ukho eguiten baitiote behere huntaco
gaucei, eta hiltcen baitçai bere bu-
ruari, bere burua, mezprecatuz, ham-
batenaz graciacheldu çaizco lausterrago
eta haiñitçago, eta da libroago ceruco
gaucetarat bihotçaren altchatceco.

4. Orduan haren spirituco beguiac
idequico dire canfituco du bere burua
aberatz ceruco ontasunez; eta berac-
ere miretsico du bere çoriona, haren
bihorça idequico da, eta çabalduco
bozcarioz, eta emanen du bethicotz be-
re burua haren escuetan.

Manera hortan bethetenda bene-
diccionez Jaincoa bere bihotz guciaz
billhatcen duena, eta bere arimaz gaiz-

416 JESU-CHRISTOREN
qui baliatcen estena, hura munduco
gauça vanotan emplegaturic.

Halacoari ematen çaiõ comunione
sainduan Jaincoarequiñ hercsiqui bac
eguiteco gracia, ceren haiñac ezpaitio
behatcen bere debocioneari, eta bere
consolacioneari, aicitic sacrificatcen bai-
tioçça debocione, eta consolacione gu-
ciac Jaincoaren ohoreari, eta loriari,
ceiñac hobequi billhatcen baititu sacra-
mendu hortan causitcen duen gustu spi-
ritual guciac baiño.

XVI. CAPITULUA.

Aguertu behar diotçogula gure beharrac
JESUS-CHRISTORI, eta galdetu bere
gracia.

ARIMAC.

1. **E** Ne salbaçaille gucz estia, eta
maitagarria, ceñaren orai erre-
cibitcerat desiratcen baitut eguiazco de-
bocione batequiñ.

Eçagutcen ditutçu ene flaueciac,
eta ene beharrac.

Badequiçu nolacoac diren ene gait-
çac, eta bicioac eta ceiñ maiz naisen

penatua, tentatua, altaratua khechatua,
eta bekhatuz-ere liçundua.

Heldu naiz çure ganat erremedio bak-
harrerat beçala, othoisten çaitut, conso-
la naçaçü, eta ariñ dietçaquidatçu ene
penac.

Gauça guciac daquizquienari mintço
natçαιο, ene barren gucia ikhusten due-
nari ene perfequi consolatceco, eta la-
guntceco bakharric gai denari.

Çuc badaquiçu estela nihor-ere, ni
baiño on beharragoric, eta berthute
guciez gabetuagoric.

2. Huna non naicen, ene Jaincoa,
pobrea, eta billhuça çure aitciñean
gracia galdeguiten darotçut, misericor-
dia esque nagotçu.

Ene gosearen safiatceco indaçü bicit-
cearen oguia, ene epheltasunaren khent-
ceco, susta naçaçü çure amudioaz; ene
itsutasunaren sendatceco argui naçaçü
çure bifaiaco arraiocz.

Gambia dieçadaçu goftua halaco
maneraz non munduco atseguñac cau-
situco baititut xhiratsez betheac, bi-
cicte huntaco penac, eta gaitz guciac
ariñac; eta munduan laudatcen diren
gauça guciac mezpreçagarrac, eta
ahanstanstecoac.

Itçul açu ene hihotça çure ganat, al-
cha açu cerurat, eta esnaçaçula utz ba-
satua, eta errebelatua lurrean ibiltcerat.

Esteçadan causi, ez orai ez nihoiz
goçoric çure baithan baicen; ceren çu
baicare ene ianaria, eta edaria, ene
amudioa, eta ene bozcarioa ene atse-
guiña, eta ene on gucia.

3. Oi ochala çure presentciaz sustatcen
banin duçu, errentcen, eta çure baitha-
rat osoqui gambiatcen; halaco façoinez
non amudioz çutequiñ bat eguiñic, eta
su factatu hartaz nolazpaitere urthuric,
ezpainiteque çurequiñ spiritu bat bai-
cen.

Esteçaçula permeti ene arima doan
çure ganic gose hutz eta agor; baiñan
balia çaitte ene alderat misericordia har-
taz beraz, ceñaz haiñ miragarrigui ba-
liatu baitçare çure sainduen alderat.

Norc behar luque miretsi çu erreçi-
bitcean gucia suzco eguiten baninz ere,
eta samurtassunez çureçat urcen baninz
ere; çu ceroni çarenaz gueroñtic su bat
bethi bichtua, eta nihoiz iraunguitcen
etçarena, xhar bici bat bihotçac garbit-
cen, eta espirituac arguitcen ditutçuna.

XVII. CAPITULUA.

*Nolaco amudio eta debocione arequiñ be-
har dugun desiratu JESUS-CHRISTO-
REN errecibitcea sacramendu sainduan*

A R I M A C.

2. **I** Auna, nahi çaitut errecibitu de-
bocione handi batequiñ, amudio
bero, eta guticia khartsu batequiñ,
hala nola eguiñ baitute çure sainduac,
eta hañitz prefuna prestuc, ceñen de-
bocionea çure gogaracoa içatu baita,
eta ceñac haguitz Jaincotiarqui bici
içatu baitire.

O ene Jaincoa, amudio eternala,
ene ontasun baxharra, ene dohatfuta-
sun fiñ gabecoa, nahi çaitut erreci-
bitu egundaiño sainduc içatu duen,
edo içatu ahal duquen gutciaric bort-
hitcenarequiñ, eta errespeturic handie-
narequiñ.

2. Eta gai esnaicen arren debocio-
nezco sentimendu horien ene baichan
içateco, halere ofrendatcen daroz-
quitçut ene bihotceco afeccione gu-

420 JESU-CHRISTOREN
ciac, neronec guticia khartſu hec guciac
banitu beçala.

Oſtendatcen darozquitçut halaber
ene bihotz guciac humilltaſun handi-
requiñ arimarie Jaincotiarrenac ſhal
tuſquen deſirarie khartſuenac.

Eſdut deuz-ere enetçat itchequi na-
hi; baiñan neure burua, eta neure
ontafun guciac nahi ditut bihorz onez
çuretçat ſacrificatu, eta guciac çure
cerbitçucortz emplegatu, eta coſumi-
tu.

Ene Iauna, eta ene Jaincoa, ene
creatçaillea, eta erreſquetatçaillea, na-
hi cintuzquet egun errecibitu çuri dagot-
çun beçalaco ſamurtafun erreſpetu, oho-
re, eçagutça, amudio, eta ſaindutaſun
guciarequiñ; fede, eſparantça, eta gar-
bitaſun guciarequiñ, hala nola errecibi-
tu baitcintuen Virginia lorioſac çure ama
ſainduac noiz eta ere Incarnacioneco
miſterioaren berria ekhartcen cioen ain-
gueari ihardetſi baitcioen erreſpetu,

LUC. I. eta humilltaſun handirequiñ *huna Iau-
naren neſcatoa, compli bedi ene baithan
çure errana.*

3. Nahi nuque gai bininz çure ait-
cinenan aguertceco bihotça deſira ſain-
duz betheric, eta çure amudioz ſuſta-

turic disposicione saindu hequequiñ
 ceñetan baitcen Joannis-Baptista sain-
 duetan den handiena, eta çure aitçin-
 dari dohatua, noiz eta ere spiritu
 saiuduaren mobimenduz iauci baitcen
 bere amaren sabelean, eta noiz eta ere
 iendarrean ceñabilçala ikhufitric er-
 ran baitçuen çutaz humilltasun, eta
 zelo handirequiñ *esposaren adisquiden Ioan. 3.*
bozcario banditan da esposarequiñ^{29.}
denean, çeren aditçe baitu haren bo-
ça.

Ofrendatcen darozquitçut halaber
 çure sainduci eman diorçotçuen boz-
 cario Jaincozcoac, afeccione khart-
 suac, spirituen bere baitcharic ilkhitçeac,
 argui naturaz goragocoac, eta ceruco
 visioneac.

Hec ofrendatcen darozquitçut crea-
 tura guciac ceruan, eta lurrean egun-
 daiño eman, eta secular emanen da-
 rozquitçuten laudorio guciequiñ.

Ofrendatcen darozquitçut nahiz
 enetçat, nahiz ene othoitçetan go-
 mendatu behar darozquitçudan gu-
 cientçat, guciez behar beçala lauda-
 tua, eta lorificatua içan çaitcentçat
 eternitatean.

4. Ene iauna, eta ene Jaincoa er

422 JESU-CHRISTOREN
recibitçū nic çuri laudorio infinituen
emateco dudan desira , eta çure perfec-
cione neurri gabecoen arabera ohoratua
ixhusteco dudan nahian , eta guticia.

Ohore hori bihurtcen darotçut , eta
ñahi darotçut bihurtu egun guciez , eta
momentu guciez-ere.

Eta gombidatcen ditut , othoisten tut
ene bihotz guciac ceruco spirituac , eta
guiristiño leial guciac lagun nacatela çu-
re laudatcen , eta çuri esquerren ematen.

5. Lauda beçaitçate launa , lurreco
populu , casta , eta erdara guciec , lori-
fica beçate çure içenadoragarria bozca-
rio saildu , eta zelo khartsu batez bere
baitharic ilkhiric.

Misterio saildu hau debocionerequiñ
eta errespcturequiñ celebratcen dutenac,
eta fede bici batequiñ errecibitcen dute-
nec ardietz beçate çure ganic ene bekha-
ruen barkhamendua.

Orhoit beitez othoi ni naicen beçala-
co bekhatore dohaca beaz mahaiñ sail-
dutic ilkhiteen direnean , çurequiñ min-
qui bat eguiñac , debocionez uquituac ,
eta samurtuac , bozcarioz , eta consola-
cionez betheac , eta osoqui sasiatuac.

XVIII. CAPITULUA.

*Estela sobera curioſta ſunequiñ çundatu
behar miſterio hau; baiñan burmillqui
arraqoiña eman behar dela fedearen
azpian.*

JESUS-CHRISTOC.

1. **E** Ne ſemea beguira çaita curioſta
ſun alfer batez miſterio handi hu-
nen çundarcen haritcetic, beldurrez eror
çaitecen dudazco, eta ſiñhetz gortasu-
nezco Tulumbio barrenerat.

*Jainco guciz goraren maieſtatea Prod.
çundatu nahi duona, haren loriaç egot-15. 27.
cico, eta azpiratuco du, carga garaiaç
beçala.*

Guiconaren ſpirituac aſma deçaque-
na baiño guehiago daique Jaincoaren
eſcuac.

Esta debeçatcen eguiaren billhatce
humill, eta ſimplea nihor preſt da-
goanean arguien errecibitcerat, eta
eliçaco aitec iracaſten darocutena ſiñ-
heſterat.

2. Dohatſu da ſimplequi, eta la-

424 JESU - CHRISTO REN
noqui dabillana , gauça gaitz , eta spi-
ritua , nahaz deçaquetenci ihes eguiten
diotena , eta Jaincoaren manamenduen
bide chuchenean segurantçarequiñ ibilt-
cenden .

Haiñirrec galdu dute debociones
gauça illhunac , eta bere eçagutçaz go-
ragocoac iaquiñ , eta çundatu nahiz .

Estarotçut galdeguiten spiritu gora
bat , eta misterioen eçagutça barren
bat ; baiñan fide simple , eta bicitec
chahu bat .

Çutaz beherago diren gaucec-ere
ichitcen badute çure eçagutça , nola
bada iaquiñen tutçu çutaz gorago
direnac ?

Humilia çaitte Jaincoaren aitciñean ,
emaçu çure arraçoiaña fedearen azpian ,
eta içanen tutçu cerutic çure spiritua
foseguan emateco beharco ditutçun
argui guciac .

3. Badire misterio hunen siñhelta-
ren gaiñean tentacione borthitçac ditut-
tenac ; baiñan hori heldu da hobequi es-
faiaren maleciatic , ecen-ez hequien fede
escasetic .

Çu etçaiterela penetan eman , et-
çaçula iharduc çure gogoetequiñ , es-
tioçoçutela ihardetz harc ematen da-
rozquitçun

rozquitcun dudgei, baiñan siñhetz açu Jaincoaren hitça ; entçun çatçu sainduac, eta profetac, eta çure ganic ihesi egorrico duçu spiritu maleciazco hura.

Horlaco tentacioneac progotchos dire maiz Jaincoaren cerbitçarietçat.

Ecen deabruac estitu tentatcen siñhetz gorrac, eta gaichtaguiñac ; hec osoqui beretuac daozca ; baiñan leialei, eta Jaincotiarrei milla tentacione, eta atsecabe egortcen dioçate.

4. Çoaz beraz mahaiñ saindurat fede fermu, eta garbi batequiñ, eta errespetu humill batequiñ.

Eta çure spiritua ichitcen duten gauçça guciez pausa çaitte Jaincoaren gainean.

Etçaitu enganatuco siñhesten baduçu ; baiñan enganatuco çare çure burua siñhesten baduçu.

Jaincoa simpleequiñ, eta bihoiz chuchenequiñ dabilla : humillei aguertcen çaitte : chumeei ematen diote inteligençia, eta arguia : Arima garbiei ematen diorçate haiñitz eçaguçça ; baiñan bere gracia gordetcen diote spiritu curiosoi, eta supherbioei.

Guiçonaren arraçoiña flacoa da, eta

426 JESU-CHRIST. I MIT
engana diteque ; baiñan fedea bethi
eguiatzcoa da , eta eciñ enganatzcoa.

5. Hala arraçoiña , eta argui naturala
fedeari beharçaiio iarrsiqui ; estu behar
haren aitciñean ibilli ; ez hura defeguiñ ,
eta irauli.

Ecen sacramendu handi huntan fedea
eta amudioac daoca lehenbicico herun-
ça berthute gucien artean, eta esetu han-
diac eguiten tuste manera gorde, eta eciñ
erran beçalaco batez.

Jainco eternalac içate, eta podore
infinitua duenac eguiten tu ceruan, eta
lurrean gança handiac , eta gure eçagut-
çaz goragocoac ; eta haren obra mira-
garriec ichitcen dute gure spirituen he-
dadura gucia.

Hortaz obra hec ezpalire guiçonaren
spirituaz goragocoac, eta errechqui eça-
gut ahal balitez, eslitezque deithu behar
miraculuzcoac, eciñ erran, eta esplica-
tuzcoac.

AKHABANTCA.

CAPITULUEN THAULA.

LEHENBICICO LIBURUA.

- I. CAP. **I** Mita JESU-CHRISTO meza-
preça munduco vanitate gu-
ciac, P. I
- II. Gutzi idue gueure buruac humill behar
dugu içan guye iaquin guciequin-crè,
5
- III. Faincoaren ençutea, norc bere burua-
ren egagutcea, eta garaitcea dela
eguiazco doctrina, eta ikhasti behar
den eguiazco çuburtcia, 8
- IV. Ez errechqui sinhetz berceez erraten
den gairzua. Ez gairzqui inia, edo
mintçu berceez, balia prudentciaz,
13
- V. Nola behar diren iracurri escritura
saindua, eta debocionezco liburuac.
Conseillu galdetu behar çaiola presu-
na çuhur, eta prestuei, 14
- VI. Affeccione, eta guticia desorde-
No ij.

CAPITULUEN

natuez. Eciñ duquegula baqueric hec
mortificaturic, eta heciric baiten,

16

VII. Gure esparantça gucia eman be-
har dugula ez gure baithan, edo
bertice guiconen baithan; baiñan
faincoa baithan, ceina ganic heldu
baitire on guciac. Humiliatu behar
dugula, eta gneure burnac iduqui
behar ditugula bertice guciac baiño
gutiago,

18

VIII. Hautatu behar dela adisquide
gubur, eta prestubat, ez dela behar
famillertu, edo trebatu mundanoequiñ
guciz gazteequiñ, aberatseequiñ, emaz-
teequiñ; baiñan gure famillertasu-
na iñan behar dela presuna bertibutez-
coequiñ, faincoarequiñ, eta aingue-
rnequiñ,

20

IX. Maita obeditcea, eta berticeren gui-
daren azpian igate.a, nor bere ustenan
ez sobra finca, eror berticeren nahirat
eta abisurat,

22

X. Uiz mundancen companiac, eta solaz
sobraniazcoac; begura ichilltasuna.
Probetchoz direla solaz spiritualac,

24

XI. Nola bearden ardieñsi bihoiteco
baquea, eta aiteina goan bertibutea;

THAULA.

ren bidean. Heci behar direla bicioac,
eta guticia desordenatuac; 26

XII. Cein progotchos den sofricea, 29

XIII. Tentacioneen progotchuaz, eta
nola behar caioten contra eguiñ, 31

XIV. Ex iuia berticeez temerarioqui,
36

XV. Accione guciac amudierequiñ eguiñ
behar direla, 38

XVI. Nola behar tugun iasad berticeren
escasac, 40

XVII. Erreligioneco bicitceaz, 42

XVIII. Sainduen exempluez progotcha-
tu behar dugula. 44

XIX. Debocioneco pratiquez, 47

XX. Maitatu behar dela erretiramen-
dua, eta ichilltasuna. 53

XXI. Bihotceco urriquinenduaz, 59

XXII. Consideratu behar ditugula mun-
du huntaco miseria, 63

XXIII. Heriotcean behar dugula pensa-
tu, eta hartarai preparatu, 68

XXIV. Jaincoaren iuiamendu ikhara-
ragarriaz, eta bekhatorreen supli-
cioaz, 75

XXV. Guerotic gueyora bertutean
aitcinatcera behar dugula lehiatu, 81

•CAPITULUEN

BIGARREN LIBURUA:

- I. CAP. **S** Arithm behar dugula gure
barrenean, eta conbersatu
JESUS-CHRISTOREQUIN, 91
- II. Guizonc eciñ daiquetela deuz bere
esparantça faincoa baitan eman due-
naren contra, 97
- III. Barreneco baqueaz, 99
- IV. Bihotceco garbitasunaz, eta che-
dearen simpletasunaz, 101
- V. Gogogucia eman behar dugula gure
buruen estustasunean, eta faincoaren
handitasunean pensateen, 103
- VI. Conciencia onaren bozcarioaz,
106
- VII. Maitatu behar dela JESUS gauça
gucien gainetic, 109
- VIII. JESUSEN amudioa dela on gucien
etborquia, 111
- IX. Barreneco agortasunez eta desgus-
tuez, 115
- X. faincoaren graziez esquer, eta eço-
guitça behardela, 121
- XI. Gutic duteela maite JESUS-CHRIS-
TOREN gurutcea, 126
- XII. Gurutcea dela cernuco bidea, 129

T H A U L A :

HIRURGAREN LIBURUA.

- I. CAP. **N**ola beharden preparatu
 7aincoaren aditcerat, 14
- II. Arimac 7aincoari galdeguiten dio-
 arren mintça daquion bihotcera, 14
- III. 7aincoaren hitçac humilltasune
 quiñ ençun behar direla, eta haiñit
 cec estiuftela bec asqui pisatcen
 14
- IV. Eguiaren, eta humilltasunare-
 arabera ibilli behar dela 7aincoaren
 aitecñean, 150
- V. 7aincoaren amudioaren esetu mira-
 garriez, 154
- VI. Nola amudioa estagoen atseguin
 spiritualetan; baiñan bai gudutan
 leial igatean, 160
- VII. Arimaco agortasunetan beguiratu
 behar dela humiltasuna, eta baquea,
 165
- VIII. Nola behar tugun gure buruac
 eceztatu 7aincoaren aitecñean, 169
- IX. Nola 7aincoa baita azquen chedea,
 hari behaturic eguin behar direla gau-
 ça guciac, 171
- X. Ceñ on den 7aincoaren maitatcea,
 eta munduaren mezpreçatcea, 174

CAPITULUEN

- XI. Guticia onac-ere behar ditugula
bridatu, spirituanen azpian eman
haragnia, eta spiritua faincoaren
azpian, 178
- XII. Pairucor içan behar dela gaitce-
tan, eta arbuiatu behar direla atse-
guñac, 180
- XIII. Obedienciaz, 183
- XIV. faincoaren iniamentuetan pensa-
tuz behar dugula beguitatu obra onen
vanaloriatic, 186
- XV. Estugula nahi behar faincoac nahi
duenic baicen, 189
- XVI. fainco choilla baithan billbatu
behar dugula gure consolacionea, eta
sosegua, 192
- XVII. Gure buruazco ariba guciac
eman behar tugula faincoa baitan,
194
- XVIII. Pacienqui behar tugula sofritu
munduco laceriac JESUS-CHRISTOC
beçala, 196
- XIX. Nola behar tugun pairatu afrun-
tuac, eta mezprecioac, 199
- XX. Eçagutu behar tugula gure flaque-
cia propioac, eta mundu huntaco mi-
seriac, 202
- XXI. fainco choilla baithan causitu be-
har dugula gure sosegua, 206
- XXII.

THAULA

- XXII. Orhoitu behar dugula berhi
 7aincoa ganio iqatu ditugun unguiez,
 212
- XXIII. Lau abisu probetchos bihotceca
 baquearen iqatheco,
 216
- XXIV. Estugula behar curiofufunic
 bertceren berrien iaquiteco,
 221
- XXV. Certan dagoen bihotceco ba-
 quea, eta aitei namendu spiritua-
 la,
 222
- XXVI. Spirituco libertatea ardies n
 dela irracurcez baiño hobequi othoit-
 cez,
 226
- XXVII. Gure buruentzat dugun amu-
 dioac guibelatcen gaituela ontafun
 soberanoaren amudiotic,
 228
- XXVIII. Estugula iqan behar mihigai-
 chioen beldur,
 232
- XXIX. Othoistu, eta laudatu behar de-
 la 7aincoa atsecabetan,
 234
- XXX. Nola behar dugun 7aincoaren la-
 guntza galdetu esparantzarequin gra-
 cia biburruco 7aicula,
 236
- XXXI. Creatura gucia arbuiatu behar
 ditugula nahi badugu creatçaillea
 causitu,
 241
- XXXII. Bat bederac ukho eguin behar
 dioela bere buruari, eta bere guti-
 ciei,
 245

CAPITULUEN

- XXXIII. Gu. çonaren bihoiceco arintafua
na ecin pausa dai tequila çaincoa bai-
than baicen , 248
- XXXIV. Cein goço den çaincoa maie
dutenençat , 250
- XXXV. Nihor estela tentacionetarie
segurançan mundu huntan bici dei-
ño , 255
- XXXVI. Mezpreçatu behar ditugula
guçonen ibiamendu vanoac. 256
- XXXVII. Uteci behar dugula osoqui gu-
re burua çaincoaren nabirat bihoiceco
libertatearen içateco , 259
- XXXVIII. Nola behar dugun campoco
gancetan comportatu , eta çaincoa-
ganat ihesi eguin birriscutan , 262
- XXXIX. çaincoari utci behar diogula
gure eguitecoen artha , eta haren ga-
nic iguriqui gança guciac , 264
- XL. Guçonac estuela berenez denz onic ,
eta ecin duquela donsez-cre burupe-
ric , 266
- XLI. Mundu huntaco ohoreac mezpreça-
tu behar ditugula , 270
- XLII. Bicitce huntaco baquea estugula
guçonen baithan eçarri behar , 271
- XLIII. Cein vanoac den munduco iaquin-
tasuna , 273
- XLIV. Estugula campoco ganciez spr

T H A U L A .

- ritua trabatu bebar.* 276
XLV. *Estela edoceiñ sinhetsi bebar ,
 eta guri bebar dela minçatu ,* 278
XLVI. *Çaincoa baitban eman bebar
 dugula gure findantcia mibi gaich-
 toez çaurtuac garenean ,* 282
XLVII. *Munduco pena çuciac gogotic
 behardirela pairatu bicitce eternala-
 ren ardiesteco ,* 287
XLVIII. *Ceruco dohatsutasunaz , eta
 mundu buntaco miseriez ,* 290
LIX. *Dohatsutasunaren guticiaz , eta
 bertce munduco golardoez ,* 296
L. *Nola arima astigituac eman bebar
 duen çaincoaren escuetan bere bu-
 rna ;* 302
LI. *Gauça çhumetan hari bebar dela
 bandiagoric eciñ eguiñ ditequenean ,
 çuciz agortasuneco demboran ,* 309
LII. *Bapederac uste bebar duela çasti-
 guao hobequi dituela mereci ; çonso-
 lacioneac baiño.* 310
LIII. *Munduco ontasunequiñ iostac di-
 renei estiotçotela çaincoac ematen
 bere çraciac.* 314
LIV. *Çraciaren eta naturaleçaren mo-
 bimendu diferentiez.* 317
LV. *Naturaleçaren corruptioneaz ,
 çraciaren beharraz , eta hanc ariz*

•CAPITULUEN

- metan eguiten dituen esetuez. 324
- LVI. Gure buruari ukho eguiñ behar diogula eta iasan gurutcea **JESUS-CHRISTOC** beçala. 329
- LVII. E çaicula bihoiça urori bebar gure escafen gatic. 333
- LVIII. Estitugulaçundatu behar çaincoaren iniamenduac, eta gutaz gorago diren gauçac; cer maneraz bebar ditugun ohoratu sainduac. 336
- LIX. Çainco choilla baitban behar dugula iman gure esparantça gucia. 344

LAUGARREN LIBURUA.

- I. CAP. **C** Embat errespcturequiñ beharden errecibitu sacramendu saindua. 349
- II. Çaincoac sacramendu huntan guiçonari miragarriqui eracuehten dioela bere ontasuna eta amudioa. 359
- III. Probetchos dela maiz communiatcea. 364
- IV. Communionc sainduaren abantailac. 369
- V. Aldareco sacramendu sainduaren excellentiaz, eta aphetasunari daocan garbitasunaz. 374
- VI. Communionetic urruntcen denac be

T H A U L A .

- oitceari ibes eguiten dioela, eta in
dignequi hurbilteen denac heriotce
ematen dioela bere buruari. 378
- VII. Norc bere burua examinatu behar
duela mañaiñ saindurat hurbildu bai-
ño lehen, eta hartu bere escasen uste-
co deliberatione fermu bat. 379
- VIII. JESUS - CHRITORI osoqui eman
behar gaizcola, hanc bere burua gu-
retçat eman duen beçala. 383
- IX. Gure buruac, eta gure guciac be-
har diotçagula Jaincoari ofrendatu,
eta othhoitz eguiñ behar dugula gu-
cientçat. 385
- X. Communione saindutie estela arra-
coiñ, gutiz guibelatu behar. 390
- XI. Arimac JESUS - CHRISTOREN gor-
putçaren, eta escriptura sainduaren
behar bandia duela. 396
- XII. Aritha handirequiñ behar dugula
preparatu communione saindurat. 403
- XIII. Gauça guciex billhuci behardela
JESUS CHRISTOREQUIN persequi com-
munione sainduan bat eguiteco. 407
- XIV. Arima saindu batçuc communiat-
ceco duten guticiaz. 410
- XV. Debocionea ardiesten dela humi-
liatuz, eta norc bere buruari ukho
eguiñez. 413

CAPITULUEN

- XVI. *Aguertu behar dioçogula gure
beharrac JESUS - CHRISTORI , eta
galdetu bere gracia ,* 416
- XVII. *Nolaco amudio , eta debocioned-
requin behar dugun desiratu JESUS-
CHRISTOREN errecebitzea sacramendu
sainduan ,* 419
- XVIII. *Estela sobera curiosasune quid-
çundatu behar mysterio hau , baiñan
humillqui arraçoita eman behar de-
la fedearen azpian ,* 423

Capitulen Thaularen Akhabantça

3

Siburu ham Cam
Caution Dubenac
errundatuo Cayi
veganboh

Oyungaraino

Madama

Catherine

Whirigoyenerjana

7

1803

Handwritten marks, possibly initials or a signature, located in the lower right quadrant of the page.

Handwritten marks, possibly initials or a signature, located in the bottom right corner of the page.

Capitulum. 1. de ...

11

... ..

... ..

... ..

... ..

... ..

... ..

... ..

... ..

